

Et utvalg fornbreve fra Numedal, Sigdal, Modum, Sandsvør og Telemark

Jeg har i mange år samlet på avskrifter av diplomer fra distriktene rundt Kongsberg, særlig fra Numedal og de østre deler av Telemark. Etter hvert ble jeg klok av skade, og har skrevet dem av så nøyaktig jeg har greid, laget ingress, steds- og tidshenvisning, kryssreferanser, notert meg segl og bumerker osv.

Etter hvert er det blitt en anseelig samling, som har tatt mye tid å bygge opp. Rimeligvis er det andre som kan ha bruk for de samme kildene, og da er det lite rasjonelt å sitte hver for seg å skrive av det samme, belaste originalkilder med unødige slitasje, og kaste bort tida til arkivpersonalet.

Jeg legger dem derfor ut til allmen, ikke-kommersiell avbenyttelse, mot vanlig tilvising, og håper andre kan gjøre det samme. slik at det med tida kan etableres en landsomfattende database.

Naturligvis er det feil i materialet, og det må brukes med det for øye. Jeg er takknemlig for rettinger, kommentarer og tips, da jeg ønsker å utvide og supplere avskriftene etter hvert.

Kongsberg 8. oktober 2007

Odd Arne Helleberg

Adr. Mauritz Hansens gt 19, 3617 Kongsberg

Tekstgjengivelse og arrangement.

Jeg har søkt å holde seg til den standard som utgiverne av DN bd. XXI har skissert i sin innledning, med enkelte unntak som følger:

A. Tekstgjengivelsen.

1. Teksten skal gi et mest mulig korrekt bilde av diplomenes språklige og reale innhold, men tilstreber ikke vidtdreven imitasjon av skriftsystemet. Bruk av stor og liten bokstav er normalisert til vanlig norsk, dvs. stor for bokstav ved begynnelsen av setningene, og i steds- og personnavn. Bruk av forskjellige typer s og r er gjengitt med vanlige trykktyper, bortsett fra dobbel s, der ß brukes. Tegnsetting (punktum og komma) er i noen grad regulert i samsvar med reglene i vanlig norsk, for å lette lesingen.
2. Forkortinger (abbreviaturer) er som regel oppløst og utfyllingene kursivert. Bokstaver som hører til vedkommende ord, men som er skrevet ovenfor linjen i forkortingsøyemed, er ført ned på linja og satt med vanlig skrift. Under utfyllingene følger en om mulig utskrevne former av samme ord i vedkommende dokument. Hyppig tilbakevendende forkortinger, i ord som "kongelig majestet" og "sancti", og mynt-, mål-, vekt og verdibetegnelser er ikke oppløst.
3. Overstrøkne ord eller bokstaver er satt mellom | - |. Det samme gjelder underprikkede ord der dette har samme mening.
4. Følgende er kommentert i merknader:
 - Feilaktige eller påfallende skriveformer
 - Ord som er rettet av skriveren
 - Ord som er tilskrevet over linja eller i margin
5. Bortrevne, utraderte eller uleselige tekstdeler er markert med skarpe klammer []. Omfanget av defekten er gjengitt med antall prikker som svarer til antall formodede manglende bokstaver. Eventuelle forsøk på restitusjon av teksten er satt i tilsvarende skarpe klammer

B. Tillegg til hovedteksten

1. Ovenfor brevet står en innledning som inneholder:
 - a. Regest (resyme) av brevetets hovedinnhold. Navn har her fått en normalisert form.
 - b. Opplysninger om oppbevaringssted for brevene, om siste kjente eier for brev i privat eie, og om segl.
 - c. Eventuell opplysning om hvor diplomene er trykt.
 - d. Om det tilhører en større brevsamling.
2. Seglreimpåskrift er gjengitt umiddelbart etter brevteksten.
3. Påskrifter på baksida er gjengitt umiddelbart deretter, om det er av betydning for kunnskap om brevet.
4. Merknadene er angitt med tall, og plassert helt til slutt ved hvert brev. Når ikke annet er sagt, gjelder en merknad bare det ordet som merknaden står bak.

Forkortelser

DIS nr: Afskift (i oversættelse) af 76 diplomer i aaret 1853 skjenkede til det norske rikarkiv af Dyre Isaksson Bjerknes i Sandsverv, med nr (Norsk lokalhistorisk institutt)

ds: Diplomsamling

NRA-KA: Riksarkivet, Kjeldeskriftavdelinge

p: (skrevet på) papir

NRA: Riksarkivet

s: (skrevet på) skinn

10. mars 1626

Hoen på Eiker

Torleiv Hoen, sorenskriver i Numedal, og Tomas Ivarsson utgir vidisse av brev av 18.04. 1588, s.d.
NRA-KA Torstein Tveiten, Veggli, nr 5, 10.03. 1626.

Vy effterschreffne Gullich Siffuerdßen och Kittill Helluchßen, laurettetts i Fleßberrig sogenn vdj Nummedall, kundgjørde anno 1588 skertorsdag, var vy paa Bache, hørde och saae att Siffuerd Oluffßenn, paa Fitten kjøffte aff Peder Oluffßenn paa Ringerige thry kiørlaus vdj Thoenn liggende i Vegli sogen, och betaltte mindßte pending och meste, som vdj kop deris kom, som var en pundz kiell och thre daller, och er dj søster sønner, och var forneffnde Siffuerd nest till att kjøbe dette, och att nyde och beholde dett, och hans arffuinger \fra/ Peder och hans.arffu[in]ger føde och vføde, och varre dj herom forligtt. Och saae vy dierris hander band, vnder vorum jndßegle actvm vt supra |- och var-| och var dj lige schyld till ßamme goedz.

Att dette er en rigtig kopje aff forschreffne kjøbe breff, lydendis ord fra ord ßom forschreffuet ßtaar, dett vinder ||-ßig-| \m/ Tholleff Hoen thingßchriffuer' i Numedall och Thommes Jffuerßen med voris henders vndertegnelße, actvm Hoenn paa Eger denn 10 martij anno 1626

Thommes Jffuerßen egenn handt

Tholleff Hoem egen haand

26. februar 1627

Bø stevnestue i Sandsvær

Iver Bjørn, sorenskriver i Sandsvær, og Olav Li, Lars Hvål, Olav Tveiten, Nils Meskestad, Tord Vines og Erland Ånnestad, lagrettemenn i Sandsvær, kunngjør at de var til stede sammen med lensmann Rolf Hvamb og Nils Jensson, fogd over Eiker, da Olav Nilsson på Nordby i Lardal lot lese tre brev.

Det første var både en kontrakt og en dom: 05.07. 1625 hadde 12 mann og sorenskriver i nærvær av lagmann Jørgen Schrøder vært på øya ved Hvitting-fossen i Sandsvær og dømt at Olav Nilsson og kona Karen Larsdotter skulle ha den øvre fossen ved øya, den som ikke var bygget ut, med fri damstokk på begge sider av elveløpet, og fjerdedelen av det vannet som går mellom øya og Eid-landet. Tømmer skal kunne kjøres fram, og veien skal være fri, slik det alltid har vært. Karen skal også ha en så stor andel i den søndre fossen, som allerede er bygget ut, så hun kan få sin rettmessige del av farens eierparter i fossene her. Det andre var datert 30.11. 1625 og gikk ut på at Olav Nilsson og Karen Larsdotter skulle ha halvparten i den søndre fossen, likt med Truls Jeltens. Brevet var undertegnet egenhendig av Olav Larsson og var beseglet av fire mann. Det siste brevet var datert 16.01. 1626 og skrevet på Gullaug (i Lier). Jon Audunsson (Tordenstjerne) og brødrene hans solgte da til Olav Nilsson og Karen Larsdotter en fjerding i Vassbotten i Hoff og 7 lispd i Kommnes i Sandsvær.

Innlånt til NRA-KA fra Kongelig Bibliotek, København, ny kongelig samling 495 h. fol. Original på pergament.

Kiendeß wÿ epterschreffne Jffver Biørn, thingschrieffver vdi Sandtzwerd, Oluff Liidt, Lauritz Hvall, Oluff Thveden, Niels Merschestadt, Thordt Windenes oc Erlandt Arnestadt, laugrættesmændt sammesthædtzs, och her medt giøre witterliggt, adt anno Christhj 1627 dend 26. februarÿ paa Bøe almindelig steffne stue, wore wy medt flere aff laugrættdt aff lænß manden erliig och welforstandig Rolff Hvamb tilnæfnde, erliig och welagt Niels Jensøn, Kong. Mayttzs. fougedt offuer Eghe lhen offuer werendis eblant andedt paa for-schreffne thiidt och stædt for rættigedt er, loedt erliig och welagt mandt Oluff Nielßøn paa Norbye i Laurdall boendis, forkynde ehn contract (som och er en domb) sig tildragedt och affsagdt, vdi erliig, wiis och welagt mand Jørgen Schrøder, laugmand i Thunsberrigh, hans offuerwerelße och sambtyche, paa øhen wedt Hvittingen i Sandsuerdt den 5. july anno 1625, och er aff 12 mænd och schrieffweren fuldforseigledt, hves mening er eblant andedt, adt Oluff Nielßøn, hans huustro Caren Lauritzsdaater. och deris arffwinger schulle haffue dend øffuerste fos paa øhens land, som iche er oprydedt, medt frÿ damstoch paa begge landt, fierde parten aff wandedt som løeber mellom øhen och Eidzlandt, mens huadt, medt hues dend fornødengiøris, ahnlangendis er, schall paa øhens land byggis och opsættis, themmer adt slippe och neder-legge, deller adt opsætte, samt frÿ kiørsellweÿ till och fra, medt ald anden tilliggelße, som nu tilligger eller aff arildz thiidt tilliggedt haffuer, indted i nogen maader vndertagendis, thiill odell och eyendomb, och adt giøre sig det saa nøttig och gaffnlig som de eller deres arffwinger best giøre kandt. Vdi samme contract indeholdis och saa adt Caren schall nyde saa megen andell i dend sønderste øhens foß, som er opbygd, adt hun der medt kand haffue sin rætte laadt aff alle sin salig faders foßer medt mange flere pundter i samme dom indeholdis, daterit ut supra. Dernest er lagt en contract paa pergament schreffuedt met fire vnderhengendes indsegell, och met Oluff Lauritßøns egen handschrifft vndertegnedt, jndehollandis eblant andedt adt Oluff Nielßøn och hans huustro Caren Lauritzs daater, samt deres arffwinger, schall nyde halvdelen i dend sønderste øhens fos (opbyggedt) medt ald sin tilliggelse, lige moedt Thruels Jeltens, thiill odell och eyendomb, eptersom i samme contragt indeholdis, sub dato sønder Eidt dend 30. november vdi samme aar 1625, for thet tredie er læßt itt kiøbebreff er daterit Gullov dend 18. januarÿ anno 1626, jndehollandis adt Jon Eudensøn medt sine brødre haffuer soldt Oluff Nielßøn och hans huustro Caren Lauritzs daater en fierding i Vasbotten i Hoffsogen, och siulff linspundt i Chommenes i Sandsuerdt till odell och eyendomb. Adt diße thrende breffue i dag her paa steffne stuen haffuer weredt forkyndigett (som och paategnede bleffue) wor forbemelte Oluff Nielßøn jtt thingsvinde begierendis, huilchedt wy hannum iche wiste adt benegte. Mens saa adt vere som forberørt er, det bekinde wÿ met wore zigneter her vndertrøgte actum anno die et loco ut supra.

På baksida: och h[...] siuff linspundt i Chommenes i Sandsverdt, en fierding i Waßbotn i Hof sogen.

6. juli 1627

Skarberg i Haug fjerding

på Eiker

Hans Danielsson, Jens Temte, Hallvard Borge, Gunnar Hærstrøm, Sigvart Narve-rud og Erik Holte, lagrettemenn på Eiker, og Jakob Lauritsson, sorenskriver samme sted, kunngjør at de etter stevning av lensmann Kristoffer Stenshorne, som selv var til stede, hadde møtt på Skarberg. Da la Trygg Hobbeldstad og Trygg Dramdal fram en seksmannsdom av 09.04. 1627 med tiltale mot Gulbrand Horsrud for en part på fire lispund i ødegården Skarberg, som de mente seg å eie, men som Gulbrand hadde brukt lenge. De krevde nå at han skulle bevise sin rett til parten. Partene var blitt vist til åstedet nå ettersom de ikke kunne bli enige om hvor stor landskyld den hadde, for at den skulle kunne takseres mens grøden stod i sin beste vokster. Partene ble pålagt å ta med det de hadde av brev, og Gulbrand ble pålagt å stevne inn de vitner han ville føre. Hallvard på Korsgården hadde da trådt fram på vegne av Hans Rygg og opplyst at Hans ikke kjente til annet gods i Skarberg

enn det som Gulbrands brev omhandlet. Så ble det lagt fram Ove Geddes stevning av 19.03. 1627, som ikke sa noe nytt utover det som alt stod i seksmannsdommen.

Trygg Hobbeldstad og Trygg Dramdal la så fram et skifte på Ulleren (på Eiker) fra 1579, som bl.a. meldte at Live og Torbjørg fikk hele øde Borge og 4 lispund i Skarberg. Videre la de fram et brev fra Trygg Arnesson på Lilltvedt i Hurum datert 21.08. 1620 der han kunngjorde at han og søsteren Maren Andersdotter hadde skiftet det gods deres avdøde mor hadde pantsatt: Maren skulle ha rett til å løse inn det han hadde rett på i Mælen, Strømbu og Hellefoss sag, og på Skogen og i øde Borge, alle liggende på Eiker, som moren deres hadde pantsatt til Trygg Hobbeldstad. Trygg Arnesson skulle ha rett til å løse inn 3 huder i Århus i Gjerpen sogn fra Mikkel Nilsson. Så la de fram et brev fra Maren Andersdotter på Grimsrød (på Jeløya) i Rygge om at hun hadde gjort et odelsbytte med Trygg Kristoffersson på Dramdal på Eiker om Ulleren og Kruke på Eiker, herunder hadde hun også etter avtale med sin bror Trygg Lilltvedt om at hun kunne løse inn det gods moren deres hadde pantsatt til Trygg Hobbeldstad, nå solgt dette godset til Trygg Kristoffers-son: Halve øde Borge og 2 lispund i Skarberg som ligger på Skogen, og det hun hadde rett på i Mælen, Strømbu og Hellefoss sag. Til sist la de fram et brev fra Trygg Arnesson på Lilltvedt i Hurum der han oppga at han og medarvingene i lang tid var blitt fraholdt 2 lispund i Skarberg og halve øde Borge, som var deres odel. De selv og deres avdøde mor før dem hadde fått landskyld av det siden Pål Knive døde, moren hadde fått 2 lispund og ikke mer, om enn Trygg Hobbeldstad påstår noe annet. Trygg Arnesson gir nå Trygg Kristoffersson på Dramdal å innvinne godset og siden beholde det upålagt av ham og medarvingene, etter sin mor og etter Trygg og søsterens arveskiftebrev. Trygg Hobbeldstad og Trygg Dramdal mente med dette å ha bevist sin rett til de 4 lispund i Skarberg.

Gulbrand Horsrud mente Skarberg hadde ligget i trygg hevd hos dem han hadde kjøpt den av, og la fram et egenhendig skriv der han ba motparten klargjøre sin hjemmel ut fra en del oppgitte paragrafer i landslovens odelsbolk, da hans hjemmelsmenn hadde eiet den i over 50 år, og krevde så at han ble tildømt godset og at motparten ytte ham kost og tærlig for usakelig søksmål. Gulbrand presiserer så sine spørsmål til motparten i syv punkter: 1) Om deres hevd, 2) om deres boltalls- og adkomstbrev, 3) om deres amakebevis de siste 30 år, 4), om de noen gang har brukt det omtvistede godset, 5) om de har fått den landskyld av hans hjemmelsmenn slik de hevder, 6) om de har oppgitt godset til beskatning, og 7) om de har holdt soldater av godset. Så la han fram et brev av 03.04. 1465 (trykt som nr 218 i DN XI s 190) der Aslak Torsson og Hellik Toresson bekreftet at Øystein Anundsson solgte ½ markebol i Skarberg i Sanden fjerding på Eiker til Herlaug Roarsson. Videre la han fram et brev av 18.02. 1618 der Hans Kristoffers-son på Rygg i Haug sogn på Eiker og Truls Oddsson på Hekleberg i Røyken på vegne av kona Gjertrud Kristoffersdotter og hennes søster Åste Kristoffersdotter solgte 4 øresbol i Skarberg til Gulbrand Andersson på Horsrud på Eiker. Derpå kom han med et pantebrev på samme gods fra Hans Kristoffersson, datert 21.11. 1612, og så et brev fra 1597 der Pål Hoen erklærte at han hadde fått 6 rd av Jon Rygg på Eiker for en part på ½ laks og 3 gråskinn i Skarberg, som han hadde kjøpt av bror sin, Kristoffer Hekleberg i Røyken. Endelig la Gulbrand fram en delegang datert 04.11. 1625 mellom Skarberg og Leversby. Olav Sorknes i Solør hadde på sin mor, seg selv og sine søskens vegne stevnet Olav Karlsson og Svein Kristoffersson på Leversby om en part på 3 pund smør og ½ gil laks som de mente de eide. Olav Karlsson mente at dette dreide seg om parter i Skarberg, noe Gulbrand Horsrud straks hadde protestert på og forlagt framlagt bevis. Olav sa da at han aldri hadde mottatt noe landskyld av Skarberg. Gulbrand hadde så lagt fram et brev av 28.01. 1627 på hvordan delet mellom gårdene gikk, etter opplysning av Trygg Hobbeldstad og Hans Jaren fra Modum: Fra Hosehaug og i Korshellen og i Rødkleiv. Da hadde imidlertid kona til Olav Karlsson, Johanne, som hadde bodd på Leversby i rundt 40 år, slått i bordet og vist til en grenseoppregning som stod i et gammelt brev, og som ingen av loddseierne i Leversby da hadde protestert på: Fra Rødkleiv til Korshellen i allfarveien og derfra i Gåsekleiva og under Hosehaug ved Storkleiva.

Gulbrand mente nå at han hadde ført bevis på å være rett eier av Skarberg, men Trygg Hobbeldstad og Trygg Dramdal hevdet at dette var en annen part enn den de hadde rett til. Når de ikke hadde fått landskyld av den, var det fordi det hadde vært uenighet om eiendomsretten i lengre tid noen år i forveien. Retten konkluderer så med at Trygg Hobbeldstad og Trygg Dramdal med skiftebrevet fra 1579 hadde bevist at slekta satt med en part på 4 lispund i Skarberg. Gulbrand Horsrud på sin side hadde pantet til seg 4 øresbol i gården i 1612 fra Hans Kristoffersson, og så kjøpt dem i 1618. Dette halve markebolet regnes for en fjerding i landskyld, og noe mer var ikke hjemlet ham. De vurderte så at Skarberg var god for en landskyld på 9 lispund, hvorav Gulbrand eide 5 lispund, Trygg Hobbeldstad eide 2 lispund og Trygg Dramdal eide 2 lispund, og at Gulbrand følgelig måtte yte de to andre land-skyld av sine parter. Oppgjøret av dette, av hugst i skogen og tildømming av kost og tæring ble vist til ny rettsbehandling. Beseglet og underskrevet av Jakob Lauritsson, beseglet av de øvrige lagrettemenn. UBT, Gunnerusbiblioteket dipl. 324 (p), 06.07. 1627. Siste del litt istykker-revet. Jfr. 18.02. 1618 og 14.04. 1632.

Wÿ Efftterschiffne Hanns Daniellsßønn, Jenns Tompte, Halffword Borge, Gunder Herstrøm, Sigvard Narffuerud och Erich Holldte, ædsuorne laugrettisß mennd paa Eiger, samt Jacob Lauridssønn, schriffuer sammestedt, gjørre witterligt adt anno 1627 denn 6 julÿ, waare wÿ efter loughlig tillneffning aff lennßmannndenn Christopher Shennßhornne, som och da var sielff offuerver-rennde, paa enn ødegaard liggende her paa forschreffne Eiger kalldis Scharde-bergh, huor da for oß fremkom vdj rette erlige och vellachte mend Trygh Hobbeldstad och Trygh

Drammedall, som jnnlagde for rette jtt sex menndtz breff wdgiffuenn Berrig steffnestuffue denn 9 aprilis nest forsiennid, jnnde-hollennde for det først att de haffde thillthalle thill Guldbrandd Horsrud for bemellte ødegaard Schardebergh, hourudj de formenner denu at thillkomme aarligenn fire lispundtz renntte, deris rette och sannde oudall, och forneffnde Guldbrandd lanngsommelige thid samme ødegaard schall haffue fulldt forudenn nogenn deris tillstand, samtÿche eller villie, wille derforre wide hanns adkompst thill samme ødegaard sig allenne att thillholde emoud deris gamble breffue och lauglig heuffd de meener der paa att haffue, formeenenendis hannum att verre forpligtig omb hand iche haffuer saa rigtig adkombst som det sig bøer at framviße, hannd da att stannde thill rette for alldt huiß hand deris anpart brugt haffuer, och dett effter lanndtzaugenns gemesß vduißellße och forklaring etc.

Hernest haffde samme breff wdj sin beslutning at medføre ord fra ord som effterføllger:

”Da effterdj denne sag her paa tingstuen icke kannd (s 2) vell beenndigis, thj pladtzenn vdj saa maade vill endeligenn besigtis och forføris huor goud den kand werre vdj lanndtall, effterdj derom fallder denn største thustighed, huil-chedtt nu kannd bedst angaae naar grøedenn stander vdj sin bedste vext saa alld ting diß bedre kand annseeiß och forfaris, huorudoffuer wj heromsaa haffue forrefunditt att begge stridige parter herom schall møde paa denn omthuisten-nde aasted och pladtz Schordebergh denn anndenn fredag nest effter Ste. Johan-nis baptiste dag førstkomende, som jnndfallder den 6 julÿ, wnnder sex wuillige mend lauglige thillneffnte och schriffuerenn, som samme pladtz schall besigte och sidenn parternne med alld billighet effter øffrighedens steffning derom weed dom och sententz forsuarligenns adschillie kunnde, och da parternne att haffue med sig alle huis breffue ovh documenter de kannd haffue om des leiglihedtt, och Guldbrandd att verre forpligt herforinnden (om hand vill sig berabe paa nogenn sine hemmels mennd att schulle verre thillsteffntt, dennum herforinden varßell att giffue, saa de møde kand till samme thid, om de haffuer der nogit vdj att sige, menn nu møtte paa Hanns Røgs wegne for oß wdj rette, Halffword paa Korsgaard som sagde hannum jche widere sig att veedkienndez j Scharebergh ennd denn anpartt Guldbrandt breff omformellder, des till windis biurd wnnder woris zigneter, actum vt supra.”

Hernest fremlagdis erlige och welbydige manndtz Offue Gieddis steffning achterit konng. maytts. gaard Semb denn 19 martÿ neruerrennde aar 1627:

Som iche anndet vdj meeningen medførte ennd som befindis i førberørte jnd-førte sex mendtz (s 3) breff jnnddragiddt, huorudoffuer icke giorde førnødenn bemellte steffnings meening herudj widere att jnnddrage, end forskreffuett ehr p. etc.

Noch fremblagdis aff bemellte Tryg Hobbeldstad och Tryg Drammdall jt schifftebreff wdgiffuenn Wllderenn 1579, haffuenndis jblandt annden møgen wiitløfftighed att medføre saaledis: Jtemb fich Liffue och Torbiør alld øde Borge och fire lispund i Schardebergh, med møgitt widere samme breffs jnnd-holld.

Herhous bleff och for rettenn anndstilliddt jt breff aff Tryg Arneßønn paa Lin-tuedt paa Horrum vdgiffuenn 1620 denn 21 augustj, formellennde jblandt an-ndet att hannd haffuer giordt och jnndgaaedt jtt vennligt bytte och schiffte med sin kierre søster Marren Arnes datter om huis oudalls goudtz diris s. moder haffde wdsadtt, i saa maade: Først att hanns søstre forneffnde Marren Arnis datter schall haffue thill løßenn alld huis oudalls adkompst, som hanum paa hans anpartt kand thillkomme vdj Mellenn, Strandbøe och Hellefos saugh, saa og hanns anpartt liggennnde paa Skouffuen, disligiste hanns anpartt vdj øde Borge, samptlige liggennnde paa Eiger, och haffuer hand fuldmacht giffuiddt bemellte sin kierre søster, eller hindis fuldmachtige, forskreffne goudtz att jndløße fra Trygh Hobbeldstad paa Eger, effter det panntebreff hand aff deris sallige møeder haffuer, huor envnder hanns søster hanum beuilligedd haffuer att jndløße fra Michell Niellßønn træ huuder aarlig lanndschiulld vdj Aaraas i Gierpenn soggenn, och dette forsk reffne goudtz enn huer paa begge sidder att giørre sig (s 4) saa nyttige och gaffnnlige som en huer bedst kand vdj alle maader etc.

Ydermeere bleff end itt breff vdj rette lagdt som och jblannddt anndenn møgenn wiitløfftighed medførte vdj sin jnndholld:

Att efftersom Marren Arnis datter bouendis paa Grimßrud vdj Rÿgge præste-gielld thillforne haffuer giordtt och jnndgaaiddt med erlig och vellachte mand Trygh Christopherßønn boennde paa Drammedall paa Eger, jtt oudallsbytte om Wllderenn och Krurke med des wnnderliggennnde lunder som deris byttis breff derom widere formellder, och effterdj hun nu med sin broder Trøg Lillttuedt ehr forligtt att hun schall haffue samme goudtz till løßenn, effter derpaa vdgiffne breffs videre formellding, att ieg schall jndløße alldt huis goudtz som woris s. moder thill Tryg Hobbeldstad vdsadtt haffuer, saa haffuer ieg nu derforre med min friie villie och velberaadde houg saa och med mine kierre børns raad, villie och samtÿche, vnndt, beuilligiddt och auffhenndt, och nu med dette mitt obne breff alldelis beuillger och affhennder bemelte Tryg Christofferßønn, hanns hustrue och arffwinger, fraa mig och mine arffwinger halff øde Borge och thouff lispund aarlige landschiulld i Skarebergh liggende paa Skaugum paa Eger, dißligiste huis oß kand thillkomme vdj Mellenn, Strømboe och Hellefos saug, det att wdsøge och sidenn att werre och bliffue vnnder bemelte Tryg Christophersønn och hans arffwinger, fra mig och mine arffwinger till æuerdelige oudall och eygendom etc.

(s 5) Disligiste bleff jtt anndett breff forrestilliddt for mellennde och vdj meen-ingenn:

Att Trøg Arneßønn bouenndis paa Lintued paa Horrum kiennndis att effter-som hannd och hanns medarffwinger vdj langsommelige thidtt haffuer werriit fraholdenn deris laad och anpartter som dj eigenndis ehr, och med rette

bøer wdj thuende ødegaarder paa Eiger, som er thouff lispundtz renntte i Schardebergh och halffpartten j øde Borge, aff huilche partter deris sallige moder, och dj haffuer reist och ombaaridt deris lannschyld och rettighed vdi lang-sommelige thid, siden sallig affgangne Poffuell Kniffue døde, j hanns thid oppebar hans sl. moder thoe lispund huert aar i lannschyld aff sin egen partt, och dersom Tryg Hobbelstad eller nogenn wille sig paaberøber att be-rørte hanns moder schull haffue meere oppebort widt ennd thoe lispund i aarlig lannschyld aff sin egen laad, da siger hand kortt neig derthill, och for-meener det alldrigt att schall føris beuißligt att hun meere haffuer oppeboridt end som de thoe lispundt hund buerde paa sin partt, huorforre hand haffuer vennligenn tillbeditt erlig och vellacht mannd Trygh Christopherßønn bouen-ndis paa Dramedall paa forneffnde Eiger att hannd ville jndsøge samme deris annpartt med lannschyld och alld effterstaaenndis brist och schade, med skougschade, aaboudtzfalld och alldt anndett j huiß maade det werre kand, hous huilchen samme goudtz findis kannd och derved brøst felldig findis, och naar forneffnde Tryg haffuer jnndwunditt samme jordepartter schall hand (s 6) dennum bade beholde for frellst oudall och eygenndomb, effter hanns sallige moders, mitt och min søsters mageschifte breffuis jnndholld och des wduiß-ning, thj giffuer hand forneffnde Tryg Christopherßønn fulld macht och myn-ndighed herudj att giørre och lade, ligesom hand sielff personlig tillstede verre kunde, med merre same fulldmagt wduiste L.S.

Effter saadann forberørte leiglihed formeennnte forschreffne tuennde mennd thill samme fire lispd. att werre berettigiet helldst effterdj de derthill erre rette oudalls mennd, effter som de och derom saadanntt nochsom beuiste jche allenne med forberørte schifftebreff, men end och ved blodstrengen och rigtig oudalls regning de vdi saa maade opreignede, formeeneende dennum att verre skieed forkertt, j det de denum saa lenge aff bemellte Guldbland haffde verrit fraforholldit, och hand derudoffuer pligtig strax denum att auffstaae och de denum att föllge, eller deraff lannschyld att oppeberge, och hannd att jndstaa for huis hand denum vdennd deris villie brugt haffuer, saauellsom och for skougschade med andre auercke paa des eygenndomb kannd verre schieed och giordtt, och jgienggiffue denum dompenge med sampt kost och tæring, om huis omstendighedtt de waare dom och sententz begierrenndis.

Her emoud att suarre møtte vdi rette forschreffne Guldbland Horsrud, som formeennnte samme ødegaard Schardebergh att haffue liggitt vnnder hans hem-mells mennd och deris forfedre vdi lannssommelig thid, med meere hanns forregaff, huorom hand och forestillidt sitt schrifftlige forsætt, liudennde ord fra ord som effterföllger L.S.:

(s. 7) "Efftersom jeg ehr steffnntt aff Trøg Hobbelstad med hanns med naffnn-giffuende for enn ødegaard Schardebergh som hand beretter hannd schulle thillkomme fire lispund med sin thillbørlig herlighedtz aarlig renntte, hanns rette och sannde oudall att werre, som jeg emoud deris gamble breffue och lauglige heuffd schulle thillholde, med samme hanns steffnings witløfftige angiffuende att hannd mig effter laugenns gemesß och medføre ville forföllge, huor emoud ehr mitt ringe och eenfoldige giensuar som effterföllger: Att ieg will haffue først forneffnde Trygh for retten foræschitt att hand effter laugenns thillholld samme sin steffnings berettingh her for retten beuißer om hand bøer minn adkompst att effterspørge eller æsche, och det effter oudalls balckens 5. capit. 3. artichell, saa vellsom samme balchis 6. capit. 1. arthick-ell motte forreleßis, om hand iche diß arthickells jnndholld her for retten icke forrebringer, formeener jeg att hand iche børr att æsche min adkombst, saa-vellsaa att jeg formeener att hand iche schall effter hans steffnings beretning beuiße sig paa samme ødegaard nogenn heuffd thill att haffue hafft med videre, eller loughlig amags breffue inden 30 aar, som laugen formellder, oudalls bbalckens 1. capit. 1 arthickell, samme bbalchis 4. capit. 2. artickell, saa vellsom samme bolchis 6. capit. 1. arthickells formelldinger, motte forrelæßis, saa at forneffnte Trygh sig emoud forneffnde arthickler ville forrestille, thj att ieg formeener att minn hiemmells och forsuars mend som samme ødegaard haffuer arffuidtt effter deris s. forælldre haffuer hafft det wdj deris ædtlegh och heuffd meere ennd -j- ct. aar, som jeg formeener, huoromb (s 8) jeg formeener veed forne ffnde omstenndigheder forneffnde Tryg eller nogenn aff hans effter loughen icke ved kommer min adkombst at æsche eller effterstræbe, huorforre jeg setter vdi alle rette veed min gunstige øffrighedtz eller øffrighedtz fulldmechtigis behiellpning, for schriffuere, dommere och dannemennd om jeg icke bøer forneffnde Trøg hanns thillthall och forregif-fuende quitt och ehrledig att verre, och ieg veed lough och rett, med dom och sententz effter min forzeiglede, vthiorde och hiemmells menndtz thillstandd maa och bøer att haffue mig forneffnde ødegaard forbehollden.

och forneffnde Trøgh med sin consort att giffue mig kost och tæring for huis wnøde anuending de mig j saa maade paabringer.

Er ieg herhous ydmýggeligenn begierrenndis aff min gunstig øffrighed och alle rettenns beforder att dette mitt ringe och eenfoldige forsætt och jnnd-lægh motte vdi rettenns bedste meening wdtýdis for gott annseeis, leßis, paa-teigniß och mig dom effter hendis, denn gunstige dommere och rettenns be-stýrkere, denn æuige Gud befallenndis, actum Egir denn 7 aprilis anno 1627, Guldbland Annderßøn egen haand.

Diße effterschriffne omstenndigheder motte ehragtis och offuerveyis, effter deris steffnings beretning och forschreffne min giensuar vdi dette jnndlegh som effterföllger:

1. Om deris heuffde
2. Om deris bolltalls breffue och adkombst
3. Om deris amags beuis jnnden 30 aar

4. Om de nogenn thid haffue brugt dett

5. Om dj nogen thid aff mine formend haffuer oppeborridt saadann landschÿlld som de paakreffue (s 9)

6. Om dj nogenn thid hous min annpartt vj kongens schattebøger anngiffuidt 7. Om de j feigde thide hous min annpartt haffuer holltt rÿterie och affuergh effter paabud.

Att dette forskreffne motte ord fra ord alldtsammenns i deres dom och auff-segdt jnndföris for Gud och öffrighedenn retferdeligen meddeles, dett som for-schriffuidt staar, dette tillsadt denn 6. july med egen haand. G.A.”

Hernest fremlagde hand jt gammellt pergamentz breff vnnder thuende zigneter, formellennde ord fra ord som effterföllger1):

”Ollum manum them thette breff see eller høre, sennder Aslach Tordsßønn och Hellich Thoresßønn laugrettis men à Eekiom, qvede Gud och sine, kund-giörende att mir varum a Hallage midwikudagum nest for pallm sunedag anno dominj 1465, sagum och hördum à att te halde handum saman, aff eno half-fuo Esten Anundsßønn, aff annar halfuo Herlaug Raarsøn, medt the schiell-orde att Esten forneffnde salde Herlaug forneffnde -j- marckeboell jorder i Schardeberge som ligger à Eekiom i Sanden fierding, med luttum och lundum som ther tilligger eller liggitt hafuer, fra fornoe och nyo, vtann gaardtz eller jnnan, frellst och aakierreløst for huerrum manne, fra esten Anundsøn och hanns arffvingum och vnder Herlaug Raarsønn och hans arffuinge, till æuer-delige eigoe, och alld affredis, jtemb første penninge och öffste, och alle the emellum effter thj som kob there kom, for forneffnde -j- marcheboell i Schar-deberge, till sande herum henge vj vore indzeigle for neden thette breff som giordt var à degj och aar som forsiger.”

Sameledis lagde hand for rette jt andet pergamentz breff vnder it boemerche och fem zignetter, (s 10), medførennde vj meeningenn att Hanns Christoffer-søn paa Rÿgh j Haugs soggenn paa Eegir, paa sien eigen veigne och Troells Odsßønn paa Heckellberg i Røgen soggenn paa sin høstruiß Giertrud Christof-fers datters vegne [sampt hindis søster nemlig Oste Christoffers datters vegne2), vj huiß maade hand fuldmacht haffuer, kienndis att de aff vellbe-radde houng och goud forsiun sampt med deris kierre hustruers och neste arff-vingers raad, thillschÿnnellse, jae och samtÿche, haffuer solldt och auffhen-ndet till æhrlig mannd Guldbrand Annderßønn paa Horsrud paa Eiger, fire ørisboell vdj enn ødegaard paa Eiger, nembligen Schardeberrig j Sanddenn fierding i Houng soggen, somb ehr theris och deris hustruers sampt forneffnte hustruis søsters rette och sannde oudall, saa vellsom forneffnde Guldbrand Annderßønns och nest for en annden fremmidt dertill det at kiøbe, dog oß arf-fueligen tillfalldenn, huilche forskreffne goudz och schiulld forneffnde Guld-brannnd Annderßønn och hanns arffvinger, fødde och wfødde, frellseligenn hedenaff schall haffue, föllge, niude, bruge och beholde till euig oudall och eÿgenndomb etc., for huilchedt goudtz forskreffne Guldbrand haffuer gif-fuidt dennum thie goude wforfallschede rigs daller, och derforwden for oudalls løßenn nie goude wforfallschede rigs daller, som er vdj enn samblidt summa xix rix daller, med meere breffwenns vduißning, daterit denn 18. february 1618.

Noch fremlagde hand jtt panntebreff paa samme goudtz aff bemelte Hanns Christofferßønn vdgiffuenn, sub dato denn 21 novembris 1612, som jche for-nøden giordis att jnndföris, effterdj hand samme goudtz siden kiøbt haffuer, effter før jndföorte kiøbebreffß ydermeere wduißellße,

Ennd och forestilldt hand en zeddell subdato 1597 liudende som eptherföllger: ”Dette bekienndis jeg Poffuel Honn med dette mitt obne breff att ieg haffuer oppeborridt aff Jonn (s 11) Rÿg paa Eiger vj daller for en annpartt j Skalle-berrig som aarligen renntter en -j- lax och iij graaschind aarligen, for hulichen partt hanns broder Christopher Heckleberg i Røckenn soggenn hanum solldt haffuer, att saa i sandhet er som forschriffuidt staar trÿcher jeg mitt zignett her nedenn vnnder etc.”

For det sidste jnndlagde hand jt breff deelidt anngaaennde emellum bemelte Schardeberrig och Leffuordtzbye, datreit den 4 novembris 1625, annmellennde blanndt mögitt anndet, att efftersom Olluf Sorckenes aff Solløer paa sin moders, sine eigne och sÿdschinders vegne haffde vdj rette steffndt Olluff Karllsßønn och Suend Christoffersønn paa Leffvordtzbye bouende, dennum haffde thill at tale for rettighed vdaff samme gaard som er aarligen 3 pund smør och ½ gilde laxße, effter det gamle breffz formellding som de iche schall ville haffue ehrlagdt, huor emoud bemelte Olluf Karllsßønn jblanndt annet protesterit och sagde de 2 lanndschÿlld taxe iche gaar aff Leffuordtzbye, eÿ heller hannd denum deraff wdgifuidt haffuer, men paa Schordeberrig øde-gaard, der emoud formelltte Guldbrand Horsrud strax for retten saa sig nøed formedellst samme leiglighed forføÿgid haffde och samme ødegaard Schorde-berrig wdj hand och heufde haffuer, thilspurde bemelte Olluff Sorckenes paa sin eigen, sim moders och sÿdschinders wegne om de kiende dennum thill nogen lodd, dell eller annpartt vdj Skardeberg, eller och om de nogen lannd-schiulld derforre oppeborritt haffuer, her till hand haffuer suorridt att iche kiennde dennum jngenn rettighed til samme ødegaard, eÿ heller derforre nogenn landschiulld haffde oppeborridt, men huiß de haffde oppeborridt det var fra Leffvordtzbye och iche fra Schardeberrig.

(s 12) Dernest haffuer Guldbrand sielff fremlagdt enn zeddell som saa schall haffue jnndholldt att hand amagitt om rett deele emellum Leffuorßbye och Schardeberrig, som er fra Huoßehuog och j Korßshellenn, och j Rødekleuff, efftersom Trÿg Hobbellstad \her/ aff Eiger och Hans Jæren aff Modum, samp-lige opreignidt och hermidt paa Berrigs ting denn 28 januarÿ sidst forledenn, att mig her paa beuis motte meddeles aff sex mennd, huor emoud bemelte Olluf Karllsßønns qvinde Jahanne, som haffuer boued och werrit paa fornef-fnde

Leffuordtzbyē vngeferlig 40 aar, och slog sin hand hartt emoud bordet och sagde: Saa staar der j dett gamble deelīs breff, som er her emellum Leff-vordtzbyē och Schardeberrig: Fra Rødekleuff och j Korshellen som ligger i kioveygē, och fra Korshellen och j Gaaße klefvienn, vnnder Huoßehoug veed Stoure kleffuen. War thillstede alle laadtzeýgerne till samme gaard Leffvordz byē som her emoud alldelis ingenn modsigellße gjorde, med meere samme breffs formellding och vduißeelse.

Effter saadanne forberørtte brefue och dicumenter formeente forneffnde Guld-brand Horsrød nochsom att haffue adkomst thill samme ødegaard, och for-meente bemellte Trygh Hobbellstad och Trygh Drammedall jndtedt derudj att føllge med hannem burde, thj dersom deris annpartt ikke lennge tillforne aff deris forfedre haffde weritt auffhenndt, haffde der lenge siden veritt amagidt och talldt paa, med møgit hannd i saa maade forregaff. Her emoud protesterit forschreffne tuende mend och sagde sig alldelis jndted at haffue att befatte med den annpartt Guldbrandtz breffue omformellder, men de 4 [-byttis-] lispund byttis breffuid om jnndehollder kunde de jngenlunde fragaae effterdj saadanndt goudz haffuer (s 13) fuldt deris forfedre och denum j langsommelige tider, eý heller sidenn j nogen maade schall verre fra kommen, men formedellst samme pladz for nogenn thid siden schall haffue liggitt i kløffwerid och da derforre aff deris iche stourt att verre effterspurtt, schulle de derforre miste deres, j saa maade formeente de wretmeßiigt att verre, waar fordj begierrendis wj effter det j macht breffß wduißellße ville pladsenn granndsche om den iche kunde be-findis bedre att verre end allene for j fierdings rente aarlig auffgiff, saa well som oudele och denum siden emellum dømme om de iche med rette effter det gamble breff derudj burde att haffue deris heud dj 4 lispund aarligen, och om Guldbrand burde att jndstaa denum for jndstaaende lanndschiulld, schoug-hugst aauercke hand derpaa haffuer des emidler tid, samt och for kost och tæring med alld anden interesse och schade de hannum kunde thill reigne, med meere dennum emellum forløbe.

Da effterdj forschreffne Tryg Hobbellstad och Tryg Drambdall for oß forrestil-ler jtt gammelt pergamentis byttis breff sub dato 1579, huilchedt eblandt mögen wiitløfftighetz handler om 4 lispund deres forfedre haffue fuldt j Schor-deberrig och same 4 lispund denum vdj nogen rum tid haffuer frauerridt muge-ligens formedellst samme plads kand haffue liggidt vdj kløffraad och vanmagt. Her emod haffuer bemellte Guldbrand (s 14) Horsrød først anno 1612 sig till-panndtedt 4 ørisboell i samme pladz for 10 dlr. aff een nemblig Hanns Christ-opherßønn, och sidenn anno 1618 kiøbt same 4 ørisboll aff samme mannd och hanns medarffuinger, sig till oudall effter derom videre forjndførte kiøbe-breffs jnnndholld, och schall hand alltt samen dereffter alleene haffue kiennndt sig till samme pladtz, och den bemandit med lod och rýdning, och sig den giordt saa nyttig hand bedst kand, baade med schaughugst saa vellsom vdj andremaader, vauseidt dett gamble breff hans hiemmellsmend hanum offuer-giffuidt haffue iche dennum hiembler alld Schardebergh, menn end allenne -j- marcheboell jord i Schareberg, som regnis for j fierrdings renntte, saa at derudj elj] meere hannum haffue kunde solldt end samme breff tillader, och mugeligens Guldbrand Horsrud om samme leighlighed haffuer werit tilltallidt aff bemelte Tryg Hobbellstad och Tryg Drammedall, dog saadant aff hanum kand schie wehragtidd, formedellst saadanne omstendigheder och allermest paa det en heer kand niude den deell lough och retter haffue wdj samme pladtz effter det sex manndtz tillholld bepligtedt dett flitteligiste att kiende, da haffue wj iche bedre ennd j fierdings rennte och rett vell aarligen kand schiulldde och forrentte ix lispund thunge, jndtill denn widere med rødning bliffuer beman-ndit, huoraff wj haffue tilldømpd bemelte Tryg Hobbellstad och Tryg Dram-dall huer derudj att føllge 2 lispund aarligen (s 15) och Guldbrand dennum deraff deris lanndschiulld at forebyge, och det effter det gamle pergamenndtz schifftebreff, emedenn och alldt saa lenge det staar veed macht och vcasserit, aff sin thillbørlige dommere, och jndtill Guldbrand Horsrød derom kand føre anndenn beuißlighed j rette, end oß nu er forrestillidt, [wo]rmed att beuiste sagen annderledis att verre end nu allerede beuist ehr.

Belangennde lanndschiulldtz oprettellße, skaugs[l]ide med samt kost, tæring och anden interessent, derom kunde wj paa denne tid for[me]delst adschillige aarsager jndtedt kiende [elle]r dømme, men naarr [d]erpaa stef[ning] kallis, da dero[m]et er[...] och till ýdermeere w[idni]ßbiurd vnnder vo[ris] z[ig]neter, actum anno die loco vt supra

Jacob Lauridsßønn
egen haand

- 1) I margen tilskrevet med nyere hånd: Dipl. Norv. XI No 218
- 2) Fra [tilføyet i margen med tilvising hit

29. august 1627

Fossesholm på Eiker

Hans Jonsson, kullbrenner ved Kongsberg, erkjenner at han har brent 29 lester og 2 tønner kull for Ove Gedde til Tommerup, til kongens fornødenhet, for 20 skilling lesten på egen kost, og har for det mottatt 6 rd 5 ½ skilling 2 penning.

Rentekammeret, lensregnskaper, Brunla len legg 2.3., utgiftsvedlegg til lens-regnskapene 1627-1628, vedlegg

15. Ett bumerke under

Kiendis jeg Hans Jonnßen kullbrender wed Kongsbergh att haffue beredte for erlig och welbiurdig mand Offue Gedde till Thommeroph, thill kong. maytts. fornødenhed, nÿ och thiuffue lester och 2 tdr. kul, och haffuer fortientt for huer lest paa min eigen kost pendinge 20 sk. danske, som beløber sig wdj en summa sexs daeler in specie halffsiette schilling och 2 penge, huilche hans velbiurdighed mig i dag betalt haffuer, thill vidnisbiurd derom haffuer ieg mit sedvaanlige boemerche her neden wnder schreffuet, actum Foßisholm den 29 augusti 1627

Bakpå med samme hånd:

Hans kulbrenders beuis paa 29 lester 2 tdr. kull som hand haffuer brendt till kong. maytts fornødenhed d 29 agst. 1627

28. februar 1628

Midbøen i Seljord

Leiv Knutsson på Sundbø i (Flatdal i) Seljord kunngjør at han var skyldig Vetle Rynjoms barn og arvinger 20 rd i penger og 20 rd i nytt kobber. Som sikkerhet pantsetter han 1 t i Rui i Åmotsdal. Leiv undertegner med bumerket sitt og soren-skriver Jon Tomasson, lensmann Anders Gjuve og lagrettemann Gregar Åse be-segler. UBT, Gunnerusbiblioteket, dipl. 325 (p), 28.02. 1628. Ett bumerke og tre segl på papirbretten.

Kiennendes jeg mig Leuff Knudtzen paa Sundbø i Sellegiortzs prestegield och hermed for alle witterligt gjør vdj dette mit obnne breff, mig aff ret sannd vitterlig gielt bortschÿldig att verre til Wetle Røningens børn och arffuinger tiuffue rixdaler wdj redepenge och tiuffue rixdaller wdj nÿtt kopper, for huilcke forneffnde penge thoe tiuff daller jeg demmo jgienn til en visse brugelig panntsetter en tønne i Rud i Omisdall ligendis, fraa mig och mine arfuinger och vnder forneffnde Vetles børn och dieriß arffuinger eller och dieris formÿndere, aff mig eller mine arffuinger jgien forneffnde penge och kopper bekomindis vorder, och beplegter jeg mig och mine arffuinger att holde denno och dieriß arffuinger forneffnde pant vdj alle maade schaadißløst. Diß til vindesbyrd att dette saa vdj sandhed er som forschreffuedt staar haffuer jeg mit zeduanlige boemercke henedenvnder ladet antegne och venligen ombedet [J]oen Th[ome]sen voriß landtz schriffuer, Anders Giuffue lensmand och Gregar Aaße laugretzman dette mit vdgiffne breff for mig ti[l w]itterlighed at besegle, actum Midbøe ting denn 28 februarj anno 1628.

7. mars 1628

Bakke i Lyngdal

Torleiv Rolvsson, fullmektig for sorenskriver Anders Winter, og Torleiv Vange-stad, Torgeir Lehovd, Arnstein Li, Kjetil Bergan, Anders Bjørkeset og Knut Førli, lagrettemenn i Flesberg sogn i Numedal, kunngjør at de var samlet på Bakke i Lyngdal (i Flesberg) som rette arvetomt, etter anmodning fra Torgeir Gudleiksson på Bakke, Herbrand Gudleiksson på Åsland (i Flesberg), Gunnar Simonsson på Sandnes (i Nore), Olav Kjetilsson på Kleivjorden (i Lyngdal i Flesberg) som arving etter moren sin, Kirsten Gudleiksdotter, Eivind Olavsson på Høymyr (i Flesberg) på vegne av kona si, Gunhild Gudleiksdotter, og Rolf Jonsson på Hørtvedt i Sandsvær på vegne av kona si, Ingeborg Olavsdotter og for søsknene hennes, Olav Olavsson og Bergit Olavsdotter. De skulle skifte løst og fast gods etter sine avdøde foreldre (og besteforeldre) Gudleik Simonsson og Sigrid Gunnarsdotter. Fastegodset var:

Hovedbølet Bakke, av skyld 1 h 4 sk, Åsland søndre med ødegården Rustan, av skyld 2 h, Svalestugu i Nore, av skyld 2 h 2 ½ sk med bygsel, Hovde med ødegården Kruke i Snarum (på Modum), av skyld 2 h 1 sk med bygsel, Bråten på (Nedre?) Eiker av skyld 15 lispd salt, anslått til 1 h, med bygsel, Bakli (i Lyngdal) av skyld 1 h med halv bygsel, 4 lispd korn, anslått til 6 kyrlag i Brønstad i Sandsvær, 7 kyrlag i Lyngjorden, 7 kyrlag, i Sønnåsen (begge i Lyngdal i Flesberg), 4 sk i Vangestad vestre (i Flesberg), og 3 kyrlag i Torsby (i Heggen) på Modum, ialt 11 ½ h 3 sk (det er regnet 12 kyrlag pr hud og avkortet 1 ½ sk). Etter inngått og opplest avtale skal trekkes fra en fjerdingens rente, som Olav Kjetilsson eier. Utlodningen ble som følger:

Eldste (gjenlevende) bror Torgeir Gudleiksson: 1 h 4 sk i Bakke, 7 sk i Lyng-jorden, 4 sk i Sønnåsen og ½ h i Bakli, Herbrand Gudleiksson 2 h i Åsland med Rustan og underliggende seter, 3 kyrlag i Torsby og 3 sk i Bråten, brorsønnen Gunnar Simonsson fikk 2 h 2 ½ sk i Svalestugu med en underliggende ødegård, og 3 sk i Sønnåsen, Eivind Høymyr fikk på konas vegne og Rolf fikk på sin (sviger)mors, kones og hennes søskens vegne tilsammen 2 h 1 sk i Hovde med Kruke, 4 lispd eller 6 kyrlag i Brønstad og 3 kyrlag i Vangestad. Dette ble 4 kyrlag mindre enn matematisk deling skulle tilsi, men det ble godtatt fordi de fikk det meste av eiet sitt i en gård. Olav Kjetilsson fikk først 1 fjerding i Bråten etter moren sin etter nevnte avtale, og så 7 kyrlag til med bygsel. Så ble endel øde-gårder som lå uryddet i Bakkes utmark fordelt: Herbrand fikk Gautnebb, Gunnar fikk Botnan, Eivind fikk Belteslia, Rolf med kone og hennes søsken fikk Dale-garden søndre, og Olav Kjetilsson fikk Ingebu vestre. Øvrige ødegårder som kunne finnes i utmarka mente Herbrand, Gunnar og Olav at Torgeir kunne beholde, mens Eivind og Rolf ikke fant å kunne gå med på dette.

NRA ds (s) 7.3. 16281). Ellve seglremmer, ingen segl. Jfr. 06.01. 1560, 29.05. 1564, og 20.09. 1602.

Wy effterschreffne Tholleff Rolffsønn, fuldmectig wdj tingschriffuerens Anders Winters sted, Tholleff Wangstad, Thorgier Lhehoffd, Ansten Lhij, Kittill Bergen, Anders Bierckesett och Knud Førle, ædsourne laugrettis mender j Flesberig sogen j Numedall, kiendis och gjør wy for alle witterligt att aar 162..1) den 7 martj, waar wy forsambled paa Backe reette arffuetumpt ligende j Lyngdall her samestez, thilbeedne aff Thorgier Gullechsønn boende paa forneffnde Backe, Herbrand Gullechsønn paa Aasland boende, Gunder Simmensønn paa Sandnes, Oluff Kittilsønn paa Kleffiorden, Effuind Olsønn paa Høymyr, paa sinn quindis Gunnill Gullixdaatters wegne, alle sampti-ligens boende j forneffnde Nummedall, sampt Rolff Jonsønn, boende paa Hørtued j Sandsuer, paa hans høstru Jngeborig Oluffsdaatter saa wel som paa hans quindis sødschinde, nemblig Oluff Oluffsønn och Berette Oluffsdaatters deris wegne, war de sampteligen aff os begierende, dett wy wilde schiffte dennom jmelom huis effterstaaende løsøre och faste godtz, effter bemelte børns sallige foreldre, Gullech Simmensøn och Sigrj Gunnersdaatter (huis selle Gud euindelich beuare) bleff da oprengeth huis fastegodz, effter arffuingenis deris thilstand, som effter følger. Først wdj hoffuettbøllett Backe, schylder aarligen ehnn hud och fire schind, sidden Aasland med wnderligende ødegaard Rudstand, rentter ij huder, Suallestuffuen j Nore sogen, schylder tho huder thuende schind och thoparten j dett thredie schind med bygsell, Hoffde paa Snarem, medt Krugge ødegaard rentter tho huder ett schind met bøgsell, Braatte paa Egger medt bygsell, schylder xv lispund saltt, beregnet for i hud, Baglj met halff bygsell, renter hud, Brynstad j Sandsuerff fire lispund korn, berengnet for sex kiørlaug, Lunde jorden siu kiørlaug, Synd Aassenn siu schind, westre Wangstad, fire schind, Thoresby paa Modum, thry kiørlaug, summen paa dette odels godtz: Halfftholffte huder och thry schind. Effter ehnn contractts jndhold, schall forlaades afftagis ehnn fierdings rentte, som forneffnde Oluff Kittilsønn thilkomb, som paa sammeludt bleff lest for rette. Lutnis eldste broder bemelte Thorgier j hoffuettbøllett, forneffnde Backe, ehnn hud fire schind, Lunde jorden jbidem siu schind, Syndassen der samme sted fire schind, Baglij ehnn halff hud. Bekom Herbrand Gullechsønn j forneffnde søndre Aasland med wnderligende ødegaard nemblig Rudstand och forneffnde gaardtz thilligende setter, berengnet for tho huder, j Thorresby thry kiørlaug, och wdj Braatte thry schind. Thilfald deris brodersønn forneffnte Gunder Simmensøn thuende huder, thu schind och thuendeparten j dett thredie schind j Suallestuffue met den wnderligende ødegaard som aff arils tid thilligett haffuer, wdj Nore sogen beligende, sampt thrende schind j forneffnte Synd-aassen, jtem thilfaldt Euind Høymyr paa sin quindis wegne saa och for-schreffne Rolff paa sin moders [sic] saauelsom paa hans høstrues sødschinde neffnlig Olluff Olsønn och Berette Olluffsdaatters wegne samptligens j Hoffde och wnderligende ødegaard Krugge, renter thuende huder ett schind, fire lispund eller sex kiørlaug j Brynstad, och thry kiørlaug j forneffnde Wangstad, bekom de fire kiørlaug mindre(?) aff orsage de faar sammens j ehnn gaard, som forschreffne staar, Lutnidt benefnde Oluff Kittilsen effter hans moder Kiersten Gullechsdaatter først den fierdings rentte j forneffnde Braatte effter contractens jndhold, sampt siu kiørlaug j forneffnde gaard medt bygsell – Wdj lige maade bleff disse effterschreffne ødeplatzer schifft och bytt dennom jmelom, som ehnu ehr woprøtt, och liger wdj schauff och mosse, ehre beligende j forschreffne Backis eye: Først bekom Herbrand ehnn ødeplatzt nemlig Gottnop, Gunder Simensen ehnn platzt kaldis Bottnen, Effuind thilfaldt Beltelij, Rolff Hørtuedt met hans quindis sødschind Sønstedall, Oluff Kittilsen westre Jngebo. Huad sig ehr belangende forschreffne wnderligende ødeplatzer, wehre sig røtt eller wrøtt, som wdj forschreffne gaardz Backe eye widere kunde befindis, dett beuylgede benefnde Herbrand Aasland sampt Gunder Sandnes och forschreffne Olluff Kleffjorden, huer effter sin ahnpart hereffter schulde wehre och bliffue wnder thitneffnde Thorger Backe, hans høstru børnn och arffuinger wpaathallett thill euig tid bew aff dennom och deris arffuinger, wnderthagende offtneffnde Euind och forneffnde Rolff jche wilde dette forschreffne beuylge och sambtycke, huis [....] iche laad sig [....] ahngaa. Om nogen aff forberørde ødeplatzer, bleffue nogen aff deris thilschifftede j fra nu uden, da schall de aff bemelte gaardtz thilligendis eyedell, effter loulig och schiellige kiendelse, jginn derfore wnderleggis forberørde gaarder och godtz huer effter sinn thilschifftede ahnllaad, sampt mendt alle detz thilhørige lunder och rette eyedeller, her effter paa bege sider arffuingerne jmelom att følge, nyde, bruge och beholde Och om dett sig saa kunde hende (dett jche eehr att formode) att noget aff dette effterschreffne godz bleffue aff arffuingerne wed loulig middell j fra nu uden, da schall den som j dens meeder arffuinger [.....], effter deris ahnlaadt, for jnden sex wgers dag, de det derom bekyndigett bliffer, jgienn att wedderlagett, och huer ahndre, wdj detz silff[.....], j alle maader shadesløs att holde, huorom forschreffne arffuinger medt jtt fuld handerband, huer andre [tacked]e f[or...] jmelom och schiffte baade wdj løsøre och faste godz. Thill detz ydermeere bekrefftelse haffer forschreffne meedarffuingers me[d ...] sandhedtz [me]d [siene] sig[netter] h[er nedenvnder trøcket] Actum vt supra –

1) Blekkfleck dekker over det siste tallet i originalen, men i et brevfragment fra etter 1652 (NRA-KA, Reidar Strøm, Rødberg 15, 1 folioblad fra ca 1660) er det vist til dette skiftebrevet, som der er datert 07.03. 1628.

11. april 1628

Skien (?)

Jon Tomasson (fogd over Telemark) skriver til Jens Mæland, lensmann i Hjartdal, og forteller ham at han vil holde stevnestue på Midbø lørdag etter påske. Budstikka må gå ut i god tid slik at alle kan møte, og de må ta med seg det de har av penger, for skattene blir meget høye: 2 rd av hver t, og hver leilending må betale 3 rd 9 s, hver halvgård, ødegårder og husmann må betale 6 mk 4 ½ s, likeså hver tjenestedreng, mens drenger på halv lønn må betale 3 mk 14 ½ s.

Innlånt til NRA-KA fra NRA 25.5.28, innlånt til NRA fra Tov Reisjaa. Original på Nord To i Hjartdal. Original på papir, kvartblad.

Helßenn forsenndt med Gud, wide maa y Jenß Meelannd Kong. Maaÿtt lenßmand i Hierdal at ieg nest Gudtz hielp agter at holde almindelig steffnestue hoeß eder paa Midbøe den neste løffuerdag effter paasche først komminndiß, huor fore jeg paa høybemelte Kong. Maaytt. vegne vil haffue eder befallit attj vden ald forsømmelße inden bemelte tid lader tingstichen omgaæ at menige mand møder ßamme dag goed betidenn och med sig tager dj meste penge dj kand affstedkomme, thj schat-ten er meget stoer som er aff huer iij t ij dlr, aff huer lejlen-ting iij rixdlr. ix s, huer halff gaard ødegaard och huer huuß-mand vj mk -j-v ß, huer teniste dreng vj rnk -j-v ß, och huer dreng ßom ten for halff løn iij rixmk, halfftembtende schel-ling ix penge, huilchet breff ßamme tid schal bliffue lest for almoen, tager herudj aldieliß jngen forßømmels saa frempt y iche derfor vil stande til rette, befallendiß eder Gud, achtum fiere fredagen for paasche 1628. Joenn Thommisßøn.

På s 2: Jenns Meeland lensmand vdi Hierdal til hende.

25. august 1628

Mårem på Tinn

Sigurd Petersson Mørk i Sandsvær kunngjør at han har lånt 86 rd av Torstein Herbjørnsson på Rue (i Rudsgrend) i Mæl sogn på Tinn, og som sikkerhet pantsatt ham 1 t i Rue, som var godset til kona hans, Gro Toresdotter. Torstein bor der og er en hevdsmand til gården, og ingen er nærmere til å eie den enn ham. Sigurd skal løse inn gården med sine egne penger, ikke lånte, om det skulle bli aktuelt. Undertegnet av Sigurd med bumerket sitt, og beseglet av sorenskriver Bertil Madsson og to andre menn.

Påskrift av 16.09. 1630 om at kona til Torstein, Borghild Hallvardsdotter, hadde gitt ytterlig 14 rd på pantebrevet, som ville forfalle sammen med resten av beløpet. Undertegnet av Sigurd med bumerket sitt, og signert av Bertil Madsson.

Telemark, Øvre østfjelske sorenskriveri, tingbok 1697 (nr 20A) fol. 55b, ting på Jørisdal (i Hovin) på Tinn 20.09. 1697.

(...) at Sifver Pedersen Morck i Sandsver af ret sand vitterlig giæld schyldig Tosten Herbiørnßen paa Rui i Mælsogn paa Tind fire tiug och sex enchende rixdaler, som hand sig efter flittig begiering i rede penge medforstracht hafde, och derfor med sin quindes Groe Thorißdatterß villie, ja och samtycke til en visße brugelig pant sette en tønde benefnte sin quindes godtz i forbemelte Rui, som hand sielf paaboede, och var en hefdersmand paa, samt ingen nærmere at besidde end hand, och schulde det for fødde och ufødde frelseligen følge, nyde och beholde, indtill hand eller hanß arfvinger samme penge 80 rixdr. och sex igien af sine egne fri och frelse aflede penge och ingen fremmediß bekom, och saa være och blifve uden schade i alle maader, under sit neden for sat schrefne navn samt bomercke tillige med skrifveren Bertel Madtzenß och 2de andre mænders indseglinger, dat. Marums tingsted den 25. aug. 1628.

Brevet hadde en påskrift om at

(...) Torsten Herbiørnßenß qvinde Borgild Halfvorßdatter hafde aauchet och gifvet paa denne pant 14ten rixdaler som med de forrige pantepenge schulde och igienleggiß, om godtset ellerß kunde løßiß, iligemaade under Siffver Pedersenß bomerche och Bertell Madtzenß navn (...) den 16 septembris anno 1630

3. oktober 1629

Tveito (?) i Hovin

Skiftebrev. På skiftet etter Asle Ulvsson og Bergit Gudleiksdotter er sønnen Ulv Aslesson tilloddet åsetet på Tveito (i Hovin), og den eldste datteren Andbjørg Aslesdotter er tilloddet åsetet på Rud (d.e. Brynjulvsrud i Austbygda, Tinn).

Telemark, Øvre østfjelske sorenskriveri, tingbok 1671 (nr 6) fol. 46a, ting på Brynjulvsrud på Tinn 07.10. 1671.

(...) jmellem Ulfr Aßlesøn och hans søster epter Asle Ulfrßøn och Birgitte Gunlechsdatte, da er broderen

tilschifft aasædet paa Tuethen och hans eldste søster Andbiør Aßlesdatter aasædet paa Ruj med 5 kiørslag godz dat. 3. october (1)629.

20. april 1630

Akershus slott

Kristoffer Urne til Åsmark, kongens stattholder i Norge og høvedsmann på Akershus, stevnet Gunnulv Grøtjorden i Uvdal i Numedal til å møte Birgit Gulsvik fra Nes prestegjeld i Hallingdal for å motta dom i en tvist om 3 set. i Grøtjorden. Gunnulv har ikke villet holde et forlik inngått på arvetomta Frøvoll i Eggedal i 1628, og tilpliktes nå til å møte på samme sted for sorenskriver og seks lagrettemenn og motta dom i saken førstkommande lørdag før Mikkelmess.

NRA ds (p) 20.04. 1630. Ett segl som underskrift. Jfr. 15.01. 1598, 30.09. 1605, 13.01. 1612, 16.06. 1631 og 14.12. 1633.

Stormegtige høybaarne første och herre her Christian dennd 4, Dannemarches, Norgis, Vennders och Gøttis konnings tilforordnede stadtholder vdi Norge och høffuidtzmand paa Aggerßhuus: Jeg Christopher Vrne till Aaßmorch hilser dig Gunullff Grødtiorden, boenndis vdi Opdalls sogn i Nummedall med Gud, wide at for mig haffuer ladit berette Bergette Gullsuig aff Neß prestegjeld i Hallingdall, huor ledis hund er for aarsagit dig med retten at tiltalle, for 3 setningers skyld, du hennde nu paa 7 aars tid haffuer fra forholden aff for-neffnde Grødtiorden som du paaboer, thuert imoed enn well forseigledt contractis indholdt wdgiffuenn paa Frøeuolld i Eggedall anno 1628, huor-udinden hun formener dig stor urett att giørre och pligtig werre, resterennde aaringers schyld, med ehrlidinnde och paabragte schade forsømmelse, kost och therinnng att bør opstaae. Dend leylighed hun dig sielff eller ved sin fulld-megtigh ydermere for retten agter at forstannlige. Thj paa kongelig mayestets min allernaadigste herris veigne biuder och befaller, att du retter dig effter heromb at møde paa dend rette arffue thomptt forneffnde Frøeuolld, løffuerdaugen nest for sancte Michels daug først kommandis (s 2) for 6 wuillige mend laugligen tilneffnes huilche med dend soerene schriffuer schall thill forpligt verre, derud-inden at dømme eder emellum huis rett er, och samme deris domb fra dennum vnder deris zigneter att giffue beschreffuen vnder straff som vedbøhr, thagenndis med dig allt huis du dig herimod laugligenn med forsuaere, eller och da deromb att lide och vndgielde effter Norgis loug, thj ladendes dett jngennlunde vnder ditt falzmaal, actum Aggerßhuus dens 20. aprilis anno 1630.

8. november 16301)

Eggedal2) (Frøvoll?)

Torgeir Gudleiksson på Bakke i Flesberg prestegjeld i Numedal kunngjør at han med samtykke av kona Bergit Toresdotter har overført 8 sk i Frøvoll til Steinar Frøvoll og hans kone Karen Bersveinsdotter i Eggedal i Sigdal. Dette var Bergits gods. Steinar hadde betalt 10 rd i tillegg til de 50 rd som han før hadde lånt dem med pant i godset, og det skulle nå følge ham og hans arvinger. Torgeir undertegner med bumerket sitt, og lagrettemennene Asle Kopseng, Hallvard Solum, Peter Evju(?) og Kjetil ... besegler sammen med sorenskriveren. Påskrift på baksida om at brevet er lagt fram på arveskifte på Frøvoll 22.09. 1670,, og på bygdetinget 11.07. 1694.

NRA ds (s) 8.11.16??, i NRAs katalog henlagt til ca 1630. Vanskelig tydbare partier på slutten. Ett bumerke (hakekors) med T.G. ved siden av under bretten. Spor etter seks seglremmer nederst. Jfr. 06.01. 1560, 29.05. 1564, 01.06. 1580, 20.09. 1602, 25.09. 1609, 13.09. 1610, 20.03. 1628 og 23.07. 1635.

Kiendes jeg Thorger Gullechßønn, nu boenndes paa Bache j Numedal i Flesberig prestegjeld j Nommedall och hermedt witterligt giør for alle wdj dette mitt obnne breff att jeg aff welberaade houg saa well som med min kierre høstrues Berette Torres datters raadføring, willie, jae och samthøcke haffuer nu annamett och oppebaarett thye rixdaller jnspitie aff erllig och wellfornumbstige mand Stenner Frøuold och hanns kierre høstrue Karenn Bersuenns datter boenndis j Æggedall vnnderliggenndis Sigdalls prestegjeld thill enn fuldkommelige stadfestelße och afganng paa all denn lutt och anndpartt minn høstrue forneffnde ehr arffueligenn thill faldenn j forneffnde Frøuold Stenner ehr paa boenndes som ehr bereignnett som ottje schinnd, och her forudenn haffuer jeg thill forenn anamit hallftredigeßinns tiuffue rixdaler jnspitie paa forneffnde god[z], sua dett beløber nu jmod allis pennger thry-ßinns tiuffue rixdaler jnspitie, huor fore jeg bepliger mig och min høstrue, børen och arffuinger fuldkommeligen tillstaae, frellße och hiemmele fornef-fnde Stenner Frøuold, hanns høstrue, børn och effterkommande arffuinge bemelte viii schinnd [aarlig] rennthe thill euige odell och eggendomb med alle dj lutter och lunder som der nu till liger och aff arills thii[d] der vnnder ligett haffuer med ager och eng, schoff och march, fische vand och fægang jnnden och vden gaards, verre sig ved huad naffuenn dett ehr eller neffnes kannd jnntet vnndertagendis j nogen maader, j fraa mig och mine arffuinge och vnnder hannem och hanns arffuinger thill odells eggendomb, och dersom saa kunde hende aller schie som ieg dog iche formoder schie schall att samme goudz bliffuer forneffnde Stenner eller hanns arffuinger fraa vndenn formedelst min vannhiemmels brøst

schyld, daa bepligter jeg mig eller mine arffuinger derfor schaffe hannem [och hanns] arffuinger lige gaat
\'goudz/ j steden jgenn jndenn 6 vggers daug der nest effter kommedes, och [tilpligter ieg mig] och minne
arffuinger att holde hannem och hanns høstrue, børen och arffuinger wd[.....] och schades løße j alle maader.
Deß thill ydermere widnesbiurd haffuer jeg mitt rette boem[ercke he]r neder vnnder teggennitt och vennligenn
tillbeden erllig och fornumb[stige] mend Aslle Kop[sen]ng, Halffuor Sollem, Peder [Effiu?] och ki[tt]jell
[...]angenn laugrettismend [.....] thingschriffuer [.....] der sammesteds thill vms(?)
att forðigelle och vnnderschriffue [.....] 8 november anno 16[..]

Påskrift på baksida:

Anno 1670 dj 22 september leest och anuist paa arff[uetomten] Frøvold vdj Ko. Ma. fouged welfornemme mand
hr. Troells Knopfes och sex laugrettis mænders paa hør, kiendis jeg
Troels Knopf mpp Søfren Benndtzen ehd.

Weret vdj rette paa Sigdals opsettelses och bygdeting som holtes paa søndre Hoftand den 11 jully anno 1694 da
retten ibm. administrertes, testerer
Jørgen Hanssen

Videre to dedikasjoner/hilsner med hånd fra 1800-tallet, utydelig.

- 1) Årstallet i originalen er uleselig. Tidfestingen her er basert på lensregnskapene for Numedal og Sandsvær
len, legg 1.2: Ved offisersskatten 1629-1630 har Torgeir sitt jordegods intakt, med bl.a. de 8 sk i Frøvoll, i land-
skatten for martini (11.11.) 1630 skatter han som leilending.
- 2) Stedfestet ut fra at lagrettemennene er fra Sigdal

16. juni 1631

Frøvoll i Eggedal

Bergit Gulsvik kunngjør at hun gir Steinar Frøvoll fullmakt til å møte for seg på Grøtjorden (i Uvdal) i Numedal
etter en rikets stevning. Hun er for gammel til å kunne møte selv. Underskrevet av Birgit selv (!?) og beseglet
av Olav Stålo og Torstein Olavsson.

NRA ds (p) 16.06. 1631. Jfr. 15.01. 1598, 30.09. 1605, 13.01. 1612, 20.04. 1630 og 14.12. 1633.

Efftersom jeg aff minn viderpartt er stennfft till Grott jord vdj Nummedall med en rigenns steffninng
[løffuerdagenn effter Joens sogn1) da kand ieg fattige gammel quinnde ikke siellffuer vorde for min gamell
alldersaars schýlld, huor for ieg haffuer fullmagtt giffuett Stenner Frøuolld att stande for mig wdj rette och der
for will ieg haffue vennligenn ombeditt denne oc danne-mend att dj vill lade mig fattige quinde niude huis æig
retten kannnd med føre. Thill vitterlighed haffuer ieg vennligenn ombeditt diße effterschreffne danne-mend
denne minn fuldmagtt thill vitterlighed att beselle, Olle Stadeland, Thostenn Olleßenn, actum Frøuall denn 16
junj anno 1631.

Birtt Gullßuig

12. august 1631

Skien

Hallvard Nilsson skriver til Gudleik Helleberg og sender med et brev fra Kristen Røtter med beskjed om at
Gudleik skal og må hugge så mye i Hellebergs skog som det står i brevet. Hugger Gudleik mer, skal Hallvard gå
god for ham overfor Kristen, så han blir fornøyd.

Innlånt til NRA-KA fra lensmann Quamme, Gransherad. Original på papir, 7,5 x 19 cm. Jfr. 05.10. 1611, 15.03.
1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 02.02. 1624, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 17.10. 1634,
16.10. 1634, 17.10. 1634, 28.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 09.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09.
1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691, og 15.07. 1703.

Vide maa i Gullek Helle berg, att ieg sender eder en sedell fra Christen Røther som for mellder att i skall och
maa huge vdÿ Helleberg skoug fritt saa megitt den for mellder, och huad mere y huger skall ieg [verre] eders
mand, och stelle bemelte Christen Røther der for thill fris, eder Gud bettalett actum Schen den 12 augustÿ anno
1631. Halffuer Nielßen. e.h.

12. desember 1631

Nisi i Gransherad

Brødrene Olav, Jon, Torgrim og Solve Hallvardssønner på Li i Gransherad i Hjartdal prestegjeld kunngjør at de har mottatt arveoppgjør etter faren Hallvard Li fra moren og stefaren Gudleik Helleberg. Brødrene undertegner med bumerkene sine, sorenskriver Bertil Madsson og lagrettemennene Jon Nisi og Petar Brekke medbesegler. Innlevert til NRA-KA fra lensmann Quamme, Gransherad. Fire bumerker på bretten: OHS, JHS, THS og SHS. Jfr. brev av 5.10. 1611, 15.3. 1614, 15.7. 1614, 11.3. 1616, 24.9. 1616, 4.4. 1620, 12.8. 1631, 10.7. 1632, 28.8. 1634, 17.10. 1634, 16.10. 1634, 17.10. 1634, 28.11. 1634, 12.1. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 9.3. 1637, 28.1. 1638, 15.9. 1643, 22.2. 1655, 9.10. 1678, 7.2. 1691, og 15.7. 1703.

Kiendes vij effterschreffne brødre Olluff Jon, Torgrim och Solffue Halffuer-sønner paa Lij i Grannisherret i Hierdals prestegjeld och hermed for alle vitterligt gjør vdi dette vort obne breff, at vj haffuer annamet och oppeberett aff voris kiere moder och steffaader Gundlech Helleberig ald den arff och holning i løst och fast som os arueligen ehr tilfalden effter voris sallige faader Haldvor Lij, saa vj tacher forneffnde voris moder och steffaader ehre och gott for regtig byttelaug i allemaade, thj schal wi nu forneffnde voris moder och steffaader och dieris arffuinger for os och voris arffuinger her effter aldellis verre quit, frj och anklagesløs for forneffnde voris faader arff och helning i løst och fast och herhoos bepligter os och voris arffuinger aldrig ydermere forneffnde arff eller heling at aagange eller paa talle i nogen maade den til vindsbyrd at saa i sandhed ehr och vrøgeligen hollis schall som for-schreffuet staar daa haffuer vj alle voris seduanlige boemerker her neden vnder ladet antegne, och venligen ombedet Bertel Madtzen voris landtschriffuer Jon Nes och Petter Brecke laugrettzmend dette voris vdgiffne breff for os til vitterlighed at besegle som hoos var och hørde denne voris forligelse, actum Nes steffnestue denn 12 desember anno 1631.

14. april 1632

Eiker (Dramdal?)

Trygg Kristoffersson på Dramdal (på Eiker) kunngjør at Gulbrand Andersson på Horsrud har stevnet ham, Pål Hassel og andre medarvinger til Tønsberg rådstue til førstkommende lagting for å legge fram to dommer, en datert Berg tingstue (på Eiker) 09.04. 1627, den andre datert Skarberg ødegård 06.07. samme år, om retten til 4 lispund rente i Skarberg. Godset er ført inn i et skifte etter Tryggs foreldre, men ikke i det første skiftet etter dem. Trygg har nå ikke kunnet finne nye bevis på at godset noen gang har tilhørt foreldrene, og han avstår derfor fra videre krav på sin anpart av godset, 2 lispund, til fordel for Gulbrand, mens han på sin side av-står fra videre søksmål mot Trygg. Trygg undertegner med signetten sin, soren-skriveren på Eiker, Anders Winter, og lagrettemennene Lars Hobbeldstad og Kristoffer Korshorgen medbesegler. Påtegning om at brevet er lest på Berg ting-stue 18.04. 1632. På baksida påtegnet at det er Trygg Dramdals brev om Skar-berg. UBT ,Gunnerusbiblioteket, dipl. 334 (p), 14.04. 1632. Fire signetter på bretten (de to første tydelige) og underskrift av Anders Winter. Jfr. 18.02. 1618 og 06.07. 1627.

Kiendis jeg Trøg Christophersøn paa Dramdall och witerlig gjør for alle wdj dete mitt obne breff at eptersom Gulbrand Andersøn paa Horßrød haffuer stef-fnet mig med samtt Pouell Hasell och andre flere hans med arffuinger till Thønsberig raadstuffue thage tisdags laug ting først komendis att møde med nogle for huerffuede domme, den enne daterit Berig thingstuffue den 9. aprilis 1627, den anndenn daterit Schareberig ødegard den 6. julj samme aar, huor wwindenn os er till kiendet 4 lispundz rente i samme Scharreberig som for-neffnde Gulbrand følger, daa endog at samme guodz velbefindis at were jndreg-nett j et breff som er gjort epter woris salige forreldre paa adschilige guodz som i deris første arffue schiffte jcke er jnd dragen saa aligeuell, finder jeg jngen vnder retning at voris salige foreldre nogenn thid haffuer fuldt samme guodz och der offuer for store witolffthgedz schyld thøre mig jcke vnderstaae at staa paa samme forschreffne domme huor fore saa vit det mig paa min an-lod angaar och her med aff siger mig fraa ald denn thill thalle och forfølgning som ieg till dis pa[rtt] samme guodz wdj Scharreberig haffuer [...]reschuenn saa som och jeg eller mine arffuinger ey her epter i nogenn maader oß for-schreffne Scharreberig at well ahnmasse, mens saa wit min anlod epter dom-ens jnd hold som bedrager sig thu lispundz rente kand anga her epter saa som hid jnnd thill at were Gulbrand Andersøn och hans arffuinger for odell och egen domb folig attig, (s 2), her jmoed haffuer Gulbrand endt ledigett mig och mine arffuinger fraa ald schadis paa fører saa wit hand hoes mig for same paa førde threte kunde haffue at søge, dis till winisbyrd at saa wdj sand hed er som forschreffuet star haffuer jeg min zignett her neden vnder thrøct och thill dis ydermere stadfestning och bedre for waring daa haffuer jeg wenligen ombedet erlig och velforstandige mender Anders Winter, schriffuer paa Egger, Lauritz Hobelstaa och Christopher Korßhorgenn laurettismender samme stedz denne min wdgiffne breff med mig att forsegle som gjort er denn 14 aprilis anno 1632 Annderß Winnther egenn mpp.

Anno 1632 thenn 18 aprilis er thette breff lydeligenn leest och forkyndett paa Berrig allminndelige thingstue paa

Eger effter kongelig forordning vdi menige thing allmues paahørelse, dett withner jeg
Annders Winther

met egenn mpp.

På baksida med samtidig hånd:

Trøg Dramdals wdgiffne breff om Schardeberg.

Med nyere hånd: No 279

6. juli 1632

Mårem stevnestue (Tinn)

Brødrene Torkild, Truls og Mikkell Sveinssønner kunngjør at Hallvard Olvesson på søndre på Tinn tidligere har lånt dem 62 rd mot pant i 10 kyrlag i gården Nå gjøres pantsettingen om til et salg, og brødrene bekrefter å ha mottatt 18 rd til for odelsretten, og at Hallvard også er odelsberettiget til godset. Brødrene under-tegner med bumerker og signett, lagrettemennene Gudbrand Mårem, Nils Berge og Olav Møli, som overvar salget, medbesegler.

NRA ds (p) 06.07. 1632. To bumerker med T.S.S. og M.S.S. ved, og et utydelig segl mellom dem, og tre utydelige segl til på bretten. Jfr. 06.03. 1664, 27.07. 1672 og 28.08. 1684

Kiennendes wij oß effterschreffne brødre Torckild, Trols och Michell Suenndtz-sønner i Suene sogen i Nommedall och hermedt for alle witterligt gjør wdj dette wort obne breff, at efftersom Halduor Olffuersen paa Aseland paa Tind i Tellemarchen for nogenn romb tiid siden haffuer forstragt oß en summa penge nemblig trej sindtziuffue och tou daller, huorfore wij haffuer wdj pannt set hannom tÿ kiørlaug godtz i Aslelannd søndregaarden hannd selff paaboer, effter des panntebreffues jndhold, huilchen forneffnde pannt wÿ hannom till et fuld kommen kiøb haffuer beuilget och derfore haffuer hand endnu [gi]ffuet och betaldt oß i odelsløsen attenn enckende rigx daller, saa det beløber sig wdj \en/ summasom hand haffuer giffuett och fornøyet oß baade for eignen och odell pennges firre tiuff daller, thij schall nu forneffnde Halduor Olffuersen och hans arffuinger fødde och w-fødde, for oß och woris arffuinger fødde och w-fødde her effter frelseligen haffue, følge, nyde, bruge och beholle bemelte thij kiørlaug goudtz i forneffnde gaard søndre Asleland till euerdelig eie som hans saauell som voris odell ehr, och forneffnde goudtz sig saa nøttig och gaffnlig at gjøre som hand best kand med ald sin rette tilligelse, och herhoß beplegter oß och woris arffuinger aldrig ydermeere at ancke eller aagange forneffnde kiøb enten eignen eller odellen, men det at werre och bliffue aff oß och woris arffuinger w-ig[e]nnløst till ewig tiid, deß til widesbyrd at saa i sandhed er och w-røgeligen hollis schall som forskreffuet staar saa haffuer wij woris zingen-ett och boemercker hernenen wnder trøgt och ladet anntegne och wennligen ombedet Guldbrand Marim, Niels Berie och Olluff Mølle laugretzmend paa forneffnde Tind dette wort wdgiffne breff med oß at forsegle som hoes war och hørde denne woris forligelse. Actum Marim steffnestue denn 8 jully anno 1632.

10. juli 1632

Nisi i Gransherad

Asle Olavsson på Gvåle i Hjarthdal kunngjør at han har solgt 1 q i Helleberg nordre til Gudleik Helgesson på Li i Gransherad for 20 rd. Dette var gods de begge hadde odel til. Asle undertegner med bumerket sitt, sorenskriver Bertil Madsson og lagrettemennene Jon Nisi og Peter Brekke medbesegler.

Innlevert til NRA-KA fra lensmann Quamme, Gransherad. Tre segl og ett bumerke AOS nederest. Jfr. brev av 5.10. 1611, 15.3. 1614, 15.7. 1614, 11.3. 1616, 24.9. 1616, 4.4. 1620, 12.8. 1631, 12.12. 1631, 28.8. 1634, 17.10. 1634, 16.10. 1634, 17.10. 1634, 28.11. 1634, 12.1. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 9.3. 1637, 28.1. 1638, 15.9. 1643, 22.2. 1655, 9.10. 1678, 7.2. 1691, og 15.7. 1703.

Kiennendes jeg Asle Olluffsens paa Hualle i Hierdals prestegield och hermed for alle vitterligt gjør wdj dette mit obne breff at ieg med min frij vilge och velberaad houff haffuer soldt och affhenndt och hermed aldielis selger och affhender till Gundlech Hellesen paa Lij i Grannisherrett hersammesteds et quarter schyld i nordgaarden Helleberig der i forneffnde Grannisherret ligennde, huorfore forneffnde Gundlech Hellijsen haffuer giffuet och betaldt mig effter min egen vilge och begiering tiuffue enekende rigxdaller i rede pennges, saa mig vell adnøyen och tacher hannom ere och gott for rigtig betalling i alle maader, thij schall nu forneffnde Gundlech och hanns arffuinger fødde och vfødde for mig och mine arffuinger fødde och vfødde her effter frelseligen haffue, nydde och beholle bemelte quarter goudtz i forneffnde nordre Helle-berig til everdelig eie, som hans saauel som mitt odell ehr, och sig samme quarter med des rette tilligelse saa nøttig och gaffnlig at gjøre som hand bedst kannd, och herhees bepligter mig och mine arffuinger aldrig ydermere forneffnde quarter goudtz at aagange eller paatalle, och ey heller kiennendes mig der wdj nogenn deel eller lood at haffue effter denne dag, men jeg och mine

arffuinger at holle hannom och hans arffuinger forneffnde kiøb frj och schedisløst i alle maade, des til windesbyrd att saa i sandhed er och wrøgeligen holles schall som forschrefftt staar das haffuer ieg mit seduanlige boemerke hernen vnder ladet anntegne och wennligen ombedet Betell Madtzen woris landtzschriffuer, Joen Nes och Petter Breke laugretzmend dette mit vdgiffne breff for mig til vitterlighed at besegle, actum Ness steffnestue den 10 jullj anno 1632.

13. august 1632

Midbøen i Hjartdal

Sissel Olavsdotter på To øvre i Hjartdal kunngjør at hun er blitt skyldig Torgeir Heddejord i Seljord 20 rd, som hennes mann hadd lånt av ham. Til pant setter hun 1 t i To øvre, som Torgeir skal ha 1 t korn eller 1 laup smør i landskyld av til pengene er betalt tilbake. Sorenskriver Bertil Madsson og lagrettemennene Tord Åbø og Johannes Åbø besegler for henne.

NRA-KA, innlånt fra Tov Reisjaa, Telemark, original på Nord Tho i Hjartdal. Original på papir, kvartblad. Tre segl på bretten, nr 1 Bertel Madson. Jfr. 31.08. 1633

Kienndes jeg Sidtzell Olluffsdaatter paa Toe i Hierdall och hermed for alle witterligt gjør vdj dette mit obnne breff at jeg aff ret sannd witterlig giæld plegtig och schyldig ehr Torgier Hedagiordt i Sillegiordtz prestegield tiuffue enckende rixdal-ler som hand min sallige mannd i hanns store nøed och trang laannt och medforstragt haffr, for huilche forneffnde penge tiuffue daller ieg hannom jgienn till en wisße panntsetter en tønde schyld i øffre Toe jeg ßelff paaboer, och hannd der aff aarligen och wdj rette tiid effter lougenn at oppeberre en tønde korn eller en løb smør i lanndschyld jntill saalenngge forneffnde Torgier eller hans arffuinger fødde eller wfødde aff mig eller mine arffuinger fødde eller wfødde, jgienn forneffnde sine wdlaante penge tiuffue daller bekomindes worder med ald resterennde landschyld hannom och hanns arffuinger wdenn schaade i alle maade, till windesbyrd at saa i sandhed ehr och wrøgeligen hollis schall som forschreffuet staar, daa haffuer jeg wenligen ombedet Berteld Madtzen woris landtzschriffuer, Tord Aabøe och Johanneß Aabøe laug-retzmend her sammestedt, dette mit wdgifne breff for mig til witterlighed at beßegle, actum Midbøe steffnestue den 13 agustj anno 1632.

16. oktober 1632

Skavlebø i Austbygda

på Tinn

Bertil Madsson, sorenskriver i østfjellene (i Telemark), og Hallvard Mårem, Vetle Gauteset, Gjermund Grønskei, Olav Apalen, Brynjulv (Brynjulvs)Rue og Gunnar Måremsrud, lagrettemenn på Tinn, kunngjør at de var på Skavlebø i Tessungdalen for å gå opp grensa mot Gundleiksrud. Eieren av Skavlebø, Olav Knutsson hadde stevnet Torstein Lurås og Olav Gundleiksrud om delet, da han mente han hadde fått for lite utraster. Partene ble enige om ei grenselinje, og at det skulle lages ei fegate over Skavlebøs marker så eieren av Gudleiksrud kunne komme ut til den felles utmarka, da han ikke hadde adgang over egen eiendom til dette. Endelig kunne Olav Skavlebø flytte gjerdet sitt for innmarka så langt opp i bakken som det før hadde stått.

NRA avskrift etter dok. innlånt fra eieren Engebret Larsen Alset på Tinn i oktober 1903 gjennom sorenskriver Fliflet. Avskrevet av Chr. Brinchmann.

Wj effterschreffne Bertell Madtzen schriffuer i Østfield, Halduor Marim, Wetle Goudeset, Giermund Grønschee, Oluff Appelen, Brynild Rud och Gunar Marimsrud, edtzornne laugredtmend i Tindtz prestegield, gjøre alle witterligt at anno 1632 denn 18 october waare wj paa Schofflebøe i Tessing-dall her samestedtz, fremkomb Olluff Knudßen paa forneffnde Schofflebøe, huilchen med woris gunstige øffrighedtz steffning haffde i rette steffndt Tosten Luraas och Olluff Gundlegsrud med dieris medarffuinger till en rigtig deelegang och marckeschiell jmellom forneffnde Schofflebøe och Gundlechs-rud gaarde, effter som hand meente sig at schie forkort i det hand iche haffuer saauel eneigen till Schofflebøe, som dj haffuer till Gundlegsrud, med widere samme hanns wdtagne steffnings bemelding.

Daa effter witløfftige ord och tall parterne jmellom forreloeb ehre dj med fuld jaa och handerband effter woris tillegelße wdj saa maade belffuenn forligte at forneffnde Tostenn och hanß medejger schall her effter nyde och beholde till sfj eneigen til Gundlegsrud alt denn lätt offuen for gaarden till (s 2) prestens ejger wedtager och sidenn nor i Schofflebøebecken och op i fiellet, derjmoed schall forneffnde Olluff nydde och beholde till frj eneigen til hans gaard Schofflebøe, fra forneffnde Schofflebøebeck och nordenn for hans gjorde i en dall som dj kalder Schreedallen alt op under fieldet och ende neder ad en steen rab och derfraa ligge ned i aaen, sidenn, schal det werre samejger norden for dallen och vesten for aaen, och efter dj at Gundlegsrud manden iche kand komme med sit fee i samejgen march vden hand schal offuer forneffnde Olluffs eneiger daa bleffue dj derom saa forligte at dj baade schall holle en guttesgaard øffuer hans eneiger som dj kand driffue med feett i samejgen saa det iche gjører Olluff schaade enten paa hans gjorde eller eneiger, och for det sidste sambtøgte forneffnde Tosten och

hans medejger, Olluff Schoffleboe att hand maae fløtte sinn giordes gaard saa højt op i bachenn som [hand giorde1) aff gammelt haffuer weret, deß til widnesbyrd at dj saaledes med sammenlagde hennder i woris neruerelße och paahørelße ehre bleffuen forligte som for-schreffuet staar det vinder wÿ forneffnde mend med voris signetter hernenen vndertrøgt. Actum vt sup.

1) Kan dette være feiltydett for "hands gierde"?

25. oktober 1632

Mårem tingstue (Tinn)

Gudulv Asgeirsson og søstre hans, Birgit og Tora, kvitterer for arv etter foreldrene Asgeir Gaute[set] og Kari Torg[...]dotter. Undertegnet av Gudulv med bumerket sitt, og av (svogrene?) J.M. og Torstein Tveito. Beseglet av soren-skriver Bertel Madsson og av lagrettemennene Gudbrand Mårem, Torstein Lurås og Vetle Gaudeset. NRA ds (p) 25.10. 1632, defekt. Venstre tredjepart med litt over halvparten av skriften er borte på de øvre 2/3 av brevet. Tre bumerker: G.A.S. J.M. og T.T., og fire seglavtrykk (svake) på bretten nederst. Jfr. 14.05. 1615.

[...] sødschind Gunulff Asgiersen
[...] boende i Tindtz prestegield

wort obne
voris
Torg-
oß
Goude-

naffn

ther
maade
forneffnde
worre

arff
arffuinger
saa
forneffnde

Tuettens
mine
kierligen] ombedet Bertell
Marim, Tostenn
voris

woris forligelße.
Actum Marim ting den 25 octobris anno 1632

[...]r wdj dette
[...] och oppeborett aff
[...]n och moder Karij
[...]ing och løßøre som
[...]ge faader Asgier
[...]ch megett jntet wdj
[...] verre sig med huad
[...]nnd effter woris
[...]ÿ tacher dennom ald
[...] clarering i alle
[...] och derfor schall
[...] for oß och alle
[...]nne dag werre quit
[...] helning och fader
[...]er oß och woris
[...], til widnisbyrd at
[...]is schall haffuer ieg
[...]ke hernenen wnder
[...]s och Tosten
[...] Birgitt och Torre
søster till wi[dnisbyrd och
Madtzen woris landschrieffuer, Guldbrand
Luraaß och Wetle Goudeset laugredtzmend denne
vdgiffne quit for oß til witterlighed at besegle
som hoes war och hørde denne

1632

(Tinn)

Referat av skiftebrev etter gamle Olav Mårem. Gudbrand Mårem skal beholde 5 mb i Mårem, 1 mb i Rud (d.e. Brynjulvsrud), og 1 mb i Bakkejord (d.e. Bakka). Gunnar Asland skal ha 1 mb i Rud og 1 mb i Bakkejord. Olve Olavsson skal ha 1 mb i Bakkejord og 2 mb i Lislørud, Brynjulv Rud og hans medarvinger, som stammer fra Gunnbjörg Olavsdatter fikk 2 mb i Rue og 2 mb i Bakkejord, og Øyunn (? "Oyien") Olavsdatter fikk 2 mb i Mårem og 1 mb i Bakkejord. Alle de nevnte gårdene ligger på Tinn. SiK, Telemark, Øvre østfjelske sorenskriveri, tingbok 1671, nr 6 fol 58b, ting på Brynjulvsrud på Tinn, 07.12. 1671.

Gulbrand Maremb schall beholde 5 marckeboel i Maremb, it markeboel udj Ruj, it markeboel udj Bakejorden, Gunder Asland it markeboel i Ruj, it markeboel udj Bakejorden. Olfuer Oluffßøn it markeboel j Bakejorden och 2 marckeboel udi Lißlerud, Brynild Rud och hans med arffuinger, huilke som erre komen aff Gunbiør Ollesdatter fikk 2 marckeboel udj Ruj och 2 marckeboel udj Bakejorden. Oyien Oluffßdatter 2 marcke-boel udj Maremb, it marckeboel udj Bakejorden [med huis widere breffuit jndeholder, och er scheed med forening det aar

1632.1).

1) Fra [sorenskriverens sammentrekning av slutten av brevet.

— 29. januar 1633

Sjøboden i Skien

(Lensherren til Bratsberg, Eiler Urne) tilskriver Knut Bertilsson, tingskriver (i Bamle) om at Hallvard Tveiten og Peder Olavsson på Vingereid i Bamle har klaget over at han ikke har utlevert noen skiftebrev som ble satt opp på Sundby i Bamle for tre år siden, på skifte etter Ulv Sundby. Partene tilpliktes å møte på Sjøboden førstkommende lagting med alle sine dokumenter for å motta dom.

Påskrift om at brevet er lest for Knut Bertilsson 30.01. og for Hallvard Tveiten og Peder Olavsson på Vingereid 03.02. 1633.

SaK, Bratsberg len og amt 1556-1844, pakke 374, stevninger, 29.01. 1633 (p). Ett segl på bretten.

Jhm. Helsenn med Gud, vide maa du Knud Schriffuer, att efftersom Halffuord Thuedenn och Peder Olluffßenn paa Vjngerj j Bamble boendis haffuer offuer digh atschilligh clagter [sic!] for mig ladet andrage, anlangendis nogle bytte breffue med mere andit, som du dennom forholder och iche fra dig vill leffuere som schall væhre gjort och gangit paa Sundbye ibidem for 3 ahor [!] for-schoet effter Wlff Sundbye med mere, som derris angiffuende vjdere wduißer, huorfor iegh dig her med vil hafue befallet at du retter dig effter at møde her paa Siøboen nhu til midfaste laugthing førtskommende, som ieg samme thid da vil høre eder samptligenns, huod thu stighed eder emellom ehr, sammer-ledis befaller ieg och eder Halffuord Thueden och Peder Olluffsen atj thil samme thiid comparerer och effter eders førrige angiffuende offuer bemelte Knud schriffuer tager med eder huis i eder met forsuar vill for rette en huer vjder sig at rette. Siøboden den 29 januarj 1633.

På baksida med samtidig hånd:

Anno 1633 den 30 januarj haffuer ieg lest min gunstige junchers befaling for Knud Bertelßøn thing schriffuer.

Anno 1633 den 3 februarj er denne befaling lauglig lest for Halduord Thueden och Peder Olluffsen paa Wingerj.

— 31. august 1633

Hjartdal?

Jon Tomasson (fogd over Telemark) kvitterer for penger som Sissel (Olavsdotter?) har betalt ham på kongens vegne som bot for hennes avdøde mann (Steinar?) Haraldsson, som hadde kommet i mannskade.

NRA-KA, innlånt fra Tov Reisjå, Telemark. Original på papir, bruddstykke, høyre del mangler Jfr 22.7. 1596, 30.11.1597, 23.2. 1600 og 13.8. 1632

1633 den 31 augustj haffuer Zidtz[ell Olluffsaatter ad-]
nøyet och betaldt mig for h[endis halffue]
boedtzloet, som war dømpt[tt vnder]
Kong. M. for hindis salige m[and Stenner1])
Haralßen som kom j mandscha[de effter]
hans dombs jndhold, huor f[ore ieg]
paa Kong. M.wegne scha[ll quittere, actum]
ut supra Joenn Thommiß[egen haand]

1) Harald skatter av To øvre opp mot 1618, da overtar Steinar, som står der også i 1632. Kfr. lensregnskaper for Bratsberg len.

— 16. september 1633

Nes i Nes, Hallingdal

Olav Grimsgard, Hallvard Devegg, Rolf Devegg, Knut Onsgard, Arne Devegg og Rolf Nordhagen, lagrettemenn i Nes prestegjeld i Hallingdal. og Tage Petersson, sorenskriver i Hallingdal, kunngjør at de var samlet for å høre på noen vidneprov, i nærvær av Kristen Mogensson, fogd over Hallingdal, og Knut Eikle, lensmann i Nes, og andre gode menn.

Først hadde Jon og Herbrand Guttormssønner fra Gulsvik i Flå stevnet Olav Gaptjønn, Arne Frøysåk og Helga, enka etter Torleiv Åvestrud, til å vidne: Olav Gaptjønn var en gammel, blind mann på vel 100 år, men helt åndsfrisk. Han sa at Vegard Gaptjønn, far hans, hadde fortalt at første mann han husket på Gulsvik var Sigurd bonde, og han brukte Roppe som underbruk av Gulsvik dengang. Etter hans død brukte barna hans, Guttorm bonde og Torgun Sigurdsdotter, Gulsvik med Roppe, uten påtale av noen. Etter dem igjen brukte Helge

Guttorsson gårdene. Etter- mannen hans, Jon, og sønnen hans igjen, Gutturm, husket Olav selv, og de hadde likeledes brukt Roppe under Gulsvik. Han kjente i det hele tatt ikke til at bruksretten var omtvistet før nå, da farsøster av oven-nevnte brødre hadde krevet å få Roppe på sitt arvelodd etter foreldrene som eget bruk. Olav kjente heller ikke til at det hadde bodd noen på Roppe noen gang, og avsluttet sitt vidneprov med at både Roppe og Gannerud så langt han visste var blitt brukt under Gulsvik.

Arne Frøysåk var en mann på omlag 70 år. Han vidnet at han for en 50 års tid siden hadde tjent omlag 5 år på Gulsvik. Da lå Gannerud øde og under fefot med unntak av et lite stykke nede ved vannet. Det stod det ei løe på, og folkene på Gulsvik øvre kunna få etpar lass høy i året der. Selv hadde han hugget beit til krøtrene om vinterene der. Roppe lå også til Gulsvik-gårdene den tid; det sto ei løe der til det lille foret de kunne avle, og så brukte gårdene den som beite høst og vår. Han visste således ikke annet enn at Roppe hadde vært et ubeodd underbruk av Gulsvik i all tid.

Helga var en kvinne på omlag 60 år. Hun vidnet at så lenge hun kunne huske, hadde Roppe og Gannerud vært brukt under Gulsvik og ikke vært selvstendige bruk som det ble skattet av. Men en tid etter skiftet hadde Guttorm gitt broren sin, Bjørn Buøya, Gannerud i stedet for part i selve Gulsvik, og plassen var nå ryddet opp til eget bruk. På Roppe hadde det henne bekjent aldri bodd folk, heller ikke kjente hun til at det hadde vært tvistemål om gården.

Barbro Jonsdotter på Trøsteim (i Flå) og Bergit Jonsdotter på Hilde (i Flå) og deres fullmektige Hallvard Torgrimsson på Buøya var til stede og hørte vidneprovene, slik de var stevnet til.

På baksida påskrift om at brevet er lagt fram for retten på Kristiania lagting 25.06. 1635, og på Grimsgard tingstue i Nes 29.09. 1663 og på vårtinget samme sted 19.03. 1664.

NRA ds (p) 16.09. 1633. Syv segl på bretten, tildels tydelige. Jfr. 15.01. 1598, 30.09. 1605, 13.01. 1612, 20.04. 1630 og 16.06. 1631.

Wÿ epterschreffne Olluff Grimbsgaard, Halduord Druffæige, Rolleff Deuæige, Knud Oensgaard, Arnne Deuæige och Rolleff Noerhaige lougrettis mend udj Nees prestegiell d ÿ Hallingdall samt Tage Pedersßenn tingschriffuer der sammestetz, gjør witterligt adt anno 1633 den 16 september war wij epter lough tillneffnelße forsamlede wdj Hoeugedtz [...]wd tillforord-ned tingstuffue paa Nees, epterschreffne proub att forhørre, offueruerrendes Nees fouggede erligh och welagted Christen Mogensßenn K. M: fougged her offuer Hallingdals fougderie, Knud Ecklij bunde lensmand her ii Neeßogenn sampt dannemend flerre,

Der da pressenterit fornumbstige mennd Joenn och Herbrand Guttormb sønner aff Gulsuig i Flaa annex som wiide bunde lensmanden forneffnde till neruerennde tid loughligen befandtz att haffue ladett citere Olluff Gabkiend, Arnne Frøeßagger och Hellie, affgangen Tholliff Aaruistrudtzs epterleffuer-sche paa huilcke forbemelte trende perßoenner endrigtelige epter loughen gjorde deris fuldkomeen bogeræid och der epter proubede enhuer som epter-melldes:

Forbemellte Olluff Gabkinnd en gamell blind mand paa allder offuer itt hundret aar, dogh wed sin fulde wiide och fornufft, proubede att hans fader Wegger Gabekind sagde fra hanom att var i hans tid boede paa Gulsuigk først en mand Signordt bunde neffndtes, hand brugte jmedens hand leffede Roeppe vnder Gulsuig som nu ombtuistis, och epter hans døed fulde och brugte forneffnde Sÿuord bundes børn hans søn Guttorm bunde och hans datter Thorgund Sÿuordtzdotter, och epter denom Helle Guttormsen Roeppe vnnder Gulsuigk som dj paa-bade en huer af deris aldeles roelige (jndtill dieries døder-dag) och siden som hanom mindet Joen Gulsuigk i sin allder och Guttormb hans sønn epter hanom udi lige maadde fulde och brugte forneffnde Roeppe vnder Gulsuigk saa som (s 2) fordums paaboennde gaardtz lunder, och alldrigh hand mindes eller hørt haffer, att derpaa haffuer werid amaged eller paamaged, førend nu forneffnde tuende brøderis fader søester deromb haffer anfangett att dj wille haffue sigk Roppe jmellem wederlagt tilbytis effter derris affgangne forældre, saa som for en serligh pladtz fra Gulsuigh. Der epter ehr forneffnde Olluff Gabekiend bleffuen tillspurt omb hand kand mindis att der nogen tid haffuer boed folck paa anmellte pladtz Roeppe, huortill hand strax suarede neÿ att hand iche haffuer werid beudst att der nogensinde haffuer boed folck paa Roeppe, eÿ heller dett aff andre hørt haffuer att der nogentid schulle haffue verid nogen boesidende paa Roppe. Mens saalenge som hand kunde mindes preubede hand fuldkommelig att hanom iche andett haffuer werid witterligt end att Roppe saa vell som Gannerud io alltid haffuer werid fuld och brugt roelig wnder Gulsvigh saasom for dieries gaardtz lunder, widre deromb sagde hand sig iche att werre witterligen.

Arnne Frøes agger en mand paa alder wid 70 aar proubede att for 50 aar siden da tiendte hand paa femb aars tid ii Gulsuig gaarderne, och da lae Gannerrud aldelis øede och wnder kleffoed wndertagen noget lidet støche nendenwde med wadtued, der stod der en liden lÿue som dij øffre Gulsuig mendt kunde samle sikh saa megett som en toe lees høe udj, och dis midlertid hand tientte der i Gulsuigh høigh hand bæide udi dend røednings pladtz Gonnerud omb winter och kiørde dett hiemb till fæed i Gulsuigh, och sammetid da fulde och brugte Gulsuigh menden ochsaa Roppe vnder dieries gaarder, huor paa da vor opbøigt ehn lade huorudi de Gulsuigmend jndhøstet dis ringe høe och fore som di da paa Roppe kunde auffle huilckid omb wintteren bleff hiembkiørtt till Gulsuigh och der opforterid, mens med dieries creatuer war dj Gulsuig mend høest och waaer besidende till hauffnings paa Roppe och alldrigh havde hørde (s 3) att der nogen paa tagede som derom dett wille formenne

jche heller havde mindes andett end Roppe io aff arildz tiid haffuer werid Gulsuigs wnder-liggende lutter och lunder och der wnder fulde och brugt fæige epter fæige och aldrigt hand haffuede hørtt att dett schulle haffue werrit nogen særlig pladtz, mens allttid saalenge som hanom mindes att haffue weritt fuld och brugt vnder Gullsuiigh.

Hellie Aaruistrud en quinde paa allder 60 aar hun probede att saalenge som hindes mindes tilbage da haffuer Roppe eller Gønerud aldrigh werid fullt eller brugt for nogen særlige pladtser fra Gulsuigh, som haffuer werid giffued nogen zerlige schatter aff, mens att haffue werid fuld och brugt saa som for derris paa boende gaarders tilligende lutter och lundte. Och icke hun nogen tid haffde hørtt eller affvist att der schulle haffue boed folch paa Roppe icke heller paa Gannerud, førend nogen rumbtid epter arffue schiffte war scheed sødschenden jmelom att Guttorm da beuilgett sin broder Helge Buøen Ganerud i steden for godz som hand war eygende jnde i Gulßwigh medt hanom, som siden pladtzen med rødning och biugningh haffuer forbedritt och tilbrugt bruigt effter som dett nu forefindets. Mens att der schulde haffue boed folch paa Roppe sagde hun sigh alldelis att haffue hørtt eller werid witterligt. Icke heller att derpaa nogentid haffuer werid klagett eller amagett førend nu, och widere proub haffde hun icke att proub.

Och møtte forføenlige Barbroe Joensdatter aff Trostum och Birgetta Joensdatter aff Hilles sampt dieris fulde megtige Haluord Torgrimssen. aff Buøenn som forneffnde proub hermingh och till stande lydeligenn paahørde epter som dÿ och dertill loughligen war hidsteffnd de forbemellte proub saaledes udj wores neruerilse och paahøer wid boger æid haffuer werrid gestandig, dett beuvidtner wÿ med vores zignnetter hermed wndertrøgt. Actum ut supra

Saa at haffuer som for ermellt dett beuidner ieg Tage Peterßenn egenn hanndt

På baksida:

Veritt udi rette paa Christiania laugting dens anden søgne effter Sanct Johannis babtiste dag anno 1635.

No 5 Proußbreff, angaaende øffre Gulßuig, Ganrud och Roppe.

Opp ned fra nedre kant står:

Lest och werret wdj rette paa Grimbs gaardt tingstue paa Nes udi Hallingdallen dend 29 septembris anno 1663 saa vel som och den 19 marts anno 1664, der allmindelig vaar ting for holden udi menige thing allmues paa hør, det bevidner jeg wnder, her som.

1. juni 1634

Øverland i Dal på Tinn

Øystein Øverland i Dal på Tinn kunngjør at Olav Gunnulvsson møter for ham med alle fullmakter på Skien rådstue i en sak Olav Haddeland (i Dal) har reist mot ham om ½ t i Asland (i Atrå), for han er selv blitt for gammel til å møte.

NRA ds (p) 01.06. 1634. Ett segl på bretten.

Bekiender jeg Østen Øffuerland, boendis j Dal sogen paa Thin, at jeg fuld magt giffuer erlige mand Oluff Gunulffsøn at staa wdj rette for mig j mod Oluff Halleland paa Skeen raadstuffue for en -j- tønne skÿld forneffnde Oluff haffuer steffnd mig for j Asseland liggendis, effterdi jeg icke sielff for min alderdom skÿld kand komme till stede at forneffnde Oluff her wdj gjør oc lader ligeledis som jeg sielff personlig tilstede var, bekiender jeg met mit zignette her neden vnder actum Øffuerland trinitatis søndag anno 1634.

27. august 1634

Nisi i Gransherad

Søsknene Gudleik Helgesson og Ragnhild Helgesdotter deler det faste gods de har arvet etter bestefaren Torgrim Helleberg: ½ t i Helleberg og 3 set. i Ulstad i Rollag. Gudleik fikk 2 ½ m i Helleberg og Ragnhild fikk ½ m i Helleberg og 3 set. i Ulstad. Gudleik og svogeren Helge Øverbakke (i Hovin) undertegner med signettene sine, Knut Bergan og Tormod Folsland medbesegler.

NRA-KA, lensmann Quamme 27.08. 1634. Fire segl på bretten, hvorav tre tydelige: G.H., blindt, K.A. Jfr. brev av 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 17.10. 1634, 16.10. 1634, 17.10. 1634, 28.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 09.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Kiendes wij os effterschreffne sødschind Gundlech Helliesen och Ragnild Helliesdaatter och hermed for alle vitterligt gjør vdj dette vort obnne breff, at vij ehre venligen och velforligt om huis fastegoudtz os arffueligen thilfaldenn ehr effter voris sallige goodefaader Thorgrim Helleberig, som ehr vdj forneffnde Helleberig en halff tønde och i Alstad i Røllag sogen i Nommedall trej settinger schyld och det vdj saa maade som effterfølger, at

ieg forneffnde Gundlech Helliesen som ehr broderen schall haffue hafftrjde meller jordes goudtz i forneffnde Helleberig med ald sin rette thilligelse, dernest scal ieg forneffnde Ragild haffue en halff melle i bemelte Helleberig och threj settinger i forneffnde Alstad, och dernest thacker wij hinn anden ehre och gott for rigtig byttelaug i allemaade, des thil vindisbyrd at saaledes aff os och voris arffuinger vrøgeligen hollis schal som forskreffuet staar, det vinder jeg forneffnde Gullech Helliesen med mit zingenet hoes min mouds Hellie Øffrbaches singenet, och venligen ombeder Knud Bergan och Thormoe Folseland laugredtzmend hersammestetz dette vort vdgiffne breff med oss at forsegle. Actum Ness steffnestue den 27 agustj anno 1634.

Ca 1634

Uten sted

Eieren av Ramberg i Heddal har gått over regnskapesboka for den tida Gudleik Helleberg brukte gården, og kommer til at Gudleik skylder ham 31 rd 2 mk 8 sk.

NRA-KA, innlevert fra lensmann Quamme, Gransherad. Original på papir. Jfr. 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 17.10. 1634, 16.10. 1634, 17.10. 1634, 28.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 09.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Gunlich Helleberg er mig schyldig bleffuen effter regenschabs bog, imedens hand boede paa Ramberg i Hitterdall penge -- 31 rdr 2 mk 8 ß.

16. oktober 1634

Skien

Eiler Urne til Gundersløvholm, kongens befallingsmann over Bratsberg len, vars-ler barna etter avdøde Niri Helleberg, nemlig Helge Berge (i Mæl på Tinn) og Olav Haddeland (i Dal på Tinn) på egen og sine søsterbarns vegne, og Herbjørn Rekå (i Heddal), Knut Helleberg og Kjetil Nirisson på egen vegne, likeså Liv, Ragnhild og Gunbjørg Nirisdøtre på Tinn, i Hjartdal og i Heddal. De stevnes til å møte Gudleik Helleberg på arvetomta Helleberg nordre 26.11. s.å., idet han mener seg å være best åseteberettiget til gården ettersom han er av den eldste brorlinja etter bestefaren Torggrim Helleberg. Alle må ha med seg det de har av adkomstbrev til eierpartene, og ta imot dom i saken av sorenskriver og seks lagrettemenn.

Påtegning om at brevet er lest for Olav Seljord (i Heddal) og Herbjørn Rekå i nærvær av Nils Olavsson og Anders Larsson 18.10., og for Helge Berge i nærvær av Sveinke Mork og Rolleiv Anundsson og for Olav Haddeland og Grim Hovde (i Tuddal) 26.10. i nærvær av Rolf og Jon Miland d.e.

NRA-KA, lensmann Quammes samlinger 16.10. 1634. Jfr. 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 17.10. 1634, 28.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 23.11. 1635, 22.10. 1636, 09.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Jeg Ejller Wrrne til Gunndersløffholmb, Kng. Mayts. befallingsmand offuer Bradtzberig leenn, helser eder effterschreffne alle sallig Nerre Helleberigs børn och arffuinger, som er Hellij Berie och Olluff Hadeland paa eders egne och eders søsterbørns vegne, Herbiørn Rechaa, Knud Helleberig och Kittel Nirre-senn paa eders egne vegne, samt Liif, Ragnild och Gundbiør Nirendøtre i Tindtzdall, Hierdall og Hitterdals prestegieller boende med Gud, vider at for mig haffe beret och klageligenn tillkiende giffuet Gundlech Lij der samme-stedtz om tiltalle hand haffluer til eder for aasedett paa forneffnde gaard nordre Helleberig som hand menner sig med alle rette at thilkomme effter sinn sallige goedfaader Torggrim Helleberig, effterdj hannd ehr kommen aff den eldste broder, som altiit bør at beside aasedet effter lougen huis lejlighed hand siger och eder selff ydermere berette ved, huorfore jeg paa høybemelte Kong. Maaytz. min allernaadigste heris vegne vill haffue eder biudet och befallet at ij retter eders lejlighed effter herom at møde hannom vdj rette paa arffue-tompten forneffnde Helleberig den neste fredag effter Karimæs først kominde som er denn 26 nouember, for denn sorenschriffuer och sex v-uillige mend huilche schal thil forpligt verre att kiennde och dømme eder imellom effter Norigs loug og som vdj forsuarligens vil verre bekiendt, iligemade befaller jeg eder att ij och tilsamme thid vdj rette leger alle dj landtall breffue som i haffuer for gaarden saa mand der aff kand ehrfare om alt goudtzet ehr kommen tilschriffte, saauelsom och tilsetde haffuer alt huis i agter same forneffnde aasede med at forholde, thj ladet det jngnlunde vnder lougene straff och en huer eders faldtsmaal. Actum Schienn den 16 october anno 1634.

På baksida:

Anno 1634 den 18 october er denne steffning louglest offuer Olluff Sliiligiord och Herbiørn Rechaa ved en huer deris boepell offruerindis Nils Olssen och Anders Laurssen

Sen 26 october lest offuer Helge Berge for hans egen bopell offruerende Suenke Morck oc Roleff Amundsen.

Same dag lest offuer Oluff Halleland oc Grimar Hoffde, offuer verendes Rolff oc Joen Miland den gamle.

17. oktober 1634

Hafsten i Grenaherad

Torleiv Olavsson på Håberg i Heddal kunngjør at han med samtykke av kona Kari Olavsdotter hadde solgt 1 q i Helleberg nordre (i Gransherad anneks) i Hjarthal prestegjeld til Gudleik Helgesson på Li i Gransherad, for 30 rd. Dette var gods både Gudleik og Kari hadde odel til. Torleiv undertegner med bumerket sitt, soren-skriver Bertil Madsson og lagrettemennene Torkjell Mork og Knut Bergan medbesegler.

NRA-KA, innlånt fra Tore Bergskog, Hovin i Telemark. Original på folioblad. Ett bumerke med T.O.S. ved siden av, og tre segl: Bertel Madsøn, T.H., K.A. Jfr. 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10. 1634, 17.10. 1634, 28.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 09.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Kienndesz jeg Talleff Olluffszenn paa Haaberig i Hetterdalsz prestegjeld och hermed for alle vitterligt gjør vdi dette mit obnne breff, at ieg med min kierre høstruesz Karij Olluffsdaatters wilge beraad houff, jaa och samtøcke haffuer soldt och affhendt, och hermed aldiellis selger och affhennder till Gundlech Hellieszenn paa Lij i Grannisz herret i Hierdalsz prestegjeld et quarter jorde-goudtz i nordgaardenn Helleberig dersammestedt, som hans eget saauelszom min quindes odell ehr, huor fore bemelte Gundlech haffuer giffuet och betaldt mig effter min egenn vilge och begierinng thij och tiuffue enckende rigxdaaller vdi rede penng saa mig vdi alle maade vell andnøyesz och derfor schall forneffnde Gundlech Hellieszen och hans arffuinger fødte och wfødde, for mig forneffnde min høstru och woris arffuinger fødte och wfødde her effter frelszeligen haffue, nyede och beholde bemelte quarter jordegodtz i forneffnde Helleberig till ewindeligh æie, med lutter och lunder, fische och føgle och alle wejdesteder som der enten nu tiliger eller aff gammelt thilligett haffuer, och herhoesz beplegter osz och voris arffuinger aldrig ydermere forneffnde goudtz eller nogenn desz tilligelsze at aagange eller paatalle enten paa ejggen eller odellen, men det aff osz och woris arffuinger w-jgiennløst at bliffue effter denne dag. Thill windesbyrd at saa isandhed ehr och wrøgeligen hollis schall som forskreffuet staar daa haffuer jeg mit seduannlige boemercke hernenen vnder ladet antegne och wennligen ombedett Bertell Madtzen schriffuer i Østerfield, Torckild Morck och Knud Bergenn laugredtzmend der sammestedt dette mit wdgifne breff for mig thil witterlighed at besegle. Actum Haffstenn steffnestue denn 17 october anno 1634.

17. oktober 1634

Hafsten i Gransherad

Rolf Amundsson på Tinn kunngjør at han med samtykke av faren Amund Torgrimsson og brødrene Jon og Torgaut Amundssønner har solgt ½ t og 1/3 m i Helleberg nedre i Gransherad til Gudleik Helgesson på Helleberg. Gudleik har betalt dem 52 rd for godset, som begge parter har odel til. Rolf, faren og brødrene undertegner med bumerkene sine, sorenskriver Bertil Madsson og lagrette-mennene Peter Brekke og Jon Fosse medbesegler.

NRA-KA, lensmann Quammes samlinger 17.10. 1634. To bumerker med hhv. R.A.S. og A.T.S. ved siden av, og fire segl. Jfr. brev av 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10. 1634, 28.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 09.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Kienndes ieg mig Rolff Aamunnsen tilhollende i Tindtz prestegjeld och hermed for alle vitterlig gjør vdi dette mit obne breff at ieg med min kierre faaders Aamund Torgrimsen, och mine brøders Joen och Torgoud Aamundtz-sønners bevilgning, jaa och samtøcke, haffuer soldt och affhenndt och her-med aldiellis selger och affhender till Gundlech Helliesen paa Helleberig vdi Grannisherredtz annex i Hierdals prestegjeld. en halff tønne och trjdepartten i en melle jordegoudtz vdi nedre gaardenn Helleberig der sammestedt, som begges voris sande odel ehr, huorfor bemelte Gundlech Helliesønn haffuer giffuet och betaldt mig toutiuff och tolff enckennde rigxdaller vdi rede panng saa mig vdi allemaade vell adnøyes, och tacker jeg hannom ehre och gott for rigtig betalling vdi alle maade, och derfor schall forneffnde Gundlech Hellieson och hans arffuinger fødte och vfødde, for mig och alle mine med-arffuinger, fødte och vfødde, her effter frelseligen haffue, nydde och beholde bemelte halffue tønne och thrjdepartten aff den melle jordegoudtz i forneffnde nordre Helleberig til ewerdelig odell och ejgendomb, och hannd samme goudtz med lutter och lunder och ald sin rette thilligelse sig saa nøttig och gaffnlig at gjøre som hand bedet kannd, och herheess bepligter mig och alle mine med arffuinger aldrig ydermere forneffnde kiøb at aagange eller paatalle effter denne dag, men ieg och mine arffuinger at holle hannom och hans arffuinger forneffnde goudtz frij och aaklageløs for huer manndtz paatalle som der kannd paatalle med retten. Thil vinndesbyrd at saa i sandhed ehr och wrøgeligen hellis schal som forskreffuet staar daa haffuer ieg mit zeduanlige boemercke henedenn vnder ladet antegne hoes forneffnde min faders och brødris

boemercker, och venligen ombedet Bertel Madtzenn voris landtzshrhiffuer, Petter Breke och Joenn Fosse laugretzmend der sammestedtzt dette mit vdgifne breff for mig til vitterlighed at besegle. Actum Haffstenn almindelig steffnestue denn 17 October 1634.

25. november 1634

Kovajord i Lårdal

Sissel Olavsdotter bosatt på Hylland i Vinje sogn kunngjør at hun har solgt til sin morbror Knut Selstad $\frac{1}{2}$ markebol i Selstad som hun har arvet etter sin avdøde mor, for 10 $\frac{1}{2}$ rd. Beseglet av Hans Johansson, sorenskriver i Vestfjella i Øvre Telmark, og Hans Åkre og Olav Tveito, lagrettemenn i Lårdal. UBT, Gunnerusbiblioteket, dipl. 229 (p), 25.11. 1634. Tre segl på bretten nederst, ganske tydelige. Jfr. 11.03. 1592 og 29.05. 1602.

Bekiendis ieg Sidzell Olufsdottir tilhollandes paa Hyllandt y Wenniesogenn, och gjør for alle witterligt wdj dette mit obne breff at ieg med min frij wilge och welberaad hue saa och med ja och fult handerbandt haffuer soldt och aff-hendt ifra mig och mine arffuinger och \vnder/ min moderbroder Knudt Sille-stadt y Omsidall boendis och hans arffuinger jt halfft marckeboell y forneffde Silliestadt, som mig arffueligenn tilfaldt eptir min salige moder, och gaff handt mig derforre x-j- riix dallir y sligs pendinger som mig y alle maade well adtnøvis, huilcke forschreffne pending x-j- dallir jeg kiendis at haffue anammit och oppeborrit første pendinge och seniste och alt der ymellom, epterdij som y woris koup komb, saa ieg tacker hannom ald ærre och gaat for goed nøgachtige betaling wdij alle maade, thij affhender ieg nu forschreffne halffue marckeboell y forneffnde Silliestadt j fra mig och mine barn, arffuing-er och epterkommere, fødde och wfødde, och wnder bemelte min moderbroder Knudt Silliestadt och hans barn, arffuinger och epterkommere, fødde och vfødde, och hannom det att nyde, bruge och beholde till euerdelige odall och eigo medt alle dij lutter och lunder, fiske, fygle och alle wedesteder som der entenn nu till forschreffne halffue marckeboell jord ligger eller aff arildtz tiid tilligget haffuer, j fra forne och nye, jnden gaardtz och wtenn gaardtz, baade y waade och y thørre, jnthet wndenschilt y nogenn maade, till ydermhere sand-ingen herom at dette forschreffne nu saa fast och y alle maade wryggeligt holldis skall eptirsom forschreffuit staar, des till enn tryggere foruaring haffuer ieg kierligen tilbedet Hans Johansønn suorn tingschriffuer y wester-fieldt wdij Øffretellemarckenn, Hans Aackrum och Oluff Tuetten laugrettis-mender y Laurdall dette mit wdgifne kiøbe breff for mig til witterlighed at beseigle som schreffuit err paa Kaaffuejordt y Laurdall den 25 nouembris anno 1634.

28. november 1634

Helleberg nordre i Grans-

herad

Bertil Madsson, sorenskriver i Østfjella (i Telemark), og Olve Tveiten, Olav Bø, Jon Fosse, Peter Brekke, Knut Funer og Torstein Bolkesjø, lagrette- og nevndermenn på Tinn og i Hjartdal prestegjeld, kunngjør at de i nærvær av lensmann Jens Mæland var på Helleberg nordre i Grans-herad for å dømme i en sak mellom Gudleik Helgesson på Li og Knut Nirisson og hans medarvinger, om åsetet på Helleberg. Knut la fram sine adkomstbrev på gården: Han hadde byttet til seg ei t i gården fra Lars Gvannes' arvinger og gitt odel for odel, så hadde han kjøpt $\frac{1}{2}$ t $\frac{1}{3}$ m fra Kjetil Folslands arvinger, og så hadde han og søsknene arvet $\frac{1}{2}$ t $\frac{1}{3}$ m etter foreldrene sine. Han var dermed største enkelteier i gården og mente han måtte få beholde sin part i fred. Gudleik svarte at alle Knuts handler ikke rokket ved hans egen rett til åsetet. Lagrette-mennene meklet så i saken, og det kom til enighet om at Knut og Gudleik skulle ha hver sin halvpart på 2 $\frac{1}{2}$ t i gården, med halv bygsel. Knut skulle betale Gudleik 12 rd en gang for alle, og da skulle alle tvistemål dem imellom være oppgjort.

NRA-KA, lensmann Quammes samlinger 28.11. 1634. Ett bumerke med K.N.S. ved siden av, og seks segl, hvorav to med hhv. K.T.S. og T.O.S. i. Jfr. 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10 1634, 17.10. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 09.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Wij effterschreffne Bertell Madtzenn, schriffuer i Østerfieldt, Olffuer Tuetten, Olluff Bøe, Joenn Fosse, Petter Breke, Knud Lunner och Tostenn Bolchesiøe, lougretz och neffndesmend i Tindtz och Hierdals prestegieller, gjøre alle vitterligt at anno 1634 den 28 nouember waare vj paa nordre Helleberig i Grannishereditz annex her sammesteds offruerindes Jens Meeland lensmand ibid. Fremkom Gundlech Helliesen paa Lij huilchen med voris gunstig øffrighedt steffning logligenn haffde hidsteffndt Knud Nirresen med alle sine medarffuinger, och hannom tiltalde for aasedet paa ald forneffnde gaard Helleberig som hand meente sig med alle rette at tilkomme effterdj hand er kommen aff den eldste broder som altiid bør at besjde aasedet effter lougen med vjdere samme hans vedtagne steffnings bemelding. Huor jmod at suare møtte vdj rette forneffnde Knud Nirresen huilchen paa sin egen och sine medarffuingers vegne berette och gaff tillkiennde at hannd haffde schiff och bytt sig en tønne med bøgxeil och herlighed til i forneffnde Helleberig aff Laurs Huanneses arffuinger och giffuet odell for odell, dernest haffde hand kjøpt och sig till forhanddlet en halff tønne och trjde parten aff en melle schyld i samme jord aff salige Kittell Folselandt och hans arffuinger, forvdenn den halffue tønne och trjdeparten aff en melle som

forneffnde Knud och hans medarffuinger haffde arffuet effter dieris salige foreldre som beløbber sig tilhobbe tou tønder och tou parter aff en melle goudtz, huormed hand mente sig at verre mestemand vdi gaarden, och samme sin loed och part endeligen att ville følge och bruge effterdj hand des storligen tiltrenger. Huor til forneffnde Gundlech suarede och formeente at samme hans mageschifte och kiøb burde iche at komme hannom paa forneffnde sit arffueaasede til nogenn hinder eller schade med vjderre ord och talle parterne paa begge sider forregaff.

Daa effter saadan thilfald och forberørt lejlighed ehre parter-ne effter dannemendtz thillegelse vensommeligen om fornef-fnde tuistighed vdi saamaade bleffuen forligte, at bemelte Gundlech Helliesen som er kommen aff den eldste broder schal her effter frelseligen følge, nyde, bruge och beholde hafftrjde tønnder schyld, som er halffparten i forneffnde gaard nordre Helleberig med halff bøgxeil och ansæde i huus och herberge, agger och eng, schoug och marck, fische vannd och feegang och alle gaardens rette vnderligende lutter och lunder, indtet vdi nogen maade vndertagenndes aff alt det som der nu tilliger eller aff gammelt tilligett haffuer. Denn annden halffue part i forneffnde nordre Helleberrig schall bemelte Knud Nirresen och hans arffuinger och effterkommere frelseligen følge, nydde, bruge och beholde med halff bøgxeil och aasede i huus och herberge, agger och eng, schoug och mark, fischevannd och feegang, jndtet vdi nogenn maade vndertagendis, saa begge lodderne ehre jeffngoeds effter dannemendtz vorderrig. Och dersom nogenn aff parterne iche ejger halfftrjde tønder schyld tilfyllist, schall dj liggeuel bruge huer sin halffuepart i forneffnde jord och giffue dj andre som dervdj ejger sin rette landschyld och formedelst at forneffnde Knud Nirresen motte besijde samme halffue part vdenn klammer och thrette schal hand giffue bemelte Gundlech tolff enekende rigxdlr. med førderligste at betalle, huor paa dj tooge huer ander i hand och loffuede at saaledes aff dennom och dieris arffuinger vrøgeligen hollis schulle efftersom forskreffuet staar, till vindesbyrd at dij saaledes i voris nerurelse och paahørelse ehre bleffuen forligte som forskreffuet staar, det vidner vj forneffnde mend med voris zingenetter och boemerker her neden vnder trøgt och ladett anntegne, hoos for-neffnde Gundlech Helliesens singenette och Knud Nirresens boemercke. Actum anno, die et loco ut supra.

Etter 1634

Skien

Peter Korting kvitterer for at Gudleik (Helleberg) har betalt ham det han var skyldig for årene 1632, 1633 og 1634.

NRA-KA, innlånt fra lensmann Quamme, Gransherad. Original på papir, 6 x 10,5 cm. Jfr. brev av 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10 1634, 17.10. 1634, 20.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 09.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Anno 1632 – 1633 – och 1634 haffuer Gullick til betalt mig alt os var imillom til denne dag saa at ieg tacker hannem.

Peter Korting egen handt

12. januar 1635

Skien

Jon Sveinsson erkjenner at Peter Korting har betalt ham de 2 rd som avdøde Anders tømmerfogd hadde utestående hos Gudleik Helleberg.

NHKII, innlånt fra lensmann Quamme, Gransherad. Original på papir, 7 x 21 cm. Ett bumerke nederst. Jfr. 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10 1634, 17.10. 1634, 20.11. 1634, 1635 el seenere, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 09.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Kiendis jeg mig Jonn Suensen at Peter Korting haffuer mig betalt 2 daller effter salige Anders timmer fogedes bages inhalt paa Gulleck Helbergs vegen i her for Gulleck skall vere quitert for och krefferløß i alle made, ex Skien den 12 januari 1635.

Jonn Suensen bumerck

23. juli 1635

Haugen tingstue, Sigdal

Erling Eivindsson på Berg i Haugland (d.e. Eggedal) anneks i Sigdal kunngjør at han med samtykke av kona Ingeborg Helgesdotter og av barna deres har makeskiftet gods med Nils Gulsvik i Flå anneks i Nes i Hallingdal.

Nils fikk 4 set. i Frøvoll, som var Ingeborgs odelsods, og hadde gitt Erling 4 set. i Berg til gjengjeld. Det var odelsodset til Ragnhild Helgesdotter, kona til Nils. Beseget av Erling og medbeseget av lagrettemennene Eivind Båse, Anders Jelle og Gunnar Teige, samt sorenskriveren i Hallingdal Åge Petersson.

NRA ds (s) 23.07. 1635. Merker etter seks segl, reim og trekopp til det 2. og 3. henger ved, men selve selgklumpene er borte. Seglremmene er skåret av et eldre brev, med utydelige skriftfragmenter på. Jfr. 20.10. 1572, 1580/1600, 15.01. 1598, 30.09. 1605, 13.09. 1610, 25.09. 1609, 20.03. 1628 og 08.11. 1630.

Kienndis jeg Elling Effuindssøn boendis wdj Houglanndtz annex Sigdaels prestegielltd wnnderliggennde och witterligt gjør wdj dette mitt obenne breff, att ieg aff welberaaede hoeff, saa och med min quinde Ingeborge Helgisdatters willie och sambtøcke, dißligeste och saa med begge woress kierre børenns widschabff och tilladellsße, haffuer giortt oeg jnndganngen effterschreffne jordebytte och wenlige mageschiffte med min moegh erlig och fornumbstige manndt Niells Gullßwigh boende i Flae annex Neeß prestegielltd i Hallingdael wnnderliggendis, wdj saa maade adt forbemelltd Niells Gulßuig her epter och till odel och eige schall haffue fra mig och mine epterkommende arffuinger fyrrer settinnger guoedtz wdj Frøewolld som och er forneffnde minn quindis tilberettigede frellße och sande arffueligen oudell. Derimodt haffuer hannnd giffuett migh till wederlaigh epter derpaa till migh offu[er]giffne mageschiffte breff w[nd]er bemelldinng och jnndhollds fyrrer settinger wdj dennd gaard Berig [som] iegh nu paaboer som i ligemaade ehr hanns Quinde Rangdij Helgesdatters arffuelige oudell. Thj schall derfor oft bemellte Niells Gulßwiig, hanns quinde, børenn och eprekommendis arffuinger frellseligenn och till eu[er]de-lige oudell och egedomb følge, niude, bruge och beholde atterneffnde fyrrer settinge wdj Frøewolld med alle des tilligende lutt och lunner jndengiords och wden gierre, till fiellds och fierre jnttet vndertagen udj nogenn maade aff allt huis som till forneffnde fyrrer settinger høre och [nu tilligger] och som aff arilds tiid tilligget haffuer. Och dersom det kunde hernnæ at schee, som ingenlunde ehr att foruentte schee schall, saa att forbemellte fyrrer settinger wdj Frøewolld eller och nogen aff des rette tilliggelße wdj alt eenn loughlige retterganng bliffuer hannom eller hanns arffuinger fraawunndenn formedellst wanhiemmellsbrøst schyllde, da bepligter jegh atter mig och minne arffuinger att schall jndenn seigs wggers dagenn nest epther att saa danndt migh till kiennde giffues, wederlegge och forschaffe hanom ligge saa gaatt guodtz igien saa ieg och mine arffuinger herudi schall holde forschreffne Niells Gullßuigh hanns quinde, eptherkommere och arffuinger wden schade och shadesløß i alle maader. Des til ydermeere widnißbyrd och trøgere forwahr-ing att for fødde och wfødde worris eptherkommendis arffuinger paa begge sider wergeligen schall bliffue bestennidige epthersom forschreffuet staar, da haffuer ieg med willie och wiindschab aff mitt sygnette hernenen wnnder hengende ladet paatrøcke, och derhøes wenligenn ombedenn erlich och for-numbstige mend Effuind Boeffuenn, Anders Gillumb och Gunder Teige laug-rettis mend wdj Æygedall samt Aage Pederßen ting schriffuer i Hallingdall fougderie och Sygdals prestegield med mig dette bytte breff att well beseigle. Actum Hougen tinngstuffue denn 23 jully anno 1635.

Påskrift på baksida:

Anno 1644 denn 21de januarj er aff [.....] thinng stuffue huor da thing holt. Aage Pedersen Ganløsse Egen haandt.

Nok en påskrift, svært utydelig, hvor kan tydes Ellingß.

13. oktober 1635

Hafsten i Gransherad

Steinar Einarsson på Dyrud i Bø kunngjør at han har lånt 20 rd av Gudleik Helleberg i Gransherad, som får pant i 2 m i Helleberg nordre. Det er odelsodset til kona hans, Barbara Larsdotter, som har samtykket i pantsettingen. Steinar undertegner med bumerket sitt, sorenskriver Lambert Madsson og lagrette-mennene Tormod Folsland og Knut Bergan medbesegeler med signettene sine.

NRA-KA, fra lensmann Qvammes diplomsamling, Jfr. 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10 1634, 17.10. 1634, 20.11. 1634, 12.01. 1635, 22.10. 1636, 06.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Kiendis jeg Stienner Eynersønn boennde paa Dyrud j Bøherrit och hermed vitterligt gjør for alle vdj dette mit obne breff, at ieg aff ret sand vitterlig giell pligtig och schyldig ehr till Gunlech Helleberrig j Grannisherit boende, tiuffue enechende rixdaller som hand mig vdj reede pennger goeduilligen effter min flittig begieing laaent och med forstragt haffuer, for huilche forneffnde tiuffue rixdaller ieg hannom igien med minn quindis Barbara Lauritzdaatter frj wilge och samtykke till enn visse brugelig vnderpannt vdj pantsetter tho meller schyld liggende i nordre Helleberig, som ehr forneffnde min quindis rette och sannde oddell och dem frelseligenn schall

at haffue, følge, niude, bruge och beholde vnder sig och sinne arffuinger, fødde och vfødde, med alle dj lutter och lunder som der enntten nu tilligger eller aff gammelt tilligett haffuer, endtill saa lenge hand eller hans arffuinger aff mig eller minne arffuinger alle sine vdlagte pendinge tiuffue rixsdaller jgienn bekommendis vorde, och bepligter ieg mig, min høestru och voris sande arffuinger att holde forneffnde Gunlech och hans arffuinger alt dette forschreffne panndt frj vden schade och schadisløes j alle maader, des til vindisbyrd at saa i sandhed ehr och vrøgeligenn holdis schall som forschreffuet staar och till enn trøger foruaring haffuer ieg mit nedunnlige boemerche heneden vnder ladet anntegne och vennligenn ombedet Lambert Madzsønn tingschriffuer offuer Østfieldene, Thormoe Folseland och Knud Berghenn som hoes var och hørde voris forliging dette breff med mig till vitterlighed at forsegle. Actum Haffsteen steffnestue denn 13 octobris anno 1635.

Bakpå står: Pantebreff Gundlick Helleberig.

22. oktober 1635

Graver i Hovin

Vrål Sigurdsson og Torstein Urdalen, begge fra Hovin, kunngjør at de har byttet jordegods: Vrål har overdratt 1 ½ q i Bakka i Hovin til brorbarna til Torstein. Han har som deres lovlige verge til gjengjeld overdratt 1 ½ q i Nappegard i Hovin fra dem til Vrål. Undertegnet av Vrål og Torstein, og medbeseget av sorenskriver Lambert Madsson, lensmann Torbjørn Graver og lagrettemann Helge Øverbakke, begge fra Hovin.

NRA ds (p) 22.10. 1635. Litt av øvre høyre hjørne mangler. Rester etter fire segl under papirremsa nederst på arket, og ett oppå. Påskrift fra sorenskriver Kristen Roch Kristoffersson om at brevet er lagt fram på Urdalen på skifte 16.03. 1664.

Kiendes vij oß effterschreffne Wraaer Siguorsønn och Tostenn Wrdallen begge i Hoffuen bøgð boende och h[er] medt for alle witterligt gjør wdj thette voris obne breff, att vij med huer andre haffuer giort och jnnd gaaett ett vennlig schiffte och bytte huilche vdj saa maader som her effterfølger, att ieg for-neffnde Vraaer Siguorsønn haffuer giffuett och vnndt forneffnde Tostenn paa sinn broder børns vegne halfann denn quarttell schyld liggennde j Bachenn her sammesteds, min egegn oedell, som forneffnde børnn schall frj och frelseligen haffue vnnder thennom och dieris arffuinger till euedelig eige och odell, med alle dj lutter och lunner som der tilliger och aff gammelt tilliget haffuer, jndtet vnder tagenn i nogenn maader, att gjøre dennom saa nøttig och gaaffnlig som dj best kann. Derimod haffuer ieg forneffnde Tostenn Wrdallenn g[iffuet] forneffnde Wraaer Siguordßenn igienn till wederlaeg paa min broder børns vegne, eptersom ieg ehr deris fulde ombudtzmand, halfann denn quarttell schyld liggende i Nappegaard i bemelte Hoffuenn bøgt som ehr bemelte børns sannde oedell som hand schall frj och frelseligenn haffue wnnder hannom och hanns arffuinger till euerdelig eige och oedell med alle dj lutter och lunder som der tilligger och gammelt tillighet haffuer, intet vnder-tagenn i nogenn maade, at gjøre sig saa nøttig och gauffnlig som hand best kand, och bepligter vj oß paa begge sider att holde hinn anden samme schiffte (s 2) och bytte frij och achiersløß vdj alle maader, och om saa scheede att noget aff samme goedz formedelst voris wannhiemmelst brøst schyld bliffuer hinanden paa enntten sider i fraa vonden, tha beloffuer wij att forschaffe huer anndre lige saa got goedz paa annden sted inden sex wgers daug der nest epter, och loffuer att holde hinanden wden schade och schadisløest deß. Till ydermeere widnißbyrd och stadfestelße haffuer vij voris seduanlige boemercher och zingenet her neden forre dette breff antegne och trøche lade med vor vid och vidschaff och wenligenn ombedet Lambret Madzsønn voris land schriffuer, Torbiørn Graffuer lenßmand, och Hellie Øffuerbach laugrettis mand i bemelte Hoffuenn bøgt som hørde voris contragt och forligelße med oß till witterlighed at forsegle. Actum Graffuer steffnestue denn 22 octobris anno 1635.

På baksida (s. 4):

Vehret i rette paa Uhrdahlen da schiffte blef holt den 16 martz 1664. Christen Roch Christoffersen

23. november 1635

Enggrav i Heddal

Bertil Madsson, sorenskriver i Tien-detakt, og Torkjell Sem, Kristoffer Stiv, Peder Stivi, Simen Sem, Øystein Tinnes og Olav Tordsson, lagrettemenn i Heddal prestegjeld, kunngjør at Bjørn Enggrav hadde stevnet Helge Berge og Olav Hadde-land på Tinn som ombudsmenn for deres søsterbarn, samt Åse Kåli på egen vegne og Sāmåle Lisland på sine barns vegne, for å få et korrekt skifte etter Bjørns av-døde bestefar Tord Enggrav. De innstevnede møtte, og alle var enige om at odels-godset bestod av 2 t 2 m i hovedbølet Enggrav, 2 t i Kopsland, 1 t i Åseluten (begge i Gransherad), ½ t i Bjørtuft (søndre) på Tinn, og 1 t - 1 sett. i Åkre (i Heddal). Dette skiftet lagretten på arvingene som følger:

Bjørn Enggrav, som var av eldste søster Aslaug Torsdotter, fikk 10 m ½ sett. i Enggrav med bygsel og åsete. Helga Nirisdotters barn og arvinger skal ha etter sin fars bestefar Tord Enggrav ha 1 t i Kopsland, 1 1 m ½ sett. i Åseluten og ½ t i Bjørtuft. Åse Kåli skal i farsarv ha 1 t i Kopsland, og 4 m ½ sett. med bygsel og åsete i

Åseluten. Sålunde Lisland skal på sine barns vegne, som er kommet av den yngste søsteren Astrid Tordsdotter, ha 1 t - 1 sett. i Åkre, 3 ½ m 1 sett. i Enggrav, og 2 sett. i Åseluten. Alle sa seg fornøyd med dette, og medarvingene lovet Sålunde og barna hans at de skulle slippe de utgiftene en hadde hatt med Åseluten, ettersom de ikke fikk noe brukelig gods på sin part. Likeledes lovet Åse at søsterbarna (vel feilskrevet for søsters barnebarn) skulle få bruke hennes anpart i Kopsland like lenge som hun hadde fått bruke deres, og på like vilkår, når de ble voksne nok til det, og trengte det.

Beseglet av utstederne, riktig kopi bekreftet av Herman Tidemand og Anders Jens-son som bilag til fogdregnskapene for Øvre og Nedre Telemark 1686, vedlegg 15.

NRA diplomavskrifter 23.11. 1635. Jfr. 16.10. 1634.

Wij effterschreffne Bertell Madtzen soren thingschriuer udj Tientaget, Torchild Semb, Christopher Stifuen, Peder Stifuen, Simen Semb, Østen Thindnes och Olluf Thorsen, sorne laugretzmend i Hitterdahls præsegield, gjøre alle vitterligt at anno 1635 den 23. november vaare wij paa Engraff her sammestetz laugligen tilneffndt.

Fremb kom Biørn Engraff ibidem, huilchen med voris gunstige øfrigheds steffning louligen hafde hidsteffnt Helli Berie og Olluf Hadeland paa Tind paa deris søster børns veigne, som dj er ombudzmend for, sampt Aase Kollij paa sin eggenn och Samulle Lilleland paa sine børns veigne, thil et rigtigt schiffte og byttelaug efter hanss salige goedefader Tord Engraff, effterdj dennom iche tilforn noget rigtig schiffte om fastegodtzet jmellem gangen eller gjort ehr, med vjdere samme hans vdtagne steffnings bemelding, huor jmoed at suare møtte vdj rette forneffnde jndsteffnde, huilchen samptligen opregnede dette effterschreffne deris tillfellis odelsgoudtz for os, som er vdj hoffuetbøllet Engraff 2 tønnder och 2 mehler, vdj Kopsland 2 tønnder (s 2), Aaseluten 1 tønnde, Biørtofft paa Tind ½ tønnde, och udj Aachre 1 tønnde ringer 1 seting, huilchet forneffnde goedtz wij dennem saaledis jmellem schiffte och bytt haffuer som effter følger:

1. Først schall forneffnde Biørn Engraff som er kommen af den elste søster, nemblig Aslou Torsdaatter haffue paa sin loed og anpart thij mehler och ½ setting jorde goedtz vdj forneffnde Engraff med bøxsell, aaseede och ald herlig- hed.

2. For det andet schall Helge Nirressdaatters børn og arfuinger haffue i arff effter deris faders godefader forneffnde Tord Engraff vdj Kopsland 1 tønnde och Aaseluten 1 mehler och ½ setting, och vdj Biørtofft en halfftønnde.

3. For det thredie schall Aase Kollij haffue vdj arff effter fader sin 1 tønnde vdj Kopsland og vdj Aaseluten firre mehler och ½ setting med bøxsell og aaseede.

4. Och for det sidste tilfalt Samulle Lilleland paa sinne børns veigne, som er kommen aff den yngste søster, nemblig Astrj Torsdaatter, vdj Ackre 1 tønnde ringer 1 setting, vdj Engraff halffierde mehler och en setting, och udi forneffnde Aaseluten thou settinger.

Huormed alt goedtzet er dennem jmellem schiffte saa dj tachede huer andre ære ochgaatt for rigtig schiffte og byttelaug udj allemaader, och herhøes (s 3) be-loffuede alle med arffuingerne forneffnde Samulle Lilleland och hans børn at dj schall verre quit og frij for den omkostning som er gjort paa Aaseluten, effterdj dj fich jndtet brugelig goedtz paa deris anpart, jtem bepligtede forneffnde Aase Kollij sig at naar hinds søster børn kommer till wejgermand och tiltrenger at bruge vdj bemelte Kopsland, schall dj bruge hinds tønnde der vdj ligesaa lenge som hun bruger deris for slig rettighed som hun giffuer dennem, huor paa dj samptligen thoege huer andre i haand og loffuede at saaledes aff dennem och deris arffuinger v-røgelige hollis schulle effter denne dag. Thill vidnisbyrd at saaledes schiffte og forligt ehr, som forschrefuet staar det vinder wij forneffnde mænd med voris signetter heneden vndertrøgt, actum vtsupra

(L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.)

Riktig copie aff originalen tester Herm. Tideman mppria Anders Jenssøn mppria

Afskriftens overensstemmels med den blandt Øvre og Nedre Telemarkens fogderegnskab for 1686 under bilag no 15 beroende verificerede kopi attesteres Christiania 24. marts 1900 Chr. Brinchmann

22. oktober 1636

Rygi i Heddal

Nils Hallvardsson på Rygi (øvre) i Heddal kunngjør at han har solgt 4 m i Berge austre i Mæl på Tinn til Jon Nilsson på Nisi og Gudleik Helgesson på Helleberg. Det er odelsgodset til konene deres, og de har betalt 60 rd 3 mk for det. Nils hadde først bydd godset fram til søsknene sine, men de ville ikke ha det. Undertegnet av Nils med bumerket sitt, og medbeseglet av sorenskriver Bertil Madsson og lag-rettemennene Sveinung T. Holla, Bjørn O. Enggrav, Per B. Stivi, Olav Tordsson og Anders S. Sauar.

Et bumerke på bretten med N.H.S. ved, og seks signetter, nr 1 med Bertel Madsøn i, nr 2 S.T., nr 3 B.O., nr 4 P.B., nr 5 O.T. og nr 6 A.S. Tilhørte Tjodvor Bolkesjø, pr Kongsberg, innlånt til NRA-KA 26.01.34. Original på papir, folioblad. Jfr. brev av 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10 1634, 17.10. 1634, 20.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10.

1635, 06.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Kienndeß jeg mig Nilß Halffuorsen paa Ryenn i Hitterdall, och hermed for alle witterligt gjør vdj dette mit obne breff, at ieg med min frÿ wilge och welberaad houff, haffuer soldt och affhenndt och hermed aldielliß selger och affhennder till erllige mender Joenn Nilßenn paa Neß, och Gundlech Hellie-senn paa Helleberig i Grannißherret boennde, firre meller jordegoudtz vdj østre Berge i Melsogenn paa Tind, som er beggeß dierriß quinders odell, huorfore bemelte Jonn och Gundlech effter min egenn wilge och begierinnng haffuer giffuet och rigtigen betaldt mig trej tiuff enckennde rigxdaller in specie och trej marck, saa mig vdj alle maade well adnøyeß, och derfore schal bemelte Joen Nilzenn samt Gunndlech Helliesen, dieriß høstruer och arffuinger, føede och w-føede, for mig och mine arffuinger, føede och w-føede her effter frelse-ligenn haffue, nyde och beholde bemelte firre meller goudtz i forneffnde østre Berge till erverdelig odell och eigenndomb med alle dj rette wnderligennde lutter och lunder som eder entenn nu tilligereller aff Arildtz tiid tilligett haffuer och dj samme goudtz sig saa nøttig och gaffunlig at giøre som dij bedst kannd, och herhoeß beplegter ieg mig och mine arffuinger, føede och w-føede som forskreffuet staar aldrig ydermere effter denne dag forneffnde goudtz at aagange eller paatalle entenn paa ejgnenn eller odellenn, menß det at verre och bliffue wnnder dennom och dieriß arffuinger til evindelig æje som for ehr rørt, doeg ieg och mine arffuinger at holle dennom och dieriß arffu-inger forneffnde goudtz frij och aaklagesløs for huer mandtz paatalle som der kand paatalle med rette, effterdj jeg haffuer tilbødet mine sødschinde det och dj iche ville kiøbe med mig, till vindesbyrde at saa vdj sandhed ehr och v-røgeligen holleß schal som forskreffuett staar, daa haffuer ieg mit seduonlige boemercke henedenn wnder ladet anntegne och vennligenn (s.2.) ombedet Bertell Madtzenn woriß lanndtzschriffuer, Suenung Hollenn, Biønn Engraff, Per Stiffuenn, Olluff Tordßenn och Annderß Søffuer, laugretzmend her i for-neffnde Hitterdall dette mit vdgiffne breff for mig til vitterlighed att besegle som hoeß war och hørde voriß forligelse, schreffuet paa Ryenn steffnnestue denn 22 October anno 1636.

6. mars 1637

Nisi i Gransherad

Steinar E(inarsson) på Askilt i Bøherad kunngjør at han har pantsatt 2 m i Helleberg til Gudleik Helleberg for 20 rd, og videre at han har solgt ham odelsretten til godset for en hest verd 14 rd. Steinar og sønnen Hallvard signerer med bumerkene sine, sorenskriver Mads Bastiansson og lagrettemennene Peter Brekke og Tormod Folsland medbesegler med signettene sine.

NRA-KA, lensmanns Quammes samlinger. To bumerker med S.E.S. og S.S.S. ved siden av, og tre signetter nederst. Jfr. brev av 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10 1634, 17.10. 1634, 20.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Kiendis jeg mig Stiener Aschildt i Bøherrit och hermed for alle viterligt gjør vdj dette mit obne breff att efftersom ieg forgangen aar haffuer i pant satt Gundlech Helleberig i Grannisherrit toe meller schyld i forneffnde Helleberig som hand sielf paaboer for tiuge rixdaller, och haffuer hand nu paa nye igien auckitt och giffuet mig en hest good for fiorten daller i odelsløsning, thj schall nu forneffnde Gundlech Helleberig haffue, niude, bruge och beholle forneffnde toe meller schyld med all dess rette tilligelse vden och inden gaardz, jntet vnderschildt i nogen maader vnder sig och sine arffuinger, føede och vføede, for itt fuldkommen frelst kiøb till euerdelig odell och eigendomb, och kiendis for mig, mine børn och arffuinger, føede eller vfødde, ingen leed, deel, rett eller rettighed at haffue til forneffnde too meller schyld och med ald den rette tilligelse i nogen maader, mens att følge for-neffnde Gunlech Helleberig och sine arffuinger angerløes till euig tid, och thill dess beder och trygger forvaring haffuer ieg mit zedvanlige boemerche her neden vnder ladet anteigne och venligen ombedet min søn Haluord Stienulffsen at merche dete breff med mig samt ombedit Madtz Bastiansen voris landzschruffuer, Petter Breche och Tormoe Folselannd, laugridtmend, for mig till viterlighed at beseigle. Actum Ness thing den 6 martj 1637.

9. mars 1637

Nisi i Gransherad

Helsøsknene Gudleik Helgesson på Helleberg og Ragnhild Helgesdotter, og Sigrid og Ragnhild Øysteinsdøtre, døtre av broren Øystein Helgesson kunngjør at de har skiftet godset etter foreldrene og besteforeldrene sine, Helge Torggrimsson og Aslaug Taraldsdotter. Gudleik fikk 3 kyrlag i Li i Rollag, Ragnhild fikk 1 kyrlag i Bakka i Hovin og ½ kyrlag i Li i Rollag, og Sigrid og Ragnhild Øysteinsdøtre fikk et "heddalsmæle" (1/6 t) i Hovde øvre i Tuddal. Gudleik undertegner med signetten sin, Ragnhild lar ektemannen Helge Øverbakke (i Hovin)

undertegne med sin signett, og brordøtrene Sigrid og Ragnhild lar sine ektemenn Øystein og Tov Bjørtuft (på Tinn) undertegne med sine bumerker. Medbeseglet av soren-skriver Mads Bastiansson og lagrettemennene Peter Brekke og Tormod Folsland.

NRA-KA, lensmann Quammes samlinger. Fem segl nederst på bretten. Jfr. 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10. 1634, 17.10. 1634, 20.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 06.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Kiendiez vj ossz effterschreffne Gundlech Helleberig i Grannisherrit, Sigrj och Ragnild Østensdøttre och Ragnild Helliesdatter: Jeg forneffnde Gunlech och Ragnild Hellieszdatter samsødschinde och vj forneffnde Sigrj och Ragnild Østensdøttre, dierls forneffnde broder børn, att vj haffuer giortt ett vensomme-like bytte och schiffte jmellem ossz om huis godtz som thømpst och falden ehr effter voeris fader och moeder, och voeris forneffnde Sigrj och Ragnild Østens døttres goede fader och goede moeder udj saa maader som epterfølger: Att ieg forneffnde Gunlech Helliesen schall haffue effter min fader Hellie Torgrimbson och min moeder Aslev Taralzdatter trej kiørlaug goedt i Lij vdj Røllag sogn i Numedall, Øystein Hellieszson døttre nebbli Sigrj och Ragnild schall haffue vdj øffre Hoffde i Tudall en hittedalsz melle, Ragnild Helliedatter schall haffue paa sin lutt i Bachen i Hoffenbøgd en kiørlaug, vdj Lij i Røllaugsgn i Numedal ½ kiørlaug, och hermed waare dj bytte saate paa alle szider, och tackede hin anden gaat for rigtig byttelaug effter fader och moeder i alle maader, och beloffuet hin anden att dette schulle vrøgeligen staae angerlsen till euig tidt, och att dette forschreffne vdj alle maader hollis och effterkommis schall haffuer ieg forschreffne Gunlech mit zingenett vnndertrøgt och voeris forneffnde søsterers mender ved naffn Øystein och Toff Biørtofft ladet voeris zedvanlige boe mercher her neden vnder ladet anteigne och ieg bemelte Ragnild ladet min mand ved naffn Hellie Øffrebache sit zingenett her neden vndertrøgke, och haffuer vj venligen ombedet Madtz Bastianszen voeris landschriffuer, Petter Breche och Tormoe Folszeland laugridtmendt med ossz till viterlighet at bezeigle. Actum Nessz den 9. martj anno 1637.

14. september 1637

Høva i Nes, Hallingdal

Torstein Olavsson på Bolkesjø i Granshead (står Tinn) kunngjør at han har lånt 60 rd av Ingebret Eriksson på Lesteberg i Krødsherad. Som pant har han med kona Synnøve Bjørnsdotters samtykke satt en fjerding i Lesteberg, som Ingebret og kona Siri Andersdotter skal ha til pengene er betalt tilbake. Torstein undertegner med bumerket sitt, sorenskriver Åge Petersson Ganløse, Bjørn Nore og Torkjell Ulberg medbesegler. Påskrift om at brevet er lagt fram 28.09. 1640 på Bø tingstue i Nes, og på Ringnes ved arveskifte 16.06. 1664.

NRA ds (p) 14.09. 1637. Et bumerke med T.O.S. ved på bretten, og merke etter tre segl. Jfr. 20.11. 1600 og 30.03. 1619.

Kiiennendes jeg Tostenn Ollßen nu boendes j Backesto paa Thind [sic!] wdj Thellemarckenn och hermedt vitterligt gjør for alle vdj dette mit obne breff mig aff rette vitterlige giæld schyld att verre erllig och vellforstandige mand Enngebrett Ehrikkesenn nu boenndis paa Lesteberig vdj Krÿsherrett och vnnderligenndis Sigdalls prestegield thrÿßens tuffue rix daller inn specie som han mig vdj min storre nød och thranng vennligenn laannt och medt forstrakkett haffuer effter min fligtig och nøduennlige begierring, huor for jeg aff wellberaad hoff saa vell som medt min kierre høstrus Sønne Biørenns datters beraadførinng, villige, ja och sambtøcke haffuer forneffnde Ingebrett Lesteberig samt hans kierre høstrue Sirj Annders datter thill jtt fritt frelßelig och brugelige pantt satt een fierings aarlig rettighed och renntte vdj forbemelte Lesteberige som hannd nu er paa boenndis, medt alle dj luther och lunder som der thilliger och aff arells tid der tilligett haffuer werre sig medt aager och enng, schoff och marck, fische vannd och fæganng, vedestiger och alltt huatt dett er eller ved huatt naffenn dett neffnnes kannd, jnnnett vnnder tagenndis vdj ingenn maader. Thij bepligter jeg mig, min høstrue och begis vorris arffuinnger fuldkommeligenn tillstaa, frelße och hiemmelle atterneffnde Ingebrett Lesteberig hans høstrue och beges deris sannde arffuinger bemelte goudz vdj Lesteberig for huer manns till talle som der paa kunde eller talle vill vdj nogen maader, och der som saa schulle she eller hennde, huilchett jeg for moder jche she shall, att forneffnde goudz bliffuer bemelte Jnngebrett eller nogen aff hans arffuinnger j fraa wunden forenn som hand haffuer jgienn becommitt alle sinne wdlaugs pennnger j enn samlet suma 60 rixdaller jnn specie, da beplichter jeg forneffnde mig, min høstrue och begis woeres arffuinger att fremschaffue hannom eller hanns arffuinnger lige gott och welbeliggendis brugelig goudz vdj stedenn jgienn jnnndenn 1/6 wges daug der nest effter som hannem att nødis medt, och een medt jeg och mine arffuinger att holde hannem och hanns sannde arffinger wden schade och schadis løse vdj alle maader.

Diiße thill ydermeere vinnes byrd och thrygere foruaringh haffuer jeg mitt rette boemercke her neden vnnder thegennet, och vennligenn ombedet diße dannemender som er Biørenn Norre och Thorkiel1) Vlberig, samt denn sorenne skriffuer vdj bemelte Sigdall medt mig till vitterlighed att forsegle. Datterre Hoffuenn thingsteffne denn 14 september anno 1637. Aage Pedersen Gannløse, egen haandt

På side 2:

Enngebrett Lesteberigs panntte breff aff giffuenn paa j tr. j bemelte Lesteberig

Anno 1640 denn 28 september er lest paa Nees thill forornnede thinngstuffue paa Bøe. Aage Pederßen Ganløse egen haand

Lest paa arffue tomtpt. Ringniß denn 16 junj 1664. Søffrenn Crandtz Mpp

1) Rettet fra Thorbjørn.

20. januar 1638

Tinn

Brødrene Knut, Kjetil, Jon og Herbjørn Gregarsønner kunngjør at det har vært holdt skifte etter deres avdøde mor Bergit Jonsdotter. Løsøret var fordelt, i jorde-gods hadde faren deres, Gregar Gøysdal, blitt tilloddet 2 t 1 q i Gøysdal. Brødrene hadde på sin part fått 1 q i Lisland, 1 q i Sæbrekke, ½ t i Ormsjorden (alle i Atrå), halve Pytten (d.e. Sønstegard søndre) og halve Haugen (d.e. trolig Hovda) i Ruds-grenda, og ½ t i Gvåle og Berge (d.e. hhv. Øygarden østre og vestre u. Jørisdal). Beseglet av sorenskriver Mads Bastiansson og lagrettemennene Gudbrand Mårem, Olav Mårem, Brynjulv Rud (d.e. Brynjulvsrud) og Jon Berge. Påskrift av soren-skriver Kristian Kristoffersson Roch om at brevet er lagt fram på Gøysdal 25.09. 1669.

SiK, Telemark, Øvre østfjelske sorenskriveri, dombok II 1704-1714, fol. 119b, ting på Jørisdal i Hovin 06.06. 1707. Jfr. 07.01. 1572, 31.05. 1565, 16.06. 1599, 07.11.1611, 18.11. 1611 og 22.02. 1617.

Kiendis vi os effterschreffne brødre Knud, Kittel, Jon og Her-bjørn Gregarsønner og hermed for alle vitterligt gjør, udj dette vort aabne brev, at efftersom Gud haver heden kaldet voris salige moder Bergit Jonsdaatter, og effter hendis død og afgang haver voris fader Gregar Giøsdal staaed og giort os rigtig byttelaug af ald løsøre som forefantis, intet underskild i nogen maader, hva godtset sig belanger, da haver voris fader faaet paa sin hælning udj Giøsdal 2 tr 1 qtr med bøxel og ald herlighed, herimod haver vi alle brødrene bekommet som følger: 1 qtr i Lisleland, 1 qtr i Sedebreche, ½ tde i Orms-jord, halvparten i Petten og halvparten i Hougen i Ruesgrent, udj Hvale og Berge ½ tde, hermed vare vii alle byttesatte, og tacker voris fader gaat, for god og rigtig byttelaug i alle maader, baade for løst og fast, jntet undertag-endis, og belover en hver af os, dette forskreffne at holde i alle siner punchter som forberørt er af os og voris arfvinger, fødde og ufødde, upaatalt i alle maader, og til des tryggere og bedre forvaring haver vi venligen ombedet Madtz Bastianßen voris landskriver, Guldbrand Marum, Oluf Marum, Brynlied Rued og Jon Berie, laugrettismend till vitterlighed at beseigle. Actum Tind dend 20 januarij 1638.

Været i rette for 6 mænd paa Giøsdal den 25 september 1669 Christian Christopherßen Roch

28. januar 1638

Helleberg i Gransherad

Mads Bastiansson, sorenskriver i Østfjella (i Telemark), og Tormod Folsland og Søndre Bøen, lagrettemenn i Gransherad, kunngjør at de var tilstede da Gudleik Helleberg tok opp vidnemål om den arv som Tord Groven fra Sundsbygda (i Kviteseid) hadde reist sak om. Anders Folsland, som var så gammel at han ikke griede å møte på tinget, sa at han hadde hørt Olav Vik spørre Rønnaug Helleberg om hvem som døde først, kona til Gudleik eller barnet deres. Rønnaug hadde svart at kona døde på kvelden, og barnet morgenen etter, og det skulle hun gi Gudleik et fullgodt vidneprov om. Helga Halvorsdotter, barnebarnet til Rønnaug, sa hun ofte hadde hørt bestemoren si at Gudleik måtte være glad for at kona hans døde før barnet, av hensyn til arven.

NRA-KA, lenamann Quammes samlinger. Jfr. 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10 1634, 17.10. 1634, 20.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 06.03. 1637, 09.03. 1637, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Wij effterschreffne Madtz Bastiansen, thingschriffuer offuer Østfielden, Tormoe Folszelandt och Søndre Bøen, laugridtzmend i Graniezheritt, gjøre alle vitterligt att anno 1638 den 28. januarj vaare wij venligen tilbeden aff Gundlech Helleberigg att høre paa effterschreffne prouff bleff tagen seeren och beschreffen den arff anrørendinz som Tord Groffen aff Sundbøgden søgger effter och ehr som følger: Først proffuit Anders Folseland som ehr en gamell velefftd mand, och for sin allerdombs schyld iche kand komme til steffnestuen at proffue sine ord med sin eed bekreffte, at han hørde Olluff Viig spurde Randew Helleberigg, huilchen der døde først aff Gundlech Helleberiggs børn eller quinde, daa suarede han at quinden døde om afftenen, och barnett jmoed dagen och sagde end daa ydermeere at forneffnde Gundlech schulle faae en goed prouff aff hinde om behoef giøris, videre haffde hand iche herom at proffue. For dett andett proffuit Helge Halffuordzdatter at hun hørde titt och offte aff sin

goode moder forneffnde Randow Helleberig sagde at Gundlech Helleberig maate vere heppen at hans quinde døde førend hans barn, for arffuen schyld. Meere haffde hun iche herom at proffue. Att dette forskreffne saa i voeris nerverelszde ehr forhandlett, widner vj med voris zingenetter her neden vndertrøgt, actum anno die et loco vt supra.

24. februar 1638

Nisi i Gransherad

Brødrene Olav, Jon, Torgrim og Solve Halvorssønner kunngjør at de har gjort et makeskifte med sin farbror Jon Nilsson på Nisi, slik at de gir ham $\frac{1}{2}$ t i Venås nordre, og får igjen $\frac{1}{2}$ t i Kåli, begge i Gransherad. Dette hadde begge parter odel til, og dermed eier Jon Nilsson i alt 1 t 1 m i Venås nordre. Beseglet av brødrene, sorenskriver Mads Bastiansson, stefaren deres, Gudleik Li, og lagrettemann Sondre Bøen.

NRA-KA, lensmann Quammes samlinger. Svake merker av segl nederst. Jfr. 30.04. 1580, 07.01. 1686, 21.04. 1589, 10.06. 1596, 12.05. 1597, 26.09. 1598, 09.03. 1599, 30.05. 1599, ca 100, 20.09. 1602, 01.04. 1603, 26.06. 1606, 23.09.1606, 01.12. 1606, 22.11. 1622, 27.05. 1625, 12.12. 1631 og 28.02. 1638

Kiendis wij effterschreffne brødre Olluff, Joen, Torgrim och Solffue Halffuordsen wdj dette vort obne breff, att wij med voris frie vilge och velberaade hus haffuer giortt ett vennlig mageschiffte och jordebytte med voris faderbroder Joen Nielsen paa Næs i Granisherrit, vdj saa maader som følger: At wij forskreffne brødre haffuer vndt, beuillgett och tilbytt voris faderbroder en halff tønne i nordre Veenaas som ehr voris arffuelod der vdj, hoes jmod hand os till vederlaug haffuer giffuet en halff tønne som och er hands arffueloed i Kollj, forskreffne guodtz alt ligende vdj Granisherritt och ehr alt voris rette och sande odelsguodtz, som byttisbreffuit i sig sielff ydermere vduiser, som jmellom os giort ehr, saa forbemelte Joen Nielsen voris faderbroder nu ehr eigendis med sin egen arffueloed i forskreffne nordre Veenaas en tønne och en melle, huilchett guedtz her epter denne daug schall frelseligen følge bemelte voris faderbroder och hanns arffuinger føede och wføede, angerløes till euerdelig tid, aff os och voris arffuinger føede och wføede vpaataldt i alle maader. Och til des trygger och beder forvaring, att forskreffne schiffte och bytte schall wrøgeligen stande och bliffue som for-berørt ehr, haffuer vj samptligen huer ofr sig voris zedvanlige boe mercher her neden vnder ladet anteigne och venligen ombedit Gundlech Lij voris stifader, Madtz Bastiansen, voris landzschriffuer och Sondre Bøen, laugridzmand til vitterlighed for os at beseigle, actum Ness thing den 24 februarj anno 1638.

24. februar 1638

Nisi i Gransherad

Jon Nilsson på Nisi kunngjør at han har gjort et makeskifte med sine brorsønner Olav, Jon, Torgrim og Solve Halvorssønner, slik at de gir ham $\frac{1}{2}$ t i Venås nordre, og får igjen $\frac{1}{2}$ t i Kåli, begge i Gransherad. Dette hadde begge parter odel til, og dermed eier brødrene i alt 1 t i Kåli. Beseglet av Jon, sorenskriver Mads Bastiansson og lagrettemennene Gudleik Li og Sondre Bøen.

NRA-KA, lensmann Quammes samlinger. Merker av fire segl nederst, et med I.N. i. Jfr. 30.04. 1580, 07.01. 1686, 21.04. 1589, 10.06. 1596, 12.05. 1597, 26.09. 1598, 09.03. 1599, 30.05. 1599, ca 100, 20.09. 1602, 01.04. 1603, 26.06. 1606, 23.09.1606, 01.12. 1606, 22.11. 1622, 27.05. 1625, 12.12. 1631 og 28.02. 1638.

Kiendis jeg mig Joen Nielsen paa Ness i Granisherit vdj Hierdals prestegield, och gjør hermed for alle vitterligt vdj dette mit obne breff, att ieg med min frie vilge och velberaade hue, haffuer vndt, beuillgett och tilbytt min broder-sønner nemblig Olluff, Joen, Torgrim och Sollue Halduorsønner vdj saa maader, att ieg til dennem haffuer opladt en halfftønne jordegoedtz vdj Kollj her i forneffnde Granisherritt, som er min arffueloed der vdj, epter min salig affgangne forældre, heer jmod dj mig till vederlaug haffuer beuillgett och giffuet, en halff tønne som er dieris arffueloed vdj nordregaarden Veenaas, och ehr forskreffne guodtz allis vorris rette arffue och odelsguodtz, epter des byttisbreffs formelding som jmellom oss giortt ehr vidre vduiser, saa forskreffne mine brødrer-sønner nu haffuer och eiger i forbemelte gaard Kollj en tønne, mod bemelte min arffueloed der vdj, huilchett guodts her epter denne daug schall frelseligen følge forneffnde mine brødrer-sønner och dieris arffuinger, føede och v-føede, angerløes til euerdelig tid, aff mig och mine arffuinger vpaataldt i alle maader och til des trygger och beder forvaring at forskreffne bytte schall vrøgeligen stande och bliffue som forberørt ehr, haffuer ieg mit zingenett hernenen vndertrøgt och vennligen ombedit Madtz Bastiansen voris landzschriffuer, Gundlech Li, och Sondre Bøen, laugridzmend till vitterlighed med mig at bessigle. Actum Ness ting den 24 februarj anno 1638.

16. juli 1638

Haugan, Kviteseid

Mads Bastiansson, sorenskriver i østfjella (i Telemark), Bjørn Midbøen, Tormod Byggland, Olav Håtveit, Knut Meås, Øystein Åmtveit og Tord Groven, lagrette-menn i Kviteseid og Seljord prestegjeld, kunngjør at de var på Haugan i Kviteseid etter ønske fra barna etter Torgrim Eigilsson og kona Ingebjørg Gudleiksdatter, for å foreta skifte av odelsgodset. Det var 2 t 4 m i Haugan, 7 m i Donstad, 7 m i Bjåland (begge i Brunkeberg), 2 m i Nordgarden i Langelim (i Åmotsdal), 1 t i Hovdekleiv (i Kviteseid), 1 t 3 ½ m i Nordgarden i Sundbygda, ½ t i Oppsund (begge i Kviteseid), 2 t i Tinnes (nordre, i Heddal), og 1 t 2 m i Utsund (i Kvites-eid). Av dette fikk eldste søster Gunhild Torgrimsdatter 2 t 4 m med åsete og bygsel i Haugan, Signe Torgrimsdatter fikk 7 m 1 set (!) med åsete i Donstad, 7 m i Bjåland, 2 m i Nordgarden i Langelim og 2 m i Utsund. Marit Torgrimsdatter fikk 1 t med bygsel i Hovdekleiv, 1 t 3 ½ m i Nordgarden i Sundbygda, og ½ t i Oppsund. Yngste søster Gunnbjørg Torgrimsdatter fikk 2 t i Tinnes, som er halve gården, og 1 t i Utsund med bygsel over 8 m. Marit hadde fått den dårligste lotten, derfor skulle Signe og Gunnbjørg sammen gi henne 10 rd i kompensasjon. Beseglet av utstederne.

NRA ds (p) 16.07. 1638 (Deichm. 400). Spor etter syv signetter under, alle smuldret bort.

Wÿ effterschreffne Madtz Bastiansen, tingskriffuer offuer østfjelden, Biørn Midbøe, Tormoe Biugland, Olluff Haattued, Knud Meeaaß, Østen Omtued och Thord Groffuen, laugridtmend vdj Huideßøe och Sillegiordtz preste-gielder, giøre alle vitterligt att anno 1638 den 16. july waare vÿ forsamblede paa Hougen herj forschreffne Huideßøe prestegjeld, venligen tilbeden aff alle s. Thorgrim Jgelßens och hans høstrue Ingebiør Gundlechs datter dieris børn och arffuinger, at schiffte demb jmellom dieris tilfælditz odalß goedtz, ßom er i Hougen toe tønde fire meller, Domestad siuff meller, Biaaland siuff meller, Nordgaarden i Langelimb toe meller, Hoffdekleff en tønde, Nordgaarden i Sundbøgden en tønde halff fierde meller, Opsund en half tønde, Thindnes toe tønnder, vdj Vdßund en tønde toe meller, heraff den eldste søster Gunild Tor-grims datter tilfalder toe tønnder fire meller med aaßede och bøxell paa Hougen, hernest tilkommer Signe Torgrimß datter vdj Donnstad siuff meller, och en setting [sic!] med aaßede, Biaaland siuff meller, Nordgarden i Langelim toe meller och j Vdßund toe meller, deßligist bekomb Mariet Torgrimßdatter i Hoffdekleff en tønde med bøxell, Nordgaarden i Sundbøgden en tønde half-fierde meller, och j Opßund en halftønnde, och for det siste fich den yngste søster nemlig Gundbiør Thorgimsdatter vdj Thindnes toe tønnder (s 2) som er halffparten i gaarden, och Vdsund en tønde med føgßell [sic!] paa otte meller, och hermed thett de vensommeligen forligte om dieris byttelaug och tached huer andre gaat for god, regtig, jeffnet och schiffte j alle maader, huad ßig be-langer om Maritis lutt som er den ringeste, bleffue de saa forligte herom att dj tuende søstre nemblig Signe och Gundbiør Torgrimß døttre schall giffue och fornøye dieris søster forschreffne Mariet thj rix daller, och hermed bleffue de saa forænnit att forschreffne bytte aff dennem ellers dieris srffuinger aldrig epter denne daug at shall anchis, aaklagis eller paatallis, mens her epter at schall vere och bliffue wpaataldt som forberørt ehr. Thill widnißbyrd at de saaledis ehre forligte om dieris byttelaug ßom forschreffet staar winder vÿ med voris zingenetter her neden vndertrøgt actum vt supra.

8. mars 1639

Graver i Hovin

Gulbrand H...son kunngjør at han har lånt 35 rd av Helge Bøen, og satt ham til pant ½ t i Bøen, som er hans kones odelsgods. Helge skal bruke gårdparten slik han selv finner det for godt, til Gulbrand eller hans arvinger han betale lånet tilbake i en samlet sum, og med egne penger. Undertegnet av Gulbrand med bu-merket sitt, og beseglet av sorenskriver Mads Bastiansson og av lagrettemennene Olav Tveito og Jon Fosso.

RA ds (p). 08.03. 1639. Ett bumerke med G.H.S., og tre segl, utdelige. Defekt, øvre høyre hjørne mangler.

Kiendis jeg mig Gulbrand [.....hander] bandt och hermed for alle v[itterligt giør] vdj dette mit obne breff att [.....] pligtig ehr, Hellie Bøen toe sen[dstiuffue] och fembten rixdaller, for hu[ilche] 35 daller ieg hannem till en visße pa[ndt] en halff tønne som ehr min quindiß ret[te] och sande odell vdj Bøen, som hand sielff paaboer, huilche halffue tønne jordtt ald deß rette tilligende, hand sig maa giøre saa nøttig och gauffnlig som hand i alle maader best kand, jndtill saa att ieg eller mine arffuinger regtigen affbetaler forschreffne Hellie Bøen eller hans arffuinger alle sine udlaante penge vdj en samblett summa aff voris eigene frie och freslse arff penge och ingen fremmitt, och hervdinden i alle maader att holle hannem schadisløs. Deß thill widnißbyrd oh bedre forvaring haffuer ieg med villige och vidschaffs mit seduanlige boe merche neden vnder ladett aateigne och venligen ombeditt Madtz Bastiansen voris landschriffuer, Olluff Tuetten, och Joen Fosßen laugretz mend til vitterlighed for mig att besegle, actum Graffuer ting den 8 martij anno 1639

27. september 1639

Skjønne (i Nore)

Salgskontrakt avsluttet på Skjønne (i Nore) med Olav Nore og Tomas Sønsterud som vitner.

NRA ds (p) 27.09. 1639. Bare slutten er bevart. Innlevert fra lensmann Gulsvik i 1851.

(...)o[ch i]ndtet med det vndertag[e]ndis i nogen maader, effterdj wij med huer andre der om erre wendlig och vell forligte. Och eller derforudenn bepligter jeg mig och mine arffuinger for ald trette och affganng att holde hanum schadesløes j alle maader. D[et] till widnesbiurd haffuer jeg wenlig omb[ede]tt erlig o[ch] beschedene mennder Olle Norre och Tomes Sønsterud, laugrettis-mend hersammestetz, for mig til wenlighed at forseigle, actum Skiernne den 27. 7br. 1639.

5. oktober 1640

Skjønne i Nore

Hans Nilsson, fogd over Sandsvær og Numedal, Bertil Kristensson, sorenskriver samme sted, NRA/SaK?

Wij effterschreffnne Hanns Nielsenn konng. mayts. Fouged offuer Sanndsuerd och Nummedall, Bertell Christennsønn sorenn tinningschriffuer sammesteds, Torgiuls Rudstad lehnsmand i Norresogenn, Guldbrand Sporenn, Niels Suallestuenn, Thosten Hallelandd, Olluff Prestegaardenn, Knud Backe och Olluff Norre, laugrettismend sammesteds giøre witterligt at anno 1640 dennd 5 october wahre wij paa Schienne her i Norresogenn, effter som wij der till wdaff Sebiørnn Effuindbøe och hanns hustru, Giertrud Kiettelsdaatter wahre ombedenn at schiffte och ordele huis fastegoeds och løsøre som tømbris effter salige Peder Tostennsønn paa Schienne, emellomb hanns effter-latte hustru, forneffnde Giertrud Kittelsdaatter och deris børnn, naffnlig Olluff, Tosten, Kiettell och Aaslach Pedersønner, sampt Biergette, Ingeborig, Turij, Guren och Gunild Pedersdøttre. Daa ehr først opregnet faste goedset for-neffnde j Schienne med Schiernne lienn halfftridie huuder odell, Hougstad i Næs sogenn i Hallingdall thoe huuder odall, Ratnem i forneffnde Næs sogenn enn huud odell, Braaflot i Norre sogenn en huus byttingsgoeds, (s 2) Søndste-rud j Norresogenn enn huud byttetings goeds till odell, Ourenn paa Ringe rige nj schind, Jellejordenn j Aaßebøgdenn fiere schinnd kiøbt for førgetiuffge rigs daller, Brugaard i Norresogenn thoe schinnd kiøbt for sextenn daller, Nørdre Rud j Norre sogenn nij schinnd kiøbt for hallff fierdesinds tiuffge och halff ottende daller, som ehr till sammenn thij huuder och thoe schinndt.

Der wdaff ehr børnnens moeder først till loetnett hindis loed som ehr half-femte huuder och threj schinnd, først wdj Schienne med Schiennelienn halff-anden huus och thoe schind, wdj Hogstad thoe huuder, Ratnem thoe schinnd, wdj Orumm siuff schinnd, och wdj Brugaard thoe schinnd, wdj Braaflott tho schind, huor med hun j sinn thid weluilligenn benøyedes effterdj huus och herbere i Schinne med bøxlenn ehr bedre ennd de andre jorder.

(s 3) Der effter bleff børnen deris andell enn huer till ltnett, først Oluff Peder-sønn som ehr eldste broder wdj Skiennne, thj schind. Item Thostenn wdi Sønd-sterud thj schind. Aslach ehr till laatnett i Ratnem thj schind. Saa och wdaff søstrene ehre Biergette och Gunild till bytt wdj nørdre Rudt nij skinnd och wdj Sønsterud ett skind som dennum wdaff brøderen vaar till forligte, der effter Ingeborig och Guru thillschiffth wdj Høyset otte schind och j Ourem thoe skind. Disligest Thurij wdj Jelleiord fiere skinnd och i Søndsterud ytt skinndt.

Der effter bleff och saa arffuingerne emelom skiffth ald huis løßøre som findis effter forneffnde salige Peder Skiennne. Daa ehr till faldenn paa huer broder thoe kiør, thoe søuffuer, thoe gieder, och for huis kleder der findis wdj (s 4) boen wdaff dynner, senngeklleder, hønnder, benncke dynner, lagen, duger, paa huer broder loed fiere daller sambt for kaaber och gryder, tacker, querne reed-schabff, smedie och plaug, redschabff, øxere, naffre, greff lidet och stordt, be-løber och vurderitt paa huer broderloed halff siette rixdaller sampt for giort sølff halffsiufffende daller, jtem enn nye sadell for femb daller och enn daler j penndinge, som forneffnde deris salige fader gaff dennom sielff wdj hanns leffuennndis liiffue.

Huor emoed er tillfaldt och tillodnet paa huer søsterlaad enn koe, en geed, en søuff, saa och for alle huis klæder der fanndtis, dynner, sengeklleder, hønnder, benncke dynner, lagen och dugg, beløber paa huer søster thoe daller, sampt for kaaber, gryder, quern redschabff, smidie redschabff, tacher, plaugreed-schabff, øxßer, naffre, grebfff, paa huer søster halfftridie daller enn mark, sampt for giort sølff thri daller och enn mark. [sampt ochsaa paa huer broder paart siuff quarter kornn, och halffpartenn saa meget paa huer søster part.1) Item der forudenn sexs daller wdj penge paa huer søster (s 5) som deris salige fader wdj lige maade gaff dennom wdj hanns leffuendis liiff.

Och wahr her neruerinnde till stede Olle Pedersen aff Grøtiord paa sinn eigenn och sinn broder Aslachs weigne, Hanns Pederßenn paa sinn høstrues Biergette Pedersdaatters weigne sampt och paa Kiettel och Guniels weigne at suare, Sæbiørnn paa Thostenns och Tures weigne, Narffue Glaym paa sinn høstrue Ingeborig och hinndis søster Gures weigne.

Huilcke forneffnde skiffte saaledis at wehre faldenn forneffnde arffuinger emelomb, huor om de och paa sambtlige wahre wanner och wenligen forligte, och tacket huer anndre gaat for goed och redelig skiffte och jaffning i alle maader, dett widner och bekiender wii med woris zegnetter her wndertrøgt hoes forneffnde Sebiørnn Skiennne, Hans och Olluff Pedersønner, deris egen hender, sigenetter och boemercher, for dennem sielff och deris med arffuinger, med bekrefftigett actum anno die et loco vt supra

På en løs lapp:
O.P. boemerche (10 påtrykte segl)

Dette bekiender jeg vnder skreffne att dette vdaff mig var samttøchtt jmeden jeg behollder den lod och partt som mig vdaff brøderne ere foullicht.

Hans Pedersønns eigen haand

1) Fra [føyet til med tilvising hit.
13. mars 1641

Sjötveit i Atrå på Tinn

Helge Vrålsson på Sjötveit i Atrå på Tinn kunngjør at han har makeskiftet gods med Tov Arnbjørnsson på Bøen (d.e. Gardsjord) i Gransherad, slik at Tov fikk 5 kyrlag i Dårud (i Hovin), og Helge fikk 5 kyrlag i Bøen. De hadde odel til hvert sitt gods, og byttet odel mot odel. Helge undertegner med sitt bumerke, lagrette-mennene Gulbrand Mårem, Brynjulv Rue, Nils Sørensson Berge og Olav Bakka medbesegler.

NRA-KA, lensmann Quammes samlinger. Original på papir. Ett bumerke med H.V.S. ved, og fire segl: G.T., B.B., Niels Søfrensen og O.G. Jfr. 07.01. 1597, 20.03. 1610, 05.10. 1611, 15.12. 1611, 09.02. 1612, 20.03. 1612, 30.11. 1616, 13.03. 1641 og 26.08. 1641.

Kiendis jeg mig Hellie Vroersen paa Siøtued i Attraa sogn paa Thind, och hermed for alle vitterligt gjør i dette mit obne breff att ieg haffuer gjort ett venlig mageschifte och bytte med Toeff Anbønsen paa Bøen i Grannisherritt i saa maade som epther følger, att ieg haffuer beuilgett och hannem tilbytt femb kiørlaug godz i Daarudt som ehr mit eget fri och frelst odell hoer jmod hand mig till vederlaug haffuer vndt och giffuet femb kiørlaug goedtz i Bøen [som] er hans rette arffue och odelsguodtz, saa vj haffuer bytt odell i odell och derfor beplegter for mig och mine arffuinger føede och wføede, aldrig epther denne daug forneffnde femb kiørlaug goudz att aaklage eller paatalle men herpther att følge forbeneffntte Toeff Anbiørnsen och hans arffuinge, føede och vføede, angerløst till æuerdelig odell och eyedom, wpaataldt i alle maader och beloffuer for mig och mine arffuinger att holle forskreffne Toeff Anbiønsen och hans arffuinger her vd jnden skaadisløs. Des thill vindesbyrd och bedre forvaring haffuer jeg mit vilge och vidschaffb mit zedvanlig boemercke her neden vnder ladet anteigne och venligen ombeditt Gulbrand Marim, Brynduff Rued, Niels Beru och Olluff Backen laugriitzmend paa forneffnde Tind thill vitterlighed for mig att beseigle. Actum Marim thing den 13 martj anno 1641.

13. mars 1641

Mårem i Atrå på Tinn

Tov Arnbjørnsson på Bøen (d.e. Gardsjord) i Gransherad kunngjør at han har solgt sine parter i Vik (i Gransherad) og Dårud (i Hovin) til sorenskriver Mads Bastians-son. Godset hadde Tov og søsteren Tora Arnbjørnsdatter arvet etter faren Arnbjørn Vik, og etter sin avdøde brorsønn Olav Olavsson på Dårud. Fogd i Telemark Hans Andersson, lensmann på Tinn Olav Mårem, lagrettemann på Tinn Gulbrand Mårem, og lagrettemann i Gransherad Tormod Folsland medbesegler.

NRA-KA, innlånt til NRA 21.09. 1927 fra lensmann Qvamme. Eier: O.G. Helleberg, Gransherad. Original på papir, folioark. Jfr. 07.01. 1597, 20.03. 1610, 05.10. 1611, 15.12. 1611, 09.02. 1612, 20.03. 1612, 30.11. 1616, 13.03. 1641 og 26.08. 1641.

Kiendiß jeg mig Toeff Anbiønßen paa Bøen i Granißheritt vdj Hierdalß prestegield, och hermed for alle vitterligt giøer vdj dette mit obne breff, att ieg med min frie vilge och velberaade hue haffuer soeldt och affhendtt till Madtz Bastianßen, thingschriffuer offuer Østfielden, ald min arff och till stand, som ieg haffuer vdj Viig och Darudt, som ieg mig sampt min søster Thore Anbiønßdatter, ehr arffueligen tillfalden epther voriß salige fader Anbiønß Wiig, samptt epther min salige broderßønn Oluff Olluffsen paa Darudt, haffuer ieg herfor annamitt och oppeborett fyldist och fuld betalling epther min egen begiering for goedtzit saavel som ald resterende landschyld, saa ieg tacker forskreffne Madtz Bastianßen gaatt for goed och regtig betalling, och derfor bepligter for mig och mine arffuinger, føede och wføede, aldrig forskreffne arff och tillstand at anke, aaklage eller paatalle, menß her epther att følge forneffnde Madtz Bastianßen och hans arffuinger, føede och wføede, amagerløß aff mig och miene arffuinger wpaataldt j alle maader, deß thill vindißbyrd och beder for-varing haffuer ieg med vilge och videschafft mit zedvanlige boe merche her neden vnder ladet anteigne, och venligen ombeditt erlig och velforstandig mand Hans Anderßen, kong. maytz. fougidt offuer Tellemarkens fougderje, Olluff Mariemb boende lenßmand paa Thind, Gulbrand Marimb laugridtzmand sammestedtzt, och Tormoe Folßeland laugridtzmand vdj Graniß-heritt, till vitterlighed for mig att beseigle, actum Marimb thing den 13 Martj Anno 1641.

På s 4: Breff aff Thoeff Bøen paa hans arffuepart vdj Viig och Darüdt.

13. mars 1641

Atrå på Tinn

Hans Andersson bygsler Gro Gvåle de fire sknn Atrå kirke eier i Gvåle (i Atrå) så lenge hun betaler landskylda og yter rettigheter etter loven.
NRA ds (p) 13.03. 1641.

Anno 1641 denn 13. martj haffuer ieg vnderschreffne wnnndt och beuilgett Groe Hualle att nýde och bruge firre kalffschind som Aaaraa kierche eiger wdj forneffnde Hualle, ald den stund hun deraff betaller sinn lanndschýld och rettighed effter lougen, actum Attraa vt supra

Hanns Anderssen mpria.

20. august 1641

Rygi i Heddal

Tore Toresson på Tveiten (gn 51) i Heddal, kunngjør at han har makeskiftet jordegods med Helge Steinarsson, som bor på Strand i Heddal. Helge fikk ½ t i Haukedalen i Sauherad med halv bygsel mot å avstå det han nå eier eller kan ha rett på å overta i Tveiten, odels- og åseterrett ibefattet. Helge hadde arvet dette etter sin avdøde bestefar Helge Tveiten. Tore, sorenskriver Bertil Madsson og lagrette-mennene Torkjell Sem, Hans Tinnes og Olav Heibø, besegler med signettene sine.

NRA, avskrifter og fotokopier av innlånte brev. Innlånt 1919 ved hr.adv. Arne Fliflet, Notodden, avskrevet og returnert til eier.

Kjenndes jeg Thore Thoreßen paa Tuetten i Hitterdall och her-med for alle vitterligt gjør vdj dette mit obne breff, at ieg med min frj vilge och welberaad houff och sambtøcke haffuer werret och gjort at venligt mageschifte och odelßbytte med Hellje Stennerßen thilhollende paa Strand her sammestedt, och det vdj saa maade som efterfølger, at jeg haffuer wnt och tilbyt och hermed aldjellis wnder och tilbytter thill forneffn-de Hellj Stennerßen en half tønnde jordegoudtz med halff bøgxel och brug paa Hougedall ligenndeß i Søffuer prestegjeld med ald sin rette thilligelze, huor jmoed til wederlaug be-melte Hellj Stennerßen haffuer wnt och giffuet mig ald denn loed och anpart som hannd nu ejger eller herefter thil-falde kannd vdj Tueden herssammestedt ligende, som hans hellige gode faader Hellij Tueden paaboede, baade aaßeedet, odelßløßen, frelst och bortpantet goudtz, lutter och lunder som der enten nu tilliger eller aff gammelt tilliget haffuer jndtet vdj nogen maade wndertagen-deß, til evuindelig odel och eigendomb, huorfore forneffnde Hellij Stennersen och hannß arffuinger, føede och wføede, for mig och mine arffuinger, føede och w-føede her efter frij och frelseligen schall haffue følge nyde, bruge och beholde bemelte halffue tønne jordegoudtz i forneffnde Hougedall med halff bøgxel och brug paa ald jorden, thil evindelig odell och eigendomb, med huus och halffue herberge, lutter och lunder och alt andet som enten nu til forneffnde halffue part liger eller aff gammelt tilliget haffuer, dog saa at hand schal giffue mig aarlig landschyld aff huiß hand bruger meere i forneffnde Hougedall ennd den halffue tønne hannd selff ejger der vdj, aff mig och mine arffuinger v-paataldt och w-paaklaget efter denne dag. Och her hoeß bepligter ieg mig och mjne arffuinger att holde forneffnde Hellij Stennerßen och hanß arffuinger, bemelte mageschifte frij och aaklageløs for huer mandtz paatalle som der kand paa talle med rette, thill vindesbyrd at saa i sandhed ehr och v-røgeligen holliß schall som forskreffuet staar, daa haffuer ieg mit singenet her neden vnder trøgt och wenligen ombedet Bertell Madtzen voriß landtz-schriffuer, Torckild Semb, Hanß Thjndeß och Olluff Hejbyes laugredtmend hersammestedt dette mit vdgiffne breff med mig til vitterlighed at besegle, som hoeß var och hørde denne voriß forligelse. Actum Ryen steffnestue den 20 agustj anno 1641.

På baksida: Biørn Tvetten.

26. august 1641

Graver i Hovin på Tinn

Anders Olavsson på Vasstveit i Hovin på Tinn kunngjør på vegne av seg selv og kona Ingeborg Andersdotter, at stefaren hennes, Olav Dårud, og moren hadde innløst 1 q 1 set. i Dårud av Øystein Petersson. Ettersom hverken Anders eller Ingeborg hadde rett på det, hadde de bydd det fram til nærmeste odelsberettigede, og da hadde Olav Torsteinsson meldt seg på vegne av kona si, Gunne Olavsdotter. Hun var brordatter av Olav Dårud, og hadde løst det ut for 30 rd. Undertegnet av Anders med bumerket sitt, og beseglet av lagrettemennene Olve Tveito, Torbjørn Tveito og Torstein Håve.

NRA-KA, lensmann Quammes samlinger. Ett bumerke med A.O.S. ved, og tre segl: V.A., T.G. og T.O. Jfr. 07.01. 1597, 20.03. 1610, 05.10. 1611, 15.12. 1611, 09.02. 1612, 20.03. 1612, 30.11. 1616 og 13.03. 1641.

Kiendis jeg mig Anders Olluffsen paa Waastuedt vdj Hoffuen-bøgt i Thindz prestegjeld, och gjør alle vitterligt i

dette mit obne breff att eptersom min høestruer Ingebore Andersdatters stıffader Oluff Darudt, sampt hindis moeder haffuer jndløst aff Øystein Pedersen ett quarter och en setting goedtz vdi Darudt her sammestedt epter herom rigtig breff och zeigils des bemelding, saa epterdj att ieg med forneffnde min quinde hertill ehr gandsche wschylt folch, haffuer wij deroffuer tilbødet samme goedtz till neste odelsamnd, och daa er frembkommen Olluff Thostensen paa sin quindis Gunde Olluffsdatters veigne, som ehr forneffnde Olluff Daruds broderdatter, och rett odelsmand hertill och hiemlaugt huis penge som for samme goedtz er vgıffuen som er tiuge och thj rixdaller beplegter herhøes for mig min høestruer och voris arffuinger aldrig epter denne daug forschreffne goedtz i bemelte Darudt att aaklage eller paatalle, mens her epter at følge Olluff Thostensen och hans quinde angerløst epters des breffz formelding som hindis stıffader her paa haffuer bekommit wpaataldt i alle maader. Des till windisbyrd haffuer jeg med vilge och widschab mit zedvanlige boemerche her neden vnder ladet anteigne, och venligen ombedit Olffuer Tuethen, Torbiørn Tuetten, Tossten Hoffue laugridtmend till vitterlighed for mig att beseigle, actum Graffuer ting den 26. augustj anno 1641.

12. februar 1642

Moss tollbod

Denis Andersson, stiftskriver i Akerhus len, kunngjør at han etter ordre fra Kristoffer Urne til Åsmark, ridder, stattholder i Norge og høvedsmann på Akershus har gjort opp regnskapet for Veggli annekskirge for 1641 den tid Narve Glaim har vært kirkeverge. Fra 1640 var i behold 6 ½ rd 1 ort, til det kom kirkens årlige landskyld. Utgifter var regnskapshold, prostesisitas og lønn til Andersson. Når utgifter og inntekter ble balansert mot hverandre, var Narve blitt skyldig kirken 7 ½ rd 1 ½ ort, som han måtte svare for. Undertegnet og beseglet av Andersson. På baksida står notert at det er Veggli kirkeverge Narve Glaims qvittans for 1641. NRA-KA, innlånt 02.08. 1973 fra Riksarkivet. Eier Jens Schønning-Anderassen, Gladheim i Veggli. Original på papir, ett folioblad. Ett papirsegl under. Jfr. 03.11. 1574, 21.05. 1575, 22.09. 1576, 07.10. 1586, 25.05. 1590, 02.02. 1599, 12.05. 1600, 10.08. 1602, 03.06. 1603, 13.02. 1604, 18.02. 1620, 15.09. 1623, 01.07. 1631, 08.1632, 15.09. 1633 og 14.09. 1644.

Dinnis Anderssønn, sticht schriffuer wdi Aggershuus lhenn, gjør witterliggt, att iegh epter min gunstigh herre, erligh och welbiurdigh mannd herr Christ-opher Vrnne till Aesmarck, ridder, danmarckis rigis raad stadthollder wdj Norge och høffuidtzmannd paa Aggerßhuus, hanns welb. strennge Skrifftlige instruction, haffuer eiennemb lagt och forhørdtt, Weiglie annex kirckis regn-schab for anno 1641 emidlertid Narffue Glaimb haffuer werreit kirchewerge, och hannemb først till jndtegtt førtt vi-j- dr j ortt, beholdningen for anno 1640, dernest kirckenns lanndschuuld. Der emoed hannemb till wdgıfft skreffuidtt welb. strennge her stadtholders regnschabs hold, prowistenns visi-tatz, och min egen bewillgede lønn met widere epter regnschabs formelding er wdgıffuenn, och ßaa ßamme wdgıfft emoed forschreffne jnnndtegtt lignidt och laugdt, da befindis att hannd frembdeelis till kirckenn skiuldigh blırruer halff ottende rdr i-j- ortt, som hand frembdelis haffuer kirckenn forßuarligens regnschab for att gjøre. Till witterlighed wnnder mit zignett och egenn haand, actum Maas toldboed dennd 12 frebruay anno 1642.

(et papirsegl) Dinnis Anndersßønn egenn haand

På baksida: Weiglie kirckewergers Narffue Gladims quitandtz for anno 1641.

29. september 1642

Åkre (i Eidsborg)

Knut Sveinsson på Berge i Eidsborg på sin kones vegne, og Eivind Groven som verge for Tollef Kolkjønns barn stadfester salget av 4 mæler i Rue som Knut Rynjom og Tollef Kolkjønn i Skafså hadde gjort med Anne Rue. Det var Annes forrige ektemann Leifs odelsgoods, som Jon Kyrkjebøen var tilbuds å kjøpe for 48 rd. Knut stadfester videre at han hadde fått 6 rd av Annes nåværende mann Hallvard Gardsjord, tilsammen 54 rd, og de 4 mælene i Rue skal derfor tilhøre dem. Beseglet av útstederne, Anders Jacobsholst, sorenskriver i Vestfjella i Telemark, og av Tov Holter og Bjørn Midbø. UBT, Gunnerusbiblioteket, dipl. 361 (p), 29.09. 1642. Fem utydelige segl på bretten nederst.

Kiendis vj effterschreffne Knud Suenßen paa Berge i Eidsborg paa mın quindis vegne, med Effuen Groffuen som er Talleff Koldkiendis børns fulde ombuds-mand, och gjør hermed for alle witterlig att vj nu fuldkomelig stadfester, selger, schiøder och affhender det kiøb som Knud Røniomb och forneffnde Talleff Koldkiend i Schaffßeborig haffuer solt och affhendt fire meller schyld i Ruj til Anne Ruj, som var hendis s. och forige mands [Leoffs1] egit odels-gods, som John Kirckebøen var tilbode at kiøbe for to thýffue och 8 rixdaller, och end nu kiendis ieg mig forschreffne Knud Suendßen at haffue videre for same gods oppeborit 6 rixdaller aff nu

forneffnde Anne Ruis mand Halffuor Gaardjord, huilcket er udj en summa 54 rixdaller, for huilcke forschreffne penge dj same fire meller schyld schal haffue, nyde, bruge och beholde til euig odel och eige, mand effter mand och fegt effter fegd, och det dennom at giøre sig saa nøtig som dj best kand, och tacker dennom al ære och gott for god nøjactig betalling, den minste pendinge med den meste, och alt effter som i koup kommen ehr, och vil vj derfor herudj aff os och voris arffuinger, fødde och vfødde, holde forneffnde Halffuor Gaardsjord, hans quinde Anne Ruj och deris arffuinger, fødde och vfødde, vden all schade och schadisløs, och quit och frj for alle loughlige aagange som derpaa med al rette ham haffue at talle i alle optenckede maader. Thil vidnisbyrd och bedre foruaring haffuer vj med voris verd och verdschab tryct woris signetter hernen vnder, och kierligen tilbeden Anders Jacobsholst lands schriffuer i Vestfield i Thellemarcken, Thoff Holter och Biørn Midbøe med os til vitterlighed at beseigle, actum Achrjsted den 20. september 1642,

På baksida med samtidig hånd:

Lest for retten paa Skien laugting den 1. søgne for midfaste 1643
mppa.

T Jenssøn

1) Fra [tilføyd i margen med tilvising hit.

20 februar 1643

Mårem på Tinn

Olav G. Gøysdal i Atrå sogn på Tinn kunngjør at Øystein Øverland i Dal sogn har hatt vergemål for arven til kona hans, Guri Jonsdotter, etter sin avdøde far Jon Rollag. Øystein og hans etterlatte sønn Gudulv Øysteinsson har nå levert fra seg arven, som var ett kvarter fastegods i Gøysdal pluss løsøre, og Olav takker dem på konas vegne og kvitterer for mottak av arven. Beseiglet av Olav selv, sorenskriver Mads Bastiansson og Gudbrand T. og Olav G(?). Mårem.

NRA ds (p) 20.02. 1643, Ra Jno 287/1903. På papirbretten fire tydelige segl-avtykk: O.G., Mads Bastiansøn, G.T. og O.G(?).

I samme legg ligger fragment av et skjøte på et mb jord, fra sorenskriver Jon Tomassons tid (ca 1622-1629), Ra Jno 388/1903.

Kiendiß jeg Olluff Gøsdall i Atræe sogen paa Thind och hermed for alle viter-lig giøer i dette mit obne breff, att eptersom Østen Øffuerland i Dall sogen haffuer haffdt min quindis Gyrö Jonßdatters vergemaal att forrestæe epter sin salige fader Joen Røllaug, huis hinde wdj løße och fastegoedz kunde tillfalde, saa haffuer forschreffne Østen samt hans epterlatte søn Gunuff Østensenn alt och fuldt igien opsett, som er ett quarter fastegoedz wdj Giøsdall samt her-foruden ald løeßøre annamit, saa jeg paa min høstruis veigne tacher dennem godt for alt, och for mig, min høestrue och voris arffuinger føede och wføede herfor schall vere quit i alle maade, thill vindisbyrd haffuer ieg mit zingenete vndertrøgt och venlig ombedett Madtz Bastiensen voriß landzschriffuer, Gulbrand och Olluff Marim till viterlighed med mig at beseigle, actum Marim den 20 februarj anno 1643.

På brevfragment lagt i samme omslag står:

[...]lte markeboel i forneffnde
[...]lighed jntet wdj nogenn
[...]lig eie och odell och
[...]giøre som hand best kand
[...]arffuinger fødde och wføde
[...]emere forneffnde markeboel
[...]genn maade, men at
[...]onneffnde kiøb frij och schadisløße
[...]h thil windesbyrd at saa
[...]holliß schal som forschreff-
[...]anlige boemercke hernen
[...]n ombedet Joen Thomißen.
[...]

14. mars 1643

Alstad i Rollag

Karsten Hansson, sorenskriver i Numedal og Sandsvær, lensmann Peter Moen, og Olav Tråen nordre, Knut Fekjan, Olav Bjørge og Olav Tråen søndre, lagrettemenn i Rollag sogn i Numedal, kunngjør at de var til stede på

skiftet etter Olav Gunnars-son og kona Gunne Olavsdotter, som hadde bodd på Stormoen i Rollag. Arvinger var barna Gunnar, Hallvard og Torgeir Olssønner, og Karen Olavsdotter. Jens Gunnarsson møtte for faren Gunnar Olavsson, Hallvard Olavsson på Ulstad møtte på egen vegne, Bjørn Torgeirsson møtte for faren Torgeir Olavsson, og Tov Venås møtte for kona Karen Olavsdotter. Til deling kom 3 ½ mb i hovedbølet Storemoen, regnet for 21 kyrlag, 1 mb i Bergan (i Rollag) regnet for 8 kyrlag, 4 kyrlag i Kjomme ved Hoff (i Rollag), 2 ½ mb i Bokko (gn 15) i Austbygda på Tinn, regnet for 20 kyrlag, ialt 53 kyrlag. Eldste sønn Gunnar Olavsson arvet 14 kyrlag med odel og bygsel i hovedbølet Storemoen. Andre sønn Hallvard Olavsson arvet 8 kyrlag i Bokko og 7 kyrlag i Storemoen, og tredje sønn Torgeir Olavsson arvet 8 kyrlag med bygsel i Bergan, ibefattet et huslende som lå til gården, som også het Bergan, og som han selv skulle løse inn, og 8 kyrlag i Bokko. Datteren Karen Olavsdotter arvet 4 kyrlag i Bokko og 4 kyrlag i Kjomme, medregnet et halvt kvernstø som ligger mellom to kvernstøer på Storemoens grunn. Om dette skulle volde ulempe for Storemoens eiere, skulle arvingene gå sammen om å erstatte det. Beseglet av arvingene, lensmann og lagrettemenn, underskrevet av sorenskriveren. På baksida påskrift at brevet gjelder et skifte etter foreldrene (sic!) til Jens Gunnarsson på Fekjan (i Rollag), og at brevet er lagt fram i ting på Tråen tingstue, og innført i tingboka 16.03. 1644. NRA ds (p) 14.03. 1643. Spor nederst på s 3 etter ni segl, som for det meste er falt av. Jfr. ca 1590, 30.09. 1588, 08.03. 1589, 20.03. 1603, 07.11. 1603, 04.06. 1604, 15.09. 1623 og 16.03. 1643

Wij effterschreffuenne Carstenn Hanssen, sorenschriffuer vdj Nummedall och Sandsuerd, sambt Olle nørde Thraen, Knud Ficken, Olle Børge, och Olle søndre Thraaen, eedsornne laugrettis mennd j Røllaugß soegen j forneffnde Nummedall, giøre alle witterligt, at anno Christij 1643 dend 14 martÿ wahre wij effter laugligh till neffningh aff lenß manden, Peter Moen, som och med oes nehruerende wahr, paa Aldstad her samestedtz offuer jtt retferdigt arffue schiffte, odell och fastegoedtz anlangende, som till falden ehr effter affgangen-ne Olle Gunderßen och hans affdøde høstru, Gundne Olßdatter, førige boende her j biugden paa Stoer Moen, och ded dieris børen j mellumb at schiffte, som haffue werit Gunder, Halduor och Thorgier Olluffsønner sambt Karen Olluffsßdatter, och bleff goedtz nu her opreignett, aff Jens Gunderßen, paa hans fader forneffnde Gunder Olluffsens weignne, Halduor Olßen paa Uldstad hans eigenne [sic!], Och Bjøren Thorgierßen, paa hans fader Thorgier Olluff-sens veigenne, sambt Thoeff Weenaes paa hans høstru Karen Olluffsßdatters weigenne, att haffue werit: Odell j hoffuet bøllet Storre Moenn halffjerde marcheboell, ehr reignet for 21 kjørllaugh, j Bergen jt marcheboell reignet for 8 kjørllaugh, j Klommeren liggendeß her weed Haaff firre kiørlaug, j Backe liggendes paa Thind j Østbiugden j Thellemarchen halfftredie marcheboell reignes for 20 kiørllaugh, beløffuer saa offuer aldt, halfftreindsintz tiuffge och thre kjørllaugh. Huilchet forschreffuenne (s 2) odelß goedtz till lige arffue ladtz jeffnet, ret fordeligen eht schiffet, och forneffnde søedschind j mellumb deelett ehr, daa falden paa dend eldste broder Gunder Olluffsßen vdj hoffuet bøllet Storre Moen, fjorten kjørllaugh med aaseede, børsell och ald herlighed. Dend anden broder, nemblich Halduor Olluffsßen, bekomb paa hans laad j forneffnde Backe paa Thind otte kjørllaugh, och j forneffnde hoffuet bøll Storre Moen, siuff kjørllaugh aarlich landschÿld, dens thredie broder forneffnde Thorgier Olluffsønn er till falden paa hans anpart j forneffnde gaard Bergen otte kjørllaugh med børsell och herlighed, med jtt vnder liggende huußlend, som hand sielff schall jndfrij, och kaldeß och Bergen, och j forschschreffne gaard Backe otte kjørllaugh aarlich landschÿld. Der j moed tillfaldtt søesteren forneffnde Karen Olluffsßdatter j offtebemelte Backe paa Thind firre kjørllaugh, och j forschreffne pladtz kaldeß Klammer firre kjørllaugh med jtt halfft querne-stø liggendeß j mellumb tuende quernestøe j faasßen paa Storre Moens eÿe deeller, och der som ded j lengden kand wehre gaarden, eller deß eÿe deeller, till nogen merchelig schade, da schall alle arffuingernne dend brøst hollende wedderlegge, och oprettedeß schade, och der med vdj woris neruerelße och lÿdellige paa høer, bleff forneffnde sødschinde och deß arffuinger omb for-schreffuenne dieris tilfaldende arffue laader, vdj alle forberørte tilfellige maader med sammen rachte hender, vrøcheligen at holdes, wenligen och welforligte, angerløest at wehre och bliffue (s 3) effter denne daugh, for føede och vføede, j alle maader som forschreffuet staar. Dogh ehr dette j lige maade woris for ord, at der som noget aff ded tilschiffte goedtz, bliffuer noegen aff med arffuingernne, weed nogen laugens process jfra wunden, da schall dj andere sødschinde och arffuinger jgien oprette, och wedderlegge dens mißholden, ald deß affgangh som j saa maader finder at schee, at ehn huer her effter, j samme byttes laugh worder schadeßløeßholden. Deß till witterlighed haffuer wij woris zignetter vndertrøgt, actum anno die et loco vt supra.

At wij forschreffne arffuinger saaledes ehre forligte och paa alle sider welfornøyet, deß till witterlighed och fuld kommen all kald, haffuer wij dette med woris zigneter och boemercher sielff bekrefftett, Actum anno vt supra

Karsten Hannßen

På s. 4: Jens Gunderßen paa Ficken, hans schiffte breff, effter hans forælder. [sic!]

Anno 1644 dend 16 martÿ lest paa Throen steffne stue, j alffmuens paa høer, och j thing bogen jnd ført
Karsten Hansßen egen haand

15. mars 1643

Tråen i Rollag

Jon Amundsson på Skavlem i Veggli i Numedal

Avskrift i Rollag bygdebokarkiv 15.03. 1643. Spor etter flere segl. Jfr.

Vi effterskrevne Joen Ammundsen boendis paa Skaufflemb i Veggli i Nummedal, og Paul Bjørnson paa Hallaland i Nore sogn, kiendes og herved for alle gjør vitterligt: At vi er med

16. mars 1643

Ulstad i Rollag

Hallvard Olavsson på Ulstad og Jens Gunnarsson på Fekjan, begge i Rollag sogn i Numedal, kunngjør at de har makeskiftet gods. Hallvard har med samtykke av kona Karen Torgeirsdatter overdratt til brorsønnen Jens 12 kyrlag i Bokko (gn 15) i Austbygda på Tinn, og har fått igjen 8 kyrlag i Stormoen (i Rollag) og 30 rd i mellomlag. Beseglet av Hallvard, Jens og naboene deres, lagrettemennene Knut Fekjan og Olav Tråen nordre. Påskrift om at brevet er lest på Tråen tingstue 16.03. 1644

NRA ds (p) 16.03. 1643. Spor etter fire segl, lappen med seglene har falt av. Jfr. ca 1590, 30.09. 1588, 08.03. 1589, 20.03. 1603, 07.11. 1603, 04.06. 1604, 15.09. 1623 og 14.03. 1643

Kienndis wij effterschreffuenne Haldvor Oluffßen boendes paa Vlstad j Røllaugs sogen j Nummedall, och Jenns Gunderßen, boendes paa Ficken her sammesteds, och witterligt gjøre, at wij nu haffuer giort och jndganget it wenligt mage schiffte och odelß bytte med huer andre vdj saa maader, at ieg Halduor Oluffßen paa Vllstad med min kiere høestru Karen Thorgierßdatters willige och samtøcke, haffuer aff staaet, fra oes och woris arffuinger, och till bemelte min kiere broder søen, Jenns Gunderßen paa Fieken och hanns arffuinger, tholff kiørlaugh godtz aarlieg landschylt j ehn gaard kaldes Backe, liggendis paa Thind j Øst Biugden j Thellemarchen som ehr min rette, sande federnne odell, med thredoffue rixdaller vdj penge, huor jmoed jegh forneffnde Jens Gunderßen paa Fieken haffuer affstaaet fra mig och mine arffuinger, och till forschreffne min kiere farbroder Halduor Vlstad, hans høestru Karen Thorgiers datter och dieris sande arffuinger, otte kiørlaugh goedtz j Storre Moen, liggendis her samestedtz, som ehr min rette sande odell effter min fader arffuelligen till falden, med ald bœxßell, herlighed och rettighed, huilchet forneffnde goedtz liger som for schreffuet staaer, wij beplick-ter oes, ehn huer, och woris arffuinger, huer andre fuld komelligen, at hiemmelte och tilstaa med ald deß rette tilligellße, ded wehre sigh vdj (s. 2) agger, engh, huusße-biugningh, schaug, marck, fischewand, och weidesteder, jntet med alle vnder tagendes, med alle siene vdrast till fieldtz och fehre, som nu till ligger och aff arildtz tiid tilliget haffuer, ehn huer aff oes, liige som det oes nu tilbytt ehr, frelßeligen at niude, bruge och beholde, for it fri frelß v-jgienkallende odell och eigen domb, efftersom wij kiendes och ehn huer, wdj bemelte sin fra bytte andeel, jngenn ydermehre land, dell, ret eller rettighed, at haffue der till vdj nogen maader, mens beplichter oes och worres arffuinger, at dersom saa kunde hennde, at nogit aff forneffnde goedtz, eller deß rette tilliggellße (ded dogh iche ehr at forvente) kunde bliffue nogen aff oes weed nogen domb eller retter gangh fra wunden, formedelst wanhiemel, brøstschyld, da beplichter wij oes och woris arffuinger, jgien at giffue och wedder legge, huilchen brøst holden bliffuer, lige saa gaat och beleigliet godtz jgien, jnden sex vggeß daugh, effter ded oeß eller wores arffuinger till kiende giffues, och vorij och worre arffuinger at holde huer andre her vjdnden schadeßløes j alle maader, huor omb till wideßbiurd, ieg forneffnde Halduor Oluffsen mit zignet haffuer vndertrøcht, och ieg forschreffne Jenß Gunderßen mit seduanlige boemerche vnder teignet och till bedre stadfestelse wenligen tillbeder woris grander aff loug-ret, Knud Ficken och Ole nørdrre Thraaen med oes till witter-lighed at forseiglle, som sched och gangen ehr paa Thraaen thingstue, dend 16 martij anno 1643

På s. 4: Jens Fickens odels schiffte breff, paa 12 kiørlaug gods J Backe paa Thind. Den 16 martij anno 1644 lest paa Thraaen steffnne stufte j faugdens och alffmues biwehr och paa høer. Carsten Hansßen eg. haand.

Lundh 32

4. august ca 16431)

Skibdalen2)

Folkvord Gudleiksson på Skibdalen i Hovin kunngjør at han som nærmeste arving gir avkall på løsøret etter broren Gunnar Gudleiksson, som til for en tid siden bodde på Geiskli på Tinn. Brorsønnen deres, Nils Hallvardsson på Toen i Rollag, har tatt Gunnar inn i sin husholdning og har lovet å holde ham med føde, husly og klær resten av livet. Til gjengjeld skal han arve det løsøret Gunnar hadde med seg.

Innlånt ved h.r.adv. H. Heber, Oslo. Eier: Torstein Tveiten, Veggli. Original på papir. 1 folioblad, defekt. Jfr. 07.01. 1572, 1613, 26.06. 1622, 30.10.1622

Kiendis jeg Falchur Gundlegsßenn boendis paa Schib dallenn j Hauffuen bøigid udj Thellemarchen, och har med for alle witterligenn gjør, att effter som minn broder sønn Niels Halduordßenn paa Thoenn j Røllaugs soegenn

udj Nummedall, haffuer for nogenn romb tied siedenn till sigh [i]ndtagid minn broder Gunder Gunlexßenn till forne boenndis paa Gæßklie paa Tinnd j Thelle[m]archenn med huis ringe løßøhrre, hand sam[m]e tied kunde haffue, wdj dend acht och meening hoes hannem udj hanns høye alder, sinn till børlig liffuis ophold och thillsiunn att haffue och ehrlange effter der om forbemeldtte minn broders [fl]ittige anmoeding och begierrinng, da haffuer forneffnde min broder søenn Niels Halduordßenn, beloffuid och sigh for obligerid der samme minn [bro]der till hannem jndkomb, att hand med god nødtørfftigh wnderhold-ingh udj mad och øll, [s]ampt kleder och anden fornøden opacht, hannem christe[ligenn och] forsuarligenn schulle med forßiye, saa le[nge] Gud aller-megttige hannem liffuid wille for wnnde. Derjmod bemeldtte min broder sønn till arff och eye schulle nyde, følge och beholde aldt huis løßøhrre forschreffne minn broder med sigh till hannem jndførdt haffuer, w-paa kierid, huilchenn attereffntte minn broder Gunder Gundlaxßenn hanns contragt och forænningh med meerneffntte Niels Thoen, jegh offuenschreffne Falchuor Gundlegsen med dette midt breffs krafft, fuldkommeligenn samtøcher, beiar och stad fester, saa att aldt huis løßøhrre, som samme min broder med sigh till Niels jndførdt haffuer, det werre sigh och wed huad som heldst naffuen det ehr, eller med neffnis kand, frelßeligenn til æuig arff och eye att schall nyede, følge och beholde for huer mandz hinder eller paa talle j alle maader,. efftersom ieg till tidneffntte minn broder ehr neste arffuingh och jngen anden (s. 2) saa det forre her[.....]

forbliffue Niels Toenn [.....]

aff mig och mine arff [.....]

schade, schadis løes holdenn [.....]

hre stadfæstningh och sa [.....]

jeg haffuer trøgd midt [.....]

forre, och wenligen ti[lbiuden]

[Hau]kiemb, och Gullich Thuet [.....]

j Røllough soegenn udj [.....]

till witterlighet att [....]

Thoenn dennd 4: aug [.....]

1) Gunnar føres opp i lensregnskapene på Geiskli tom. 1641 (Bratsberg len 25.4.), i 1643 skattet Olav av gården (Bratsberg len 28.3.)

2) Stedfestingen antas ut fra at Folkvord bodde her.

15. september 1643

Nisi i Gransherad

Knut A. Åsen i Tuddal anneks i Hjartdal prestegjeld kunngjør at han på vegne av kona si, Torgjerd Olavsdotter, hadde solgt hennes odelsgods, ½ q i Helleberg nordre i Gransherad, til Gudleik Li i Gransherad for 10 rd. Undertegnet av Knut med bumerke, og medbeseglet av sorenskriver Mads Bastiansson og lagrette-mennene Hallvard Hafsten og Peter Folserås.

NRA-KA, innlån fra O. G. Rue, Nore. Original på folioblad. Ett bumerke med K.A.S. og tre segl på bretten: Madz Bastiansøn, H.H. og P... Jfr. 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10. 1634, 17.10. 1634, 20.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 06.03. 1637, 09.03. 1637, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Jhm: Kiendisj jeg mig Knudt Aasen i Thudall vdj Hierdalsz prestegjeldt, och hermed for alle vitterligt giøer i dette mit obne breff, att ieg med min frie vilge saa och med min høestruis Torgier Olluffsdatters velberaade hue, jae, vilge och samtøche haffuer soeldt, schiødt och affhendt och hermed aldielis selger, schiøder, och affhender, till Gundlech Lij i Graniszherrit ett halff quarter goedtz i nørregaarden Helleberig i forschreffne Granisherit ligende som er bemelte min høestruis rette och sande odell, hoerfor jeg haffuer annamit och oppeboret thj rix daller i enchende pending, beplegter herhøesz for mig min høestruie och begge voris arffuinger, føede och wføede, aldrig epter denne daug forbemelte halff quarter goedtz at anche, aaklage eller paatalle, mensz her epter at følge forschreffne Gundlech Lij och hans arffuinger, føede och wføede, wpaataldt och angerløesz till euerdelig odel och eygedom, och hervdinden hannem schaadisløes at holde, desz till vindisbyrd och beder forvaring haffuer ieg med vilge och vidschaffb mit zedvanlige boe merche her neden vnder ladet anteigne, och vennligen ombedet Madtz Bastianszen voris landzschriffuer, Haldvor Haffsztien och Petter Folseraas laugridtmend, till vitterlighed at beseigle, actum Nesz thing den 15 september 1643.

17. juni 1644

Kleiverud i Eggedal

Åge Pedersson Ganløse, sorenskriver i Modum og Sigdal, Søren Skatvedt, Asle Kopseng, Hallvard Solem, Olav

Skaland, Bjørn Rugland og Torstein Kleiv, lagrettemenn i Sigdal prestegjeld, kunngjør at det var på Kleiverud under Skare i Eggedal for i nærvær av Johan Snell, fogd over Buskerud og Hallingdal, å vurdere om den skulle bli eget skatteobjekt. De fant at plassen var dårlig, lå mellom fjell og var frostlendt, slik at brukeren i frostår knapt fikk igjen såkornet sitt. Fogd Snell avgjorde derfor at den som før skal ligge under Skare uten særskilt matrukulering. Beseglet av utstederne, og undertegnet av sorenskriveren. På bak-sida står Engelbrigt Kleiverud. NRA-KA, innlånt 01.09. 1944 fra advokat Gustav Heber, Oslo, fra Bjørndalen i Rollag. Original på folioblad. Syv papirsegl på bretten, ved nr 1 sorenskriverens signatur, nr 2 revet av.

Aage Pedersøn, tingskriffuer offuer Modum och Sigdalss præstegielder, Søf-fren Skatved, Asle Kopßeng, Hallffvor Sollem, Olluff Skaland, Biørn Rug-land och Tosten Kleff, laugrettismend wdi Sigdalls gield, kienndis och hermed witterlig giøre anno 1644 den 17 junij haffver wij effter loglig anfordring werit paa en øde platz wdi Eggedals annex ved naffn Kleffverud, offververende erlig och forstandige Johan Snell, kong. mayttz. fogit offver Buscherud och Halling dalls fogderier, da at erfare och beßigte forbemelte ødeplatz Kleffverud om den och dis wnderliggende æigendeller till høyere och større tribution effterdags till hans. K.mayttz at vdgi-leg-|ffve, kunde opleggis eller med for-bedris. Da haffver vii dez condition och leylighed med flid ærfaridt, och befantis forbemelte platz at vere megit ring, wnder fieldet beliggende, saa at naar haarde frostaar (dis verre) paakommer, kand den fattige mand der paa boer iche sitt frøkorndt igien bekomme, til sin fattige quinnde och bønns wnderholdning, huorfore fogden erlig och vellagt Johan Snell haffver vndet och bevilget at samme ødegaard for en tribut och schatt vnder Skare effter dags maa bliffue beliggende, och iche for nogen serlig affgiff dygtig kunde erkiendis. At vii dis forberørte leilighed med flid haffver erfaridt, till dis assicuration vnder vore zigneter. Actum tempore et loco ut supra.

Syv selg på bretten. Ved det første: Aage Pederßenn Gannløssøe egen haandt

(s 2) Engebret Kleffverud

14. september 1644

Glaim i Veggli

Peder Moen, Nils Fjose, Sigurd Kjemhus, Bjørn Risteigen, Lars Vamre og Jon Kjørkjorden, lagrettemenn i Rollag sogn i Numedal, og Karsten Hansson, soren-skriver samme sted, kunngjør at de var på Glaim for å sette skattetakst på gården, etter ordre fra Johan Herfurt, fogd over Numedal og Sandsvær. Fogden var selv til stede sammen med lensmann Knut Fekjan og andre gode menn. De besiktiget da gården og fant den lå ganske innestengt med skog og fjell rundt. Jorda var sandet og skrinnet og tilgrodd med lauv, og det var noe åkerland og beskleden engslått. Brukeren Narve Gunnulvsson la fram et brev under fire manns besegling datert 18.10. 1590 som konkluderte med at gården ikke var god til å skatte mer enn for en halvgård, og nok et brev datert 03.06. 1603 som talte at gården var på 4 markebol. Siden den tid var gården ikke forbedret, snarere tvert imot. Lagretten kom på dette grunnlag til at gården skulle skatte som halvgård, slik den før hadde gjort. Beseglet av lagrettemennene og av sorenskriveren, som også har undertegnet.

NRA-KA, innlånt 02.08. 1973 fra Riksarkivet. Eier Jens Schønning-Andreassen, Gladheim i Veggli. Original på papir, ett folioark. Jfr. 03.11. 1574, 21.05. 1575, 22.09. 1576, 07.10. 1586, 25.05. 1590, 02.02. 1599, 12.05. 1600, 10.08. 1602, 03.06. 1603, 13.02. 1604, 18.02. 1620, 15.09. 1623, 01.07. 1631, 08.1632, 15.09. 1633 og 12.02. 1642.

Wii effterskreffne Peder Moen, Niels Fjösse, Syuor Kiemhuus, Biørn Riis-teige, Laurids Wambre och Joen Kierheiordt, eedsoerne laugrettis mend i Røllaug sogen i Nummedall sambt Carsten Hansen soeren schriffuer same-steds giøre witterligt att anno 1644 dennd 14 september wahre wij paa Glaim her i Weglj i forneffnde Røllaug sogen, epter som wij der om aff lehnsmanden effter erlig och wel acht mand Jahan Herfurts kong. maytts. fougedt offuer Sandsuer och Numedall hans befalingh der om ware tilneffntt, forneffnde gaardt Glaim medt des eyere och tilligelse att siøne och besichtige huadt dendt kandt were goedt for i landtall, och om dendt kandt kiendis att were goedt for ett fuldt skattebrug eller icke, offueruerendis bemelte och høy bemelte kong. maytts. fougedt Johan Herfurt, lehnsmanden Knudt -|Giømlj-|Fikken/ medt danemendt fleere:

Da haffuer wij forneffnde gaardt Glaim besichtiged medt des eyedeeller, agger och engh jnden och vden gaards gienemangett och grandgiffueligh ehr acht-tedt. Da befindis gaarden gandsche jndstengt medt skouff och field rundt omkringh, jorden megedt sanndedt och skreint, och medt lough begroedt, och ere nogett lidett aggerlandt mens gandsche rinnges enngelanndt. Och frem-wiiste Narffue Gundulffsen (som nu boer paa same gaardt) for os eett papirs-breff vnder fijre mends forseiglingh som paa Røllaugs kierkes hestegaardt ere tagen och vdstedigett, dendt 10 oktober 1590, des jndholdt att Glaim var eniste goedt for ett halfft boels brugh. dernest och en welforseigledt 12 mends dom daterit Riisteigen steffnestue dendt 3. junij 1603 (s 2), som for-melder same gaardt Glaim medt alle sine tilligelser att were fijre marcheboele jordt effter som samme breffue vdi sig sielff jndeholder, och forneffnde gaardt jnttitt heller siden de tiider att were forbedrett eller bedre att kand erachtis,

mens meere forarett och forringett.

Huor fore wij icke heller effter des leilighet haffuer same gaardt Glaim med des eyedeeller kunde høyre eller widre sætte, mens paa øffrighedens och kong. maytts. fougeds goede behaugh att were een halff skattejordt, och effter de førige jndtføedre breffue vdi landtall fijre marcheboell, huor om till widnis-biurdt wj haffuer woris signetter her vndertrøcht, actum anno, die et loco vt supra.

(syv segl) [Carste]n Hanßen [ege]n haand

På baksida:

Siønswidne paa Glaim i Weglj ekon [sic!] att were goedt for en halff skatte-iordt.

Lest paa Thraaen steffnestuffe j Røllaugs soegen j faugdens och alffmuffens biuer och paa høer dend 30. september anno 1645
Carsten Hansßen egen haand

1. oktober 1645

Tråen i Rollag

Sigurd Bekkjorden, Niri Stærnes, Olav Stormoen, Tord Kjeiverud, Narve Glaim og Gudleik Tveiten, lagrettemenn i Rollag prestegjeld i Numedal, og Karsten Hans-son, sorenskriver samme sted, kunngjør at de var på Tråen tingstue i overvær av Johan Herfurt, fogd over Numedal og Sandsvær, lensmann Knut Fekjan og øvrige tingalmue, for å dømme i en sak Knut Nilsson på Valle i Rollag hadde reist på vegne av kona si, Guri, og søsteren hennes, Marit Engelbrigtsdotter, mot Torstein Tveiten på hans kones vegne om arv og jordegods.

Det ble først lagt fram en rikets stevning datert Akershus 01.11. 1643, fra statt-holder og høvedsmann på Akershus, Hannibal Sehested til Nøragergård, til Torstein Olavsson på Tveiten i Veggli pva. hans kone Sigrid Tveiten, som var enke etter Engelbrigt Torbjørnsson på Tveiten. Knut Nilsson på Valle hadde klaget over at Torstein hadde hindret dem i å overta noe jordegods i Tveiten etter Guris foreldre, trass i at han var gift med ei som bare var inngiftet på gården. Stattholderen tilplikter Torstein å møte for lagretten på Tveiten 14 dager etter at stevningen er forkynt ham, og da ha med seg alle brev som kan belyse saken, særlig skiftebrevet mellom Torsteins formann i ekteskapet Engelbrigt Torbjørns-son og hans barn Guri, Marit og Torbjørn, som viser arvens opprinnelige deling.

Torstein Tveiten møtte sammen med kona, hennes barn og medarvinger, og la fram skiftebrev og andre bevis på at Engelbrigt Tveiten og hans første kone Bergit eide 4 huder i Tveiten med underliggende ødegårder, nemlig Valle og halve Kjerre. Det var Engelbrigts odel bortsett fra halvparten i en liten plass som heter Tukken (ukjent siden). Så hadde Bergit arvet 1 ½ skinn i Stevning, som var blitt byttet bort og hadde gått inn i de fire hudene boet eide i Tveiten. Begit døde og godset ble skiftet mellom enkemannen Engelbrigt og barna deres, en sønn Torbjørn og døtrene Guri, g.m. Knut Valle, og Marit, g.m. Gunnar Bøle (i Veggli), med 2 huder på enkemannen, en hud på sønnen og ½ hud på hver datter. Så døde Torbjørn Engelbrigtsson uten arvinger, og faren arvet hans part. Engelbrigt giftet seg så på ny med Sigrid Reidarsdotter og fikk fire sønner og to døtre med henne. Så døde Engelbrigt, og Sigrid giftet seg igjen med Torstein Olsson. Torstein mente de nå hadde forklart arvegangen i slekta, og at de nå på skiftet ventet at godset etter Engelbrigt skulle komme alle barna til gode, såvel de fra første kull som de fra andre.

Knut Valle nektet ikke for gods og arvegang, men mente at kona hans og søsteren hennes alene skulle ha arvet helbroren sin, og så gå likt i arv med de andre halv-søsknene. Videre mente han at den hud som falt i arv etter helbroren til kona, burde falle til ham alene. Retten tok saken opp til dom, refererte fra arvebolkens kap. 7 om morsarv, men slo så fast at godset var falt etter faren Engelbrigt. De dømte derfor at helsøstrene Guri og Marit skulle ha halvparten av den hud som den avdøde broren hadde arvet, og halvsøsknene deres skulle ha den andre halve. Be-seglet av lagrettemennene med sine signetter og av sorenskriver Karsten Hansson med signett og underskrift. Bak påskrift fra sorenskriver Hans Jensson om at brevet er lagt fram på Tråen stevnestue i Rollag 27.09 1647.

NRA-KA, innlånt 06.11. 1968 fra Drammen Museum. Eier Olav H. Bakke, Veggli Original på papir, 3 folioblader. Syv segl under, nr 1 med S.T., nr 2 med N.O.S., nr 5 med N.G.

Wy effter schreffeue Siuffer Beckiord, Niri Stiernees, Olle Stoermoen, Thord Kleffuerud, Narffue Glodim och Gullich Tuetten, ædsorne laugretis mend j Røllaugß prestegjeld j Nummedall sambt Carste[n] Hanssen, sorenschrieffuer samme steds, gjøre witterligt at anno Christi 1645 dens 1 octobris warre wij paa Thraaen almindellige tingstufte her samme sted laugligens till neffnitt retten at bethiene, offu[er] werendes kon. ma. fauged offuer Nummedall och Sandsuerd ehrlig och welacht mand Johan Herfort, biugde lensmanden Knud Ficken med dend forsammellede thing alffmuffe. Kom for oss vdi rette Knud Nielssen boendes paa Walde her samme steds, som paa sin hoestru Gurj och hindis søester Mergitte Englbredtz døtre haffde hid steffnit Thorsten Thuetten paa hans hoestrus weggene om noegen arff och jorde goods, meldende samme steffning, som effter følger:

Dennd stormegtigste høybaarnne første och herre, her Christian dend fierde, Danmarckis, Norgis, Wendis och Goettis koning, hans maytt. stattholder vdj Norge och hoffuids mand paa Aggers hus, jekh Hannebald Sehested til Nør Aaggergaardt, Danmarckis riges raaedt, hilser dig Torsten Olsøn paa Thuetten j Veigle soegen, vdj Rølloug prestegieldt vdj Nummedallen, paa din hustru Sigrj Tuetten, affgangne din formand, Engelbrit Torbionssøns efterleffuer-sches weigne, med Gud. Wiide (s 2) att for mig haffuer berett Knu[d] Niels-søn Walde och Gunder Boylle der samme stedt, huorledis de schall weere for aarsagitt om tiltalle att haffue dig for nogit jorde goods j bemelte Thuetten och dis tillegende, som schall were deris hustruers forældris rette och sande oddels eigendomb, som du och din idttsige hustru, denom foruden aldt christelige loughmaal forholder, och weed at schiellige v-begrundede snack, will denom fra trenge, som de doeg paa dieris hustruffuers weigne vden saa dane steffnemaal eller omkostning dieris rette arffue deeller burde følge och beschaffes, baaede vdj løsse och faste, hour vdj de formener sig stuor v-rett att wederrarris, saa j bør pligtig werre att stande till rette for schade, kost och tæring, och ellers efter alle de loughmaal som j samme sag will jndfalde huis leielighedt handt eller hans fuldmegtige ydermere weedt att for clare schall. Thj beder ieg dig, och paa koning maytt. min allernaadigste herris weigne biuder och befaller att du retter dig efter herom att møde vdj rette paa gaarden Thuetten j formelte Røllough soegen, halffwemaanedtzs dagen efter steff-ningens loughlig ehr kyndelse, for schrifferen och seks v-uillige laugrettis mendt, som bunde leensmandt sammesteds pligtigens haffuer att did neffne, som her om, och alle andre deris emellum, och jnd faldens tuistige poster forsuarligen schall eder emellum schiøne, efter som lough och rett ghemesser. Tage med digh Torsten Olsøn till samme tiid och stedt allt huis du paa bemelte din quindis weigne, agter digh loughligen samme paa steffnte jord och eigendomb (s 3) j Tuetten och diß vnderlegende, att till holde, dißligste ded arffueschifte som findis att weree giortt emellum din salig formand Engelbrit Torbensøn och hans børnn nemblig Gurj, Marette och Thorbiørn, huor aff schall erfarris huad ehn huer vdj løsse och faste ehr till luttende, aff begyndel-sen och huorledjs du tidigh paa din hustrues weigne vdj Tuetten vill tilholde, effterdj hun alleneste ehr der till en gifftings quinde, och jngenn dette lader, vnder loughens faldsmall. Actum Aggers huus denn 1. novembris anno 1643. Och befindeß steffning dennem att wehre laugligen forre lest.

Til same steffningh att suare møette j rette forskreffne Thorsten Thuetten, hans hoestru och hindes børn och med arffuinger, som med schifte breff och danne mendtbeuisende, och forre giffuer, att Engelbret Thuetten och hans første quinde Bergitte, aatte j Thuetten och j vnderligenden ødegaarder, nemb-ligh Walde och halffparten j Kierre, firre huuder som schall haffue werit formelte Engelbreds egen odell, vndtagen halffparten j en ringe øde plads kaldis Tucken och hallfandit schind j Steffning som formelte hanß første quinde Birgitte haffuer eget, och ded siden vdbytt j formelte 4 huuder j Thuetten, der efter døde Engelbreds quinde, Birgitte, och efter loed sig ehn søen och tuende døttre, som er sagsøgerens Knud Walde quinde Gurj, och Gunder Bollens quinde Mergette, som føede søedschind till formelte faader och moder, tilfaldt saa paa denem efter formelte dieris moders død vdj faste goods thoe huuder, broderen j huud och huer søester -j- huud. Siden døde broderen barenløß, efter hannem arffuede faderen jgien j huud. Siden giffte samme Engelbret sig jgien med hidsteffnette hans nu efterlatte høstru Sigrj Reyers daatter, och haffuer aufflet med hinder firre sønner och thoe døttre, och for mendte saaledes at wehre frj for denne Knud Waldeß tiltalle, och naar goedtzet nu schiffes schulle, efter formelte Engelbret Thuetten, daa att komme alle børnnen baade dj første och sidste till lige schifte, broderen til broderlod och søster till søster laaden.

Huor med sagsøgeren forskreffuen Knud Walde iche wilde adnøyes, kunde och ey nechte joe goedtzet som forskreffuen staar, saaledes at wehre sig till dragen, medens formendte att hans høestru och hindis søster allene burde at arffue dieris aff døde sam føede broder, och siden at gaa ligge j arff med dj andre j løest och faast efter dieris faader, och satte vdj rette om hand iche alleniste burde at haffue och følge dend huud som hans quinde och hindeß søester burde att arffue efter dieris broder, medens och ald efter staaende land-schyld med juel marck for huert aar dj hannem dend forholldet haffuer, och war saa der paa en ænddellig och retmessig domb begierende.

Daa efter tiltalle giensuar och efter sagens leiglighed befindeß af Norgiß laug, vdj arffuebalkens 7. cap. første arff, saa melder: Tager æchte baren arff efter sin moder, och dør saa vden æchterliffß arffuinger, och faader arffuer ded samme baren, da schal fader icke merre arffue, efter sit baren end løssøre, men haffuer barnet odelß jorder, daa schall fader ded aldt beholde hans lifftiid, men efter hans død schal dend som nest odelß mand er, vdj moderleggen, karell eller quinde, som aff dend quitzen er komme8t] (som ded jordegoods er aff komen) tage ded odelßgoods som barked arffuede efter sin moder etc. Och nu befindeß at samme omtuistende huuds goods er oche aff dieris møederne, medens dieris fæderne odelßgoods. Thi haffuer wj der forre saaledes forrefunden, dømbtt och aff sagt, at dj toe ælste søestre nemblig Gurj och Mergette Engelbreds datter (huis sambroder goedtzet er tømatted efter) schall nyde dend halffue huud, med ald efter staaende beuiselig resterende landschyld, och dj andre och yngre børen, som Engelbret haffde med dend sidste quinde, dend anden halffue huud, och siden ded øffrige goods som dieris faader eygde dennem samptligen j mellem at schifte efter laugen. deß till witterlighed haffuer vj woris zigneter vndertrøcht. Actum anno, die et loco vt supra.

(syv segl) Karsten Hansßen egen haand

På baksida med annen hånd:

Anno 1647 dend 27 september lest paa Traaen steffnestue j Røllaug sogen j Nummedall. Actum vtt supra Hanns Jeennßen eg. handt

16. juni 1646

Ljøterud i Hedenstad

Karsten Hansson, sorenskriver i Sandsvær, og Sigurd Kløvstad, Pål Mørk, Torbjørn Hillestad, Hallvard Streng, Olav Dal og Olav Rogstad, lagrettemenn samme sted, kunngjør at de etter tilsagn av lensmann Rolf Hvam foretok skifte mellom søsknene Vrål Anundsson på Ljøterud og Tora Anundsdatter på Hostvedt (østre, i Efteløt i Sandsvær) ved hennes ektemann Reidar Olavsson. Jordegaset var pantsatt, og bestod av 16 lispd i hovedbølet Ljøterud, 4 ½ lispd 1 remål i Ås nordre i Sandsvær, og 4 lispd i Tveitan (gn 61) i Heddal, ialt 1 skippt 4 ½ lispd 1 remål. Vrål fikk 16 lispd i Ljøterud, som var pantsatt for 30 rd, og ½ lispd i Tveitan, som var pantsatt for 2 ½ rd. Tora fikk 3 ½ lispd i Tveitan, som var pantsatt for 7 ½ rd, og 4 ½ lispd 1 remål i Ås, som var pantsatt til Sigurd Kløvstad for 28 rd. Vrål skulle hjelpe søsteren med å løse inn hennes parter, og var henne skyldig 19 ½ rd til dette var ordnet. Dertil hadde boet pant for 40 rd i Haugholt (i Sauherad), som ble delt med 26 ½ rd 16 s på Vrål og 13 rd 1 mk 8 s, eller 1 m korn i årlig landskyld til hun får sin del av disse pengene. Løsøret som var igjen å skifte ble etter Vråls ønske delt likt mellom dem. Beseglet av sorenskriveren og de seks lagrettemennene. Påskrift av 08.10. 1671, der Mattis Gunnarsson (Hostvedt) på vegne av kona si, Ingerid Simonsdatter, kvitterer for å ha mottatt 19 ½ rd fra avdøde Vrål Ljøteruds arvinger ved sønnen Knut Vrålsson. De selger også den rett de måtte ha til de 3 ½ lispd i Tveitan til Knut. Beseglet av Mattis, Kristen Stuge(?) og Kjetil Sigurdsson Berg. Jfr. brev av 25.05. 1572, 31.05. 1577, 02.04. 1608, 09.03. 1615, 25.09. 1618, 20.01. 1620 og 03.11. 1654.

Wy effterskreffne Sýwor Kløffstad, Pouell Mørch, Torbern Hillestad, Haldwor Streng, Oluff Dall och Oluff Rogstadt, eedsorne laugrettismendt vdy Sands-uer, sambt Carsten Hansen sorren schriffuer samesteds, gjøre witterligt at ahr 1646 dend 16 junj ware wj paa Liøtterudt her i Heistadsogen effter som wj der om wahre tilbedne, saa och aff lehnsmanden, Rolff Huam tilneffntt, att schiffte och ligne Wraall Anundzson paa Liøtterudt och hans søster Toerre Anundzdatter paa Hougstued emellom huis fastegods saa ochsaa huis endnu vskiffet løsøhre som denom spter deris salige foreldre arffueligen ehre tilfalden; offueruerende lensmanden bemelte Rolff Huam, saa ochsaa Thoere Anundzdatters hosbund och laugwerge Reier Oluffsen.

Bleff da opreignede alt deris odelsgoeds att wehre, jnda dedt for penge (som eptermeldis) ere vdsatt, vdy hoffuedbøleddt Liøtterudt sexten lispundt tunge, vdy nørdr Aas her ibhj. halffufemtte lispundt een remoll, och i Tueiden vdy Hitterdall fyre lispundt tunge, som er tilsamen eett skippundt halff-femtte lispundt och en remoll tunge. Deraff tilkomer broderen Wraall halffsøttende lispundt, och søstern Toerre otte lispundt een remoll, och bleff Wraall hans part och tilfældige andeell thillottnett j hoffuedbøleddt Liøtterudt, sextenn (s 2) lispundt, som dog ehre vdsatt for threduffue rixdallr och vdy forneffnde Tueiden i Hitterdall eett halff lispdt som och stander vde for halffredie rixsdaller, jtem bleff søsteren Thoere thillottnett paa hindis tilfældige arffuelodt, vdy forneffnde Thueden halfffierde lispundt som ehr vdsatt for halff attende rixsdaller; och vdy forneffnde Aas halff femtte lispdt en remoll som staar i pandt hoes Sýuor Kløffstad for thiuffge och otte rixsdaller, och skall Wraall hielpe sin søster bemelte Toerre till att jndfrie hindis partter medt igjen som er vdsatt, som beløber handt till hinder der paa vdlegge och betaele schall epter rett effterreigningh halff tyuffuende rixsdaller. Pandtegoeds ere vdy Hougholdt førgetiuffge rixs daller, der aff tilkomer brodern Wraall tiuffge och halffsiuf-fende daller sexten schilling, och søsteren thretten dallr en mk ott schilling, eller och een mælle korn aarlig landshyldt jndtill hun hindis pandtepenge be-komer. Huis rinngeløsøhre her jndnu befandtis som icke ware shifft denom emelom, bleff denom nu emelom lottnet och eignede, och Wraall gjorde hans bemelte søster lige godt wed sig vdy samme løsøhre, och wahre saaledis wenligen och well forligte om same schiffte och toge huer andre vdy haandt, och thackede huer andre gaat for goed redelige skiffte och jaffning, som (s 3) forschreffuidt staar vdy alle maade, att wj same schiffte saa och deris wenlig foræning saaledis haffuer weredt offueruerendis, dett widner och bekiender wj medt woris signetter her neden paatrøcht. actum ahnno die et loco vt supra.

C Hannssøen K egen haand

Anno 1671 dj 8 october ehr vj Matzis Gunderßøn saa och min kerre hustru blefuen betalt, af sallig Vroell Liøtteros arff-uinger, dj hiidbemelte halfftiuf-fuende rdr, saa vj tacher dem alle goedt for regtig betalling, och ehr der med forligte venlig i alle maader, och der for vden haffuer eg Mattis Gundersøn, min kerre hustrue Jngrj Simens datter och vores arffinger, solt och afhendt fra oß, den adelis rette, nemj til dj jndbemelte halff fierde lißpd tunge vdy Tuetten i Tellemarch [kunde haffe at søge1) thill och vnder velforstandig mand Knud Vroelßøn Liøtterød, och hanß arffuinger at gjøre sig saa nøttig, som dj ville hellder best gjøre kand j alle2) moder, som han oß opregtig haffuer betalt, effter vores forligelße, dißtil bekrefftelße haffuer ieg, Mattis Gundersøn, met zignet her vndertrøgt, och venlig ombedet Christen Stuge(?) och Kitel Siffßøn Berig dette med mig at stadfeste.

Hoßued vt supra.

- 1) Fra [føyet til i venstre marg med henvisning hit.
- 2) Ordet føyet til i venstre marg.

7. april 1646

Eike i Sigdal

Fogd Johan Snell erklærer at ettersom Gard Åsen fra Sigdals prestegjeld ikke har oppgitt sin gård Åsen (i Eggedal) av landskyld $\frac{1}{2}$ skippund til rett beskatning, er den inndratt under Kronen. Narve Vik er overdratt bruken av den til den odels-berettigete greier å løse den inn igjen. Undertegnet av Johan Snell. Påskrift om at dokumentet er lest på Vad tingstue for Sigdal 16.08. 1703 ved P. C. Schouberg.

NRA-KS, innlevert 12.06 1937 fra Riksarkivet, fra Åsen i Eggedal. Original på papir, $\frac{1}{2}$ folioblad. Jfr. 16.04. 1593, 10.03. 1618, 08.10. 1646 og 1648, etter 24.09.

Effter som Gard Aas udj Sigdalls prestegiellid formedelst hanns forßellße med schatternes vrichtigheedz angiffuellße epter hanns maytz. breffs formelding och jndhold, ehr i fradømpet et hallff pund goedtz udj bemelte gaardt Aas, huilchet halffue pund goedz ieg nu paa hanns maytz. vegne haffuer forundt och beuilget, Narffue Wigh dersammestdz boende herepter niude, bruge och beholde jndtill saalenge samme goedz igien aff neste odellsmand till løßenn med penger, saa uit hanns forseelße derudinden bedrage kand bliffue jndfried, saaledis och needlige condition med odellsmandens minde sig till brugs maa brugelig och nøttig giøre, des till vindißbiurd vnder min egegn haand actum Echen dend 7. aprilis anno 1646.

Johann Snell eg. hand.

Påskrift med annen hånd:

Wæret udj rette paa Vads Sigdahls anordnede tingstue dend 16. augustj 1703. Test. P.C. Schouberg

8. oktober 1646

Åsen i Eggedal

Anders Gjellum, Eivind Haugen, Elling Hovland, Gunnar Teige, Knut Teige og Pål Søland, lagrettemenn i Eggedal anneks under Sigdal prestegjeld, og sorenskriver Åge Pedersson Gamløse, kunngjør at de etter pålegg og i nærvær av Jørgen Snell, fogd over Buskerud og Hallingdal og lensmann Kjetil Flågan og andre gode menn, hadde vurdert skattetaksten på Åsen i Eggedal. Gården hadde lite åker og eng, og det som var, var steinfylt og vanskelig å rydde videre på. Den ligger under et høyt fjell og er utsatt for frost, slik at en ofte ikke får igjen så mye som til såkorn. Den er derfor ikke god for å skatte som halvgård, men settes i klassen for ødegårder.

Alle undertegner med signettene sine, og sorenskriveren signerer i tillegg. På-tegnelse av fogd Johan Snell av 25.02. 1647 på Haugen tingstue om at han godtar taksten, likeledes påtegnelse om at takseringen er lest for retten på Haugen ting-stue 27.09. 1651 under forsete av sorenskriveren på Eiker, Kristen Biring, som var betrodd retten denne dagen. Notat om at dokumentet tilhører Narve Vik.

NRA-KA, innlånt 12.06. 1937 fra Riksarkivet. Original på papir, folioark. Nedre del av blad 2 mangler. Jfr. 16.04. 1593, 10.03. 1618, 07.04 1646 og 1648, etter 24.09.

Wij effterschreffnne Anderß Giellumb, Effuenn Hoffuenn, Ellinng Hoffland, Gunder Tege, Knud Tege och Pouell Søllannd, ædsoernne lough rettis mennd vdj Eggedalls annex vnnderligenndis Sigdalls prestegiellid, Aage Pederßenn sorenn skriffuer der sammestdz, kiennndis och her med vitterliggt giør att anno 1646 denn 8 oktober vare wij effter loughlig anndfordrinng paa Aaßenn vdj forbemelte Eggedalls annex, offuuererenndis paa samme tid erlig velachtt og forstanndig mannd Johann Snell k.m. fougitt offuer Buscherud och Halling dalls fougderje, samptt lenns manndenn Kitell Flagenn och danne mennd flere, forbemellte Aaßen att skulle besigte, granndsche och forfare omb denn for høgre skatt och rettighed kunde talle att oplegis for enn dom her thill dags vdgiffuenn er, da haffuer wij forneffnde pladtz paa dett fligtigste offuer farenn och beßigttid. Da befannttis denn ganndsche ringe baade med agger och enng-ellannd och med mannge vtallige store \stenn/ och stenn røßer giordit offuer, och jnnngenn forbedrinng der thill finndis med rødningis lann thill, med liggerndus vnnder ett høgtt berig att natfrost aarinnger er fryßer kornnid bortt, sammestdz och de ike kannd faa dieris strøe kornn jgenn, thill med er och enn jnnnstengt jord och jnnngenn sønderlig vdueg thill markenn somnock som for øgenne. Er att see vdj alld dete forschreffnne att samme skatte (s 2) for nogenn hallff gard, da haffuer wij med k.m. fougdes biuerellße och samb-tøcke laught forneffnde Aaßenn vdj enn ødegard her effter dags att schatte och contribuere thill høybemellte k.m., effterdj denn icke høgre kannd talle eller formaae, att wij des leilighed paa det allerfligtigste haffuer grandschid och forfarit och vdj sandhed befinndis som forschreffuit staar winner wij med voris zinngeneter der neden vnndertrøgtt, actum anno, die et loco vt supra

(syv segl) Aage Pederßenn Gannløssø egenn haandt
(s. 4 med andre hender:)
Narffue Vyg thill horig

Anno 1647 den 25 february ehr mig vnderschreffuene dette breff anvist, huilchit ieg och paa |-mi-| hanß maytz.
wegne, effter den soren schriffver och 6 menß loughlige kiendelße approberer och samtycher. Actum Hoffven
ting-stuffve vt supra. Johann Snell eg. hd.

Anno 1651 den 27. september lest for retten paa Hougen tingstuffue vdj Sigdall, det bekiender den tilforordnide
sorenschriffuer fra Eggerlehn som for-schreffne daug reten haffuer betienndt Christen Biering mppria.

25. februar 1647

Kravik i Nore

Jon Amundsson på Kobbergarden søndre i Nore sogn, Eivind Amundsson på Lurås på Tinn, og Pål Bjørnsson på Halland i Nore, kunngjør at de har byttet jordegods som følger: Jon har overlatt til Pål 8 kyrlag i Skavlem i Veggli i Rollag sogn, som er Jons kone Randi Torgrimsdotters odel, mens Eivind har overlatt Pål 4 kyrlag i Skavlem, som var Eivinds kone Sigrid Torsdotters odelsods. Til veder-lag får Jon 8 kyrlag i Asland nordre i Artå sogn på Tinn samt 4 rd og ei tønne korn i mellomlag, mens Eivind får 4 kyrlag i Asland, som alt var Pål's odelsods. Byttet er gjort med samtykke av konene deres, og partene skal vike hver til sitt gods igjen om noen vinner godset fra dem igjen. Jon undertegner med bumerket sitt og Eivind besegler. Videre beseglet av sorenskriver Hans Jensson og av Steinar Kravik, Gunnar Kjontveit, Olav Prestegarden og Hans Skjønne(?), lagrettemenn i Nore sogn. Påskrift fra (sorenskriver) Hans Jensson om at det er lest på Vrenne ting 15.02. 1654. NRA ds (p), 25.02. 1647. Ett bumerke og 6 segl nedenfor, nr 3 S.T., nr 4 G.?, nr 5 O.O. og nr 6 H.H. På omslaget notert at der er kjøpt fra Kurverud i Rollag 1882. Jfr. 15.04. 1643

Wii effterschreffne Joen Amundsen boendis paa sønder Kaabergaard i Nore sogen, Effuen Amundßen boendis paa Laueaß paa Thind i Tellemarchen och Poull Biørnßen till hollendis paa Halleland i Nore sogen i Nummedall, kiendis och hermed for alle witterligen gjør at wie med huer anden haffuer gjort och jndgangit ett wenlige jordebytte och odells schiffte saaleedis at jeg Joen Amundßen haffuer affstaaed till Poell Biørnßen oette kiørlaug goedtz i Schaffuelemb ligendis i Wegellj i Røllaug sogen i forschreffne Numedall, som er min hustrues Randre Thorgrimbs daater, hindis rete och sande odell, jligemaade haffuer ieg Effuen Amundßen affstaaed till forbemelte Pouell Biørnßen fiere kiørlaug godz i forneffnde Schaffuelemb, som och saa er min hustrue Sigerie Thorsdaater hindes rette och sande arffuelige oedell, huor jmoed Joen Amundßen bekommer till wederlaug udj nördere Aaßland paa Thind i Tellemarchen i Aatrod sogen oette kiørlaug goedtz, saa och giffue \hanom/ jmellumb laug fiere dlr. och en thønde korn, sambt Effuen Amundßen schall haffue i samme gaard Aaßland fiere kiørlaug goedtz, som er mit rete och sande arffuelige oedell, huor fore wi (s 2) med woris sambt forbemelte woris hustruer deris egen frie willie tillschynd och welberaad houg hermed fuldkommeligen hiembler och thillstaar for oß och woris arffuinger en huer sin till byett och thillschiffte goedtz och eyedeller som forschreffuit staar, till euige och w-jgienkallendis oedell och eye, at nyede, følge och beholde udj agger och eng, schouff och march, fische wand och weidesteder jnden gaardz wden gaardz, till fieldz och fiere, jndted med alle vndertagendis i nogen maader, aff huiß der nu thilliger eller aff arildtz thid thilligedtz haffuer, for huer mandz hinder eller paatalle, som der paa wille eller kunde thalle med rette i nogen maader, och om saa kunde hende (det dog ej formoedis) at nogedtz aff forschreffne goedtz eller deß rette thill liggellse kunde bliffue endten aff parterne wed nogen domb eller retergang fra wunden, formedelst woris wan-hiemell brøst schyld, da dend brøst holden stragx jgien at wiege till sit nu fra bytte goedtz, saa wi beplichter oß och woris arffuinger derudinden at holde huer anders schadisløß wdj alle maader, huorom till windißbyrd wi haffuer schreffuit woris boemercker her neden fore, (s 3) saa och wenligen ombedit schriffueren Hans Jenßen, sambt Steener Krahuig, Gunder Kiøntued, Olle Prestegaarden och Hans Schoyen, alle eed sourn laug retis mend i Nore sogen i Nummedall, med oß till witterlighed at forzeigle, actum Krageuig dend 25. ferbruarij

Joenn Amundßs. ret[te] bomerche

Påskrift på baksida:

Anno 1654 dend 15 februarj lest paa Wrenneting j Nore sogenn, bekiender jeg Hanns Jennsßen egen haand

---o0o---

6. mars 1647

Kongsberg

Anund Guttormsson på Steg i Sandsvær kunngjør at han har pantsatt ½ h gods i Hvåle til Gudleik Hallvardsson

som bor på Hvåle i Nore sogn i Numedal i Rollag prestegjeld. Anund forplukter seg til å løse inn godset med egne penger, og ikke å pantsette det til andre enn Gudleik. Anund undertegner med bumerket sitt, og ber Knut Raudland og Gjermund Sunde om å sette sine bumerker ved siden av.

NRA-KA, innlånt 20.08. 1943 ved advokat Gustav Heber, Oslo. Original på folio-blad. To bumerker under, Anund Guttormssons og Knut Raudlands.

Effterðom jeg Amundt Guttormßenn boennendes paa Steigh i Sandßuer haffuer udj panndt sædt till Gullich Haluorßen boennendes paa Hualle i Norreßogenn [i Nummedal i Røllaug sognen1) ehnn halff huuds goeds i bemeltte gaardt Hualle som hannd paa boer, huilke goeds bemeltte Gullich Hualle schall nyede, bruge och beholde med ald des rette tillegelse som der till och aff arrilds tidt till leget haffuer, indtill saa lennge hanndt bekommer ald sine wdlagte pendinge jgienn vdj en sammelde summa aff hans eigen frelse pendinge, och herudjnden beplicher jeg mig at jngen andre forskreffne goeds aff mig schall udj pandt bekomme, mens were och bliffue udi pandt hoeß bemeltte Gullich Hualle, des till wittne haffuer jeg mit zeduanligt boemerche her nedden schreffuet och wenligh ombedet Knudt Røllandt och Giermund Sunde till witterlighet det mit breff [-at-] medt deris boemercher hernenen wnderteignet. Actum Køningsberig denndt 6 marty anno 1647

Anundt Guttormßen
rette boemerche

Knud Røllands
rette boemerche

1) Fra [tilskrevet med tilvising hit.

—
30. juli 1647

Loftstua i Uvdal

Tordis Olavsdotter kunngjør at hun har inngått avtale med Sigrid Kjetilsdotter, enke etter sønnen hennes, Gudmund Olavsson. Tordis overlater bruken av gården Grønneflåta nordre i Uvdal av 1 h landskyld til Sigrid for hennes levetid, hvorpå den skal falle tilbake til rette odelslinja. Sigrid forplikter seg til gjengjeld ikke å reise noe videre arvekrav etter sin avdøde mann. Hans Nilsson, fogd over Numedal og Sandsvær, Anund Kyllesdal, lensmann i Uvdal, og Knut Flåten besegler for de to kvinnene Sitert i dom av ca 1647 om Grønneflåta nordre, s.d.

—
23. august 16471)

Mårem på Tinn2)

Strid om arven etter Jon Bakka, som var død for omlag 60 år siden. En av arvegreinene har byttet bort en part i Bakka i Hovin mot Lynnevik i Gransherad, uten medarvingenes viten og samtykke. Tore Bakka og Hallvard Bakka legger fram to brev:

Skifte etter Jon av 30.10. 1643 (s.d.) (fornytt skifte), mellom barna Odd og Borgar Jonssønner og Marit, Åshild og Jyrid Jonsdøtre.

Skifte etter Odd Jonsson av 11.10. 1644 (s.d.) (fornytt skifte), mellom etter-kommerne etter to av sønnene hans, Anders og Torstein Oddssønner. Kona til Tore, Svanaug Olavsdotter, var barnebarn av Torstein, som hadde arvet retten til Bakka etter faren Odd. Dermed var Tore på vegne av kona si nærmeste åsetemann på Bakka, argumenterer han med.

Motparten Jakob Øverbakke legger fram følgende brev, merknader og vidneprov: For det første gikk han ut fra at saken ikke rokket ved hans kones rett til åsetet på Lynnevik, som hun hadde arvet etter sin far Borgar Jonsson. Odd og Borgar Jonssønner hadde etter det opprinnelige skiftet etter faren byttet gods seg imellom, og dette godset hadde nå vært i arvingenes eie i lang tid. Det skulle finnes et byttebrev om dette på Bakka hos Tore, men byttet var gjort uten de andre arvingenes viten. I det nye skiftet etter Odd (av 1644) var det blitt med 3 q i Lynnevik, som hørte til kona til Jakob, og han la derfor fram det første skiftet etter Odd, av 19.01. 1603 (s.d.). Arvingene var Jon, Sigurd, Anders, Torstein og Olav Oddssønner, og Marit og Gunvor Oddsdøtre, og det gikk fram at Anders og Torstein begge fikk parter i Bakka. Jakob førte så fram endel eldre mennesker som kunne vidne om eierforholdene til Lynnevik:

Folkvord Skibdalen vidnet at Olav Borgarsson, svigerfar til Jakob, var rette eier etter far sin, Borgar Jonsson. Gunhild Torsteinsdotter, faster til kona til Tore Bakka, vidnet at hun ikke kjente til at far hennes hadde eid noe i Lynnevik. Gudleik Breiset vidnet at Olav Borgarsson hadde åsetet på Lynnevik. Ågot Einarsdotter, kona til Torbjørn Graver, vidnet det samme. Torbjørn Graver, som før var lensmann i Hovin, vidnet at han tjente Olav Borgarsson ved de tider Olav tok til seg far sin på hans gamle dager. Bror til Borgar, Odd Jonsson, hadde da ingen retter i Lynnevik. Sondre Bøen hadde tjent hos Borgar Jonsson på Lynnevik, og da ga han ½ t landskyld til kirken, ellers intet til noen andre. Han tjente der også ved de tider Borgar ga over Lynnevik til sønnen Olav, og da brukte Olav både Lynnevik og Bøen i Hovin. Tov Gardsjord, som var den eldste mann i Gransherad, vidnet at Olav Borgarsson elde 1 ½ t i Lynnevik mens kirken eide ½ t, og ingen andre eide anpart i gården da.

Til sist la Jakob fram et omskifte og fullmakt fra Anders Lynneviks arvinger, av 26.06. 1647 (s.d.). Anders hadde byttet fra seg halve Bakka med bygsel til Olav Borgarsson, mot å få igjen Lynnevik, mot sine arvingers samtykke, mot lov og dom, og mot et kongelig forbudsbrev. Jakob Øverbakke hadde dermed mistet bruksretten til Bakka, som kona hans hadde rett på etter far sin, og arvingene etter Anders hadde da overdratt ham åsetet på Lynnevik i stedet. Han hadde betalt dem 32 rd, som Anders skulle ha fordi husene på Lynnevik var bedre enn de på Bakka. Han fikk også rett til å saksøke Tore Bakka for å få omstøtt den ulovlige byttehandelen Anders og Olav Borgarsson hadde gjort.

Retten konstaterer at de to arveskiftene etter Odd Jonsson står i motsetning til hverandre. Olav Borgarsson var rette eier av Lynnevik, og den byttehandelen han og Anders Oddsson gjorde med godset i Bakka og Lynnevik var gjort uten samtykke av Anders' arvinger. Videre hadde ikke alle arvingene vært tilstede ved de arveskiftene som angikk dem. Anders' arvinger hadde fraskrevet seg sine retter til Lynnevik for å holde Jakob skadesløs. På den annen side hadde Olav Borgarsson tydeligvis ønsket å samle seg parter i Bakka, for å kunne beholde den. Retten finner ikke å ha nok grunnlag til å kunne dømme i saken, og viser den til lagmannen. Anders Lynneviks arvinger pålegges å finne fram og ta med det som kunne være av brev til sakens opplysning.

NRA-KA, innl. til NRA fra lensmann Qvamme, Gransherad. Original på papir, folioblade. Defekt, trolig mangler første og siste side. Jfr. 10.06. 1591, 07.01. 1599, 1599, 31.03. 1600, 19.01. 1603, 30.10. 1643, 11.10. 1644, 26.06. 1647, 12.10. 1647, 30.10. 1647, 05.11. 1647, 16.02. 1648, 11.03. 1648, 13.07. 1649 og juni 1649.

[...] Hertill at suarre møtte wdj rette for schreffne Toere Bachen och Halffuor Bachen, som formeente Toere ald aaßeden paa Bachenn med rette burde at tilkomme, epter hans schifftebreffs jndhold, saalenge de stander wed dierris fulde magt, och først fremblagde jtt schiffte breff Odt Joensen, Børger Joenßen och dierris søstere jmellom om huis faste goedz som war thømbt och falden epter sallige Joen Bachen, lydende ord jfra ord som epterfølger:

”Wy epterschrreffne Madtz Bastianßen ting schriffuer offuer Øsstfieldenn, Oluff Wrdalen, Herbion Ruj, Falchquor Schibbdalen, Gunuff Øffuerland, Torgrim Jorißdal, och Joen Medgaarden, laugrettis och neffnde mend udj Thinds prestegield, gjørre alle witterligt att anno 1643 denne 30 octobris, wore wij forßamblade paa Backen i hoffuenbøgt, loughligen died stefnt, at schiffte huis fastegoez som thømpst och falden ehr, epter sallige affgangen Joen Bachenn, och da bleff goezit for oß opreignit, som ehr udj Bachen 7 marcheboel, j Bøen 5 marcheboel, Moen 4 marcheboel, och i Ruj 6 marcheboell, ehr tilsamen xxii marcheboel, huilche goez, ehr tilschiffte imelum Odt och Børger Joenßønner, sampt Marite (s 2) Aaßild och Jurre Joens døttre, huoraff den elste broder Odt tilfalder i Bachen halfsyffuende marcheboel, Borger den yngste broder femb marcheboel i Bøen, et marcheboel udj Moen, och i Bachen ½ marcheboell, dj thoe søstere nemblig Marite och Aaßild haffuer altiit brugt og laedet sig nøie med sex marcheboel udj Ruj, och denn yngste Søster Jurrij udj Moen thræ marcheboel, och hermed ehr forneffnde goz jeffnit forneffnde arffuinger jmellom som forberømt ehr, det widner wij med worris zigneter her neden undertrøgt, actum vt supra.”

For det andet fremblagde et schifftebreff Odt Joenßens børn och arffuinger imelom giort ehr, formeldende ord fra ord som følger:

”Wy epterschrreffne Madtz Bastianßen tingschrfuer offuer Østfieldenn, Gulbrand Marum, Sønndre Bøen, Hellie Sualde, Olffuer Tueden, Giermond Schie, och Annon Breche, laugrettismend i Granizherrit, och Thinds prestegield, gjørre alle witterligt at anno 1644 denn 11 octobr. warre wij forßamb-lede paa Bachen i Hoffuenbøgt wenligen tilbedden aff alle salig Odt Bachens arffuinger, at schiffte dem imelom huis odels goez de samptligen ehr arffligen tilfaldenn (s 3) epter forneffnde Odt Joenßøn, huilchet goez ehr udj Bachenn, halfsyffuende marcheboell med bøxsell, [Lønneuig Thræ qtr. med bøxsell,3) och vdj Møllie jtt quarter som opbergis schyll aff, vdaff huilche goz Niels Thionaaas paa sin hustruis Aaßene Siffuers daaters, och hendis moder søster Sønneff Anders daaters weigne lutnet och kioßet sig epterdie de ware aff denn elste broder Anders Odtßen, vdj Lønneuig thræ quarter med aaßede och bøgsell, i Bachen thræ quarter, och i Møllie ehn quarter, som schal opbergis schyld aff, hernest tilfald Taasten Odtßen denn yngre broder hans goeddaatter nemblig Suanow Oluffsdatter, vdj Bachen med aaßede och bøxsell half-fembte marcheboell, och hermed warre de wenligen och well forligte om for-schreffne dierris byttelaug, thoege huer andre hand, och well atnøigdiß i alle maader, vdj samme forligning war dierris ord at dorßom nogen tied forschreffne dierris arffuegodz bleff paakiert, thalt eller steffnt, da schulle de werre jeffne goede om dett at forßuarre, thil windißbyrd at de saaledis om dierris byttelaug saa bleff forænnit som forbemelt ehr widner wij mod woriß zigneter [her nedenvnder]. Actum vt [supra]”

Huilche forschreffne byttisbreffue bemelte Jacob Øffuerbach formeente, iche at kome hannom till nogen hinder paa hans quindiß aaßede Lønneuig, eller Anders Lønneuig arffuinger paa den halffue part vdj Bachen, som der vdj ehr handschiff, och hans quindes græn och etleggh ehn romb tied haffuer brugt och fuldt, deß aaerßage, att Joen Backenn som det første schifftebreff ehr giort epter, war døed wngeforlig wed ehn 60 aar for schifftebreffuens dato, och Odt och Børger Joensønner epter hands døed, haffde schiff, dennem gozit imelom och ehn huer fuldt sin loed epter broder grænn i langsommelig tied wpaataldt, och meente derom schulle findes schifftebreff paa Bachen hoes Toerre selff om dj ellers maatte komme for en daug, dertil med vaar denn største part aff arffuingerne, och dem som goezet meest wedkommer iche til stedde eller affuiste at samme byttis breff

bleff giortt. Belengende det andet schifftebreff som Odt Joenßens arff-uinger och j største part dierris frauereelse giort ehr, och der udinden sat dennom 3 quarter tilbytis aff hans quindeß goodtz och aafede vdj Lønneuig, (s 5) huilchet hand och formeente iche at werre saa louglic som det sig burde, mens goezit epter hannem for lang tied tilfornne till hans arffuinger at werre schifft, och huer bekommit sin anpart, hans quindeß aafede wforkrenchet, och till deß beußning fremblagde jtt schifftebreff och forlig-gelse dennem jmellom, aff tuende Odt Joenßens sønner och threj mender for-ßeiglet, formellende som følger:

”Wy epterschreffne Olla Helliengen, Giermund Hølließen och Torckill Joenßen, suome mend y Hoffuenbøgt och Granizherit, kiendiß och witterligt gjør alle, att aar 1603 denn 19 january hørde wy och sage, ja och handeband diße epterschreffne sødschinde, som war Joenn, Siuffuer, Anders, Tasten och Olla Odtßønner, Marita och Gunnaar Ottßdøttre, saaleedis at forneffnde sødschinde ehre sig imellem selffuer goeduilligen och wenligen forligte, om huis arffuegoedz dennem epter dierris forældre arffueligen war tilfaldenn, det och huer aff dennem sin anpart som di vdj samme forligelse giort haffuer, som her epter følger att beßidde och bruge, ehr da først (s 5) Joenn elste broder tilfaldenn sin arffuedeel vdj Mell, liggende vdj Westfiorden paa Thind, Siuffuer lutnete sin anpart vdj Seuram i Hofnebøgt, Anders sin part vdj Backe, och i forneffnde Hoffuenbøgt, Tosten och sin anpart vdj forneffnde Backe och Olla yngste broder lutnede sin anpart vdj Høgßeder och i forneffnde Hoffuenbøgt, mend epterdie den part som Anders och Tosten haffuer faaet vdj Backen, war iche lige vdj landtall med det som di andre brødre haffuer faaet paa dierris bytte, bleff da forneffnde tuende brødre tillagt iii-j- kiørslag y Mæll for aarlige land schyld, och it lidet rødnings land, wed nauffn Rød som liger neden Bræßot gjorde i Hoffuenbøgt norden bekenn, Marrita haffuer faaet sin part, vdj forneffnde Høßeder, och Gundvaar sin anpart y forneffnde Mæll i Westfiorden, for aarlige landschyld jnd ad berre. Epterdie alle forneffnde sødschinde de ware nu komne till schillige och schels alder der dj forneffnde forligelse och bytte jndgaait haffuer, waar det da och alle forneffnde brødre dieris ja och sambtøche, huer aff dennem sin anpart selffuer at sede, heffde och bruge, ligeruiß som hand och best selff (s 7) kand haffue gauffn och goede der vdaff, och hans børn epter hannom vdj frembtiden saaleedis at arffue, at dette saa vdj sandhed ehr, wi dierris ord och handeband seet och hørt haffuer, at di saaleedis ehre ret byttes saate dett widnes wj med werris zigneter, som forneffnde trende brødre Siffuer, Tosten, och Olla oß haffuer wenligen ombeedet, hoes forneffnde Joen och Anders dierris zigneter her vnder thröchte, schreffuit och giort y Hoffuenbøgt paa Seuran, aar och dag som forsiger”

Dernest frembførde diße epterschreffne proff och widnißbyrd, som var di elste folch der vdj bøgdenne, och best schulle werre witterigt om deß leilighed anlangende Lønneuig och B[ac]kenn som saaleedes war handshifft jmood hin anden och huem Lønneuig med rette schulle tilkomme, och haffuer di proffuit och bekiendt som epterfølger:

For det første proffuit Falquor Schibdalen at Oluff Børgerßøn, Jacob Øffuerbachens quindes fader, var rette eier och odels mand epter sin sallige fader Børger Joenß til Lønneuig och vdj Bøenn.

2. Widnet Gunnil Taastens daater som ehr Torre Bachens quindes fader søster at hun (s 8) aldrich wiste at hendis fader kom Noget til i Lønneuig med Oluff Børgerßen.

3. For det tridie proffuit Gullich Breeset at hand vdj guz sandhed witterligt war, at Oluff Børgersen haffde sit frj och frelße aafede paa Lønneuig.

4. Prouffuede Aagott EnnersDaatter, Torbiøn Graffuers hustrue, at hun aldrig haffde hørt andet ehn forneffnde Oluff Børgersen haffde joe sin aazeede paa Lønneuig.

5. Proffuede Torbiøn Graffuer førige lensmand vdj Hoffuenbøgt at hand tiente Oluff Børger en, den thied hand toeg sin fader Børger Joenßen til sig formed-elst hans alderdombs schyld, da da viste hand well at Børgers brøder, Odt Joenn en ingen landschyld tilkomb vdj Lønneuig eller vdj noen maader nogen rettighed.

6. Proffuet Soendre Bøen at hand thiente hoes Børger Joenßen paa Lønneuig, och denn tied gaff hand ingen landschyld aff Lønneuig vden ehn halff thønde thill kirchen, siden tiennte hand hans sønn Oluff Børgerß den tied hanß fader for hannom opgaff Lønneuig, da brugte Oluff baade Lønneuig och Bøch i Hoffuenbøgt.

For det syffuende proffuode Toeff Gordzgiord denn elstemand vdj Granisherit at hand aldrich andet wiste, ehn at Oluff Børgerßen tilkomb halffanden thønde vdj Lønneuig, och kierchen -j- thønde, ellers slet jngen haffde nogen schyld widre vdj Lønneuig at kreffue.

For det sidste fremblagde forneffnde Jacob Øffrbache sallige Anders Lønneuige arffuinger omschifftelße breff och fuldmagt, lydende, ord fra ord som følger:

”Kiennendes wy epterschreffne Niels Kiønaß, Finger Bøen, Øystein Greffue-gierd och Knud Ruj vdj Grannisherit, Tuedal och Hitterdall boende, och hermed for alle witterligt gjør, at eptersom Thore Bachen aff Hoffuenbøgt haffuer forhuerffuit ehn sex mands med den soerne schriffuers schifft breff, paa worris rette arffue och oedel goz, nemblig halffparten med bøxxel och aafede vdj Bachenn, hand paa boer, som worris sallige werfader Anders Lønneuig, haffde handschifft fra sig formedelt høiende och bedre leilighed schyld, til Oluff Børgerßen for Lønneuig (s 10) jmoed ehn gammall forseig-lede byttisbrefs jndhold, daterit denn 19 january 1603, som worris sallige werfader forneffnde Anders Lønneuig, och hans sødschind jmellom ganget och giort ehr, dertil medtaget samme worris halffue gaard Bachen fra Jacob Øffuerbach, som paa sin hustrus weigne ehr sand odelsmand til Lønneuig, epter Oluff Børgerßen, som forschreffne handschifft haffuer jndganget imood woris willige och sambtøche, och imoed loug och domb, dertil med jmoed Kongl. Mayts. forbuzbreff, och same

halffue part bort sted och fest til Halffuor Bachen, som denn epter hans hiemmel haffuer brugt, huer forre wy nu nødiß till, forneffnde Jacob Øffrebach sin quindeß faders gaard bemelte Lønneug jgien at lade tiluige, epterdie hand aff forskreffne Toerre, fra Bachen wed schiffte och tag war wdstengt, och haffuer hand oß richtigen fornøiet och affbetalt threduffue och thoe rigsdaller, som worris sallige wer-fader Anders Lønneug schulle haffue, epter ehn sex mends wurdering formed-elst hußene war bedre [sic!]4) paa Lønneug opbygt, ehn de befantis paa (s 11) Bachenn, naar Oluff Børgerßen will omkoste handschiffte jorden med han-nom igien, och epterdie forbemelte Jacob Øffuerbach wille søege oß for aaruogste paa Lønneug, som war hans quindes odell formedelst wy iche hiemmelet hannom halffparten i Bachenn som oß burde, da haffuer wy samptligen hannem hermed fuldmagt giffuit paa worre weigne at maa søege Torre Bachen for den halffue aaruegst hand eller hans tilskedde paa worris anpart som salig Anders Lønneug sette Oluff Børgersen i Bachen, affuichet haffuer, och dette som wy selffuer perßonlig hannem der for søgte och ellers vdj forindschreffne puncter hol[de] forbemelte Jacob Øfferbach och hans arffuinger schadeßløß i alle maader, des til widnißbyrd haffuer wy woris boemercher her needen vnder laedet anteignne och wenligen ombedt Anders Laurßen for oß til witterlighz at vnderteigne sit nauffn, actum Bøen denn 26 juny anno 1647.”

Med witløfftiger ord och thalle parterne paa begge sider jmellum forregaff, och war Jacob Øffuerbach ehn endelig domb i sagenn begierendis

Da epter saadan forberørte leiglighed, och epterdie denn forliigelse och schiffte breff som er ganget och giort (vngefær wed ehn 44 Aar forschent) Odt Jonnßens børn imellom om huis odels goz, epter Odt Jonnsen thømt och falden ehr, strider jmoed det forindførde schifftebreff aff Madtz Bastiansen och sex mend in anno 1644 ehr forfattet, och di thræ quarter godz vdj Lønneug ehr vdj jndført, och iche Lønneug vdj det gamble byttebreff ehr anmeldet, menn sallige Anders Lønneug haffuer bekommit sin loed i Bachen som ehr siden bleffuen handschiff i Lønneug, dertilmed alle for jndschreffne proff och widnißbyrd som hermer, at Oluff Børgersen som war bemelte Jacob Offuerbachs quindß fader, alleene aatte Lønneug foruden denn halffue thønde kierchen der vdj tilkommer, huilchet och befindiß at werre tuert jmoed samme bytisbreff sameledis at paaschyde største parten aff arffuinger iche haffde werrit tilstedde, eller samme bytte affuiste, vdj ligemaade at salig Anders Lønneugs arffuinger jntet kiender sig til Lønneug, epterdie dj haffuer fanget dierris pendinge aff Jacob Øffuerbach [for huis salige Anders Lønneug haffde anboed paa gaardenn, widre en Olluff Bør-gerßen haffde giortt paa Backenn, dog ligueuall ville induichle sig udi en andenns grenn och arffuedeell att sette denem goetz tilschiffte, paa det hand Backen allene kunde beholde, der fore viste wi paa denne tid och sted, jntet udi denne lag at kunde dømme, mens den wdfundenn for woris gunstig øffuerdomere laugmandenn, nu till martenj laugting først-kommendes at kiende huilchen aff parternis entten det gamle forligelße, om schiffte effter Ott Jonßen med for jnd-førde proff om Lønneug, eller och Torre Bachens forhuert-fuede schifftebreffue, der schall stande vid sin fulde magtt, och haffuer thil samme tid alle salig Anders Lønneugs arffuinger selffuer att comparere med huis breffue och andit, di kand haffue samme gotz anrørende, at derom kand gaais huis rett er, thill widnißbyrd, wndertrøgker vore zignetter, actum anno dic et loco vt supra.]5)

- 1) Dateringen er gitt i lagmannsdom av 11.03. 1648.
- 2) Stedfestingen er gitt i lagmannsdom av 11.03. 1648.
- 3) Fra [tilføyd over linja
- 4) Av sammenhengen går fram at det må ha vært ment dårligere.
- 5) Fra [fylt ut etter lagmannsdom av 11.03. 1648, s.d.

12. oktober 1647

Skien

Peder Jensson, lagmann i Skien, tar arrest i høy- og kornavlingen på Bakka i Hovin for inneværende sommer. Det er tvist om åsete og grøde på gården mellom Jacob Øverbakke og Hallvard og Tore Bakka, og dom vil falle på lagtinget i Skien førstkommende martini. De sistnevnte forbys derfor å befatte seg med avlingene før dom er falt.

Påskrift om at arrestbrevet er lest på Skien lagting 3. søknedag før midfaste 1648.

NRA ds (p) 12. 10. 1647. Jfr. 10.06. 1591, 07.01. 1599, 1599, 31.03. 1600, 19.01. 1603, 30.10. 1643, 11.10. 1644, 26.06. 1647, 23.08. 1647, 30.10. 1647, 05.11. 1647, 16.02. 1648, 11.03. 1648, 13.07. 1649 og juni 1649.

Efftersom den thuistighed imellom Jacob Øffre bachen och Thore Bachen vdj Hoffuenbøigd, anlangende aasede paa Backen, och aarsvoxten som Jacob Øffre bache er fratagen, thill Martinj laugting førstkommende for laugmanden er vd-funden, da schall huis høe och korn som forleden sommer paa bemelte Backen er afflet, hermed were vdj arrest och beslag indtill loug och domb nu thill førstkommende Martinj laug-ting dennem derom haffuer adschilt, forbiudendis Halduor och Thore Backen sig noget dermed at befatte under forbe-melte thid, at loug och domb dennom derom haffuer adschilt, saa frembt de iche effter lougen will straffis och stande thill rette som wedbør, huoreffter de dom haffuer at rette, actum Scheen den 12 8bris anno 1647

Peder Jenßen mppria

Strid om åsetet på Grønneflåta nordre i Uvdal. Parter i saken er Sigrid Kjetilsdotter som arving etter sin avdøde ektemann Gudmund Olavsson og deres felles, avdøde barn på den ene siden, og på den andre siden livsarvingene etter svigerforeldrene til Sigrid. Det legges fram en avtale av 30.07. 1640 (s.d.) mellom Sigrid og svigermoren Tordis Olavsdotter. Sigrid får rett til å bruke Grønneflåta norde for sin livstid, mot at det faller tilbake til rett odelsmann etter hennes død, og mot at hun gir avkall på all annen arv etter ektemannen. Motparten, representert ved Torstein Bjørnsson, påpekte at Sigrid ikke kunne arve odelsgods etter barna sine. Dertil viste han til at Tordis ikke eide mer enn 9 1/3 kyrlag i Grønneflåta, resten eide bror hennes, Simon Olavsson, og datteren hans etter ham. Videre hevdet han at Sigrid skulle betale 32 rd til arvingene etter Gunnulv Grøtjorden, og 10 rd til noen vestmenn (telemarkinger), og førte vidner på det: Knut Flåten og Knut Guton bekreftet at svigerforeldrene til Sigrid, Olav Rui og Tordis Olavsdotter, skyldte disse beløpene, som Sigrid hadde tatt på seg å betale. Til gjengjeld skulle hun ha 5 rd for noe odelsgods i Halland i Dagali, som Olav Rui hadde pantet til seg. Sigrid bekreftet dette, og bød seg til å betale det hun skyldte. Torstein prosederte på at ettersom Sigrid ikke hadde holdt den opprinnelige avtalen, burde den kjennes ugyldig, og Grønneflåta burde tilfalle datteren hans, Karen Torsteins-dotter, og svigerinnen hans, Sigrid Olavsdotter, som var odelsfødte til det. Torstein avsluttet med at Sigrid Kjetilsdotter nå hadde brukt Grønneflåta på det syvende året, og selv hadde han måttet legge ut de 32 rd til Gunnulv Grøtjordens arvinger.

Saken tas opp til doms og retten konstaterer at Sigrid Kjetilsdotter for det første ikke hadde overholdt den avtalen hun hadde inngått med svigermoren Tordis. Dertil hadde Tordis disponert over hele gården, trass i at 2 kyrlag 3 remål høre til brordatteren hennes, Sønnøv Simensdotter. Endelig hadde Tordis gitt fra seg gods som hennes barn hadde rett på, uten at deres verger var blitt forespurt, med den følge at hennes datter Sigrid Olavsdotter og hennes barnebarn Karen Torsteins-dotter var blitt fortrent fra Grønneflåta. Med hjemmel i arvelovens bestemmelser dømmer retten at Sigrid Kjetilsdotter og hennes nye mann Gulbrand Sporan skal rydde og fraflytte Grønneflåta ettersom de ble utsagt til jul.

NRA ds (p) "ca 1647". Syv lakksegl på bretten, som for det meste er falt av, det siste dekker delvis over underskriften til sorenskriveren, som trolig var Karsen Hansson.

"[...] alle wdj dette mit obene breff witterligen gjør att ieg med min eigen frie wiellie och welberaad houg haffer jndgangit och giort en wenlig contragt och forligelße, med min kiere søns quinde, nemblig Sigerj Kittels daatter, salig Gudmund Oellsens effter leffuersche, och det udj effter følgende maade:

Att ieg forskreffne Tordis Olliis daatter, oplader, och aff staar till forskreffne Sigerj Kittels daater at hun effter forneffnde hindis salige mands (som var min sønn) hindis liffs tiid schall beholde een ødegaard wed naffn nørder Grøn-flaatten her i bemelte Opdall, som aarligen schylder een hud udj landtall med bøgxeil och herllighed, fra mig och minne effter kommandis arffuinge, och wnder forskreffne Sigerj Kittels daatter, samme forneffnde gaard at nyde och beholde, udj sin liffs thiid, och sieden forskreffne goedtz, effter hindis død, at falde till dend rette sande oedelsmand jgien, huormed ieg forneffnde Sigerj Kittels daatter paa forskreffne min salige hoßbundts weigne, och effter hans død, ehr till fredts stilledt, for huiß arff ieg kunde haffue at fordere, och belof-fuer hermed alderig udj nogen maade der paa at anche eller thalle, huerken paa løßøre, oedell, kiøbe eller pandtegoedtz, medens her effter huer anden alldelis quit at were och kraffueløeß for oß och alle woris effter kommende arffuinger, føde och w-fødde, till witterlighed haffuer wie wenligen werit begierende aff erlig och welachtet mand Hans Nielßen (s. 2) Kongl. Måys. fougedt offer Sandßwer och Numme dall, lensmanden Anund Killingsdall, och Knud Flotten for oß till witterlighed att forzegelle, som scheed paa Lofftstue steffnestue i Opdall dens 30, julj anno 1640." (ls)

Der jmoed protesterede Thoßten Biørnßen, och formeendte at Sigerj Kittelsdaatter ich burde at arffue sit barn udj odells goedtz, meedens allene at haffue hindis helling wdaff huiß goedtz hun och hindes salge mand effter hans død eigendis war, samelledis och foregaff forneffnde Thosten Biørnßen, at Thordius Olles daatter och sine med arffuinger iche aatte meere udj Grøn-flaatten end nie kiørlag goedtz, och en thredie part aff en kiørlag, det andet goedtz i samme gaard, beretter Thosten, Thordißis broder daater effter sin salige fader Simen Oellßen att thill komme. Jligemaader anmeldte offtr. forneffnde Thosten Biørnßenn beuißelige att wille gjøre, forskreffne Sigerj Kitels daatter, at haffue wdloffued nogelle penger, nembligh thiuuffue och tholff rixdaller till Gundelff Grøtjordens arffuinger, saauelsom thie daller till nogelle west mender, att wille betalle, som hand meendte och med ald billig-hed udj deris contagt at schulle weere jnd dragen, och samme hans angiffuende med at beuise haffde wed lenßmanden Giestelle Grequar ladet hiid steffne effterschreffne prouff, derom deris sandhed effter lougen at bekiende och till staa, nembligh Knud Floten och Knud Guttu.

(s. 3) Daa derom at proffue fremb komb nestebemelte Knud Flotten och Knud Guttue, som effter lougen hermede, at dend thiid Thordius Ollis daater, och Sigrj Kittels daatter med huer andere om dend contragt wore forligte, da beloffuede och fuldkommen till sagde Sigerj at hun (som hindes aalige mandtz fader och moder,

affgangne Olle Rudj och Thordis Ollis daatter der hand bort døde) schyldig var til Gundelff Grøet jordens arffuinger schulle betalle thiuffue och tholff rix daller, saa och till nogelle west mender thie rix daller, det jmoed schulle hun haffue at jnd fordrere, och oppeberge, aff nogen oedelsmænd, for een ødegaard i Daglien, kalldis Halleland, femb rix daller, som salge Olle Rudj haffued sig till pandted, sambt och at nyæde och bruge paa steffnte ødegaard i Opdall Grønflaatten hindis liffs thiid.

Diße forskreffne prouff at paa høre och till suare, ware neruerende till stede Sigerj Kitels daatter som samme deris afflaugde herming iche benechte kunde, medens wedstoed deris forligelße, saaledis som proffuedt er, wdj sandhed at were, och tilbøed hun sig nu lige for reten samme penger gierne och god-uilligen at wille wdgifffue och aff betalle.

Tosten Biørnßen der imod suarede och formendte, effter dj Sigerj Kittels daatter dend jndgangne contragt och forligelße maall, med hans wermoder Thordis Ollis daatter, iche holdet och full komit (s. 4) haffuer med dj pengers wdgifffuelse och aff betalling iche der fore bør macht at haffue, medens jgien kaldet at were, och hans daatter Karen Thostensdaatter, sambt hans weersøster Sigerj Ollis daatter Grønflaatten at thill wige, som der till er rette sande arffuinger och oedelsbaarne och jngen endnu nermere det at were beretiget, end Sigerj det saauelßom pengerne nu paa det aiuffuende aar brugt haffuer, saa Thosten der offuer haffuer maatte betalle till Gundolff Grøtjordens arffuinger, thiuffue och tholff rix daller, och war forneffnde Thosten nu herudinden en endelige och forsuarlig domb begierrendis.

Da effter tiltalle giensuar, och denne sags beschaffenhed, med flere och mange ord, parterne deromb jmellumb forløb, bleff derinden for retten dømbt och aff sagt at effter dj befindis Thordius Ollis datter, Sigerj Kittels datter med accort och contragt, att haffue forwndt och beuilligedt dend paa steffnte ødegaard Grønflotten udj Opdall ligende hindis liffs thiid till brugs och besidelse at schulle nyde och beholde, effter deromb (dend till forne) jndfördte contragtis widere formelding, huilchen contragt och foræring, Sigerj ey (som billigt) haffuer effterkommet, som proffuen och hindis eigen bekiendelse eigendtlige wduiste, och for klarre, endog Thordius haffuer Sigerj udj samme ødegaard Grønflotten (s 5) widere forwndt och beuilliget, end som hindis oedell war thoe kiørlaug och thre reemaall huilchet er hindes broder daatter, Sunneff Sammens daatter till hørende, wed arff och oedell, och forneffnde Thordius Ollisdaatter forskreffne godtz Grønflaatten wdj hindis børns w- myndige aar, wden nogen deris frenders och formynders willie och sambtøche, saaledis som før er meldet, haffuer bort forundt, och hindes børn, och børne børn, nemblich Karen Thostens och Sigerj Ollisdøttre, som jgien leffuer, dermed gaarden fra trengt, thill med och effter Sigerj Kittels daatter, hindis eigenne ord och bekiend-else, befindis samme (jligemaade) paa steffnde contragt effter Thordius hindis sønn Gudmud Oellßen, som Sigerj aatte, hans saauelßom hans børn deris dødelige affgang, at were giort och oprettet,

Da efftersom udj arffuelbalchens 3. cap. 7. art. wdførligen formeldis om hoßbund och hustrue, som haffuer godtz och pendinge, och endten denum dør wden liffs arffuing, da schall hueß løßøre, som effter giældens betalling offuer bliffuer, schifftis dend dødis arffuinger och den som jgien leffuer jmellumb, medens odels goedtzet falder frit till rette oedelsmand, huoromb och udj samme balchis 7. cap. første arff 8. art. saauelsom wdj thredie arff 4. article klarligen bemeldis. sammelledis wduißeis och udj oedels balchens 10. cap. (s. 6) huorledis oedels jorder fra quinder och v-myndige wdsøgis schall, wiße wie oß derfor iche att thorde wnder staa Karen Thostens daatter och Sigerj Ollis daatter, deris rette arffue och oedels goedtz Grønflotten, i Opdall ligende, at fra kiender, medens dj effter oedels bolchens 5. och 7. cap. saa och landtzleýe balchens 14. cap. dett att thill wige bruge och følge, och Gulbrand Sporen med hans hustrue Sigerj Kitells daatter till forpflicht were, och effter landtzleýebalchens 7. cap. samme øde gaard Grønflotten for dennu at rødelige giøre, effter dj hand for juell loughligen er wdsagt, doeg Sigerj Kittels daatter hindis hellning och løßøre, som hinder effter sin sslige mand Gudmund Oellßen med ald rette till kommer herudinden udj alle maader w-formendt. Att saaledis for retten dømbt och aff sagt er, bekiender wie med voris zegnetter her neden for, actum anno die et loco ut supra.

[Karsen Ha]nßen

1) Opplysningen om at Sigrid Kjetilsdotter bruker Grønneflåta på 7. året regnet fra juli 1640, og at hun er utsagt før jul, skulle tilsi at brevet er skrevet i første halvdel av 1647.

2) Stedsbestemmelsen baserer seg på den regel at saker av denne type skulle pådømmes på arvetomten.

11. mars 1648

Skien

Tomas Jensson, lagmann over Skienssysla, kunngjør dom i sak om gods i Bakka i Hovin og Lynnevik i Gransherad, og om åsetet på Lynnevik. Jakob Øverbakke i Hovin hadde stevnet tidligere sorenskriver i Østfjellene, Mads Bastiansson, og Olav Urdalen, Herbjørn Rue, Folkvord Skibdalen, Gunnulv Øverland, Torggrim Jørisdal, Jon Midgarden, Gulbrand Mårem, Sondre Bøen, Helge Svadde, Olve Tveito, Gjermund Skoje og Anund Brekke, lagrettemenn på Tinn og i Gransherad, for to skifter de hadde foretatt på Bakka i Hovin. De hadde medført at kona til Jakob hadde mistet odel og åsete i Bakka, som hun hadde rett på etter far sin som erstatning for Lynnevik, som faren hadde byttet bort til avdøde Anders Lynnevik. Skiftene hadde medført at

Tore Bakka på konas vegne hadde fått bygselen over Bakka, mens Jakob hadde fått gods på forskjellige ubeleilige steder. En hadde da sett bort ifra et skifte mellom Odd Jonssons syv barn av 19.01. 1603, noe Jakob mente ikke kunne være gjort etter loven, og hadde påført ham adskillige utgifter. Jakob la ned påstand om at skiftene skulle kjennes ugyldige.

Jakob la så fram skiftet av 19.01. 1603 (s.d.), som bl.a. viste at Odd Jonssons part i Bakka da ble delt mellom sønnene Anders og Torstein Oddssønner. For å få rett arvelodd hadde de dertil fått 3 ½ kyrlag i Møli og rett til rydningen Rue, som ligger nedenfor jordene på Breiset i Hovin. Søkne fikk alle sammen rett til å bruke og drive sine arveparter selv.

Dernest ble de to omtvistede skiftebrevene lagt fram. Det første, fra 30.10. 1643 (s.d.) var skifte etter Jon Bakka, der det bl.a. gikk fram at eldste sønn Odd Jonsson hadde fått 6 ½ mb i Bakka, mens yngstebroren Borgar hadde fått bl.a. ½ mb i Bakka. Det andre, fra 11.10. 1644 (s.d.) var skifte etter Odd (Jonsson) Bakka. Ætlingene etter eldste sønnen hans, Anders Oddsson, representert ved sønnedatteren Åse Sigurdsdatter og datteren Sønnøv Andersdatter, fikk 3 q i Lynnevik med åsete og bygsel, 3 q i Bakka og 1 q landskyld i Møli (i Mæl på Tinn). Ætlingene etter den yngre broren Torstein Oddsson, representert ved barnebarnet Svanaug Olavsdotter, fikk 4 ½ mb i Bakka med åsete og bygsel.

Saken hadde vært oppe for sorenskriver og seks lagrettemenn på Mårem tingstue 23.08. 1647 (s.d.). Retten konstaterte at de to arveskiftene etter Odd Jonsson stod i motsetning til hverandre. Olav Borgarsson var rette eier av bondegodset i Lynnevik, og den byttehandelen han og Anders Oddsson gjorde med godset i Bakka og Lynnevik var gjort uten samtykke av Anders' arvinger. Videre hadde ikke alle arvingene vært tilstede ved de arveskiftene som angikk dem. Anders' arvinger hadde fraskrevet seg sine retter til Lynnevik for å holde Jakob skadesløs. På den annen side hadde Olav Borgarsson tydeligvis ønsket å samle seg parter i Bakka, for å kunne beholde den. Retten finner ikke å ha nok grunnlag til å kunne dømme i saken, og viser den til lagmannen. Anders Lynneviks arvinger pålegges å finne fram og ta med det som kunne være av brev til sakens opplysning. Saken kom nå opp for lag-mannen noe forsinket, fordi Mads Bastiansson og de lagrettemenne som hadde vært med ham ikke var blitt lovlig stevnet, hadde Mads påpekt i et brev av 05.11. 1647 (s.d.), men dette var nå i orden.

Videre ble det lagt fram et vurderingsbrev fra 1599 (s.d.), der seks mann hadde taksert de forbedringer Anders Oddsson hadde gjort på Lynnevik de seks årene han hadde vært der, til 32 rd. Så en erklæring av 26.06. 1647 (s.d.), der fire av svigersønnene til Anders Oddsson overfører til Jakob Øverbakke den rett de har etter Anders til Lynnevik, ettersom de ikke kan skaffe ham hjemmel til Bakka. Jakob har betalt dem de 32 rd svigerfaren skyldte Anders Oddsson for forbedring-ene på Lynnevik. Endelig ble det lagt fram en erklæring datert 30.10. 1647 (s.d.) fra fem av Odd Jonssons arvinger på at de protesterte på skiftet av 08.10. 1644.

Mads Bastiansson møtte med fullmakt fra de 12 andre innstevnte, og la fram et prosesskriv av 11.03. 1648 (s.d.): Skiftet etter Odd (Jonsson) Bakkas arvinger var en sak kun for dem, og ikke for Borgar Jonssons arvinger. Det var da heller ikke sagt noe om Borgars gods i de bevisene som ble framlagt. Nevnte bevis var dertil ikke lovlig tatt opp. Lynnevik hadde aldri vært med blant Jon Bakkas gods, det var noe sønnene Odd og Borgar hadde løst inn og siden delt seg imellom med 3 q på hver, men det var ikke satt opp brev om det siste. Noe skifte etter Jon Bakka hadde heller ikke vært holdt før nå i 1643, og da hadde alle arvingene enten selv vært til stede eller sendt fullmakt. Følgelig har ikke Mads og de 12 som er stevnet sammen med ham gjort noe ulovlig. Tore og Hallvard Bakka, som begge var tilstede, støttet dette synet.

Lagmannen tar så saken opp til doms. Han legger størst vekt på skiftet fra 1644, der Nils Tjønnås hadde fått en part i Lynnevik, og Tore Bakka hadde fått en part i Bakka, begge med åsete og bygsel, og begge på vegne av konene sine. Det lar seg imidlertid ikke dokumentere hvordan Lynnevik har kommet i slektas eie, og skiftet hadde ført til stor omskifting av gårdparter i forhold til den muntlige avtalen mellom Anders Oddsson og Olav Borgarsson. Endelig protesterte en stor del av Anders' arvinger på skiftet av 1644. Lagmannen konkluderer med at dette skiftet ikke kan ha innvirkning på den rett kona til Jakob Øverbakke har etter far sin på Lynnevik så lenge Tore Bakka ikke kan dokumentere sin rett på Lynnevik. Likeledes har kona til Nils Tjønnås fortsatt sin rett til godset i Bakka, som far hennes fikk på skiftet for 45 år siden. Om Jakob mener seg berettiget til erstatning fra de som var med og utferdiget skiftet i 1644, må han saksøke dem særskilt for det, likeledes må det reises egen sak om retten til avlingen på Bakka som fogden hadde beslaglagt fra Hallvard Bakka. Beseglet av Tomas Jensson.

På siste side en begynnelse på en domsutskrift i en annen sak fra Tomas Jensson.

NRA-KA, innlånt til NRA fra lensmann Qvamme, Gransherad. Original på papir, 8 folioblad. Seglet er falt av. Jfr. 10.06. 1591, 07.01. 1599, 1599, 31.03. 1600, 19.01. 1603, 30.10. 1643, 11.10. 1644, 26.06. 1647, 23.08. 1647, 12.10. 1647, 30.10. 1647, 05.11. 1647, 16.02. 1648, 13.07. 1649 og juni 1649.

Thomis Jenßen, laugmand offuer Schiesøsell, gjør alle witterlig at anno Christj 1648 dennn 3 søgnne for midfaste, paa Skienn almindelige laugtinng, offueruerendis laugretit som da tilstedde waaar, wahr skichet udi rette Jacob Øffrebocke aff Hoffnebøigdt paa denne enne, som haffde hid udi rette steffnt Madtz Bastiannßenn, førrige tingschrieffuer offuer Østfieldit i Tellemarchenn, Olluff Vrdallen, Herbiørn Rudt, Falquer Skibdallenn,

Gunulff Øffrlandt, Thorgrim Jurißdallenn, Joenn Midgaarden, Guldbrand Marum, Sandre Bøenn, Helge Sualde, Olffuer Tuetten, Giermund Skie och Anund Brekenn, laug-rettismend i Grandis herrit och Tinds prestegield, paa den anden side, huorledis hand waar foraarßagitt dennem samptlig med retten att tiltalle for tuende schiffter di paa Backe i forneffnde Hoffnbøigdt haffuer giortt och wnder forßeigling fra denemb beschreffuen giffuitt, och der wdinden fraschifft hanem sin quindis rette oedell och aaßedit udi Backenn, som hende effter henndis salige fader schall med rette tilkomme for Lønneuig i Grannisherritt, som var handschifft med for-neffnde Bachenn till salig affgangne Anders Lønneuig, och di der imod haffuer tilschifft Thorre Backe, paa sinn quindis wegnne, bøxellenn i bemelte Backe, Och Jacob øffrebocke igienn, paa mange wbeleilige steder, sinn anpartt hedennførtt, och gandsche haffuer fragaaett, och ey anßeet, it gammelt schiffte, och forligelße breff, imellom affgangne salige Odt Jonsens bønne giortt och gangitt ehr, denn 19 janvary 1603. Huor effter enn huer dierris goetz sig haffuer med rette att tilholde, huilcke forneffnde dierris tuende schifftebreffue hannd formener iche saa loughlig att werre giortt, som (s 2) dett sig burde, och di hannemb wed dennem schall haffue foraarßagitt wittlefftige process och stoer wdgifft, huor udinndenn hannd formennte denem stor wrett att haffue giortt, och pligtig werre hanom at jndstaa och betalle, alt huis hannd paa samme begynnnte process, for dierris schyld haffuer anuenntt, och her effter anuendis vorder, och bemelte schifftebreff, att bliffue dødt och magttisløs, och iche hannem i nogen maade, paa forneffnde hans quindis rette odell och aaßede at kome till hinder. Steffningen anbefallendis Thor och Haluord Backe, och huem med dennemb haffuer werrit bemelte schiffte och breffue att lade giørre, at di och till samme tid och sted møder med alle huis breffue och annditt som samme omtuistige goetz kannnd werre anrørig, med huis widre samme steffnings jndhold.

Och till denne sags forklaring er først bleffuenn jndlagt det gamle schifftebreff imellom salige Odt Jonßens arffuinger, formeldendis som effterfølger:

”Wii effterschreffne Olla Helließenn, Girmund Helißenn och Thorkild Joenßenn, suorne mend i Houffnbøigdt och Gran-nißherritt, kiendis och witterlig giør alle at aar 1603 denne 19 janvary, hørde vi och saae jae och handerband diße effterschreffne søschorde, som waar Joenn, Siffuerd, Anders, Tostenn och Olla Odßønner, Maritta, och Gunnar [sic!] Odßdøttre, saaledis at forneffnde søschorde er sig imellem goduilligen och wenligen forligitt om huis arffue goetz denem effter dieris forældre arffueligen waar tilfaldenn, dette och huer aff dennem sin anpartt, som di udi samme forligelße giort haffuer, som her effterfølger (s 3) att beßidde och bruge Er da først Joenn elstebrodr tilfaldenn sinn arffuedeell udi Mæll ligendis udi Westfiordenn paa Tinnd, Siffuer lutnet sin anpart udi Seurom i Hoffnebøigdt, Anders sinn anpartt wdj Boche, och i forneffnde Hoffnebøigdt, Thosten och sin anpart udi forneffnde Backe, och Olla yngste broder lutnet sinn anpartt udi Høißæder, och i for-neffnde Hoffnebøigdt, menn effterdi den partt som Annders och Tostenn haffuer faaitt udi Backenn, var iche lige udi landtall med det som de andre brødre haffuer faaitt paa dierris bytte, bleff da forneffnde tuende brødre tillagtt iii-j- kørlaus i Mæll for aarlig land-schyld, och itt lidit rødningsland vid naffn Rud, som ligger nedenn Bredßen jorde i Hoffnebøigdt nordenn bekenn, Maritta haffuer faatt sin partt udi forneffnde Høeszæder, och Gunnar sin ann-partt i forneffnde Mæll i Westfiordenn for aarlig landschyld att jndbære. Effterdi alle forneffnde søschorde, at var nu kommet till schiellige och skiels alder, der di forneffnde forligelße och bytte jndgaett haffuer, waar det da och alle forneffnde brødre, dieris ja och sambtøche, huer aff denem sin anpartt sielffuer att sæde, heffde och bruge, ligeruis som hannd och sielff kand haffue gaffnn och goede der wdaff och hans bønne effter hanom udi fremtidenn, saaledis at arffue. At dette saa udi sandhed ehr, vi dieris ord och handeband seett och hørtt haffuer, att di saaledis och rett bytte saatte, det vidner vi med worre zigneter, som forneffnde trende brødre Siffuer, Tosten och Olla os haffuer wenligen ombedit hos forneffnde Joen och Anders, dieris zignetter her vndertrøgt, schreffuet och giortt i Houffnebøigdt paa Seuram aar och dag som foreßiger.”

Dernest bleff jndlagt di tuende paasteffnte schifftebreffue, det første medførenndis som effterfølger:

”Wij effterschreffne Madtz Bastianßenn, thingschriffuer offuer Østfieldet, Olluff Vrdallen, Herbiørn Ruj, Falquor Schibdallenn, Gunuff Øffuerland, Targrim Jørisdal och Joenn Midgaarden, laugretis och neffnder mend udi Tinds preste-gjeld, giør alle witterligt at anno 1643 denn 30 october vaare vi forßamlede paa Bockenn i Houffnebøigdt, louligen didsteffnt at schiffte huis fastegoetz som tømptt och falden er effter salig affgangne Joenn Backenn, och da bleff goetzitt for os opreignit, som er udj Backenn vij markeboell, i Bøenn v markeboell, Moenn iiij markeboell, udi Ruj vj markeboell, er tilßammen xxij markeboell, huilcke goetzer tillschiffte imellom Odt och Borger Jonßønner, samptt Mariett, Aaßild och Jurj Jonsdøttre, huor aff den elste broder Odt tilfalder udi Bachen halffßiunde markeboell, Borger den yngste broder femb markeboell i Bøenn, it markeboell udi Moenn, udi Backen it halfft markeboell, di to søstre nemlig Mariett och Aaßild, haffuer altid brugtt och ladit sig nøye med sex markeboell u i Ruj, och denne yngste søster Jurj udi Moenn threj markeboell, och her med er forneffnde gotz jeffnit for-neffnde arffuinger imellomb som forberørtt er, det vidner vi med worre signetter her neden vndertrøgtt actum vt supra.” Der hos bleff fremlagtt det andit nye schifftebreff, jndholdendis som følger:

”Wii effterschreffne Madtz Bastianßenn, thingschriffuer udi Østfielditt, Guldbren Marimb, Sondre Bøen (s.5.) Hellie Sualde, Olffuer Thuettenn, Giermund Skie och Anund Breke, laugretismend i Granißherritt, udi Tinds prestegield, giør alle witterligt at anno 1644 denn 11. october waar vi forßam-lede paa Bachen i Hoffnebøigdt, wenligen tilbeden aff alle salige Odt Backens arffuinger, att schiffte denem imellom huis odelsgotz di samptligen er arffueligen tilfalden, effter forneffnde Odt Jonßenn, huilchett goetz er udi Backe halffßiunde markeboell med

bøxell, Lønneuig iij quarter med bøxell, och udi Lønneuig [sic!] it quarter som opbergis schyld aff, wdaff huilche gotz Niels Thiøaas paa sin høstrus, Aaßue Siffuerdaters, och hendis moderßøsters Søneff Andersdaters vegne lutnett och kioßet sig, effterdi de vaar aff denne elste broder Anders Ottßenn, udi Lønneuig iij quarter med aaßede och bøxell, i Backen trej quartter, i Møllie en quartter, som schall opbergis schyld aff. Hernest tilfalt Thostenn Odtßennenden yngre broder hanns goede datter, nemlig Suane Olluffsdaatter udj Bachenn med aaßede och bøxell, halffemtte markeboell, och her med vare dj wenligen och velforligtt, omforscheffne dierris bytteloug, toge huer andre i haand, och vell adnøyes i alle maade, udi samme forligning war dieris ord, at dersom nogen tid, forschreffne dierris arffuegoetz bleff paakieret, talt eller steffnntt, da schulle di werre jeffnngoede om det at forsuare. Thill widnißbyrd, at di saaledis om dieris byttelaug saa bleff forænitt som forbemelt er, widner wi med worre zignetter wndertrøgtt actum vt supra.”

Denne tuiistigheed haffuer och werrit for tingschriff och sex mend udi rete til hiemting paa Marumb alminndelige tinngstue denn 23 augustj forleden aar 1647, huor da proff och widninißbyrd er (s 6) tagenn udi sagenn, och documenterne opleste och beslutningen paafølger, vt sequitur:

”Da effter saadan forberørte leilighed, och effterdi den forligelße och schifft-breff, som er ganngit och giort, wngeferlig for en 44 aar forschennitt Ott Jonßens børnn imellom, om huis oddelsgotz effter Odt Jonßen tømt og falden er, strider imod det for jndførde schifftbreff, aff Madtz Bastianßen och 6 mend, in anno 1644 er forfatett, och di trej quarter gotz i Lønneuig er udi jndførtt, och icke Lønneuig udi det gamle byttebreff er anmeldit, men salige Anders Lønneuig haffuer bekommit sin partt udi Bachenn, som er siden bleffuen handschifft i Lønneuig, der till med, alle for jndschreffne proff och vidnißbyrd, som hermer at Olluff Børgerßen som war bemelte Jacob Øffr-bøckis quindis fader, allenne aatte Lønneuig, forudenn den halffue tønne kierchen der udj tilkommer, huilchet och befindis at werret tuert imod samme byttisbreff, sameledis att paaschydis, største partien aff arffuingerne icke haffuer werrit til stedde, eller ßamme bytte affuiste, wdi lige maade, at salige Anders Lønneuigs arffuinger intett kiennder sig till Lønneuig, effterdi di haffuer faaett dieris penge aff Jacob Øffrbache for huis salige Anders Lønneuig haffde anboed paa gaardenn, widre en Olluff Børgerßen haffde giortt paa Backenn, dog ligeuall ville induichle ßig udi en andenns grann och arffuedeell att sette denem goetz tilschifft, paa det hand Backen allene kunde beholde, der fore viste wi paa denne tid och sted, jntet udi denne ßag at kunde dømme, mens den wdfundenn, for woris gunstig (s 7) øffuerdomere laugmandenn, nu till martenj laugting førstkommandes at kiende huilchen aff parternis entten det gamle forligelße, om schifft effter Ott Jonßen med for jndførde proff om Lønneuig, eller och Torre Bachens forhuerrfuede schifftbreffue, der schall stande vid ßin fulde magtt, och haffuer thil samme tid alle salig Anders Lønneuigs arffuinger selffuer att comparere med huis breffue och andit, di kand haffue samme gotz anrørende, at derom kand gaais huis rett er, thill widnißbyrd, wndertrøgger vore zignetter, actum anno dic et loco vt supra.”

Thill huilchenn tid, nemlig till martinj sist forschennit haffuer denne tuiistighed verret for mig udi rette, menns effterdj schriffueren Madtz Bastianßen, paa denn tid med de mend, ßom samme schifft haffuer werritt offuerruende, icke var steffntt och kaldittil sagen wiste hannd der till intett at suare, førennd hannd loulig bleff steffntt och kalditt, dateritt Skeenn denne 5 novembris 1647, huor offuer sagenn till denne tid er bleffuen jndsteffntt.

Fremdeelis er och jndlagtt it varderingsbreff aff 6 mend wdgiffuit anno 1599, som haffuer werrit tilbedenn aff Anders Ottßen, till att beße och wurdere hußene och rødningen paa en gaard Lønneuig, som forschreffne Anders haffuer forbedritt och opbygt paa 6 aars tid hand haffuer hafft samme gaard att bruge, huilchet da er wurgerit for 32 rixdaller, och vor forneffnde Anderßis farbroder, Borger Jonnszenn nerverende tilstedde, der saadenn er bleffuen beßeett och wurgerit, her foruden er fremlagt it andit documente som effterfølger:

(s 8) ”Kiendis wi effterschreffne Niels Kiønaas, Finger Bøenn, Øystein Greffuegiord och Knud Rui, udi Grannisherit, Tuedall och Hitterdall boende, och hermed for alle witterlig gjør, att effterßom Thorre Backenn aff Houffuen-bøigd haffuer forhuerrfuit en 6 mend, med den ßoerenschriffuers schifftbreff paa vorris rette arffue och oedels godtz, nemlig halffpartten med bøxell och aaßede udj Bachen hand paaboer, som worris salige verfader Anders Lønneuig, haffde handschifft fra sig, formedelst høyende och bedre leilighedschyld, till Olluff Børgerßenn for Lønneuig, imod en gammel forßeiglede byttisbreffs jndhold, dateritt denn 19 janvarij anno 1603, som vorris salige verfader forneffnde Anders Lønneuig och hans søschinde imelom gangit och giortt er, der tilmed tagit ßamme worris halffue gaard Bachen fra Jacob Øffrebach, som paa ßin høstruis wegne er sand oddelsmand til Lønneuig, effter Olluff Børgerßen (som forschreffne handschifft haffuer jndgaaet) imod woris wilge och sam-tøche, och imod loug och domb, der till med imod Kong. May. forbuds breff, och samme halffue partt borttstedt och fest, till Haluord Bachen, som den effter hans hiemmell haffuer brugtt, huor fore vi nu nødis till forneffnde Jacob Øffreboche, sin quindis faders gaard bemelte Lønneuig, igien at lade tiluige effter dj hand aff forschreffne Torre fra Bocken vid schifft och tag waar wdstengtt, och haffuer hand os rigtigenn fornøyet, och affbetalt 32 rixdr. som worris salige verfader Anders Lønneuig schulle haffue, effter en 6 mends wurdering, formedelst hußene waar bedre paa Lønneuig, opbytt, end di befanttis paa Backen, naar Olluff Børgerßen ville omkoste, handschifft jorder med hanem igienn, och effterdi forbemelte Jacob Øffreboche ville søge os for woxten paa Lønneuig, som var hans quindis oedell, formedelst vi icke hiemlet hanom halffpartten i Bockenn, som os burde, da haffuer vi samptligen hanem her med fuldmagtt giffuit, paa vorre vegne att maa ßøge Thorre

Bochenn for den halffue aarvegst, hand eller hans tilstedde, paa voris anpart som salige Anders Lønneuig settit Olluff Børgerßen i Bockenn affvirckett haffuer, och dette som vi selffuer perßonlig hanem derforre søgte, och ellers udi for jndschreffne puncter, holde forbemelte Jacob Øffrebache och hans arffuinger, schadisløs i alle maader, des till widnisbyrd haffuer wii worris boe-merke hernenen wnder ladit antegne, och wenligen ombditt Anders Laurßen for os till witterlighed at wndertegne sitt naffnn, actum Bøenn denn 26 juny anno 1647.”

Och for det siste bleff jndlagtt it anditt document lydenndis: ”Kiendis wi effterschreffne Joen Tinde, Thorbiøn Graffuer, Finger Bøenn, Halgrim Haackenæs och Olluff Møllie, udi Hitterdall, Haffuenbøigdt, Thuddall och paa Tind boende, alle affgangne salig Ott Jonßens arffuinger, att effterßom Thorre Bachen i Hoffuennbøigdt haffuer med den förrige schriffuer Madtz Bastianßen och 6 mend, jmod alle vorris vilge och widschaff, giortt it schifftebreff den 8 octobris anno 1644 paa trej quarter gotz udi Backenn (s 10) som hand paaboer, sig att wille tileigne, huilchett Niels Tiønnaas i Grannißheritt med rete tilkommer effter der om it gamell schifftebreff, och forligelßis jndhold, dat. denn 19 janvary 1603, imellom forneffnde Odt Jonßens børn gangitt och giort er, och der imod haffuer forneffnde Thorre Backenn ladit Niels Tiønnaas jndføre, at werre arffuelig tilfalden paa ßin quindis wegne, threj quart. udi Lønneuig, liggendis udi Grannißheritt, som er Jacob Øffrbøckis rette och sande odell paa hanns quindis wegne, och Jacob Øffrebach paa andre wbelilige steder igien laditt hedenføre hans rette odell och aasæde i forneffnde Lønneuig, der med at frauichle paa det hand Bochenn allene kunde beholde, och gandsche aldels gaatt bemelte gamle schiffte och forligelßebreff forbj, effter huilche wi alle forneffnde Jacob Øffrebach, haffuer begyntt och anfangitt vid rettens middell, forneffnde ßitt oddelsgotz Lønneuigh, tilbørligenn att wille igien winde, haffuer hand aff os werritt begierende, dette woris breff, huilchet vi hanem icke kunde benegtte, att vi os aldeelis jntet udi nogen maader befatter med schifftebreffuit, som aff Madtz Bastianßenn om Lønneuig och Bocke giortt er, eller dett sambtøche will, mens wi os tilholder worris goedt effter det gamle schifftebreff, och forligelße jmellom Ott Jonßens børn giortt er, och iche effter nogle andre forhuerrfuede breffue, till widnisbyrd och fuld-komen stadfestning, haffuer wi dette med worre zignetter och boemercher wnder trøgtt och schreffuit, och wenligenn (s 11) tilbedenn worris landschri-fuer Anders Pederßenn med os at forßeigle, actum Haackenes den 30 8br. 1647.”

Der imod att suare er møttt udi rette Madtz Bastianßenn, förrige tingschiffuer der sammatedtz, som paa sinn egegn och di jndsteffnde 12 mends vegne frem-lagde dierris schrifftlige forßett och berettnijng effter jndgangenn formeld-endis: ”Saa er her till voris kortte och eenfoldige beretning, at effterßom Jacob Øffrbøche fremußer it gamell schifftebreff, som er Ott Bochens arffuinger emellomb, saa kommer samme schiffte, eller schifftebreff, aldels jntett salige Borger Jonßens Arffuinger ved, ßom nu haffuer steffntt, mens mere til bestørchning wortt schiffte och forligelße, effterdi aff Borgers goetz, iche det ringeste der udi er neffntt eller jndførtt. Huad anlangende er di proff som worris wedderpartt fremußer, som er och eragtis iche for anditt en bencheprouff, efftersom di iche loulig ere tagne udi dieris paahør sagen angaar, och icke er beuist, om di wed æd er afflagt effter lougenn, som med samme proffs breffue er at beuiße, for mener ieg der fore iche at werre rettens gemeß. Saadans proff om di end var louligens tagne, ßom di icke er, burde at tagis paa schiffte och foræning, louligens for dem och rett ere gjorde, wndtagen di wretmesig beschreffuen er giffuen, som aldrig schal bliffue beuist. Huad sig belanger om Lønneuig, ßom ßaa megitt tallis om, det var aldrig Jon Backens gotz, mens hans sønner Ott och Borger haffuer det jndkiøfft, och kiøbebreffuit paa en fri almindelig tingstue er opliust och lest, saa Otts arffuinger tilkommer tjer qvartter der i, och Borgers ar(s 12)uinger trej quarter der i, huilche trej quarter hid til dags er handschiff med Anders Odßen udi trej quarter i forneffnde Bochen, som Borgers arffuinger hid indtill haffuer fult och hafft, dog ingen breff eller zeigell her om er giortt denem jmellom, thill med och iche schall beuißis en seting, eller det ringeste at werre wdclugtt, eller fordult aff salige Joen Backens gotz, i det schifftebreff vi fra os haffuer vnder forßeigling beschreffuen giffuit, till med och icke tilforrn nogen endelig och schrifftlig schifftebreff, forneffnde brødre Ott och Borger jmelom effter dieris salige fader Joen Backen er gaatt førend nu in anno 1643, som samptlige dieris arffuinger haffuer laditt oprette, och her till loulig med den gunstig øffrigheds steffning tilsteffnt, huor de och mesten dellen er comparerit, vndtagen nogle ßom haffde giffuit dieris fuldmagt fra ßig till denem ßom møtte, och der sielffuer godßitt for os opreignitt, der for ved vi os icke effter odellsbolckens 3 cap. nogitt at haffue wforrettit, mens der effter enthoder os, effterdi det nu wpaataalt, och kiertt, haffuer staaett paa 5 aars tid, och jntett widre godtz nu befindis en den tid. Huad angaar den simmie och forligelße, som salige Ott Bachens arffuinger der effter wngeferlig it aars tid, haffuer jndgaætt och giortt for domb och rett, formener wi och bør at staa i ßin esse som den nu er, effterßom det er loulig for retten scheed, i dommer, och danmends neruerelße, med ja och handeband, till med och icke same foræning att komme, worris vedderpartt eller hans medconsorter nogit ved, effterdi det er Ods arffuinger som den haffuer ladit oprette, och iche Borgers goetz der i att werre neffntt, ey heller hans (s 13) arffuingers etc, med huis widere ßamme jndleg formeldendis er, sub dato Skienn den 11 martij 1648. Dette forschreffne paa min egegn och di 12 mendtz vegne 11 martij 1648, Madtz Bastianßen mppria.”

Her møtte och tilstedde effter steffningens tilhold Thorre och Haluord Bachenn, som formente same siste schiffte icke wrettelig at werre forhandlit. Med huis merre parterne deromb jmellom forløbe

Da effter saadan denne sags beschaffenhed haffuer jeg med største flid offuerueigett och betragtit di tuende ny jndsteffnte schifftebreffue och fornemligenn det ßiste, sub dato 1644. denn 11 octobris wdstedt, huorudinden

jblant annditt befindis, Niels Tiønaas paa sin høstruis vegne att werre tillagtt an partt udi Lønneuig med aabæde och bøxell, och Thorre Bochen paa sin hustruis wegne halffemte markeboell udi Backenn med aabædde och bøxell wdlagtt, huilchet gotz wdj Lønneuig dog iche findis att werre specificerit, benefntt eller anmeldt, udi dett gamle schiffte imellomb Odt Jonßens arffuinger, for 45 aar oprett, saa det der offuer billigen kunde kome paa nogitt nytt schiffte, iche heller nu her for retten med nogitt documente beuißlig giortt samme anpartt udi Lønneuig, nogen aff Od Jonsens arffuinger at haffue tilhørtt, saa dett imellom demm kunde eller maatte komme till deelle eller schiffte, som dog scheed er (s 14) formedelst samme nye schiffte foraarsagitt stoer alteation och forandring paa det hand schiffte godtz som jmellem Anders Odßenn och Olluff Børgersen oprett waar, och di i mange aar fult haffuer, saa di der fore haffuer werritt foraaarßagitt samme hand schiffte, denem jmellem at opßlae, och huer igien att wige till ßitt, effterßom en stor del aff Anders Odßens arffuinger offuer forgedagte nye schiffte høiligenn udi forjndförde documenter sig haffuer at beßuerge etc:

Thii er der paa saa for rette affßagtt, att samme nye forfatitt schiffte icke schall komme Jacob Øffuerbache paa ßin hustruis wegne thill nogenn for-hindring, menns hand att tilluige, nyde och beßidde bemelte hanns hustruis faders aabæde paa samme Lønneuig, aff Thorre Barkenn wbehindritt i alle maader, jndtill atterbemelte Thore Backenn louligenn kannd beuiße, sig eller sine medarffuinger, nogenn lod eller andeell udi samme Lønneuig med rette at tilkomme, att deromb da kannd gaaes huis rett ehr, saauelßom och samme nye schiffte, icke heller att schall komme Niels Thiønnaas, paa sin hustruis vegne paa denne annpartt udi Backenn, hendis sallige fader, Annders Odßenn, paa schiffte, for 45 Aar ßidenn tillfaldenn er, till forhindring i nogenn maade, menn huis tiltalle Jacob Øffrbache formenner sig kannd haffue till Thorre Backenn och hans med consorter, som dett nye schiffte haffuer tillveyebragtt, och der med paaførtt hanem stor beßuering och omkostning, der for haffuer hand hanem eller denem for tilbørlig dommere at anßøge etc, och derom att gaais huis retten er gemeß, menns belangende den aaruogst aff høe och korn som Haluord Backe paa denne gaard Bochenn, forleden sommer affliitt haffuer, som aff Kong. Maytt. foegitt er satt udi arrest, till sagenns wddragtt, schall Jacob Øffrbache tiluige, eller och derfore, aff forneffnde Haluord Backenn, penng og fuld wedderleg i stedenn effter dannemends kienndelße. Des til widnißbyrd att saaledis der om forfunditt er, haffuer ieg mitt zignett her neden wndertrøgtt, och med egenn haand wnderschreffuit, actum anno, die et loco vt supra.

Thomis Jenssøn.

(s 15) Thomas Jensen laug mand over Hvidsø og for alle viterlig at anno 1648 den første søndag for mid fast paa Skiens alle mindelige loug ting over verende laugretes men som da til stede vare vare stiledede udi reten Torbiørn

1648, etter 24. september

Åsen i Eggedal (?)

Sak om Åsen i Eggedal. Narve Asleson legger fram Gard Olavssons pantebrev på 8 lispund rente i Åsen i Eggedal, der det går fram at Gard skal løse godset med egne penger og godtgjøre Narve forbedringer på hus og jordvei. Brevet er forseglet av Gard selv, av lagrettemennene Kjetil Flågan og Olav Ramstad og av sorenskriver Åge Pedersson Gamløse, og datert 20.06. 1646. Narve legger så fram sin egen saksframstilling: I 1646 kom Gard til ham og ba om et lån for å løse inn Åsen igjen, da den hadde falt under Kronen, ettersom Narve selv hadde odel til gården. Narve skulle få den som brukelig pant i åtte år, og derpå skulle han beholde den til han fikk igjen pantepengene: 108 rd, som gikk dels til å løse inn gården, dels til å dekke annen gjeld. Så hadde imidlertid Gard makeskiftet Åsen til Bjørn Gjer-mundsson, stikk imot pantebrevets ordlyd, trass i at Narve hadde odel på godset: Oldemorens hans, Siri Halsteinsdotter, hadde arvet 2 ½ setting i Åsen etter far sin, Olav Halsteinsson [sic!]. Narve viser til odelsbolken og til kjøpebolken i lovverket og krever å få ha godset upålagt.

Gard Olavsson Hagavoll og Bjørn Gjermundsson møtte og la fram makeskiftebrev av 24.09. 1648, der de to makeskiftet ½ (skip)punds rente i Åsen i Eggedal mot seks settinger i Hagavoll i Sigdal g 108 rd i mellomlag til Gard. De la også fram noen andre brev som ikke vedkom saken. Retten dømmer at Narve skal beholde Åsen slik pantebrevet hans tilsier, og at han kan søke Gard for kost og tærling for unødig sakspågang.

NRA-KA, innlånt 12.06. 1937 fra Riksarkivet. Original på papir, første ark mangler. Merke etter åtte segl nederst, ved det siste sorenskriver Åge Pedersson Gamløses signatur. Jfr. 16.04. 1593, 10.03. 1618, 07.04 1646 og 08.10. 1646.

(...) att forneffnde otte linnzpunds renntte jcke kand for rente aarlig dij hundre-de och otte daller effter laugen) och sidenn fremdbdiellis att beholde forneffnde otte linnspund goeds j forneffnde Aaßenn, jndthill bemelte Narffue Aßleßenn heller hanns arffuinger bekommer alle forschreffne hanns vdlonntte penge jgen aff minn egenn afflid penndinnge och iche anndenn mannds penndinge. Dißligeste obligerer mig och thill forpflichtter huis arbeid huis och bøgning forneffnde Narffue Aßleßenn bekoster att opbøgge paa forneffnde Aaßenn som er megit brøstfelldig, j des forneffnde aare mall, hann \jgenn att/ erlegge och betalle effter danne menns kiennndellße och vordering, nar hannd bekommer hoffuid stollenn forneffnde hundrede och otte rixs dlr. vdj enn samblid summa, och att forneffnde Narffue Aßleßenn och hanns arffuinnger for mig och minne arffuinnger att holde skadisløes vdj alle maade, att saaledis vrøgel-lig holldes och effterkommis skall som forschreffuitt staar, des thill vinnis-

biurd haffuer ieg med minn villie och vidschab vnndertrøgtt mit zeingenett, vennligen ombedit diße danne mennd Kitell Flaenn och Olluff Rambstad, sampt thingschriffueren Aage Pederßen med mig att forßegle. Actum Vjgg denn 20 juny anno 1646.

Ennd fremblaugde bemellte Narffue Aßleßenn hanns skriffthlig jnndleg for-mellende j sinn korte menning, efftersom ieg haffuer verit for arßagit att steffne Gaard Olßenn for Aaßenn hannd thill mig panntt satt haffuer for nogenn aar siden 1646, och da er kommen thill mig begiertte att jeg ville for-strecke hannom med en summa penge (s 2) thill att jnndfrellße forneffnde gaard Aaßenn med som vaar dømptt vnnder Cronenn, effterdj ieg er odells be-rettigit thill forneffnde Aaßenn, da vill hannd affstaae gaarden forneffnde Aaßenn for mig, jeg denn thill itt brugelligt panntt skall haffue vdj 8 aare mall och sidenn frembdiellis att beholde jnnthill jeg faar minne penndinng jgenn aff hanns egenn afflid penng, huilke hanns begiering jeg effterkomb och lannte hannemb hundrede och otte rixs dlr. att løße gaarden forneffnde Aaßenn fra Kongenn och anndre att betalle hanns gield med, hannd dett skyl-ldig var thill gott folck, och nu for kortt thid sidenn sig formastid att bortt bøtte samme forneffnde 8 lins pund emod hanns vdgiffne panntte breff och zegell hannd thill mig vdgiffuett haffuer, effterdj jeg er odells thilberettigte thill ombthuisennde aaßenn att minn olde moder Sijri Hallstenns daatter aatte ii-j-setting j forneffnde Aaßenn som hun arffuid haffuer effter henndis fader Olluff Hallstennßenn [sic!], och effterdj laugenn forklarar odells bolkenns 2 capitenn huemb odall med arffue bekommer skall bliffue hoes hanns grenn och affkomb att beßidde och iche komme thill andenn grenn denn stund dieris arffuinger leffuer, dißligeste formellder kiøb bolkenns 20 capitell: Huemb som først kiøber eller panntter nogit goetz skall beholde, det seniste kiøb eller panntt att verre thill forgiffues, setter vdj rette omb ieg icke bør nermer att verre omb thiustennde Aaßenn att beßidde, føllge och bruge (s 3) ennd som forneffnde Biørnn Giermudßenn, som icke er odal thilberettigte thill forneffnde Aaßenn, och bemellte Gaard Haggenolld att effterkomme hanns breff och segell hannd thill mig først haffuer vdgiffuet och det senniste breff hannd haffuer vdgiffuet thill forneffnde Biørnn Giermudßenn att verre thill for gieffues icke att komme mig thill hinnder eller nagdiell, och forneffnde Gaard Haggeuolld for hanns lettferdighed att giffue mig kost och tering, er her paa domb begierendis.

Thill sagenn att suare møtte vdj rette bemelte Gaar Haggeuolld, och Biørnn Giermudßenn och fremblagde forneffnde Biørnn ett pergamenns maggeschifte breff vnder 5 henngenndis zegell daterit den 24 september anno 1648, formel-lende j sinn kortte menning att Gaard Ollßenn och Biørnn Giermudßenn haffuer giortt dennem emellumb odells bytte och mageschifte, att forneffnde Biørnn skall haffue att Gaard Ollßenn ett hallf punnds rennte j Aaßenn ligenndiß j Eggedall med bøgßell och herlighed, lutter och lunder, der jmod skall forneffnde Gaard Ollßenn haffue aff Biørnn Giermudßenn thill vederlaug och mageschifte seks setinnger j Haggeuoll ligenndis j Sinngedall och itt hundrede och otte rixs daller emellumb jorde-bytte med miere vittløfftige same mageschifte breffs formelldinng.

Ennd fremblaugdis attschillige breffue och ducumennter som jnntit vedkomb denne proßes, derfor iche giordis fornødennd dennem att jnndføre.

Daa effter des forberørte beschaffenhed (s 4) effterdj her beuißis att bemellte Narffue Aßleßen er odells berettigit thill ombthuisennde Aaßenn beliggende j Eggedalls annexs dißligeste beuißis att forneffnde Gaard Ollßenn først haffuer bortt satt otte linnspund j forneffnde Aaßenn med bøgßell och herlighed, thill Narffue Aßleßenn det att skall haffue vdj otte aare mall thill itt brugelligt panntt vdenn mulesterinng heller paa talle effter der omb panntte breffuis vider vidløfftige formelldinng, da effter dett 12 capitell j kiøb bolken bleff forbemellte Narffue Aßleßenn thillfundenn effter ofte bemelte Gaard Ollßenns vdstedige pannte breff att føllge, niude och beholde ombthuisennde Aaßenn, och vdj alle maade att forholde sig effter hanns panntte breffs jnd-holld. Och effterdj høglofflige kong Christiann denn 4 hanns naadigste vd-giffne recess formellder vdj det 45 capitell, huemb som steffner heller lader sig steffne och taber sagen skall giffue hanns vederpartt enn billig kost och tering effter danne mennds kiennnellße, da bleff forneffnde Gaard Ollßenn thill fundenn att giffue bemellte Narffue Aßleßenn enn billig kost och tering, naar der omb giøris loughlig annfordring for dete steffne maal. Des thill vinnis-biurds bekreftning vnnder voris zinngenetter actum anno, die et loco vt supra

(merke etter åtte segl, ved det siste:) [Aa]ge Pederßen Gannløße egen haand

— Juni 16491)

Skien

Lagmannsdom om arven etter Gro Gudleiksdotter, bosatt på Bekkjorden i Rollag. Det legges fram et brev av 16.02. 1648 (s.d.), der Karsten Hansson, fogd over Numedal og Sandsvær, sammen med andre gode mann avga en prinsipputtalelse om arveretten, og en fullmakt av 03.07. 1649 fra Sigurd Bekkjorden i Rollag til Gudleik Høymyr om å møte for ham for lagmannen med full myndighet. Gudleik hevdet at Sigurd hadde betalt vergen hennes, Kjetil Rue (i Hovin) (2), 70 rd, men kunne ikke legge fram kvittering for det. Odelsgodset etter Gro var ½ t i Rue (gn 16 i Hovin) og ½ q i Bakka (i Hovin). Retten siterer lovens bestemmelser om arverett, og konkluderer med at farsøsteren Gunhild Torsteinsdotter skal arve et søsterlodd, og kona til Tore Bakka som brordatter skal arve et brorlodd, og at arvingene representert ved Kjetil Rue og Tore Bakka, sistnevnte på konas vegne, skal overta jordegodset. Om noen mener å ha rett på økonomiske ytelser av godset i den tida som er gått

siden Gro døde, må de stevne det inn for pådømming av sorenskriver og seks lagrettemenn.

NRA-KA, innlånt fra Olav O. Skibdalen, Hovin i Telemark. Et folioark, første del av dokumentet mangler. Jfr. 10.06. 1591, 07.01. 1599, 1599, 31.03. 1600, 19.01. 1603, 30.10. 1643, 11.10. 1644, 26.06. 1647, 23.08. 1647, 12.10. 1647, 30.10. 1647, 05.11. 1647, 16.02. 1648, 11.03. 1648 og 13.07. 1649.

”[...] witterlig, att anno 1648 den 16. february paa Ficken, huor da steffne holtis, offuerverrendis erlig och wellagtt mand Caften Hanßen, Kongl. May. foegitt, offuer forskreffne Numedall och Sandßuerdt, samptt lenßmanden Knud Ficken, med gottfolch flerre, komb for os wdj rette Thore Backe och Thorgius Medgaarden, aff Tellemarchen, som her aff retten var kundschaft be-gierrendis omb en arff, som er tømptt och falden effter Graa Gullegdsdaatter, som her paa Bekjorden wdj offuenbemelte Numedall, ved døden er affgaaen, och sig arff wdj fastegodtz och løßøre effterlatt, huem denn retteligen til-komb, da formelder arffuebolcken 7. capittel. 3. arffs, 4. articl. saaledis: ”Da tager fadersøster, egtefødd och samfædde, arffue, som er kommen aff samb-fædde brødere och søstre, egtefødd och samødde, med dierris wilkor som før er sagdt, och allestedtz, dersom oedels jorder er i skiffte, da haffue dj oeddell, som till er baaren, och dj andre løsße pendinge”, att saaledis befindis kiendis wj med woris zigneter her neden fore, actum anno, die et loco vt supra.”

Forbemelte Toere Bachens fuldmegtig, Gullech Højmyr, anviste och en fuldmagtt aff Siuord Bekjord i Numedall, som følger (s 2):

”Kiendis jeg Siffuord Bekiorden, boendis j Rollaug sogn i Numedall, och her med witterlig gjør att jeg fuldmagtt giffuer erlig mand Gullech Højmyr, boendis i Fleßberig sogn, att tillsuare paa Skeen laugting, for laugmanden, for huis Thorre Backen i Hoffuen bøigdt haffuer mig thill att thalle, effter steffningens jndhold, lige som jeg selff thillstedde var, och thill widnißbyrd mitt zeduonlige boemerche her neden wnderschreffuitt, ex Bekiorden den 3. junj 1649.” Sivord Bekiords zeduanlige bomerche.

Huor thill bemelte Gullech Højmyr paa forneffnde Siffuord Bekiords wegne, suared och formēnte hanem att haffue wdlagtt till Kittell Ruj, baade redde penge och anditt, som schall beløbe sig till 70 daller, som hand vnder sitt wergemaall, aff forberørte Graa Gunlegdsdaatters, haftt haffuer, dog derom jngen quitanze bleff fremlagtt, mens oeddelsgodtzitt som till arffs falder, findis att werre, wdj wdj[sic!] Ruj -j- tønde, och wdj Backen -j- quarteer.

Forbemelte tuistige partter om dene arffs thuistighed, paa begge sidder var en rettmesßig dom och sentens begierendis. Da effter saadan denne arffs thilfeldighed, som retteligen kand henförris till arffuebolckens 7. cap, wdj den tredje arff, huilchen till sagens rigtig forklaring, formaliter medförrendis er (s. 3), saa er dens thredie arff, dend tager faderbroder, egtefødd och samfædde, om hans fader war egtefødd, och broder sammødde, om hans moder war egte3), da tage huer sin thredje partt, omb dj ere alle thill, end omb faderbroder er eene, och brodersønner flerre, da schall faderbroder tage lige wed denemb, er broder søn eene, och faderbrødre flerre, da tage hand jeffne ved denem. Dend samme rett haffuer och brødre, som haffuer egtemoder tillßammens, och altid schall saa her effter werre, att een i sin green skall thage saa megitt som 2 eller flerre, i anden grenn, er och jche flerre end een till, da tager hand arffuen allene, er jngen aff denem thill, som før er taltt, da thager fadersøster egtefødd och samfædde, och broderdaatter egte fødd, som er komen aff samfædde broder och søster, ægteføddt och sambmødde, med dj wilkor som før er sagdt, och allestedtz der som oedels jorder er i schiffte, da haffue dj oeddell, som till er baaren, och dj andre løsße pendinge, saa som nest formelte, den tredje arff for-melder och jndeholder. Thj er der paa saaledis for rette bleffuen aff sagd, att forbemelte Gunild Thostenßdaatter, med hendis broder daatter, bemelte Thore Bachens (s. 4) hustru, schall, effter foranmelte tredie arffs 4. art. arffue, huis løsße och fastegodtz som effter bemelte Graa Gunlechsdaatter, tømptett och falden er, broder daatter till broderlaad, och farßøster til en systerlaad, som denem jmellomb schifftis och deellis schall, huilchen arffuepartt forneffnde Kittell Rudj, offtebemelte Thorre Bachen, paa sin hustruis wegne, wdenn all forhindring schall offrleffuere, och der som forneffnde Tore Bachen formener sig nogen opbyrßell aff godßett, aff Ruj och Backe, siden Gro Gulligdsdaatter wed døden aff gich, da derom, aff schriffueren och 6 mend att paakiendis, huis laugmesßigt eragtis kandt, om dj jche der om selffuer jndbyrdis kannnd forænigis, des till widnißbyrd mitt zignett wndertrøgtt, och egen haand hoßteignet. Actum anno die et loco vt supra [Tho]mis Jenssøn.

1) Dateringen baserer seg på fullmakten til Gudleik Højmyr, da sakene som regel kom opp få dager etter at slike fullmakter forelå.

2) Om stedfesting kfr. Skattematrikkelen 1647, VII Telemark fylke (Universitetsforlaget 1973) s 161.

3) Her er falt ut ”oc brodersøn ectefødd oc samfedde, om hans fader var ectefødd”, kfr. ”Kong Christian den fjerdes norske Lovbog af 1604” (Christiania 1855) s 80.

Halvor Juelsson på Haukedalen i Sokndals anneks under Norderhov prestegjeld pantsetter Haukedalen seter med kona Gjertrud Bjørnsdotters samtykke for 50 rd til Nub Torkjelsson på Lundesgård i Sokndal og hans kone Gunhild Helgesdotter. Om pantet ikke løses inn etter tre år skal Nub beholde eiendommen.

NRA ds (p) (1631-1653, kjøpt av C. Dahl, des. 1883, fra Kleiv i Eggedal. Defekt, kun venstre marg av s. 3 er bevart, s 1 og 2 er hele.

Kienndis ieg Halduor Juelssønn nu boenndis paa Houggedall vdi Soegnedals annex, wnderliggendes Norderhous prestegjeld paa Ringerigge, och hermet for alle witterligt gjør, udi dette mit obne breff, at ieg aff sand och ret witterligt giæld schyldig at werre erlig och fornumbstige mand Nub Thorchildßønn boende paa Lundesgaard her i forneffnde Soegne dalenn, halfftrediesindtz tiuffge ennenhennde rixdaler jn specie, som hand mig effter min fligtig och wennlig begiering, goduilligen laant och med forstragt haffuer, for huilche forschreffne hanns vllaante och med forstragte penger, jeg aff egen fri willie och welberaad hue, saa och met min hustrus Giertrud Biørnsdaatters beraad-føring, wilge, thilladelße och sambtøche, hannom och hanns hustru Gunnild Helgesdaatter, thill at frit, fuldkommen brugelig pant, haffuer udi pant satt it setter kaldes Hougedalssetter, som schylder it sold rennte, liggendis herudi forneffnde Soegnedalen, huilchen setter bemelte Nub Thorchildßønn, hanns hustrue, børne och arffuinger, er effter for it frit och fuldkommen brugelig pant, schall haffue, følge, niude, bruge och beholde, vdi thrj fulde aaremaall, och dersom ieg, min hustrue, børnn eller arffuinger, iche straxenns, naar for-neffnde thrj aaremaal ere forendiget, igienn jnnd løßer ogc jnnd løßer [sic!] forneffnde setter for dennd fulde summa 50 rixdaler, da schall denn der effter følge bemelte Nub Thorkildßønn, hanns hustrue, børnn och arffuinger till euindelige vudell och eigendom, w-formeenet i alle maader, thi bepligter ieg mig, forneffnde min hustrue, børnn och worres arffuinger, att fri, frelse, hiemle och fuldkommeligen at thill forneffnde Nub Thorchildßønn, hanns hustrue, børnn och deres arffuinger, omberørte Hougedals setter med ald thill hørrende och wnderliggende herlighed, were sig udi agger och eng (s 2), skoug och march, fiskevand och feegange, fra fields och thill fierre, weed huad naffn det er eller neffnes kand, jnntet wndertagendis i nogenn maader, for alle och hue mandz thiltale som der paa enntenn wille eller kunde thale. Och dersom saa kunde hennde eller schee, som sig dog (nest Gudz hielp) aldrig formoder hende eller schee schall, at forneffnde Houggedals setter, eller noget deß rette thilliggelße, blef forneffnde Nub Thorchildßønn wed nogen loughlig process, dom eller rettergang ifra wonndenn, medlertid hannd det saaledes i pannt haffuer, formedelst min wannhiemmelses brøst schyld, da atter loffuer och thillforpligter ieg mig, min hustrue, børn eller worres arffuinger, igien at wederlegge och forschaffe forneffnde Nub Thorchildßønn, hans hustrue, børnn eller deres arffuinger, jeffngot och saa welbeligligt goedz, till brugelig pant (eller och saa till oudel och eigenndomb, om dett iche igienn worder jnndløst, som før er melt) jnndenn sex vggers daug, nest effter det oß thill kiende gif-fuendis worder, eller och alle hanns vllaante och med forstragte pennger 50 rixdaler vdi en samlet summa vden nogen affkortning, saa hand, hanns hustrue, børnn och affuinger, herudinden schall werre och bliffue aldeeles for-udenn schade, och schadeßløß i alle maader, des till ydermere widnißbiurd, thrøggere och bedre foruaring, at saaledes fast och w:ryggelig holdes och effter kommes schall, som forschreffuet staar, da haffuer ieg mit signete, eller rette boemerche hernenen paasat, och wenligenn ombedet erlige och fornumbstige mand Christoffer Lundesgaard och Aßgud Brevig, laugrettismend (s 3)

28. mars 1650

Skien

Svein Andersson, Jon Larsson, Herman Lexler, Jan Bertelsson, Krister Nilsson, Olav Eriksson, Peder Pålsson, Guttorm Tollefsson, Jon Sveinsson, Hartvig Bertelsson, Pål Kremmer og Jacob Rasmusson, lagrettemenn i Skien, kunngjør at de i nærvær av Nils Lange til Lendsø, befalingsmann over Bratsberg len, N.N., forvalter over samme, og lagmann Tomas Jensson har dømt i en drapssak fremmet av Erik Olsson som fullmektig for Peder Jensson, fogd over Telemark. Knut Bjørnsson på Måremsrud på Tinn hadde kommet i skade for å drepe Jens Nilsson, som tjente hos avdøde sogneprest Mads Hansson. Drapsmannen hadde fått lande-vistbrev mens det ble tatt opp forhør på hjemmetinget. En halvgaling hadde inn-bilt Jens at Knut hadde beskyldt ham for å være en tyv, men Knut hadde aldri sett Jens før, og kjente følgelig ikke noe til ham. Jens hadde byttet ut den lille kniven sin med et stor og satt etter Knut, som hadde veket unna, mens andre hadde gått mellom og trukket Jens unna to eller tre ganger. Jens hadde imidlertid kommet løs og tatt igjen Knut i porten. Knut hadde falt på ryggen, kommet seg opp på kne og stukket Jens i leggen, den han ikke trodde han ville få livstruende skade. Retten kom til at Knut hadde handlet i nødverge og dømte at han skulle gi til de fattige etter sin ytterste formue, og så være fri for videre rettsforfølgelse.

NRA ds (p) 28.03. 1650. Et hull i høyre del av arkene går inn i teksten på s 1 og 3. Spor etter 12 segl, som må ha sittet på en løs lapp. På omslaget påtegnet at det er kjøpt av Hølje H. Hokkedalen fra Hovin i Telemark i august 1889.

Wÿ epterschreffne Suend Anderßen, Joen Lartzen, Hermand Lex(?)ler, Jan Bertelsen, Christer Nielßen, Olluff

Erichßen, Peder Poelsen, Gutorm Tolleff-ßen, Joen Suenßen, Hertuig Bertelsen, Poffuel Kremmer och Jacob Rasmus-ßen, laugrettesmend udi Skeen, kiendis och gjør for alle witterligt, at anno christj 1650 den første søgne epter midfaste, paa Skeen almind[elige laug-thing] offueruerendis erlig och welbyrdige mand N[iels Langhe till] Lendtøe, kong. majttz. befallingsmand offuer B[radtzberig lehn for]ualter offuer Bradtzberig lehn, sampt erlig o[ch velforstandige mand] Thomis Jenssøn, laugmand herßammestetz,

War skichet for retter erlig och wellacht mand Peder Jensßen, kong. majttz. foeged offuer Tellemarckens fougderj, hans fuldmechtig Erich Ollsßen, som lod fremkalde en ved naffn Knud Biørnßen paa Marumrud aff Tinßdall udj Tellemarken, som for nogen rom tid siden vforßiunligen achall haffue drebt och jhielslaget Jens Nielßen, tienedis hoes sognepresten salig her Maedtz Hansßen der sammestetz, och derpaa forhuerffuet kongs dag och tiede, huor-epeter sagen haffuer weret udi rette till nest forschiet martinj laugting her ßammestetz, och da epter welbemelte goede mand Niels Langhes beuilling, denne sag at vere optagen till neruerende laugting, at proffue udi en sagh, dißmedlertid till hiemting at kunde forhøres, saavit derudinden mueligt schee kunde. Haffuer nu derfore bemelte Knud Biørnsen perßonligen møt her til-stede, och om den sags tilfeldighed fremlagt ßien forhuerffuede proff och widnißbyrd daterit Marum tingstue udj forschreffne Thinßdall den 28 maj och 30 augustj for(s 2)gangen aar 1649, aff huilche widnißbyrd ehrfares at den som falt kom ud af stuen i prestegaarden med en kniff i handen, och draberen stod da i døren och ßagde till hannem: "Du har schielt mig for en tiuff", huortill draberen da intet suarede, och den som falt bleff holden, och forer ßaa ud i stuen och strax kom ud igien, och atter schylte Knud at hand schulle haffue schielt hannem for en tiuff, men draberen vndschylle sig at hand aldrig tilforn haffde kient hannem, och bad hannem lade ßig bliffue, men hand vdtog ßin kniff och stach epter hannem. Saa den som falt bleff atter holden och ført ind i stuen, och draberen gich fra hannem ud paa marken, da ßøgte den som falt, ud paa marken epter hannem med toe kniffuer i handen, huorda schaden er scheed. Och end ydermere førend schaden ehr scheed, da haffuer den som falt nedgaaed i en gammell stue, och der under lafftet nedtaget en stoer kniff, och slog en liden kniff aff skeen, och sette den store iste[de]n igien, och endog den som falt war kommen i forfaring at hand aff draberen schulle were schielt for en tiuff, som en anden halffgalning haffde hannem wsandferdeligen forßagt, saa har draberen doeg derimoed wndßchylt ßig med goed besche epterdi hand tilfornealdrig haffde seett hannem, men den som falt har winglet om i stuen med den store kniff i handen kytte och trued och wille ud ad døren till Knud draberen, men en som proffuer droeg hannem toe eller tre gange ind ig[en] och den som falt foer dog med macht fra hannem och ud, och da sad Knud draberen paa dørhellen, och aa dreff di i haab, och dermed fich hand schaden i porten. Forbemelte (s 3) drabers, som en arme enfoldig stackell, bekiende ßielff her for retten, at han aldrig tilforne haffde seet den som falt, førend hand kom der udi prestegaarden, och ßøgte ßaa gruelig epter hannem, først med en liden och ßaa med en stoer kniff, och jaget hannem baglengs ud ad døren imoed porten, huor draberen falt ned paa ryggen, och den som falt ßøgte hannem ßaal[edes med] kniffuen, kom hand da paa det ene knee at [staa] en liden kniff, stack hannem i leggen (som er[.....] beschiermede ßit eget liff, som till en deel[.....] en deel hans egen bekiendelse er at erfare.

Da epterdi den som falt med stoer jffrighed haffuer søgt epter draberen Knud Marumßrud, formedelst en falsch beretning at hand schulle haffue schielt hannem for en tiuff, wanseett draberen aldrig haffde seett eller kient hannem tilforne, epterßom hand var didkommen en fremmed karll uden paß och besched, och alligeuel ßaa mordeslig wiis omvexlet ßine kniffuer och søgte hannem, jntill paa det sidste [ha]fte rømme baglengs aff døren och udi porten, huor hand er falden ned paa ryggen, och der den anden fulde ßaa scharp epter med den store kniff, er draberen kommet paa det ene kne at staa, der hand wergede ßit liff for hannem, och stack hannem neder paa benet, huoraff erfares hannem iche at haffue achtet at beschade till døden, da er derom udi welbe-melte goede mantz och laugmandens neruerelse affßagt, att forbemelte Knud Biørnßen derfore schall giffue epter ßin yderste formuffue till dj fattige, huis hand kand affsted komme, epterdj hand (s 4) sielff er en arm stackell och dermed for dette drab at vere erlediget, epterdj den som falt haffuer giffuet han-nem saa høi aarsage till at verge ßit liff for hannem, desß till widnißbyrd at ßaaledis derpaa er affßagt, haffuer vj voris zignetter herundertrøcht actum anno die et loco ut supra.

21. september 1652

Grensa mellom Kleiv og

Skare i Eggedal

Reidar Desarud, Knut Strand, Håkon Haugen, Sigurd Hollerud, Torstein Kros garden Peder Slette, Jon Støvern, Erik skomaker, Kristen Skinnemoen, Pål Bork, Olav Hamre og Torgeir Rolstad, lagrettemenn i Sigdal, og sorenskriver Åge Pedersson kunngjør at de har dømt i en grensetvistsak mellom Skare og Kleiv, nærvær av fogd David Sinclair, lensmann Jacob Skartum og andre bra menn. Bjørn Jonsson på Skare hadde stevnet Hallvard og Torstein Kleiv med en rikest stevning datert 31.08. 1652 og utstedt av Gregar Krabbe, stattholder i Norge og høvedsmann på Akershus. Hallvard og Torstein anklages for ikke å holde seg til ei stor elv som dele mellom sine gårder og Bjørns, og stevnes derfor til å møte for 12 mann for å få grensa fastsatt.

Bjørn Jonsson la så fram et skiftebrev datert 16.10. 1632, der Eivind Haugen, Olav Åsan, Gunnar Teige, Sebjørn Rugland og Olav Skaland kunngjør at Pål og Bjørn Jonssonner har skifet og delt Skare mellom seg, slik at Pål som den eldste får søndre part, som er best, og Bjørn får den nordre, der det er spor av hustufter. Grensa

beskrives, og Pål skal alltid legge ut ½ rd mer av skatten enn Bjørn fordi han fikk den beste parten. Bjørn hadde først fått sin arv i ødegården Ørgenvika i Krødsherad, men nå skal søstrene deres, Ingeborg og Gjertrud ha den, mens Bjørn skal ha sin arv i Skare, av skyld ett sold (korn). Pål skal ha setra Grasholt og Tovetjern som ligger til Skare, og så halve Holmevann slik kjøpebrevet hjemler. Bjørn mente han med dette hadde bevist sin rett til setra og fiskevannene.

Hallvard og Torstein Kleiv la så fram følgende: Først et brev av 31.03. 1498 (DN XVIII nr 160) der Asle Helgesson og Øystein Helgesson kunngjør at de hadde vært på Pletan i Eggedal i Hovlands sogn og sett at Asle Bentsson hadde solgt Ulv Torsteinsson begge Kleiv-gårdene ibefattet deres part i Buene (ei seter), og fått full betaling. Derpå la de fram et brev av 03.02. 1531 der Olav Gunnarsson og Jon Asgrimsson bevitnet at Olav Helgesson og Hallvard Sveinsson avla ed på at Sandvann, begge Vad-tjerenen og en part i Haglebuvannet ligger under Kleiv, og at Kleiv nedre skal betale en hvid i kirkelut annethvert år. Endelig la de fram et brev av 12.06. 1490 (DN XVIII nr 116) der Mons Larsson og Engebret Larsson, lagrettemenn i Hallingdal, kunngjør at de hadde vært på Nos i Ål sogn og sett at Gudrun Bjørnsdotter hadde solgt Asle Bentsson det hun eide i begge Kleiv-gårdene ibefattet Buene seter og Sandvann. Hallvard og Torstein mente at dette beviste at de var rette eiere, og ba om endelig dom.

Retten dømmer så at Bjørn Jonsson med skiftebrevet av 1632 hadde bevist at hans eiendom strakte seg til dele med østmennene (d.e. numedølene). Pål Jonsson skulle ha Grasholt, Tovetjern og halvparten i Holmevaann, mens Bjørn skal ha marka til noe vest på Liåsen og ut ved Grindstølen, dog unntatt det som kirken eide. Beseglet av sorenskriveren og de 12 lagrettemennene.

På baksida påskrifter om at brevet er lagt fram 19.04. 1653 på Haugen tingstue, 19.09. 1663 på Skare nordre, og 05.10. 1737,

NRA ds (s) 21.09. 1652. 12 seglremmer henger ved, spor for den 13. Remmene skåret av et eldre brev. Fuktskade i øvre høyre halvdel gjør de ytterste ordene vanskelig lesbare, og i den horisontale bretten er enkelte ord og bokstaver blitt borte. Notat med nyere hånd i margin ut for hvert brev om at de er trykket i DN.

Wj effterschreffne Reer Degersrud, Knud Strand, Hogen Hogenn, Siurd Hollerud, Tostenn Korsgarden, Peder Slette, Jon Støffren, Erick skomager, Kristen Skenne Moen, Povell Bork, Olle Hambre oc Torger Rolffsted, æd-sorne laug retismend vdj Sigdalls prestegield, Aage Pederßenn sorenschriffuer der sammesteds, kiendis och hermed viterligt gjør at anno 1652 den 21. septemb. vare vi effter loughligt tilneffnelße forsamlede paa omthuistende aasted imel-lum Skare och Kleff och Garders eigendomb, der at gransche och erfare om rigtig delle och schiffte fra fier och tilfielß, huorledis det effter en huers deris vdvest och rigtig adkomst breffue paa begge sider ved magt holtis, huilcken aff parterne sig imod hinn anden i des tilfald kunde hafue forset, offuerverendis paa samme tid erlig och tilforstandig mand David Sinckler, k.m. fogit her sammestedtzt, samt bøgde lensmanden Jacob Skartemb och mange andre godt folch flere. Er da vdj rete presenterit erlig og fornumbstig mand Biørn Jonßen boendis paa Skare, som louligens befantis at haffue hid vdj rete ved en rigens citation citeret Haluor och Tosten Kleff aff Eggedahls annexs, och er samme steffning liudendis som efftermeldis:

Den stormegtige høybaarne forste och herre her Fredrick den 3. med Gudtz naade Danmarkis, Norgis, Vendis och Gottis konning tilforordnede stadtholder vdj Norge och hoffuismand offuer Aggershuß slot och vnderliggende lenn, jeg Gregers Krabbe til Hostenslundt, Danmarckis rigens raad, helser dig Haluor øffre Kleff och Tosten nedre Kleff vdi Sigdals prestegield med Gud, vide at for mig haffuer ladit andrage och tilkiende giffuet Biørn Joenßen paa Schare der sammesteds, huorledis [eder] ville gaa hanß eyer forudenn, och icke vil følge rigtig delle som er en stor elff imellom deris eyer, och den ville gaa tuert offuer med sin delle, huorfore ieg nødis til den ende, lough och ret at søge, da schal den sorenschriffuer med 12 vuillige mend besee elffuen fra aasted och til staffstøe och dømme huad rett er, huorfore ieg paa min allernaadigst herris och kongis vegne aluorligen vil haffue eder tilbødet och befallet at i retter eder [vdj] føylighed, herom at møde dagenn nest for St. Matthæi dag, forneffnde aasted som er imellom Kleff gaardene och Schare, effter steffningens offuer dig loulig forkyndelße, for den sorrenn schriffuer der sammesteds [och] tolff wuillige laugretismend, som da schal tilforpligt vere eder imellom paa begge sider at kiende och dømme huad ret er, och samme domb strax fra sig at giffue beschreffuen, haffuendis med sig alt huad [eder sig] med acter at forsuare, ladendis det ingennlunde vnder loughens høyeste falßmaal, actum Aggershuß den 31 augusti 1652.

Dernest fremlagdis aff forbemelte Biørn Joensen Schare it arffue schiffte breff [med] 5 mendtz jnnsegle och denn soren schriffuerne haand och segel, daterit Skare anno christj 1632 16. octobris, er liudendis som effter meldis:

Vi effterschreffne Effuen Hougen, Jon Berrig, Olluf Aasß, Gunder Thoÿ, Sebiørn Rouglan och Olluff Schadelan, æd-sorne laug retismend vdj Egge-dals annex vdi Sigdals prestegield, kiendis och for alle viterligt gjør, at anno christj 1632 den 16. octob. vare vi paa Schare her vdj Eggedal at schiffte och delle forneffnde gaard Schare imellom Poffuel och Biørn Joensen, da schal huer broder følge sin loed och part vdi forneffnde gaard Schare som effterfølger Poffuel Jonsen ßom er eldste broder schall følge och haffue sønder partenn vdj forneffnde Schare, som er beste gaarden, och Biørn Joensen schal følge och bruge den nørdre part vdj forneffnde gaard Schare, och der er saa vel tophter paa som paa sønder partenn, och schal forneffnde Biørn begynde

hougen neder til och op i almuen vejen, fra almuen vejen och op i berigsnuppen, och følge saa hougen op effter i store røsen, och der ifra røsen op i store berig och der paa racte forneffnde Poffuel och Biørn henderne sammen saa huer schal bruge och haffue denn part vdi forneffnde gaard Schare som forskreffued staar, och huer broder schal giøre sin partt saa nyttelig som hand best kand, och ingen af dennem schal giøre hin andre forfang vdi nogen maade, dißligeste schal Poffuel altid vdlegge en halff daller mere i schaten ind Biørn, fordi at forneffnde Poffuel fick den beste lodt och part vdi forneffnde gaard Schare, och saa huer af dennem schal haffue halffparten i huß och herberig, fick forneffnde Biørn Jonsenn først sin arffue lodt vdi Orgensvigen vdi Krýßherredt, som er vdiorder, men nu schal tuende hanß søstre neffmlige Jngeborg och Giertrud, haffue sin part vdi forneffnde gaard Orgenvigen, och Biørn schal haffue sin arffuelodt vdi forneffnde Skarre som er et solß rente med luter och lunder, fiske och fugle inden gaardtz och vden, och sin landstrøm til oßmendtz eýer ved-tager, dißligeste schal forneffnde Poffuel følge en stouel ved naffn Großholdt, saa Toffuekiennet liggendis vnder forneffnde gaard Schaare, dißligeste halff-parten vdi Holmevandet lige som kiøbe breffuet omformelder, och huilckenn aff parterne som brøstfalden er, den schall vederlegge den anden, vden nogen modsigelse vdi nogen maade, at vi haffuer býted och delt forneffnde gaard Schaare imellom forneffnde Poffuel och Biørn, och haffuer seedt deris hander-band och offuer bleffuen saa forligte som forskreffuitt staar, vinder vi med voris zigneter hernenen vnder datum vt supra.

Her hoeß sate oft bemelte Biørn Joensen Skare vdi rete omb hand icke effter for jnnførde arffue schiffte breffuis vduißning bør at følge sinn egendomb til østmens eiger vedtager med schouff och bede samt støll och kiernne imeden och ald den stund samme arffueschiffte breffue och anden loughlig beuißning bestaar ved sin fulde magt vcasserit vdi alle maade, med ved hanß foregi-ffuende, beretning och vaarder paa enn endelig domb och sentens begierendis. Thil samme at suare er møt vdi rette Haluor och Tosten Kleff, som fremblagde atschillige breffuer [.....]huer och dj b[.....]st som

”For allum manom som dete breff see eller høre leses Q.G. och sine, kunde giør vi Aszle Hellesen och Østen Hellezenn at vi voremb aa Plithonn som ligger i Ægedal i Hofflandtz sogenn løffuerdagen nest for kære synne daug anno domini mcdxc octauo, soghom och hørdum aa begge hannde banndham therom Aszle Benntzen och Vllff Torstensen, saa at Aszle Bentzenn sælde Vllff Torstensenn Kleffs gaardenne, baade med luter och lunder, som dertil liger och liget haffuer i frann forne och nyæ vthann garsz och jnnen med fische och fyulle vthhuamm och vedhestade och saa megen andhell som laae til Schardhe i Bodham. Kiendes och saa dher forskreffne Aszle Benntsenn at haffue oppebaridt første pænninge och øffsthe aff Vllff Thorsennsenn effter beggis theris samthal, som thennem da vel atnøgdhe paa bodhe siær. Kiendis och da Aszle Bentzen, samstedtz at haffue anuorth och sænt forneffnde goedtz fra sig och sine arffuinger och vaar Vllff Torstensenn och hansz arffuinger til æuerdelig eye, til ydermere viszenn, at saa var giort och hørt, henge vi vore jnndsegle for dhet breff som giort var aar och dag som fore siær.” Enn frem-lagdis it pergaments proffs breff, vnder tuende hengendis indselge, liudendis om ßamme vannid enn lut i Haglle vanne med videre ßame breffs jndhold och er liudendis som efftermeldis:

”Aar effter Guds býrd MDXXX primo var thedtte breff giort effter konnon-monneß dag var hire Olluff Gunnarsenn och Joen Asgrimßenn ath saa Olluff Helliesenn och Haluordt Suenßenn met fullom ædhsteff ath Sanduand liger vnnder Cloue gard och huøß huadhe thiøner badhe, och enn lut bordt i Haglede vanne, och i nedre Cloue gaard gaar aff enn huidh i kierce lut huert aar til mere viße och sanninghe tha sether teße godhe menne sin jndsegle for thette breff som giort var i Eggedal kyrke saughem die och aar som fore siger.”

Ennd for det sidste fremblagdis aff bemeldte Haluor och Tosten Kleff it perga-ments kiøbe breff vnndet thuende hengendis indsegle at Gudennb Biørnns daatter haffde solt Aßle Bentsen saa myket som hun atthe i baade gardenn i Kleff med videre samme kiøbe breffs indhold ch er liudendis som effterfølger:

”Ollum godhen manom themb som thete breff see eller høre konethe giørenn ieg Mons Laffrensen och Engelbret Laffrensen suorne laugretismend i Halling dall Q.G. och sine met thette vort opne breff ath vi varom a Nosz i Aalls kircke sockenn i Hallingdal, lougherdag nest fore Betolffs vikoe daug, anno domeni mcdxc hardum och saagenn a: handerband theræ, Solle Thorleffsenn, i fulle veibodhe moder sinne Gudrun Biørnsdaatter adh honn haffde solt Aaszle Bentsenn saa myket som hun aatthe i baadom gardanan i Kleff, som ligger i Eggedal i Hofflandtz kirke sockenn, och i setter som hetter Budan och i vattenn som hetter Sandvathenn, vnder forne(m)der garde Kleff och sidenn met allom them lotenn och lonnedom som til denne gard ligger och liget hauer ifra forn och nyia till rete ennde merke, och til sandrind her vnnder hennngion vi vare jndsegle neddhen fore thete breff som giort var dag och aar som for siger.”

Satte her hoes hid inndsteffnde Haluor och Tostenn Kleff vdi all rete om di nu icke effter deis vdi rete lagde breffue och ducumenter io bør at følge omthuistede eighedomb saa vit deris breffue om melder och indholder, och aff arildz tid deris forfægder for dennem, fuldt och brugt haffuer, och var derpaa enn endelig domb och sentens begierindis.

Da effter tiltalle, giensuar och denne sags eigenlig omstendighed, och effterdi forbemelte Biørn Joensen Schare haffuer herfor retenn beuißligt giort at hand effter hanß nu i retelagde arffue schiffte breffue, at hand schal haffue sin land-strøm til østmens eýer wedtager, dißligste at schal forneffnde Poffuel følge en støll ved naffn Graßholt, och saa Toffue kierned liggendis vnder forneffnde gaard Schare samt halff partenn vdi Holmen vannid,

effter deromb hanß rigtig adkomst erlißning, och som hanß forfader for hannem fuldt och brugt haffuer, effter kjøbebreffs vduisning, diß ligste schal forbemelte Biørn Schare følge ald marke Liaasen nogit vesten paa och vd med Grindestøllen, och saa giffue effter det d[eale] som nu forefunden er, dog huiß ringe egendomb bispen til bafull jord var eigene, sig icke med at befatte, och di Kleffs besiddere at følge deris egendomb effter deris nu i rete lagde breffue och documenter, och icke nogen aff parterne hereffter dags at gjøre hin anden nogenn inpas paa deris egendomb vnder lousens høyeste straff imod enn huer deris rigtig adkomst beuißning, som louligt och billigt er, och ver samme forsate delle et sete delle stenne vdi bege parternis biuerelße naar dennem best och beleiligt siunis got at vere, och det at skee louligen, dett till vinnisbyrd actum, anno, die et luco vs supra.

Ved 13. seglrem:

Aage PederSen Ganløs egen [haand]

På baksida følgende påskrifter:

Anno 1653 denn 19 aprillij er lest paa Hougenn annordnede tinng steffne vdi den meenige tinng almuis paa hørrelse testerer jeg Aage Pederßen Gamløse egen haand

Lest och veret vdi rete paa nørder Schare udj Eggedall den 19. september anno 1663 huor samme tid domb gich, bekiender jeg [underskrift mangler]

(delvis uleselig påskrift om at det er lagt fram på Skare 05.10. 1737 av G. Falch)

Forøvrig et par skriveøvelser?

—

30. august 1653

Uten sted

Jon Anundsson på Tinne (i Heddal) har makeskiftet odel mot odel (med Halvor Fosso i Hovin) hele Fosso, og til gjengjeld har han fått 1t skyldgods i Breiset (i Hovin) og 200 rd attpå.

SiK, Telemark, Øvre østfjelske sorenskriveri, tingbok 1665 (nr 2), fol. 25b, ting på Bøen på Tinn 04.04. 1665.

Joan Anundßen Tinne hafuer afstaait och afhent ald Foße med bøxel och her-lighed, derimod bekommit til wederlaug j td schyldgodz udi Breisæth och der til 200 rdr, dermed mageschifft odel for odel dennem jmellem, datterit 30. augustj 53.

—

3. september 1653

Hjartdal ting

Johan Trinepol, borgermester i Skien, kunngjør at han med samtykke av kona Karen Gjertsdotter har makeskiftet gods med Torgeir Kjetilsson på Flatland i Hjartdal. Torgeir fikk 1 ½ t i Flatland med odel og bygsel, hva Johan fikk går ikke fram av sitatet (mulig feil i avskriften).

Beseglet etter sigende av Torgeir, men en ellers ukjent Øystein Tolleivsson har satt bumerket sitt først på dokumentet. Videre underskrevet av Tobias Mortens-son, sorenskriver i østre Telemark, og beseglet av lagrettemennene Johannes Åbø og Niri og Anund Hovland.

Påskrift om at skjøtet er tinglest på Norbø i Hjartdal 24.09. 1690, og lagt fram i skifte på Flatland søndre 30.03. 1697.

Gjengitt i dom av 06.-07.05 1707, s.d.

—

1653

Megarden i Hovin

Skifte etter Tord Megarden. Sønnesønnene Torgeir Halvorsson Grov og Alv Halvorsson Hovinbøle hadde tatt seg ut begge Grov-gårdene og Espeset til åseter, i kraft av å ha arvet sin far Hallvard Tordsson. Søstrene Sigrid og Ragne Tords-døtre hadde tatt åsete i Megarden, og Marit Torsdatter hadde tatt åsete i Nappegard (alle i Hovin).

SiK, Telemark, Øvre østfjelske sorenskriveri, tingbok 1673 (nr 8), fol. 16b, ting på Megarden i Hovin 08.03. 1673.

(...) broderen Haldvor Tordßen søhner forneffnde Torgier Groeff och hans broder Alff Hoffnebøhl hafuer kioßitt

sig som di ville till aasæde begge Grofz gaarder och Espesett, derjmoed søstrene Zigrj och Ragne Torsdøtre deris aasæde udj Midgaarden och Margitt Torsdatter sitt aasæde udj Nappegaarden.

17. februar 1654

Bøen nordre i Austbygda

på Tinn

Tobias Mortensson, sorenskriver i østre Telemark, og Halgrim Håkanes, Nils Vålund, Olav Rue, Jon Svalestova, Herlaug Svimbil og Arstein Sjøtveit, lagrette-menn på Tinn, kunngjør at de etter pålegg fra Klaus Andersson, fogd i Telemark, hadde vurdert boet etter Gisle Gunnulvsson på Bøen i Austbygda, som var blitt henrettet etter å ha drept Olav Hallvardsson på Rue samme sted.

Det ble først lagt fram et skiftebrev av 10.10. 1642 (s.d.) som viste at Hallvard Tollevsjordens etterlatte sønn Gunnulv Hallvardsson hadde arvet 1 t i Apalen etter bestefaren sin, Olav Apalen. Gisle hadde vært verge for ham, og godset ble nå overført til Gunnulv. Så fulgte et skiftebrev av 07.03. 1645 (s.d.) etter Tora Gunnulvsdatter mellom ektemannen Gisle og barna deres. Barna hadde arvet 1 ½ t i Bøen, og godset ble følgelig trukket ut av boet. Så blir løsøre taksert og gjeld regnet opp: Til fogd Klaus Andersson for misbruk av signetten hans, og for skatter og avgifter, til Gjermund Berge, Nils Vålund, Ove Andersson (i Skien, for utlegg av skatt), Olav Bakka, "Hertsbern" Knutsson, Gudbrand Mårem, Gjermund Bøen og sorenskriveren. De fikk utlegg i løsøret, resten ble delt likt mellom Kronen og enka Tora Leiulvsdatter.

Av jordegods var det ½ t kjøpegods i Gudleiksrud, 1 q pantegods i Lislerud, 1 ½ t i Bøen, 3 q i Midbøen og 1 ½ q i Haugen (alle i Austbygda), som alt sammen tilfalt Kronen, mens enka beholdt sitt jordegods 1 ½ q i Lien (i Austbygda).

Fra Rentekammeret, lensregnskaper, Bratsberg len 1/5 1653 - 1/5 1654. Legg 39.2, inntektsvedlegg H, futeregnskap for Telemark, vedlegg 1 til regnskapet.

Fra selve regnskapet er hitsatt teksten, og utgiftene i forbindelse med henrettel-sen: Til arrestopphold, dom, og skyss og kost for boddelen, til ståterkongen for å grave grava, og til kapellan Pål Mikkelsen i Skien for å følge ham til retterstedet.

Tobias Morttensen sorenschiffver ofver østre Tellemarken, Halgrim Haache-nes, Nils Vaalund, Olle Ruij, Jon Svalestue, Herlof Svinbøl och Aarsten Siøtved, laugrettißmend paa Tind, gjør witterligt at anno Christi 1654 den 17 februar waare wij epter Ko. Ma.'s fouget offer Tellemarchen velforstandig mand Claus Andersens befaling paa Bøn i Østbøigden, at opschrifve och wurdere Gißle Gunuffßens boe, som for schade kom och afftog Olle Halvor-sen paa Ruij her sammestedz, och for dend gierning blef dømpet fra lifvet och reffset, saa hans boeslaad til høistbemelte Ko. Ma. epter velviise laugmands dom, paa Schien raadstue til martinj laugting sidst forleden forfalden er, hvilchen beschrifvelse er schied, som herepter følger:

1. Befantis jt 6 mendz schifftebref datterit paa Luraas 1642 den 10 8ber ind-holdende hvis salige Hallvard Talleß Jordz epterlatte søn Gunulf Halvorsen epter sin godfader Olle Appelen er tilfalden, och det baade i løsøre och faste-godzset en tønde i Appelen, som forneffnde Gißle Bøn var ombudzman fore, och det indført her i Bøen, saa det nu alt blef forudtagen epter samme schiffte-brefs indhold.

2. Sammeledis befantis end jt 6 mandz schifftebref datteret her paa Bøn 1645 den 7 martij oprettet imellom forneffnde Gißle Bøn och hans børn, epter deris salige moder Thore Gunuffsdatter, hvis derudi løsøre och fastegodz i-j- tønde her i samme gaard Bøn, alle børen tilkommer med -j- bøxel, hvilchet ehnu straxsen er udtagen epter samme schifftebreff.

3. Befantis her igien udi boen som och er vurderit som følger:

j lærgrime med jernschafft for j dlr, 15 lior for 2 dlr, ij sigder for -j- mk, j meßingstage 1 mk, viij tallercher 8 ß, vj vanggar j mk, j rød ullenschiorte for -j- dlr, j par buxser j dlr, j hatt j mk, j Strielag. 3 mk, j lerridzschiorde -j- dlr, iij strieschiorter -j- dlr, Smør vij pund for 5 dlr j mk, j striehaandklæde 6 ß, j kiste udschaaren paa siderne for j dlr, 4 tiöld - 4 dlr, ij tiöld for j dlr, v guule schaalder -j- dlr, -j- tylt melchetrug j mk, 3 souesaxer j mk, (s. 2) en rød ranned dug -j- mk, iij schind bleyer 6 mk, j hand saug i-j- mk, iij claffer och bioeller 2 dlr, ij huusnafer -j- dlr, j teßach -j- dlr, j stochelaas -j- mk, j borse med hylster 4 dlr, j arbeidz sæhle ubrugelig 8 ß, ij ploug Jern och ristil 3 mk, j jern och ild schoro i-j- mk, brugt kaaber och brun til 5 dlr, smede redskab til 3 ½ dlr, j tache 5 mk, 6 kahr 6 mk, j byhre -j- dlr, v kjør for 24 dlr, iij tiungs nød for 12 dlr, 4 kalffer 4 dlr, 8 søuffr 4 dlr, 8 gieder for 4 dlr, xj tdr. korn for 22 dlr. Dette beløbe i penge 111 ½ Rdr 10 ß.

4. Saa fremkom epterschreffne som med rigtig beviisning krafvede hvis salige Gißle Bøn denem schyldog ehr, nemblig:

Fougden forbemelte Claus Andersen fordrede for hans signets mißbrug epter dommens indhold, och ellers i andre maader for schatter och anden vitterlig gjeld, beløber tilsammen xxj dlr ij mk.

Gjermund Berge xx dlr, Niels Vaalund vij dlr, Offve Anderßen i Scheen paa gammel schatt iij mk iij ß, Olle Bachen x dlr, Hertßbern Knudssen i-j- dlr, Gulbrand Mariim x dlr, Gier-mund Bøn -j- dlr och schriffveren 2 dlr, andrager sig i pend-inge lxxij dlr j mk iij ß, hvilchen summa aftages och er nu straxsen gelderne udlagt af

forschreffne 111 ½ dlr 10 ß saaledis:

1. Fougden sin udleg, 5 kiør for 24 dlr, 4 qvier for 12 dlr, børsen for 4 dlr och ij tiel for 1 ½ dlr.
2. Gulbrand Mariim kaaberen for 5 dlr, 8 søuffer for 4 dlr och quien j dlr.
3. Offve Anderßen smør for 3 mk 4 ß.

4. Schriffveren smør for 2 dlr

5. Nils Vaalund 8 gieder, 4 dlr, 3 klafer med biælle 6 mk, j testach ocl lioe i-j- dlr.

6. Hertßbern, 6 kahr for 6 mk.

7. Olle Bachen 4 kalfer, 4 dlr, 4 tiel for 4 dlr, j tønne korn 2 dlr, och for det

8. Giermund Bøn -j- dlr.

Blifer saa ud af løsøren til offr xxxviij dlr ij mk 6 ß, hvoraf Kongl. Ma. bør och er tilfald en halpart som ehr: xix rdr j mk 3 ß och den anden halfvepart til atterbemelte Gißles epterlatt hustrue Thore Leufsdatter. (s. 3)

5. Kiøbegodz er -j- tønne i Gundlechßrud taxeret for xxv rdr.

6. Pantegodz i Lillerud j kvarter, anslagen for x dlr.

7. Er forneffnde drabers Gißle Gunuffßens frelße godz och odel befunden epter breffvene, som er foruden her forind førte hans børns tilfaldne arffvelod:

Her i Bøn halffanden tønne med bœxell, anslagen och taxerit for tredsindz tiufve rixdaler, item Midbøe trir kvarter och Hougen halfandet kvarter, som er høyt tilfielddz liggende, och derforre eÿ mehre kand taxeris forre tilsammen tridufve och fem rixdaler, hvilchet godz alleene mehr høystbemelte hans Ko. Ma. tilkommer.

Hvorimod forneffnde Thore Leufsdatters odelßgodz, som ehr halfandet kvarter i Lien, er frij och hun niuder.

Til vidnisbiurd, at saa forrettet och epterkommet ehr, som forskreffvet staar, haffer wij forneffnde mend trøgt voris zigneter herunder actum anno, die et loco ut subra

Tobias Mortensen

Påtegning nederst på siden:

Forneffnde Gißle Bøens boeslod i fast och løst bedrager sig 131 ½ dlr j mk 3 ß, som Ko. Ma. tilkommer, deraff korttis fougdens thiende penge, bliffer igien som Ko. Ma. tilkommer 118 ½ Rdr 1 mk 3 ß.

Sivert Urne egen hand

På baksida: Boes optagelße effter Gisle Bøn i Thinds gielt

Fra inntektsvedlegg H hitsettes:

Fol. 5b:

Annamit effter Gißle Bøen paa Tind hannß boeßloed (som aff laugmanden ehr dømbt vnder Kongl. Maÿ. och cronen for it drab, som beløbber i løst och fast effter gielden er betalt effter derom schriffverens oeg 6 mends deris wurderingß breff, paa boens op tagelße, naar tiende penge er afftagen, Penge jct xviiij rdr iij mk iij ß

Revisjonsanmerkning:

Her hoes følger 6 mends forseiglede wurderings widne, aff h. Siffuert Vrne paaschrift no. 1, dog vides icke om fougden bør heraff att tage dend penge, efftersom lensmanden nyder femteparten aff ald det vuisse effter hans forlenings breff.

Fol. 13b:

Bekostet paa en fange veed nauffn Gißle Gunlichßenn, aff Tinds gielt, som jhielsloeg Oelle Halffvorsenn paa Ruj ibm. for hannß kost i 2 wgger á iij mk, ehr Pennges i-j- dlr
For laugmandens dom offr hannem Pennges iiij dlr

Bekostet paa scharpretterenn fra Tønnßberg

at hidhennte forneffnde fanninge at hen rette Pennges ij dlr

Giffuitt scharpretterenn, for samme at hen rette Pennges viij rix dlr. Til fortering for hand en daug biede effter fanningen j dlr

Giffuit for sverdet att scharpe j mk

Giffuit staader konngen for graffuen at graffue -j- dlr

Betalt hr. Pouell Michellsen cappelan j Scheen for samme

fange at med deelle sacramentet, och til retterstedet at henfølge

Pennges j dlr

Sigurd Tollevsen på Hem (nordre, gn 42) i Sauherad kunngjør at han med sam-tykke av kona si, Ingeborg Taraldsdatter, har lånt 100 rd av søskenbarnet sitt, Vrål Anundsson på Ljøterud og kona hans, Maren Torgeirsdatter. Til pant har han satt 8 lispd i Lindås med halv bygsel, under Ljøterud i Hedenstad sogn i Sandsvær. Om pantet ikke er løst inn 30 år fra brevets dato, skal Vrål eie det fullt ut. Godset hadde Sigurd arvet etter moren sin, Randi Knutsdatter, som var søster til Anund Knutsson. Beseglet av Sigurd og lagrettemennene Nils Sudgarden, Torstein Røstet, Jens Sauar, Jon Flathus, Sander Kleiverud og Tore Voltveit, skrevet av Hans Brun.

NRA ds (p)03.11. 1654. Syv segl på papirbretten. Jfr. 25.05. 1572, 31.05. 1577, 02.04. 1608, 09.03. 1615, 25.09. 1618, 20.01. 1620 og 16.06. 1646.

Kiendis jeg Syffuer Tolleffsøen boendis paa Hæmb udj Søffuer herridt j Tellemarcken och hermed vitterligenn giøer, mig aff retth sannspligtige och vitterlige giæld schyldige adtt vehre midt kiere sødschinnde bahrnn Wroll Anundsen boendis paa Løtterudt wdj Hejennstaedt soegenn j Sanndßver, som hannd migh effter min flittige anmodingh thill min egenne och min hustruis trenngennde och fornødenne wdgiffter wennligenns lanndt och med forstragdt haffuer reede penndinge - jdt hundrede rixdaller huer daller till 96 schillingh dannsche bereigenidt, huorfore jeg vdaff minn eigenn frie willie och welberaadde hough, saa och med min kiere hustrue Jnngeborrig Tarraldß daatter hindis dertill fulde beuillingh, jae, minde och sambthøcke, thill wisße forsicherungh och unnderpanndt haffuer panndt stædigidt, saa och hermed panndt stiller forbemelte Wroell Amundsen och hanns kiere hustrue Maren Thoergierß daatter aatte lispd aarlig lanschyld jnndt adt bachre wdj ehnn øde gaard kaldis Lienn aas, med samme øde gaardß halffue bøxsell och herlighed liggenndis vnnder offuenneffuendte Løterud j forskreffuene Hejennstaed sogenn (som ehr midt rette och sannde møederne oedell, dett min kiere moeder Ranndj Knudß daatter thill migh haffuer offuer laedit och aff staaidt, med beuillingh ieg det jgienn maa affhenndige giøere, migh till fordeell och goede) huilche aatte lispd skyld wdj foranmeldte ødeggaard Liennaas med deriß halffue bøxsell och herlighedt, gedachte Wroll Anundsen hereffter for idt fridt frelst, och aldeliß raadige vnnderpandt schall haffue at nyede, følge, bruge och beholde, dett wehre sig udj agger eller ænngh, skouff och march, fægangh och weidesteeder, jnnden gaardß (s 2) och wdenn gaardß, thill fieldß och fiære, jnndtidd med alle wnndertaegendis wdj noegen maader aff huis nu thill samme godß liggenndis ehr, eller och vdaff arrildz thied thilliggidt haffuer, och det at maa giøre sig saa eigelige, nøttige, brugelige och gaffuenlige som hannd best vill eller giøere kannd j alle maader, for alle och ehnn huerß tilltalle derpaa med rette wille eller kunde thalle, udj nogenmaade, dett ehr och voeriß forord, adt forombemelte aatte lißpund goedß udj Lienn aas, med deriß halffue bøxsell schall wehre och bliffue hoeß ermeldte Wroell Amundsen, hanß hustrue Maren Torgierß daatter, deriß bøhrn och arffuinger wjgienn løest wdj treduffue aar (aff dette breffuis dato) och dersom anmeldte goedß da faaer fulde panndtepenndinge jche lœeßis och frelßeligenn jnndfrieß, da schall dett wehre och forbliffue vnnder offenebemelte Wroell Anundsen hanns hustrue deriß bøhrrenn och arffuinger till æffuige och wjgien kallenndis oedell och eyenndomb anngerløest wfrawunden epter at thidtneffnte Wroell ehr dertill oedelßberettigdt, och ehr min moeder Ranndj Knudß daater (hindis broeder) Anun Knudsøen, hanns børn j bepligtenndis medh der fore adt will wehre wiedergedachte Wroell Anundsen hanns frie och frelste hiemmelß-mann for samme goedß epter Noergis lough.

Ennd omb jmoed ald forhaabeningh saa kunde hende, dett noegid aff foran-meldte aatte lispd goedß udj Lienn aas eller deriß halffue bøxsell, saa och diß herlighede som forskreffuidt staaer, kunde bliffue offerbemelte Wroell Anundsen, hanns hustrue, deriß bøhrrenn eller arffuinger, formeddelst min huanhiem-mell brøest skyld wid nogenn lougenns process retteligenn i frawunden (de jeg min hustrue, woeris (s 3) bøhrrenn eller arffuinger udj huis thillfeldige tied det kunde hennde, noegenn affgangh derfra komb, at wedderlegge denn) med jeffuenid saa gaatt och wellbeileigdt jordegoedß udj steedenn jgienn jnnden sexß sambfelde ugger epter det oelß thillkiende giffuis, eller och dennem da straxß udj enn sammelid summa adt schall jgien erleggis och betallis, hannß udlagede och for stragdt penndige die hundrede rixdaller saa dett schall wehre och forbliffue Wroll Anundsen, hanns hustrue Maren Torgierß daatter, deriß bøhrrenn och arffuinger, fødte och ufødte, aff mig min hustrue Jnngeborrig Tarraldß daatter woeriß bøhrrenn och arffuinger, fødte och ufødte vdenn ald hinnder och skaede, skaedißlœeß holdenn i alle maader, derom thill jødermehre wisße och forsicherungh haffuer jeg trøegdt midt zigneete hernenen foere, saa och wennligen thilbeeden Nielß Sønndre gaarden, Torsteinn Røestaa, Jennß Søffuer, Joen Flaathuus, Sannder Kleffuerud, och Toere Uoldtued, laugrettis-mender her jbidem med migh thill uittirlighed adt for zeigelle wille actum for-schreffuene Hæmb dend 3 november 1654. Dette breff epter begiering haffuer ieg schriffiligen forfatted Hanns Bruun e.h.

22. februar 1655

Kleppan i Sauland

Gjermund Risvold i Hjørtedal kunngjør at han har lånt 10 rd av Helge Helleberg, og for det pantsatt ham 1 m i

Helleberg. Beseglet av Gjermund, sorenskriver Tobias Mortensson og lagrettemennene Jørgen Særslund og Niri Hovland. På baksida kvittering for at Hallvard Hafsten har betalt skriverlønnen for brevet.

NRA-KA, lensmann Quammes samlinger. Merker av fire segl. Jfr. 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10. 1634, 17.10. 1634, 20.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 06.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 09.10. 1678, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Kiendis jeg mig Giermund Riswold udi Hierdal oc gjør vitterligt at ieg udaf ret og sand vitterlig giæld er schyldig Helge Helleber udj Granisherit, thj enchende rixdaler, som hand mig epter flittig begiering laant och med forstragt haffer for hvilche pænge jeg hannem hermed dette mit obne breff til en vis forsichring haffer udj pantsat en mele schyldgodtz udj bemelte Helleber hand paaboer, at følge, niude och beholde, och gjøre sig det saa nøttigt och gaffnligt som best kand i alle maader indtil han forskreffne 10 rd. igien bekommer, och beplichter jeg mig och mine arffvinger herudj schadesløst i alle maader, det til bekreftning och sandhed herom som forskreffvet staar, haffer ieg trøgt mit zignete hernelen forre och venlig tilbedit voris landschrifft Tobias Maartensen, Jørgen Serrisland och Nerj Hofland, laugrettismend her sammestedt med mig til vitterlighed at beseigle. Ex Kleppen ting den 22 februarij 1655.

På baksida: Herfore er mig af Hallvard Haffseet schrifferløn betalt ½ dr.

14. april 1656

Årak søndre, Treungen

Tobias Mortensson, sorenskriver i øvre Telemark, og Åsmund Fjellstad, Tallak Graver, Vigleik Prestegarden, Anstein Tveiten, Olav Sønderland og Helge Heimdal, lagrettemenn i Nissedal og Treungen, kunngjør at de har foretatt skifte etter Gunnar Årak mellom hans barn av første og andre ekteskap, og hans andre kone Åse Torbjørnsdotter, som fortsatt levde. På skiftet ble framlagt skiftebrev av 11.10. 1643 (s.d.) etter Gunnars første kone Helga Eivindsdotter, som viste at barna hadde arvet 5 q i Årak, ½ t i Trontveit (i Nissedal), ½ t i Haugerud (i Heddal) og 1 t i Åse (midtre, i Heddal). Videre et brev av 29.09 1585 som viste Gunnars adkomst til 2 t 1 q i Årak, og et kjøpebrev av 05.12. 1639 på 1 t i Trontveit, innløst på Helgas rett. Endelig eide boet ½ t i Tveit (i Nissedal). Gunnar hadde solgt 1 q i Åse av morsarven til barna av første kull, til erstatning fikk de 1 q i Trontveit. Barna fra første kull arvet:

Eldste bror Anstein 5 not. i Årak med åsete etter faren, og ½ i i Årak og 1 m i Åse etter moren. Bjørn fikk 5 not. med bygsel i Trontveit etter faren, og ½ t i samme gård og 1 m i Åse etter moren. Aslaug, som var død og etterlot seg datteren Ingerid arvet 2 ½ not. i Trontveit, ½ t i Haugerud og 1 q i Årak. Torbjørg arvet 2 ½ not. i Trontveit i farsarv og 1 q i Årak og 1 m i Åse i morsarv, Eldrid likeså. Ingeborg arvet 2 ½ not. etter faren, og 1 q i Haugerud og 1 m i Åse i morsarv.

Blant arvingene i 2. ekteskap ble godset delt med 7 q i Årak med bruksrett for sin livstid på enka Åse Torbjørnsdotter. Sønnen Helge fikk 5 not. med bygsel i Årak, sønnene Jon og Tallak fikk hver 5 not. i Tveit med bygsel, og dersom de løser inn ½ t i Åse, skal de ha bygsel der på lik linje med de andre. Datteren Ingerid fikk 2 ½ not. i Tveit, Ingeborg fikk 2 ½ not. i Trontveit, og Åse fikk 2 not. i Årak og ½ not. i Trontveit, men hun døde omlag samtidig med at skiftet ble holdt og søsknene arvet henne. Løsøret ble også fordelt.

NRA ds (p) 14.04. 1656. Spor etter syv segl på bretten nederst. Jfr. 03.11. 1657

Tobias Mortensen sorenschriffer udi øffre Tellermarken, Osmund Fiellestad, Tallach Grafer, Viglech Prestegaarden, Ansten Tveten, Olle Sønderland och Helge Hiemdal, laugrettismend i Nißedal och Triungen, gjøre vitterligt, at anno Christj 1656 sommerdagen, vaar vj epter voris høygunstig øfrigheds stefning forsamlede paa søndre Arach i bemelte Triung, at schiffte och dehle imellom Ansteen Gunderßen och hans søschend samt medarffinger, saavel som hans stib moder Aase Torbjørnsdatter paa hindes børns veigne, udi hvis faste-gods som tømpt och falden er epter deris salig afgangne fader Gunder Arach etc, hvilchet och er schieed som herepter følger:

1. Fremlagt forrige schiffte bref datterit anno 1643 den 11 october hvorudi bemeldis Gunder Arach at hafve ladet oppschriffve och vurdere hvis hans børn och gode barn tilkommer epter deris salige moder Helge Eivindsdatter, och der-udj forklares hvis arvelod, baade i løse och faste godtz. beløber da paa deris moders helning, epter samme brefs andtald dette gods, nemlig: Fem kvarter udj Arach, een half tn i Thrundtved, -j- tn Hougerud, och j Aase j tønne.

2. Epter des fremlagde brevve, salige Gunder Anstensøns gods, som er: Hans arffvegods herudj Arach, to tønner och j kvarter, som it pergementsbref datt: 1585 Michaelj tide udwiiser; udj Trundtved som hand har løst med sin første qvinde, en tønne epter kjøpebrevet datteret Tvet scrifferstue 5 xcbr. 1639. Och udj Tvet -j- tønne med bœxel. Och eperdj salige Gunder har bort-satt et kvarter i Aase som forskreffne første børn tilkom, er

dennem derfor j qtr. i Trundtved vedderlaugt.

3. Auflede den salige mand med epterleffersken, Aase Torbiørnsdatter, trej sønner och to døttre, nemfelige: Helge, Jon, Thallach, Jngebor och Aase. (s. 2)

Er saa forbemelte salige Gunders gods epter han kommer til schiffte, half-fierde tønnder. Deraf boehelningsqvinden Aase Torbiørnsdatters halffpart siuff qvarter her i Arach med brug i sin lifstid epter loug. Nu alle salige Gunders børn, ere Ansteen, Biørn, Helge, Jon, Thallach Gundersønner, Aslou (hindes datter Jngerj), Torbiør, Eldre, Jngebor, Jngerj, Jngebor och Aase Gunders-døtre, børnen enhver deris paalutend saaledis epter faderen:

Epter moderen -j- td i Arach och herudi Arach, med sin lod, fem notinger (6	1. Ansteen elste broderen sin faders aasæde j mele i Aase, er nottinger paa jt qvarter).
--	---

-j- tr i Trundtved, j mele j Aase Trundtved.	2. Biørn sin lod: v notinger med bøxel i
---	--

3. Helge sin lod: v notinger med bøxel i	Arach
--	-------

4. Jon sin lod: v notinger i Tvet, 5. Tallach sin lod: v notinger i Tvet, hver tønde i1) Aase i Hitterdal igien schall med de andre.	med bøxxel, och der som de frelser [-j- disse to brøder hafve deris bøxxel der lige
---	--

-j- tønde i Hougerud, j qtr. i i Trundtved.	6. Aslou (hindes datter Jngerj) ii-j- Arach. notting
--	--

j qtr. i Arach, j mele i Aase	7. Torbiør sin lod ii-j- noting
-------------------------------	---------------------------------

j q. i Arach, j mele i Aase	8. Eldre sin lod ii-j- noting
-----------------------------	-------------------------------

j q. i Hougerud, j mele i Aase	9. Jngebor sin lod ii-j- noting
--------------------------------	---------------------------------

Hvers lod er i Trundtved j q. i Hougerud, j mel. i Asße Jngebor sin lod i Trundtved ii-j-	10. Jngerj i Tvet ii-j- noting, noting. Och for det 11.
---	---

Trundtved -j- noting [som er død och Huorved er forneffnde Aase med hindes børn udj forberørte schiffte tilfalden udj gods her i Arach to tønnder j noting, udj Tvet i-j- qvarter j noting, och i Trundtved -j- qtver.	12te Aase udj Arach - ij noting och i samme søschend arffer hindes lod.2)
--	--

Løsøre er de umyndige Aases børn tilfalden to kiør, to kalffer, v farelif, 3 mk i svin, 6 mk i en qvern, 3 dr. i en sadel, ii-j- dlr. i en waad, v dlr. i penge, udj spende j dlr. i neß 5 dlr., to bleyer 6 mk, to td korn 4 dlr., ij forkler och j handklede for 3 mk, deris salige faders kleder, som halvesyschende dem forevist (s. 3) Jt par støfvel god for j dr., en blaa lifstøche for j dr., j brun wampe j dr., j wadmeelswampe -j- dr., j biørschindshatte j dr., j gammel hat i-j- mk. Udj grýder och pander 2 dr.

Hermed ald deris tilfelliðz odel och arfvegodz med løsøre epter deris eigen frembringende och angifvelße rigtigen er schifftet, och alting oferweiget epter Norgis loug och ret, forberørte helningsqvinden, søschende och arffer imellom, dette bekreffter vij forneffnde mend med voris zigneter herunder trøgt. Actum søndre Arach i Triungen, aar och daug som for siges ut supra. Tobias Mortensen

På baksiden: Aase Arachs schifftebreff

1) Fra [tilføyd over linja

2) Fra [tilskrevet med samme hånd, men med lysere blekk.

—

3. november 1657

Årak søndre, Treungen

Tobias Mortensson, sorenskriver i øvre Telemark, og Anstein Tveiten og Nottolv Nes, lagrettemenn i Nissedal, kunngjør at de foretok et fornyet skifte etter Helga Eivindsdotter og Gunnar Ansteinsson, etter samtlige arvingers

ønske og sam-tykke.

Jordegodset var 3 ½ t i Årak, 1 ½ t i Trontveit (i Nissedal), ½ t i Haugerud (i Heddal) og 1 t i Tveit i Nissedal. Av dette skulle barna av første kull arve sin mor Helga Eivindsdotters halvdel: ½ t i Hauge-rud, 1 ½ t i Trontveit og 5 q i Årak. Godset etter Gunnar Ansteinsson var 2 t 1 q i Årak og 1 t i Tveit, hvorav enka Åse Torbjørnsdatter fikk halvparten, 6 ½ q i Årak med bruksrett og bygsel for sin livs-tid, den andre halvparten ble fordelt på barna fra begge ekteskapene. Barna av første kull fikk da som følger: Anstein Gunnarsson 4 m 1 not. etter moren og 5 not. etter faren, ialt 5 ½ m i Årak, Bjørn Gunnarsson 4 m 1 not. i Trontveit etter moren og 5 not. i Tveit etter faren. Aslaug Gunnarsdotters etterlatte datter Ingerid 2 m ½ not. i Haugerud etter mormoren og 4 ½ not. i Årak etter faren, Torbjørg Gunnarsdatter 2 m ½ not. i Trontveit etter moren og 2 ½ not. i Tveit etter faren, Eldrid 2 m ½ not. i Trontveit etter moren, og 2 ½ not. i Årak etter faren, Ingeborg 2 m ½ not. etter moren og 2 ½ not. etter faren i Årak, og Ingerid 4 ½ not. i Årak, 3 ½ not. i Haugerud og ½ not. i Trontveit etter moren, og 2 ½ not. i Årak etter faren.

Barna i 2. ekteskap fikk etter faren: Helge, Tallak og Jon Gunnarssønner 5 not. i Tveit hver seg, og Ingeborg Gunnarsdatter 1 ½ not. i Tveit og 1 not. i Årak. Gunnar Årak hadde i sin tid eid 1 ½ t i Åse (midtre) i Heddal, som han og barna av 1. gifte hadde solgt for 150 rd for å kjøpe igjen 1 t i Tveit av Jon Håtveit. Denne handelen var de misfornøyd med. Jon Håtveit tok på seg å løse inn de 1 ½ t i Åse igjen mot å få igjen tønna i Tveit. Godset i Åse skulle barna til Åse Torbjørnsdatter ha, men ½ t av godset skulle både Åse og barna hennes være med på å skifte seg imellom. Om Jon ikke greier å løse inn godset i Åse, skal barna av 2. kull også ha rett til sin forholdsmessige part i Tveit. Beseglet av Anstein Gunnarsson, Jon Håtveit og Nils Øverland, sorenskriver og de to lagrette-mennene.

NRA ds (p) 03.11. 1657. Spor etter seks segl på bretten. Jfr. 14.04. 1656

Tobias Mortensen, sorenschriffer udi øffre Tellemarken, Ansten Tueten och Nottof Næs laugrettismend i Nißedal, gjøre witterligt at vij vare forsamlede och venligenn til beden at ofer verre paa søndre Arach udj Treungen, mens rigtige schiffte oprett bleff udj alt huis faste gods tømptis epter afgangne Helge Effuindsdatter och salige Gunder Anstenßen, som er scheed epter samt-lige arffuingernis godwillig begiering och samtøche, som her epter følger:

Først er godset epter breffvenis jndhold: Half fierde tønner i Arach, half anden tønne i Trundtued en half tønne i Hougerud och en tønne i Tvet, er 6 ½ tønner, her aff de første børn epter deris moder salige Helge Effuindsdatter halfpart -j- td i Hougerud, i-j- td i Thrundtued och 5 quarti i Arach som er paa laad: Ansten Gunderßen 4 mel j notung i Arach, Biørn Gunderßen 4 mel j notung i Trundtued, Aaßlou Gundersdatter 2 meler -j- notung i Hougerud, Thorbiør 2 meler -j- notung i Thrundtued, Eldre 2 meler -j- notung i Thrundtued, Ingebor 2 meler -j- notung i Arach, Jngerj 4 ½ notung i Aarach, 3 ½ notung i Hougerud och -j- notung i Trundtued. Er enda til offers i-j- notung udi Trundtued, som en haffuer at giffue de andre penge fore. For det andet: Epter salige Gunder Anstenßen tømptis dette godz: To tønner ji quarter i Arach, och en tønne i Tuet. Her af tager helnings quinden Aaße Torbiørnsdatter halfpart, som er 6 ½ quarter herudj Arach med brug, bøxel och herlighed sin lifs tid, de andre 6 ½ quarter tilfalder alle salige Gunders epter latte børn til schiffte, kommer paa huer lod som følger:

Ansten 5 notung i Arach med sin faders aasæde, Biørne 5 notung i Tuet, Aslou 2 ½ notung i Arach, Thorbiør 2 ½ notung i Tued, Elder 2 ½ not-ung i Arach, Ingebor 2 ½ notung i Arach, Jngerj 2 ½ notung i Arach.

Aaße helningsquindens børn, tilfalder i arf epter faderen: Helge Gundersen 5 notung i Tuet, Jonn Gunderßøn och saa 5 notung i Thuet, Tallach Gunderßen i ligemaade 5 notung i Thuet och Ingeborg Gunderßdatter i-j- notung j Tuet och j notung i Arach.

Epter forschreffne arffue och odels schiffte til kommer forberørte første børn, baade epter moderen salig Helge Evindsdatter, och faderen Gunder Anstenßøn:

1. Ansten Gunderßøn, epter moderen 4 meler j notung, och epter faderen 5 notung, er 5 ½ meler udi Arach.
2. Biøren Gunderßøn, epter moderen 4 meler j notung i Trundtued, och epter faderen 5 notung udj Tuet i Nißedal, (s. 2)
3. Aslou Gundersdatter epter sig en datter hedder Jngerj, hindis lod epter moderen 2 meler -j- notung i Hougerud, och epter faderen 4 ½ notung i Arach.
4. Thorbiør, epter moderen 2 meler -j- notung i Trundtued, och epter faderen 2 ½ notung i Tvet.
5. Eldre, epter moderen 2 meler -j- notung i Trundtued, och epter fader sin 2 ½ notung i Arach.
6. Ingebor, epter moderen 2 meler -j- notung i Arach, och epter faderen 2 ½ notung i samme gaard Arach.
7. Och Jngerj Gundersdatter: Epter moderen 4 ½ notung i Arach, 3 ½ notung i Hougerud, -j- notung i Trundtued, och epter faderen 2 ½ notung i Arach.

Her med er ald deris opreignede godz rigtigen schiff, epter eigen forligelße, och eptersom forneffnde salige Gunder Arach war eyendis i-j- tønne faste godz med bøxel i Aaße udi Hitterdal, som hand och hans børn solt hafer for 150 rdr. och for de penge løste godz udj forschreffne Thuedt i Nißedal, beløber epter samme godßes reigning jchun til en tønne med bøxel, epterdj formeenis dette godz i Tuet var dyrere at kiøbe, saa hafer nu Jonn Haatued god villigen tilbødet og beloffuet med ja och handerband at jgien løße de 1 ½ tønne godz med bøxel i

Aaße, Som forneffnde Aaße Torbiørns daters sønner schulle haffue och niude til derið bøxßel, mens den -j- td at komme helnings quinden och alle børn til fellidz schiffte, huor fore bemelte Jonn Haatued ubehindret schall niude och beholde ald gaarden Tvet de 3 tønnder, och de øffrige penge der forre at tilbage erlegge, epter hans breffuers jndhold. Mens om saa schieer, at Jonn Haatued iche kand frelse Aaße igien, daa er saa ful kommeligen aftalt och forligt at forneffnde Aaße Torbiørns daters sønner, frelseligen schall følge och verre berettiget deris bøxel, imod de ældre brødrer, udi Tuet i Nißedal til euinderlig odel och ejedom, och saa til sig løße de andre medejeris part for penge udj samme gaard. At saaledis fast och urøgeligen af os vore arfinger och alle med arfinge holdes och epter kommis schall udj alle maader som forskreffuet staar, trøcher jeg Ansten Gunderßen och Jonn Haatued, saa och Niels Øferland vij som her til stede ehr, til stadfestelse herom vores signeter herunder och vij forneffnde mend til vitterlighed beßeiglet. Actum søndre Arach den 3 nouembris anno 1657

3. mars 1659

Skeie i Hjartdal

Tobias Mortensson, sorenskriver i østre Telemark, og Jon Vik, Knut Helleberg, Helge Helleberg, Torggrim Nisi, Harald Folserås og Kjetil Landsverk, lagrettemenn i Hjartdal, kunngjør at de i nærvær av Vinsent Petersson, kongens ridefogd over Telemark, lensmann Gjermund Skeie og flere andre hadde hørt at Ragnhild, kona til Erling Mæland, hadde krevet skriftlig tingvidnemål av Torleiv Landsverk og Åvald Graver fra Lisleherad. Torleiv og Åvald erklærte da at avdøde Jens Mæland og Erling Olavsson hadde kommet til far deres, avdøde Jon Ramberg, med 70 rd som betaling for 5 m gods i Flatland (i Hjartdal). Beseglet av utstederne.

Inntatt i dom av 06. og 07.05. 1707, s.d.

14. januar 1662

Bø i Telemark

Trond Andersson, Olav Petersson, og Tore Jønneberg, alle bosatt i Bø, og Lidvard Tolleivsson på "Vrålshus" i Brunkeberg, kunngjør at de er blitt forlikt med Herbjørn Hove og hans medarvinger i Lisleherad, Gransherad og Heddal om arven etter svigermoren deres, Gunvor Li, nemlig 8 m i Tveiten nordre i Heddal og 1 t i Li øvre i Bø. Herbjørn har gitt dem en hest verd 12 rd og 4 rd i penger, og dermed er alle tvistemål dem imellom oppgjort. Undertegnet av utstederne med bu-merkene sine, og egenhendig av Peter Kloed, Sveinung Sveinungsson Vreim og Aslak Sveinungsson Fossem.

NRA ds (p) 14.01. 1662. Fire bumerker og tre underskrifter nederst.

Kiendes wj effterschne Tron Anderßen, Oluff Pederßen, Tore Jønnebergh, boendis wdj Bøherit, och Levord Tolleffßen paa Vraalßhuus vdj Bruncheberg-sogen, och her med vitterlig gjør, att efftersom der haffer verit nogen tuistig-het emellem oß, och Herbiørn Hoffuj och hans medarffuinger, vdj Lilleherit, Gransherit och Hitterdall, ahnlanngende nogit gifftingsgods vj paa voris salige moders Gundvord Ljes vegne haffer vores ahnpart udj, neffnlig otte mæler vdj nørste Tueten j Hitterdall, och en tønde vdj øffre Lj vdj Bøherit, saa ehre vj udj daug, som ehr den 14 januarj med forskreffne Herbiørn Hoffvj paa sine eigne, och med medarffuingers vegne vensommeligen bleffuen for-ligte at hand fornøyde och gaff oß, for huer tiltalle vj kunde haffue der omb, en hest for 12 dlr, och fire dlr vdj nøyachtig vare, och derfor schall altingiß som oß emellom verit haffer om bemelte gifftings godzs vere død och mach-tißloes vdj alle maader, for oß eller voris arf-fuinger fødde och ufødde, saa vj tacher forneffnde Herbiørn Hoffuj och hans med arffuinger gaatt for goed for-nøjelse udj alle maade, att saa udj sandhet ehr, haffer vj ladit tegne voris boe-mercher her neden forre och till vjdere stadfesting haffer vj venligen ombedit ehrlige och velforstandige mand Peter Kloed som offuerverrendid var denne vores forligning, sampt Sueningh Vremb och Aslach Fosßem ibidem, med oß till vitterlighet denne voris quit. at underschiffue, actum Bøherit die ut supra.

Tron Anderßens boemerche, Oluff Persensens boemerche, Thore Jønnebergs boemerche, Levord Thelleffßen Till vitterlighet Peter Klod egen hand, Sunun Suenigßen egen hand, Aßlag Suennigßen, egen hand.

24. februar 1662

Nordbø i Hjartdal

Torgeir Kjetilsson på Flatland i Hjartdal kunngjør at han har lånt 40 rd av Jon Ingolvrsrud i Heddal, og som pant har satt 5 q skyldgods i Flatland. Underskrevet av sorenskriver Tobias Mortensson Hickmann, og beseglet av

Torgeir, lensmann Harald Nordbø og lagrettemennene Bjørgulf Svalestugu og Torkjell Gjuv.

Påskrift om at Kjetil Torgerisson har løst inn pantet, og dertil betalt 10 rd i utestående skatt, som han vil framlegge skriftelig bevis for, dat. 06.03. 1671. Videre at godset er lovbydd slektningene på ting på Haugeberg stevnestue i Hjartdal 27.09. 1664, 19.02. 1667 og 10.06. 1669. Endelig at det var lagt fram under skifte på Flatland 30.03. 1697.

Tatt inn i dom av 06.-07.05. 1707, s.d.

25. mars 1663

Skien

Alv Olavsson (feilskrevet for Åvaldsson) Dale i Dal sogn på Tinn kunngjør at han har solgt odelsgodset til kona Gro Olavsdatter, 4 ½ q i Bøen østre, med hennes samtykke, til Tore Olavsson Bøen for 100 rd. Beseglet av Alv, sorenskriver Kristian Kristoffersson Roch og lagrettemennene Gunnulv Øverland og Jon Dale.

NRA ds (p) 25.03 1663. Fire segl på bretten, de tre siste falt av. Kfr. Øvre Tele-mark østfjelske sorenskriveri, tingbok 9, 1674, fol. 30b-32b.

Kiendes jeg Alv Ollafsøn Dahlle, udi Dahlß sogn paa Tind och med dette mit aabne bref vitterligt gjør, at jeg hafuer solt och afhendt och nu med min quindis Groe Ollafßdaatters ja, minde och sambtøcke selger, schiøder och aldeles afhender fra os och voris arfvinger, halffembte qtr. schylde godz udi øster Bøen till Tore Ollafsøn Bøen och hans quinde och sande arfvinger, ogh hafuer hand gifvet och betalt mig for same godz (som vahe min quindis egen odell) fyldest veed jt hundrede rixdhlr. Thi shall nu forneffnde Tore Bøen her effter frelßeligen følge, niude, bruge och beholde same 4 ½ qtr. shyld vnder sig och sine arfvinger føde och v-føde for mig och mine arfvinger føde och v-føde till evindelig odell och eyendomb med ald dethen tilliggende herlighed i alle maader; och beplicher Jeg for mig och mine arfvinger at holde hannem och hans arfvinger vden schade och schadisløs sambt verre hans hiemmels-mand for hver mandz aagange. Att dette saaledes holdis schall for it fast och v-ryggelig kiøb hafur jeg set mit zignette her vnder, och venlig tilbedet voris landschrifver Christian Christofferß Roch, Gunulf Øfuerland, Joen Dahlle laugrettis mend i Tindz prestegield med mig till vitterlighed at forseigle. Actum Scheen 25 martij 1663

På 4. side: Adknr 210/1838. Et skiøde udstedt paa 4 ½ qtr i gaarden Bøen af Alv Olafsøn Dale til en Tore Bøen d. 25. marts 1663

4. april 1663

Tinn prestegård

Torstein Reidarsson fra Svene sogn i Numedal selger 5 q i Berge på Tinn med bygsel og herligheter til Gunnulv Sigurdsson på Gøysdal for 100 rd.

SiK, Telemark, Øvre østfjelske sorenskriveri, tingbok 1664 (nr 1), fol. 7b, ting på Bøen i Austbygda på Tinn 05.03 1664

Tosten Rearssøn i Suiniesogn af Nommedahll selger och afhender til Gunuf Siufsrn Jusdahll 5 qtr. godts udi Berge paa Tind med bøxel och herlighed ofuer ald gaarden, for 100 rdhr til odell och eyendomb, dat. Tinds presteggard den 4 april 1663.

9. oktober 1663

Øverbakke i Hovin

Øystein Øverbakke erkjenner å være skyldig Klemet Sauro 30 rd, og har satt ham i pant 1 ½ q i Sauro som sikkerhet.

SiK, Telemark, Øvre østfjelske sorenskriveri, tingbok 1664 (nr 1), fol. 8b, ting på Bøen på Tinn 02.05. 1664

Østen Øfre bake er schyldig Clemit Sauverumb 30 dlr och sette hammen udi pante 1 ½ qtr udj Søverumb daterit Øfrebake den 9 october 1663.

25. januar 1664

Gimsø kloster, Skien

Johan Fredrik Marschalch skriver til Olav Hallvardsson på Sem i Heddal og melder at Olav Eriksson, borger av Skien, og Gunnar Gjølhus fra Vinje prestegjeld har meldt ham at de må søke rettens midler for å få utlevert den arv som Gunnar på vegne av kona si, Asgjerd Guttormsdatter, og Olav på vegne av morsøster si, Marte Torkjelsdatter, har rett på etter Olav Hallvardsson avdøde kone Marit Andersdatter. De hadde foretatt to reiser til Sem, men var blitt avvist med at Marte Torkjelsdatter selv ikke møtte eller kunne bekreftes å være i live, og at Olav ikke ville legge fram odelsbrev før alle arvinger var til stede. Av den grunn hadde to år gått, men nå hadde Olav Eriksson fått fullmakt til å kreve arv på vegne av morsøstera, og Olav Halvorsen stevnes nå til å møte på Sem 10.03. samme år for sorenskriver og lagrettemennene Tarald Melås, Jon Ingolvstrud, Johannes Sauar, Lukas Stivi, Torstein Holte og Kjetil Rekå, og legge fram alle odelsbrev og annet som kunne bevirke et rett skifte.

SaK Bratsberg len og amt 1556-1844, eske 374 kopi av stevninger, 25.01. 1664

Jeg Johan Fredrich Marschalch til Kotlou, Kongl. may. befalings mand offuer Bradtzberg lehn, helser eder Olluff Halffuerbøn boendis paa Sem vdi Hitterdahl med Gud, viider at for mig haffuer beret och tilkiendegiffuet Oluff Erichsøn borger och jndvohner vdi Skien och Gunner Gieldhuus aff Venie prestegjæld huorledis de schal vere foraarbaget ved rettens middel at vdsøge dend arff som bemeldte Gunner Gieldhuus paa hans hustrues Aßgier Guttormß-datters vegne med rette tilkommer, saa och huis bemeltte Oluff Erichsøn sig tilholder at arffue paa sin modersysters Marta Torkildsdatters vegne effter eders sal. hustrue Maritte Andersdatter, som for nogen rom tid siden ved døden er affgangen och de til desßen endnu jngen rigtighed haffuer om samme arff er-langet, v-anseedt de tuende rejser med største besværing til Sem haffuer giort, och saadan ophold at være scheedt aff dend aarsage at bemeltte Marthe Tor-chilßdatter saa som odelsberettiget til noget af samme arff iche møtte eller er befunden leffuendis eller død, och for det siste formedelst j eder schal haffue vndslaged odelsbreffuene paa godtzet iche at ville fremsynne eller lade komme for dagen förind samptlige arffuinger kom til stæde, och de offuerværende mend samme eders forschuld schal haffue for got erachtet, saa at det formed-elst forberørte aarsager schylde ved 2 aars tid haffue berørt, som de formeener iche loughligt at væhre, och iche lenger dermed kand lade saaledis henstaa helst effter at Olluff Erichsøn haffuer nu fuldkommen beschied och fuldmagt sin moder søsters arffue lade at paatale och jndsøge, den leylighed de siger och ydermeehre for retten och lere eder at tilkiende giffue, thj |-byder och-| paa høyst bemeltte Kongl. May. min allernaadigste arffue herre och konges vegne byder och befaler jeg eder at j retter eders leylighed effter at bliffue bemelte arffuinger tilstede paa eders paaboende gaard Sem, rette arffue tompften, thors-dagen den 10 martj førstkommendis, och da at møde vdi rette for dend soren-schriffuer och effterschreffne 6 laugrettismend nemblig Tarald Melaas, Jon Ingulßrud, Johannes Søffuer, Luchas Stiffuen, Thaasten Holte och Kittel Reka der sammesteds som hermed schal være befalet til forbemelte thid och steed at møde samme schiffte och byttelaug sig at foretage och vden nogen ophold eller vdfvlchter endeligen och rigtigen at schiffte och deele j mellom de rette arffuinger, baade faste godtzet och løßoret effter Norgis lough, och saa som de forsvarligt erachter, haffuendis j forschreffne Olle Sem samme tid tilstede, alle dj odelsbreffuer som samme go[dtz] (s 2) ved kommer, och alting at lade for lyset komme, som kand tiene til at rigtig schiffte och bytte laug, och saa som i for Gud med en god samvittighed achter at ansvare. Ladendis det jngenlunde vnder eders faldtzmaal, actum Gimsø closter for Scheen den 25. januarj annor 1664.

Påskrift med samtidig hånd:

Copie aff Olle Erichsen i Skeen vdtagne steffning offuer Olle Semb i Hitterdal, and. breff dat. 25 januarj 1664

No 19

6. mars 1664 Mårem (på Tinn)

Gunnar Halvardsson på Asland søndre (på Tinn) skjøter med samtykke av kona Barbara Helgesdotter 3 kvarter og 5 settinger i Asland søndre med alle rettigheter til Olav Agustiniussøn og hans kone Gro Olavsdotter, for 203 rd. Gro hadde odelsrett til godset. Stefaren til Gunnar, Olav Guttormsson, bekrefter salget på vegne av moren hans. Gunnar og Olav undertegner med sine respektive bumerker, sorenskriver Kristian Roch og lagrettemennene Olav Mårem, Gunnulv Gøysdal og Hellik Øyaland besegler.

NRA ds (p) 06.03. 1664, stemplet papir. To bumerker og spor etter fire signetter under. Påskrift om at brevet er lagt fram 02.09. 1664 og at Olav Guttormsson har fått 4 rd for brevet, og at Olav Asland er fritatt for odelsskatt 1692, 1693 og 1694. Jfr. 06.07. 1632, 27.07. 1672 og 28.08. 1684.

Skiøde/kiøbe/rente/mageskiffbreff paa jordegods paa 200 til 300 rdr. 2 rdr. G. Christenssen

Kiendis jeg Guner Haldvorßøn tilhollandið paa Aseland och med dette mit aabne breff gjør witterligt, at jeg hafuer solt, schiøt och afhendt och nu med min quindið Barbera Helgiðdaaters ja, vilge och sambtøcke hermed aldelis selger, schiøder och afhender fra mig och mine arffuinger tre quarter och femb settuinger udi sýndre Asßeland med bøxsell och aasæde ofr toe tønder till Olle Augustinsøn och hans quinde Groe Ollafs daater, derið børn och arffuinger, och hafuer jeg af hannem oppebaarit fýllest werd och betahling, nemblig toe hundrede och tre rdhr, saa jeg i alle maader vel adnøyið, och tacker hannem fr god betahlingh, huorfore bemelte Ollof Augustinßøn her effter schall frelse-ligenn følge, niude, bruge och beholde ßamme 3 qtr. 5 settinger med ald bøxsell och aasædet (som wahr mit arffuelig odell, och Groe Ollofsdaatter der til odelßberettiget), med ald den herlighed af agger, eng, fidschewand och fæ-gangh til fiælds och fiære ßom nu tilligger och af arrilds tiid tilliget och fult haffuer, vnder sig och sine arffuinger til ewærlig odell och eyendomb, w-paa-kiert i alle maader, och kiendið jeg for mig och mine arffuinger her effter jngen videre lod, deel eller rettighed til ßamme gods at haffue, mens beplicht-er for mig och alle mine arffuinger føde och w-føde at fri hiemle och tilstaae bemelte \Olle/ Augustinßøn och hanß arffuinger, føde och w-føde (s 2) bemelte 3 qtr 5 setting godz udi sýndre Asßeland sambt holde hannem herudi vden schade och schadißløß, sambt vehre hanß hiemelßmand for alde aaganger, och om wformodelig hender nogit af det godz eller herlighed vorder hannem eller hanß arffuinger ved loug och domb fravunden, da belofuer jeg for mig och mine arffuinger at schaffe hannem saa got godz igien som hand adnøyið, dette til bekrefftelse att saaledes w-rýggelig holdis schall hafuer jeg ladet teigne mit sædvahnlike boemerke her vnder hoß min stiffaders mercke, ßom hand paa min moders veigne hafuer sambtøchet, och kierlig tilbedet vorið landschriffuer Christen Roch, Olle Maremb, Gunuf Jußdahl och Hellech Øyeland, laugrettißmænd med mig til stadfæstelße at forseigle, actum Maremb den 5 martz 1664.

Guner Halvorßøns rette boemercke Olluf Guttormßøns rette boemercke

Påskrift på baksida:

Lest och forkýnt udi retten paa Bøens stefnestue af Tinds prestegield, och videre hafuer Ole Guttormsen oppebaaret fiire rdr den 2. sept. 1664.

Christian Roch Christoffersßen

Oll Aaseland nyder frj odel skat af 3 ½ qtr ao. 1692, sammeledes frj for ao. 1693, ligeledes for ao. 1694, |-ligeledes-|

6. oktober 1668 Øverland (i Seljord)

Vetle Såvesson på Åsem (vestre) kunngjør at han tidligere har stevnet Severin Kåsa for penger og kyr og leie til Åsem, og hadde da krevet å få plassene Kåsa og Eisand, som var hans kone Svanaus helningsgods. Nå var han imidlertid blitt enig med sønnen hans, Torkjell Kåsa, som på sin side hadde krevet Vetle for mors-godset sitt i Øyjustad i Åseral, som svigerfar til Vetle, Karl Tjostolvsson, hadde pantsatt. Videre hadde Severin løst inn både Kåsa og Eisand fra Anders Gjuve for 75 rd. Da var det bare noen forfalne hus på Kåsa, mens Severin hadde ryddet opp igjen gården og bygget nye hus. Torkjel hadde nå betalt Vetle 20 rd, og fikk til gjengjeld odelsskjøte på Kåsa med engslåtten Kolle, som lå til Eisand. Skatter og avgifter skal følge Kåsa som settes til 1 t i landskyld, mens Vetle skal ha selve Eisand fri for skatter og avgifter. Beseglet av Vetle og Torkjell og medbeseglet av sorenskriver Kristian Roch og lagrettemennene Tov Kilve og Sæmund Groven.

Påskrift av sorenskriver Filip Adolf Pauli om at skjøtet er tinglyst på høsstinget på Nordgarden i Seljord 1674, og at det er lagt fram for retten på Loftsgarden på vintertinget 27.02. 1706 (ved sorenskriver H. Morland) og på Kåsa 30.04. 1715 (ved sorenskriver Cornelius Paus). Videre skriveøvelser (fader vår).
UBT, Gunnerusbiblioteket, dipl. 412 (p), 06.10. 1668. Fem segl på papirbretten, det midterste med sorenskriver Rochs signatur ved.

No 4 en march K. Heintz mppria(?) Kiendis jeg Wetle Sovesøn paa Aassem och gjør hrmd witterligt att efftersom jeg hafde stefnt Søverin Kaasßen for een deell pengr och kore sambt tilgafver af Aasßen, som bedrog sig vdi mange pangr jeg formeente att Søverin schulde were mig schyldig, och drfor burde opladt for mig de platzer Kaasßen och Eÿiesand, hans qvinde Svannous hæl-ningsgodz, huorom jeg med hans søhn Torkild Kaasßen er komen til bedre evedellighed, saasom hand hos mig krafde for hans modrs godz udj Ettestad udj Aasßerald min vehrfadr Carl Tiostufsøn bortsette at frælße sig med, jlige-maade hafver Søverin Kaasßen løst til sig baade Kaasßen och Eÿiesand fra Andrz Giufve for 75 rdr., och da vahr Kaasßen udj schoug och mark vden nogle faa gamble forfaldne huße derpaa vahr, saa Søverin de effter samme Kaasßen oprudte och bygde alle de huße derpaa er, saa haffver jeg nu oppe-baaritt af Torkild Kaasßen vdi god vært til tiufge rdr., huorforre jeg hrmed selger, schiøder och afhændr fra mig och mine arffvinger baade odellit och aasædet paa Kaaßsen, och de vndr at følge den engepladz Kuhlle fra Eÿsßand til Torkil Kaaßen och hans arffvingr her efftr til evig odell och eyendomb, angerløst och upaattalt af mig och mine arffvingr effter denne dag udj alle maader med saadan forord och wildkaar att Torkil och hans arffvinger, elr huemb der eÿir elr besidder Kaasßen schal her effter gifve rettighed deraf til konge, preste sambt soldatzhold och huad som paabiudis for een tønde, saa Eÿiesand udj denne foreening hannom nu fraschildt och følge mig och mine arffvinger elr huemb det effterdags eÿir och bruger, schal vehre frj for ald saadan affgiff, huad naffn det nu hafr, elr effterdags paabiudis kand, jlige-maade jeg och mine arffvingr her effter verre utiltalt af Torkil och hans arffvingr, fødde och ufødde baade odellitt och aasædet paa Kaasßen och Kuhlle til evig eÿndom, hiemmel och schadisløs for allis aagange, dett bekræfftr jeg her vndr med mitt zignette och Torkil jndførde forord och foreering ved sitt zignette, och tilbedr skrifr Christ. Roch, Toff Kifle och Somund Grofven til vitrlighed act. øfr Verland d. 6. ocy. 1668.

Christian Roch schriffgr.

Langsmed kanten med annen hånd:

Tinglyst paa Nordgaardens høste-ting i Sildgiord ao. 1674 test. Philip Adolph Paulli.

På s. 2 med annen hånd:

Wærret j rette lagt paa aasædet Kaasen d. 30. aprilis 1715 test. Cornelius Paus mmmr.

På s. 4 med forskjellige hender (juriiske påtegnelser):

No 336

Et skiøde paa Kaasen

Wæred i retteltagtpaa Loftzgaardens holdende vinttertning i Silleiord d. 27de febr. 1706, test. H. Morland

(skriveøvelser):

Den eene mig føder det est naad min herre

Ole Gunliehson Grovn

Fader vor du som er i himmelen helliget vorde dit navn, til komme dit rige, skee din vilie som i himmelen saa og paa iorden, giv os i dag vort dagelige brød og forlade vore schyld som vi for lader vore schyldenere, led os ike i fristelse men frels os fra det onde, ti riget er dit, magten og eren i evighed, amen.

Ole Gunliegsen Groven i Sileiords presteil udi Brasberg amt

19. oktober 1668 Bakke (i Seljord)

Kristian Roch, sorenskriver i Øvre Telemark, og lagrettemennene Lars Natadal, Laurits Sugarden, Torstein Byggland, Aslak Bringa, Olav Berge og Olav Svinum kunngjør et forlik mellom Gudleik Bakken og Torjus Selstad. De hadde vært på Rinde og kommet i trette, Gudleik hadde beskyldt Torjus for å ha stjålet en bukk, og de hadde begge røsket skjegget av hverandre. Gudleik hadde nå bedt Torjus om unnskyldning og trukket tilbake alle beskyldninger, som var framsatt i fylla, og Torjus hadde godtatt det. De skulle nå være venner og vel forlikte, men om en av dem tok saken opp igjen, skulle han bøte for det.

UBT, Gunnerusbiblioteket, dipl. 413 (p), 19.10. 1668. Ni segl på papirbretten, det første med bumerke AS ved, det tredje med Kristian Rochs signatur ved, det fjerde med bumerke ved.

No 4 en half rixort K. Heintz mppria(?) Christian Roch soerendschfr udi øfre Tellemark, Lars Nattdall, Laurentz Suegrd, Tosten Bygdall, Aslach Bringen, Ole Brgger och Ole Suinomb laugrettis mend kiendis och hermed gjør wittelgt:

At eptersom Gunlich Baken och Torgius Zellstad war paa paa [sic!] Rindiomb och der hafft ordkast och trætte sammen, saa Gundlech hand hafr schildet Torgius for j boketiuff: Och elr di begge hafr rýdschit scheggit aff huer andre, da hafr nu Gunlech Bakn derom bædet Torjus Zellstad om forladelse for samme schilde, bekiender sig at wahr offuers drukn och fra sin rette forstand, derfor det werlig skælderj saa hand hafr Torgius tillagt nu for os gandsche fragaar, kand det ej bestaa elr forsuare, huor wed Torgius lod sig forlige, saa dj paa begge sider iche haffde huer andre meere at tillegge och beschylle end det som erligt, christelig och tilbørligt er, och samme epter no[...]ffuer at giffue huer andre farvell udi sær, som sambquemb ahalle steder, och gaffue dj huer andre til ders schægerugsh och ald hermerj, samt tilsaade huer andre fred och tryghe huor de findis och samblis, och den som først brýder denne forligelse, endn med vbillig ord elr gierning att skall derofr stande till rette aff største formue, saa ledis dj huer andre sambtøkt haffr, och der for giffuit deris zignette och boemerke her vnder huilchet vi forneffnde mendr vedtne med wore zignette, ao Bake dj 10 octobr. 1668.

19. august 1671 Seljord

Klaus Andersson, assessor i overhoffretten i Norge og lagmann i Skien, kunngjør at han og Kjetil Solvesson på Groven i Åmotsdal har bytter gårder. Klaus har gitt fra seg 2 h i Berge østre i Vestfjorden på Tinn, og har fått igjen 3 t i Tveit nordre i Sundsbygda i Kviteseid mot å betale 24 rd i mellomlegg. Beseglet av Klaus, sorenskriver Kristen Roch og lagrettemennene Hallvard Bjørge og Torkjell Kåsa i Seljord.

NRA-KA, innlånt 4 mars 1957 fra Privatarbivkommisjonen. Fra østre Berge i Tinn. Dep. i Tinn Sparebank, Rjukan. Original på stpl. papir. N. 5. En halff Rixdaler. Folioblad. Et rødt lakksegl tilh. Klaus Andersson, og merke etter tre andre segl. Jfr. 22.10. 1636.

Claus Andersøn, asessor udj oberhoffretten udj Norge och laugmand offer Skeen laugdøme; kiendis och hermed witter-light gjør at haffue giordt jordebytte och mageschiffte med Kittell Salvesøn paa Grffuen udj Cmisdall, udj epterfølgende maader: Haffuer jeg med frj villie affstaait, och hermed aff-staar och bebreffuer fra mig och alle minne arffuinger toe huder i østre Bergge udj Westfiorden paa Tind, med aasædet paa ald gaarden Under Kittell Salvesøn och hans arffuinger til ewig och w-ryggelig odell och eyendomb, derjmod haffer Kittell Salvesøn affstaaet och bebreffuit fra sig och sinne arffuingr tre tønder godz udj nordre Tuett i Sundebøygden i Huideßiøe giæld med bøkßell och aasæde, under mig och minne arffuingr til ewig och w-ryggelig odell och eyendomb, och haffer jeg Claus Andersøn giffuit imellem fyrgetiuffge rdr in specie, ued Christian Roch er bleffuen betalt, dermed wj haffer bytt odell udj odell, saa huer aff os och worre arffuinger her epter schall frælßelig tilviige, niude och beholde epterson forskreffuit staar, med huus och jord, schoug och marck alle luther och lunder inden och uden gaardz, indtet derfra schilt; som aff arrildz tid fult haffer, och med rette følge bør till ewig odell och eyendomb paa begge sider, angerløst och w-paalt aff os och worre arffuingr epter denne dagh udj alle maader, beplichtendis herhos os och worre arffuinger paa begge sider, at wj schall holde huer andre dette mageschiffte w-ryggeligt, sambt werre huer andris hiemmelß mand for allis aagange; och hermed holde huer andre uden

skade i alle maader, det bekræfter wj huer andre, med lige liudende breff och jeg med mit zignette och egen hand her under sambt tilbæder skriffren Christian Roch, Hallvard Biørge och Torckild Kaassen i Sillejord, med os til witterlighed at beseigle. t Ehrland den 19 aug. 1671. Claus Anderssen

18. november 1671 Mæla i Gjerpen

Magdalena Jensdotter, enke etter Hans Ivarsson, bygsler ½ laup smør i Bøen øvre (i Dal) på Tinn til Knut Guttormsson, av i alt 1 laup smør som hun eier i gården. Far til Knut, Guttorm Bøen, har brukt parten før, men nå har han sagt opp leieavtalen, og bruken overføres til Knut for hans livstid så lenge han holder gården i hevd etter norsk lov.

Påskrift av 08.10. 1680 av A(dam) Cornisch om at Knut også har betalt feste for den ene tønna han selv eier. Om det finnes andre festebrev, oppheves dette.

NRA Telemark, Localia, pakke 27, legg "Bøen, Tinn, 18. novbr. 1671". Jfr. 10.10. 1679

(No 10 en half rix ort) Anno 1671 den 18 november haffuer ieg under-schreffne (stedt och fæst) Knudt Guttormßen den halfue løb smør j østre Bøen paa Tind, som schylder aarlig til mig med bøxsell (en løb smør), som hans fader Guttorm Bøen hafver brugt, och forneffnde hans fader med hannem hoß mig vaar, det tid han opsagde gaarden, och sin søn Knudt det godvilligen oplod forre, huor fore Knud Guttormßen, forbemelte halfue løb smør i Bøen schall niude, bruge och beholde sin liffuis tiid, saa lenge hand sig med alting forholder effter Norrigis loug.

Ex Mellemb vt Subra Magdalenne Jeßdaater salig Hans Jffuersens.

Nedenfor med annen hånd:

Her vdi och saa betalt feste af de 1 td som hand er |-ochsaa-| self eýende, huorfor quitteris, Scheen 8ber de 10. 1680, och dersom anden feste breff findis er dette da at vere af ingen verdie. A. Cornisch.

27. juli 1672 Lisland i Atrå på Tinn

Anders Lislerud (i Atrå) kunngjør at han med samtykke av kona Signe Gunnars-dotter har solgt hennes odelsrett i Asland (søndre, i Atrå) til Olav Røysland (i Atrå) for 9 rd. Samtidig kunngjør Narve Hegard (i Austbygda) på vegne av sin ste-sønn Pål Ulvsson og med hans samtykke at han har solgt ½ q i Asland til Olav for 8 rd 1 mk. Endelig kunngjør Gunnar Asland at Olav har betalt ham 7 rd 3 mk for ei løe, ei stolpebu og for fiskevannet "Kiøfzkiønn", som ligger til Asland. Pål, Gunnar og Anders undertegner med sine bumerker, og sorenskriver Kristian Roch og lagrettemennene Nils Lisland og Eivind Stuvetrå besegler med sine signetter. NRA Telemark, Localia, pakke 27, legg "Asland, Tinn, Lilleland i Tinn 27. juli 1672". Bumerkene til Anders Lislerud og Pål Ulvsson er satt på bretten sammen med tre segl, det tredje med OTS i. Bumerket til Gunnar Asland mangler. Jfr. 06.07. 1632, 06.03. 1664 og 28.08. 1684.

(No 6 en marck) Kiendis jeg Anders Lislerud och gjør witterligt att jeg paa min quindis Zigne Gunders daters veigne och med hindis sambtøke hafuer oppebaarit aff Ole Røßland rede penge, nij rdr. for hindis odelsarffuerett epter hindis fader vdi Asleland. Jligemaade kiendis jeg Narffvve Hoggahr att jeg paa min stiffsøhns Poffuel Ulffvßøns veigne och med hans sambtøcke haffuer oppebaaritt aff Ole Røßland rede penge otte rdr. och j mk. fot itt halfft quarter godz udj Asleland; saa wj hermed tacker for god betalling, thj skall Ole Røßland och hans arffuinger her epter frelselig niude, følge och beholde samme godz och arffverett med lutte och lunde inden och uden gaards till evig och w-rýggelig odell och ejendomb, angerløst och w-paalt aff os och wores arffuinger epter denne dag udj alle maade, beplichter hermed os och wores arffuinger fødde och ufødde att wj skall holde Ole Røßland och hans arffuinger dette kiøb och schiøde urýggelig, frælst och hiemmels for allis aagange, dermed uden schade i alle maader, jligemaade kiendis jeg Gunder Asleland att Ole Røßland betalte mig for en lahe, stolpebuhe och fidscheuand kaldis Kiøfzkiøn som hører till Asleland och der for skall werre betalitt for [siuf rdr. 3 mk1) och aldrig meere bliffue aagangitt aff mig elr minne arffuinger. Att saaledis w-ryggelig aff os

sambtlig holdis och eprekommis schall det bekref-fter ieg Anders Lislerud med mit boemercke, och Pofuell Ulfuersøn med mit boemercke, sambt jeg Gunder Asland med mit boemercke och tilbeder schriffver Christian Roch, Niels Lilleland och Ofvuen Stuftraae med os til witterlighed att beseigle, Actum Lilleland d. 27 julj 1672

Anders Lisleland Pouell Ulfßøn

deris udgiffne boemerke

20. oktober 1674 Dalen østre i Eidsborg

Sorenskriver Jørgen Hansson Ravn

NRA, localia, pakke 26, legg merket ”Dalen i Eidsborg, 20. oktober 1674”

Jørgen Hanson Rauffn sorenskriffuer offuer wester fielderne vdj øffre Thellemarcken i Bradtsberig ampt, Jon Vadder og

9. november 1675 Hovda i Hovin

Jon Petersson på Hovda i Hovin søker om at hans sønn Torstein Jonsson må slippe å bli skrevet ut til militærtjeneste, fordi han trenger ham til hjelp hjemme på gården. Torstein har allerede overtatt gården, og har svart skatt for den. Tre andre sønner av Jon har tjent tildels lenge, og den ene av dem står fortsatt i tjeneste, mens ingen andre i hans legd er blitt utkommandert.

NRA-KA Ingebjørg Svalestuen 1922. Nils H. Svalestuen 1936. Hovin i Tele-mark. Original på stemplet papir. N. 11. Sex Skilling. Et folioblad. Nedest et segl med IPS i

Velædle hr. amptmand høy gundstig befodrer, eders velædle fromhed, nødes ieg fattige gamle mand, at andrage och ved denne min ydmyg suplication, at tilkiende giffe, huorledes ieg faar alderdomb och suagheds skyld haffue affstaaet min gaard Hoffde, och den min søn Taasten Jonsen, indrømmet [ald br]ug, som der faar udi skatte mantallet ehr inds[kreven] paa det hans Kongl. Mayts. skatter, och anden [paa] budne rettighed, vdi tid och time kunde worde betalt och som fornemmis effter høy øffrigheds befalning vdschriffelse skall holdes, frychter ieg faar min eneste søn, och alderdoms trøst, och at schulle bliffe skreffen, da lades eders velædle fromhes forstendiges, at 3de aff mine sønner haffer tient lenge, och den ene ehr endnu vdi tjeneste, huor imod mine lagsmend, ingen aff deres børn haffer veret vdi tjeneste, som nu ehre duchtige och frische karle, indflyet ieg derfaare till eders velædle fromhed i faar Gudtz, och min alderdombs samt suagheds skyld, ville faareskaane samme min søn, at maatte bliffe hiemme ved sin gaardt, och vdi steden ehne anden aff leggt indrage, saadan sders milde fromhed, Gud igien vill rigelig belønne, och ieg vdi ehne god faarhaabelig resolutions opuartning, forbliffe stedtze jgien eders velædle fromheds allerunderdanigst tro och beredvillig tiener Jon Persen Hoffde. Hoffde den 9. 9br. 1675.

13. februar 1678 Mårem tingstue, Atrå

Fogd Schnell slår fast at Torgrim skal fraflytte Hylledalen så snart Øystein Øverland har oppfylt sine forpliktelser etter avsagt dom. Om så ikke skjer, beordres lensmannen, Nils Lisland, å få med seg behørig hjelp til å få ham ut fra eiendommen.

RA, localia, pakke 27, legg merket ”Maarem på Tinn 13. febr. 1678”. Signert av Schnell.

Naar Østen Øfuerland fyldist gjør den ergangne domb, da schall Torgrim fravige Hylledallen, och hvis hand ej godviligens afviger, ej heller appellerer paa dommen, da befallis paa K.M. weigne lenß manden Niels Lilleland, med behørig mænd, at de hannem til fordrig affører effter loven, saa Østen Øwerland kand nyde frie hvis eyendom med rette under hans gaard tilliger, Marum tingstue, d. 13. febr. 1678

J. Schnell

9. oktober 1678 Bolkesjø i Gransherad

Peter Folserås, Tov Folsland, Torgrim Nisi, Amund Brekke, Amund Bergan og Torgrim Kopsland erklærer at Helleberg nedre har ei landskyld på 2 ½ t, som Helge Gudleiksson og medarvinger eier. Det er ikke frasolgt noen skog fra eien-dommen dem bekjent, og de er eldre menn som burde ha visst om det. Peter Lars-son Askilt (i Bø) og Niri Helleberg eide aldri noe i denne gården, men Peter hadde i sin tid en part på 1 t 5 m i Helleberg øvre. Han solgte først skogen til Hallvard Nilsson, og så selve gårdparten til Knut Nirisson, som siden solgte sin gårds del av skogen, dvs. såvidt 2 ½ t landskyld hjemlet det. Dette hadde kommet fram under en rettssak på Helleberg mellom admiral (Cort) Adeler og borgermester Anders Andersson. Beseglet av utstederne, skrevet av Kristian Roch.

NRA-KA, lensmann Qvammes diplomsamling. 9. 10. 1678 Spor etter seks segl nederst. Jfr.05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10 1634, 17.10. 1634, 20.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 06.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 22.02. 1655, 07.02. 1691 og 15.07. 1703.

Wii effterschrefne Peter Folseraas, Toff Folseland, Torgrim Nissj, Amund Bræcke, Amund Berggen och Torgrim Kobs-land, kiendis osch vdj Guds sandhed viterligt er, att nedre Helleberg vdj landtaall 2 og ½ td. godz hafer verritt Helge Gunleichen och hans medarffvingræ frælse odell och same arffvinger dett endnu eyiendis er, och ingen schoug derfra soltt er, dett vj som gamble mænd er, nogen tid hørtt eler vist hafer, iche heler hafer Peter Laurentzøn Adschill elr Knud Nerjsøn hafft nogen arffvepartt udj nedre garden Hellebergh mens forneffnde Peter Adschil hafde sitt godz vdj øffre Hellebergh 5 meller och 1 td., och først soltte hand schougen til Hallvard Nielsøn, dernest sollte hand godtzitt til Knud Nerisøn, huorforre samme Knud Nerrisøn hafer sollt ald schouggen til øffre Hellebergh, saauitt 2 og ½ tønne korn som gaarden schylder sig belanger saaledis vi haffer befundett, da retrgang vahr paa Helleberg, jmellem hans høystoell(?) hr. admiral Adler och borge-mester Anders Andersøn, huilcket deres vidtnisbyrd vd paa tingget frembførte, det kiendis och stadfæster vj med vorre zignet herunder act. Bolckesiøe d. 9. oct. 1678. Skrifven effter begier af Christ. Rasch

14. oktober 1678 Mårem på Tinn

Kristian Roch, sorenskriver i østre Telemark, og lagrettemennene Hallvard Fosso, Eivind Vastveit, Olav Jørisdal, Jon Bakka, Gunnulv Øyaland og Olav A. Garden vidner at de i nærvær av lensmannen Nils Lisland hørte Gunnulv Tveito (i Dal) by fram Bakka (Bakkejord) i kirkebygda (i Atrå) til nærmeste odelsmann, da sviger-moren hans ønsket å selge garden under tingsamlingen. Olav Jørisdal svarte med grunnlag i sin kones odelsrett at når svigermoren, Gro Svadde, gir skriftlig sam-tykke til salget, vil han gi svar. Andre merknader var det ikke.

NRA, localia, pakke 27, legg merket "Mårem i Tinn 14. okt. 1678". Underskrevet av Kristian Roch og beseglet av ham og de seks lagrettemennene. Siste signett med OAS i. Jfr 16.10. 1678, 24.10. 1678, 29.09. 1688, 30.05. 1705, etter 30.05. 1705, 26.-27.09. 1707, 22.02. 1716 og 10.06. 1719.

Christian Roch sorenschriffuer, Halvor Fosse, Evind Wastuett, Ole Jørrisdall, Joen Backe, Gunuff Øyieland och Ole Gahrren, laugrettismend gjør witterligt, att anno 1678 d. 14 october paa Marremb tingstæd retten betiendt, offuer werrendis lehnsmand velachte Nielß Lilleland. Gunuf Tuetten her for retten lough bød den gaard Backejord vdj Kirkebøygden til neste eller rette odelßmand at løsße, effterdj hand schall hafve sin wehr moderz villie och stadige samb-tøcke, att selge samme gaard effter loughbydelße under thingge. Her til svarede Ole Jørisdall, paa sin quindes odelsrett, att naar deris moder Gro Svalde giffuer hindis breff och sambtøcke att Gunulff maa selge Backejord, vil hand da suare der til, hvad hand siunis rett er. Andre necktelße af hannem eller andre odelß-berettiget scheede iche. Vidtne vj udj retten med vores zigneter om anno ut supra.

Christen Roch (ls)

16. oktober 1678 Miland på Tinn

Gunnar Torsteinsson Urdalen (i Hovin) kunngjør at han med konas samtykke selger 2 q 5 ½ set i Bakkejord

(Bakka) til Gunnulv Torsteinsson Tveito (i Dal) for 25 rd. Det var konas arv etter Gudbrand Mårem. Videre kunngjør Sigurd Gunnulvsson Gøysdal med samtykke av kona si at han har solgt 1 q ½ set i Bakkejord til Gunnulv Tveito for 10 rd, også det arv etter Gudbrand Mårem. Gunnar setter sin signett under, Sigurd setter sitt bumerke og sorenskriver Kristen Roch og Nils Lisland, Knut Mårem, Knut Haddeland og Øystein Øverland medbe-segler.

NRA localia, pakke 17, legg merket "Milland i Tinn 16. okt. 1678" En signett på bretten med GTS i, et bumerke med Sigurd Gudleikssons bumerke ved, og fem signetter til, den siste med ØO i. Jfr 14.10. 1678, 16.10. 1678, 24.10. 1678, 29.09. 1688, 30.05. 1705, etter 30.05. 1705, 26.-27.09. 1707, 22.02. 1716 og 10.06. 1719.

(N. 6 en marck) Kiendis jeg Gunder Thostenøn Uhdallen och gjør witter-light, att jeg med min quindis villie hafr soltt, skiøett och affhendt fra mig och minne arrvinger toe quarter och halff siette sæting scgylde godz vdi Backejord, min quindes arffvegoddz effter Guldbrand Marremb, till Gunuff Tostensøn Tuetten och hans arffvinger; derfor hafr Gunuff Tuetten betaltt mig femb och tiuffge rdr. effter mitt adnøye. Jligemaade kiendis jeg Zigurd Gunulßøn Giøsdall med min quindis villie att hafve soltt, skiøett och afhendt fra mig och minne arffvinger itt qvarter och en halff setting schyldegoddz, mitt arffve-goddz effter Guldbrand Marremb, til Gunuf Thostenßøn Tuetten och hans arffvinger, derfor hafr Gunuf Tuetten betaltt mig tie rdr effter mitt adnøye, saa vj begge tacke hannem for ald betallingh, thj schall Gunuff Tostensøn Tuetten och hans hustrue och arffvinger her effter frelßelig niude och beholde forneffnde tønde schyldegoddz vdi Backjard med ald den rett och herlighed dermed følge bør till evig odell och eyendomb angerløst och w-ryggelig aff os och worre arffvinger vdi alle maader, beplichter hermed os och worre arffvinger fødde och v-fødde, att vil holde Gunuff Thostenßøn och hans arffvinger fødde och v-fødde huer sitt godz och kiøb v-ryggeligt, hiemlett och schadisløs for allis aagange, dett bekræffter jeg Gunder Uhdallen med mitt zignette, och jeg Zigurd Gunulßøn med mitt boemercke och tilbede schrifver Christian Roch, Nielß Lilleland, Knud Marremb, Knud Hadeland och Østen Øffuerland til witterlighed at beseigle. Actum Miland d. 16. october 1678

Zigurd Gunuffsøns boemk. Christian Roch

16. oktober 1678 Miland på Tinn

Gro Svadde kunngjør at hun i nærvær av Nils Lisland og Tarald Møli tillater sin svigersønn Gunnulv Tveito (i Dal) å selge så mye gods i Bakkejorden (Bakka) som hennes datter og Gunnulvs kone Birgit d.y. har fått seg tilskiftet eller kan arve. Betingelsen er at han skaffer Birgit like mye gods i Tveito som det han selger i Bakkejord. Beseglet av Gros ektemann Guttorm Svadde og av Nils Lisland og Tarald Møli, skrevet av sorenskriver Kristian Roch.

NRA localia, pakke 27, legg merket "Milland i Tinn 16. okt. 1678". Øvre venstre hjørne er borte. Merke etter seks segl. Jfr 14.10. 1678, 16.10. 1678, 24.10. 1678, 29.09. 1688, 30.05. 1705, etter 30.05. 1705, 26.-27.09. 1707, 22.02. 1716 og 10.06. 1719.

[Kiendis jeg] Groe Svalde, att jeg vdi Nielß Lillelandz och Tarald [Mølie offuer]verrelse och paahør, haffr hermed bevilget och tilladt [min kiere vehrsøn] Gunulff Tuetten, att maa selge och fuldkomelig aff[hænde saa m]jegitt godz vdi Backjard med aasædett paa ald gaar[den som min] daater den yngre Birgit der vdi tilschifft och arff[ueligen til]falde kand, med saa schall och Gunuf Tuettenns løsse [bemelte] sin quinde forneffnde Birgitt saa megitt godz och [eigedomb] vdi Tuetten, som hand sælger vdi Backjard, dette mitt stadige sambtøcke hafr jeg tilbedett min kiere mand Guttorm Svalde, Niels Lilleland och Tarrald Mølie att vidtne med deris zigneter, som voris landschriffuer hafr gifvet beschræfven paa Milland d. 16. octobris 1678
Skrefven effter begier af sorenschifver Christ. Roch.

24. oktober 1678 Sunde i Nore, Numedal

Gunnulv Torsteinsson på Tveito i Vestfjorddalen (på Tinn) kunngjør at han med samtykke av kona Bergit Gudleiksdotter har bytta jordegods med Gjermund Knutsson på Sunde i Nore i Numedal: Gunnulv fikk 5 ½

kyrlag i Fekjan søndre i Rollag i Numedal, som var odelen til kona hans, Torbjørg Larsdotter. Hun hadde arverett på det etter faren sin, og hadde fått det av moren sin, Sigrid Gunnarsdotter. Gjermund fikk 2 tønner i Bakkejord (Bakka) i Gautesetgrenda i Atrå på Tinn, og 185 rd i mellomlag. Om Gjermund skulle bli fradømt godset, skal han få tilsvarende part av Tveito til bruk, eller få igjen de 185 rd innen 14 dager etter at dom er falt. Undertegnet av Gunnulv med bumerket sitt og beseglet av sønerskriveren i Numedal (Severin Berg), (.....), lensmann i Nore og lagrettemennene Hallvard (.....), Østen Øverland, Tov (.....) og nok en person. Påskrift om at brevet er lest på Tråen tingstue 15.01. 1679, og på høsttinget for Tinn i 17(?)45. RA, localia, pakke 27, legg merket "Sunde i Nore 24. okt. 1688 (feilskrevet for 1678)" Høyre fjerdepart av s. 3 mangler. Et bumerke og seks signetter under. Jfr 14.10. 1678, 16.10. 1678, 29.09. 1688, 30.05. 1705, etter 30.05. 1705, 26.-27.09. 1707, 22.02. 1716 og 10.06. 1719.

(No 5 en halv rixdaler) Kiendis jeg Gunulff Tostensøn boendis paa Tuetten i Westfiorden vdi Tellemarchen och hermed witterlig gjør at jeg af egen fri willie och velberaad hue, disligiste med min hustrue Bergitte Gunlichßdaatter hinds dertill fulde bevilgning, jagifft och samtøche haffuer jndgaaet it fast, w-røgeligt jordebyste och odelß mageschiffte med erlig och fornustig mand Giermund Knudsøn boendis paa Sunde i Noresogn i Numedahl, och det udj saa maade som følger:

At jeg haffuer af hannem bekommet halffembte kiørslag godz ligendis udj søndre Fiekien i Røllaug sogn vdi Nummedahl, som er hans hustrue Torbiør Larßdatters rette arfueelig oddel tilfaldet effter hendis salige fader, och beuilget aff sin moder Sigrj Gundersdaatter, huorjmod ieg igien haffuer afstaaet och offuerdragit till forneffnde Giermund Sunde en gaard kaldiß Backeiorden ligen-ndis paa Tind i Aattraa kirkesogn i Goudestadt grenden som aarlig rendter och schylder tor tunder, men fuld bøxell och herlighed, huilche forschref-ne gaard hand, hans hustru, børn och arffuinger hereffter schall fulge, nyde, bruge och beholde till evindelig odell och eijedomb med ald denß rette tilligelse, luderne med (s 2) huad nafn det gifue eller nefnis kand saa som agger, eng, schouff och march, fischevand, fægang, vejde och vejdefalder, sætter och setters legde, hugst och huafn, jnden och vden gerds fra fieldz till fiære, och kiendes jeg, ermelte min hustrue, børns och arfvinger, ingen ydermeere odelß-rett eller rettighed til samme gaard effter denne dag at hafue, menß at werre och herblifue ermelte Giermund Sunde till w-røgeligt och w-jgienkaldendis odel, och hafuer hand mig effter egit nøge contenterit och betaldt med penger jtt hundrefiresindß tiuge och fem rixdr., till fuld mellemlaug och tillgiff, saa ieg betacker hannem for ophrigtig betalling i alle maader, d[er] fore ieg mig ochsaa forpligter at der som saa hende som dog iche er att forstade, at samme hans nu af mig tilskiødte och mageschiffte goods, wed nogen retter gang och processes de felse schulde blifue j fra[-f-]vunden, da hannem frit for at jgien til wige min egen nu paaboende gaard bemelte Tuetten till brug och besiddelse for lige saa stor ludt som jnd førte Backejorden, eller och alle hanß vdlagde penng, nemlig de bemelte 185 rd vdi en samlit summa, med foraarsagede omkostning straxens at erlege och betalle, och det jnden fiorten dagers forløb, effter at sligt tildragit vorde, samptlige huiß hans hustrue, børn och arfvinger, føde och w-fade, herud-(s 3)jnden af mig, min hustru, [børn och arfvinger,] føde och v-føde, at holde [hannem och.....] och schadißløse udj alle [maader,], det tilbeder [.....] jeg ladet mit sæedvanlige [boemercke] her vnder schriffue, och ven[lig]en tilbedet.....] lenßmand vdi Nore, sam[mesoren-] schrifveren, och Helfuor [.....] laug rettis mend i Nore [.....] Østen Øffrland och Touf [.....] som offuerværendis vahr, [.....] contract och mageschiffte, [.....] och handerband. [.....] des krafftigier stadfe[stelse] besegle samme odel [.....] schifftebref er af mig [.....] effter begier forrethed [.....] sig med mit zignette [.....] testerer, actum [Sunnde] 24. october anno 1678.

Gunul (bumerke) Tostensen

Lest paa Traaen tingstue d. 15 jano. 1679, test. S (?) Berg mpp

På tvers med annen hånd, fra 1700-tallet:

Lydelig jnden retten læst og publiceret ved det almindelige høste, sage og skatte ting holdet for Tinds præstegield [17?]45.

10. oktober 1679 Bøen i Dal på Tinn

Kristian Roch, sorenskriver i østre Telemark, og lagrettemennene Truls Gaustad, Jon Såem, Olav Lislerud, Olav Gammelstue, Gudleik Såem og Øystein Svadde, kunngjør at de var på Bøen (øvre) i Vestfjorddalen etter ønske fra Knut Guttorms-son, for å vurdere hvor stor del av gjelda til Tor Bøen som ville falle på Knut, ettersom han så seg som nærmest til å løse inn Tors part på 4 ½ q i gården. Følgende hadde penger til gode av Tor: Jon Dale, Olav Bjørtuft, Leidulv Vær, Severin Bjåen, Tov Ingulvsland og Hallvard Bøen. Hallvards utlegg regnes opp, bl.a. har han betalt ut Eilert Andersson, Truls Gaustad og Øystein Øverland. Knut har betalt Hallvard stedsmålpenger, dertil noen andre utlegg, bl.a. til Truls Gaustad og Torgeir Veset, og for to kirkekyr som hører Dal kirke til. Liv Torsdotter hadde tatt opphold hos Tor og overlatt ham buskapen sin mot at han forsørget henne så lenge hun levde. En part på ½ t i Håve i Gransherad hadde barna til Tor solgt for 80 rd, og pengene var brukt til å løse inn de 4 ½ q i Bøen. Lagretten fastsetter så hva Knut Guttormsson må ut med til kreditorene, og slår fast at han må forsørge Liv Torsdotter så lenge hun lever, men da skal han til gjengjeld eie de 4 ½ q i Bøen uten videre påtale.

Tinglyst på Mårem 02.10. 1685. Påskrift om at Knut ikke skal skatte odelsskatt av sine egne 4 ½ q i gården for årene 1692-1703.

NRA Telemark, Localia, pakke 27, legg "Bøen/Hove (i Gransherad) Tinn, 10. octbr. 1679". Undertegnet av Kristian Roch. Spor etter syv grønne vokssegl nederst. Jfr. 18.11. 1671.

(No 11 sex skilling) Christian Roch sorenschripher wdj østre Tellemarken, Truelß Goudestad, Joen Soemb, Ole Lislerud, Ole Gamelstue, Gundlech Soemb och Østen Svalde, gjør vitterligt at Anno 1679 den 10. oktober warre vj paa Bøen vdj Westfiorden, af Knud Gutormbsøn tilbeden, at opteigne och kiende paa Toer Bøens gield, saa meget Knud Guttormbsøn deraf bør betalle for Toers godz, som er 4 ½ qtr. schyld her i Bøen, epterdj Knud Guttormb-son kiender sig nermist at løsbe det igien, och opreignede for os dennem som kræfver gield epter Toer Bøen, nemblig Joen Dalle 28 rdr, Ole Biørtuft 11 ½ dr, Lieuf Vaar 20 rdr, Søverin Biaaen 10 rdr, Tof Jngiulßland 6 dr, Halvor Bøen 31 rdr 2 mk, som bestaaer sig dervdj vdlagt paa Toers veigne j koe for 5 dr til hofmand Eillert Andson, vdlagt til Østen Øfverland 10 dr, til Truls Goudestad 4 dr, Toer sielf schyldig til Halvor 10 dr, och for een qvern 2 ½ dr, noch særdelis hafuer Knud Bøen betaldt til Halvor Bøen 13 rdr vdj stedzpenger. Knud Guttormbsøn 11 ½ dr, een tevingssokis(?) for 2 ½ dr, Truels Goudestad ii-j- dr, Targier Weeseth -j- dr, noch 2 kirkekiør, er 10 dr, herforvden hafr Lif Toers datr. jndgifvet sig til Toer Bøen, med hindis fæ och creatur at Toer skulle forsiune hende [saa] lenge hun lefde, och hafr Toers børn soldt hindis gods -j- tde. vdj Howe i Grannißherrit med hues paa gaarden, derfor optaget 80 rdr, med samme penger hafuer Toer jndløst 4 ½ qtr. schyldgodz i Bøen til odell och eye for 100 rdr. da befindes huusene och jorden siden den tid meget forderfvet, huorfore samme godz icke høyere nu kand vldleggis vdj Toers gield, end 100 rdr.

Tilkommer da Knud Gutormbsøn derfor at betalle vdj Toers gield til Jon Dalle 14 dr, Ole Biørtufft 5 dr 3 mk, Lauuf Vaar 10 rd, Søvern Biaaen 5 dr, Tof Jngulslan 3 dr, Halvor Bøen 15 dr 1 mk. Knud Gutormbsøn lider schade til 4 dr, Truls Goudestad 3 mk, Targier Veasett -j- dr, och mig Christian Roch 4 ½ dlr paa Toer Bøens veigne, som bedrager med de 2 kirkekiør, til-sammen 75 dr 3 mk, och for Lif Toers daterz penge och ret at tage hinde til sig, forsiune hinde saa lenge hun lefuer (s 2), saa hafuer Knud Gutormbsøn och hans arfuinger her epter at niude och beholde samme 4 ½ qtr godz i Bøen til odel och eyedomb och jngen fleere gielder epter Toer Bøen betalle epterdi hand sig bør paatage Lif Toers dat. at opholde, huad suaghed hinde paakommer, saa lenge hund lefuer, det kiendis vj vnder woress zignæter bet. Act. vt sup.

Chri[...]

Chri[....]

Nedenfor med annen hånd:

Knud nyder her effter odelskatt frj 4 ½ qtr. 92

Ligeledes nyder frj for ao 1693

Sammeledes passerer for Ao 1693 - 1694 - 1695 - 1696 - 1697 - 1698 - 1699 - 1700 - 1701 - 1702 frj for egengrd(?) ibid. 1703

Opp ned på samme side:

Tingliust paa Maremb ting d. 2 october 1685 widtner Christian Roch

Heri om 2 kirkekoer paa Bøen i Dals sogn til Dals kirke

20. september 1680 Tveiten (i Heddal)

Niri Herbjørnsson Håve (i Lisleherad) og Olav Nilsson Tveiten (i Heddal) bekrefter at husene på Ljøterud i Hedenstad i Sandsvær brant ned for en god tid siden, etter å ha blitt påtent av en ond kvinne ved navn Live Brønstad, etter djevelens tilskyndelse. Dermed forsvant også en del brev om gårdens grensemerker i utmarka, noe som er vel kjent for alle. Underskrevet og beseglet av utstederne, med signetter med andre initialer enn deres egne.

NRA Buskerud, Localia, pakke 19, Sandsvær, Sigdal, legg merket "Ljøterud, Hedenstad i Sandsvær 20. sept. 1680" To røde lakksegl, "E.N." og "N.H.S." Jfr. 25.05. 1572, 31.05. 1577, 02.04. 1608, 09.03. 1615, 25.09. 1618, 20.01. 1620, 16.06. 1646 og 03.11. 1654.

N. 10 en half rix ort. H. Høyertz/M Hofstad (?)

Efftersom Thorgier Liøterud udj Sandßuerd ehr aff \os/ undertegnede begier-ende, om oß iche var beuist huorledes en ond oc slem quinde ved nambn Lÿffue Brønstad for en lang tid siden, skulde hafue med vilgie oc fandenß in-siudelse satt eeld paa førnemnde Liøterud, oc dett op brendt, oc derføre faaet sin tilbørlige straf, oc vdj samme schadelige eeld ehr upbrent huiß breffuer som kunde komme bemelte Liøterud i schog oc march til befrielse, som andre gaadt folch ocsaa uel ehr beuist, saa kan vy iche negte som vy for Gud vil førsuare, vdj sandhedt at være, som førschrefuet staar, til witterlighedt [wo]reß nambes oc signeter her under antegnede. Actum Tueten d. 20 7ber anno 1680

Nyri Herbiørnß Olaff Nielsen
Hoffue Tueden

På baksida:

Weret j rette paa Liøtterud d. 18 8bris Anno 1680 test. S. Berg mpria No 4

Andgaaende Liøtterud deeles gang anno 80 jn 8bris.

17. juni 1681 Seljord

Kvittering for ordinær skatt og en del kirkelige inntekter fra Fyresdal, tildels til-bake fra 1673, fra prost Sakarias Skancke i Seljord til hr. Thomas i Fyresdal, som har sendt pengene med Dyre Hansson.

UBT, Gunnerusbiblioteket, dipl 424 (p), 17.06. 1681 (i registeret feilaktig datert 25.11. 1681, som er dato for registrering).

[Anno] MDCLXXXI den 17. junÿ til botholphj haffver hederlig [oc v]el-lærde mand hr. Thomas udj Fÿrris dall mig tilsænt [m]et Dÿhre Hanßøn, kongl. maytz. schatter oc andre kongl. [..]teders paabud, som udj hans sogen ere forfaldne oc samlede, som følger:

maydz schat	13 rdr for 1679	Krÿgs stÿer for 1679,	Først kongl.
rdr 3 o 6 ß	For anno 1680 landschat ordinarie	13 rdr	tho oc tiufde
Printzessind stÿer begge termener 1679 sÿtten rdr			Bispindens bevilgelse af
Moe kircke		for 1673, 674, 75, 76, 77 oc 78 er	
6 rdr		Studÿ schatt af Moe kiercke for 673,	
	674, 75, 76, 77 oc 78 aarlig 3 mk 3 ß er halffembte rdr 18 ß		Studÿ
af Weedumb ki[rc]ke for 676, 77		oc 78 aarlig j ort jj ß, er	j rdr 9

Ulrik Fredrik Gyldenløve, stattholder i Norge m.v. kunngjør at Hallvard Bøen på Tinn på vegne av sin far Torgrim Bjørtuft har klaget over at de er kommet opp i en langvarig rettssak med Lidvard Brandsson på Tinn om arven etter gamle Reidar Bøen om gods i begge Bøen-gårdene. Dette til tross for at Torgrim er av den eldste greina i ætta idet han ætter fra Olav Reidarsson og dermed er åseteberettiget til Bøen nedre (vestre). Sønnen Hallvard ætter dertil gjennom sin mor Signe Øysteinsdotter fra andre arvinger med rett på andre parter i gården. Dette har Lidvard søkt å vinne fra dem ved finurlige kontrakter med ætlingene etter Tore Reidarsson, til tross for at det er mange år siden den ættegreina eide noe i Bøen. Lidvard eier derfor ikke annet enn 1 q i Bøen øvre, som han kjøpte av Guttorm Svadde i 1680. Saken vises nå til hjemting i samsvar med lagmannsdommer, og

Lidvard pålegges å møte for retten ved første tingsamling med alle de dokumenter som kan belyse saken, og varsles dertil om at motparten vil kreve dekket alle sine saksutlegg i prosessen.

Skrevet av (...) Eriksson på vegne av stattholderens sekretær Stockfleth.

NRA Telemark, Localia, pakke 27, legg "Bøen, Tinn, 8 Sept. 1683. Hull i papiret langsmed en vertikal brett på midten.

(No 9 en rix ort) Christian den fembte af Gudtz naade, konge til Danmarch oc Norge, de wenders oc gotters etc, Høybemelte hans Kongel. Maj. geheime oc etats raad, ober cammerherre, statholder och general feltmarschall, gouverneur ofver Bergenhuuß och deß underliggende ampter

Ulrich Friderich Guldenlew, herre till grevskaberne Laur wigen, Jarlsberg, Hirtzhorn, ridder, gjør vitterlig, at Halvor Bøen j Tindtz giæld paa sin gamle faderß Torgrim Biørtuffts vegneklageligen gifver tillkiende hvorledis bemelte hans fader med Levor Brandtzen der ibidem er kommen udj en wittløfftig och langvarig process om en deel jordegodtz tømmtet effter gmale Ryer Bøen, bestaaende udj begge Bøens gaarder, hvilchet (endog hanß fader bemelte Torgrim Biørtufft som af eldste broder nemlig Ole Ryersens green kommer, och der fore till bøxell och aasæde j nedre Bøen, effter loven berettiget, foruden en deehl meere godtz udj samme gaard som af begyndelsen fra hans moder Signe Østensdaatters forfædre och affkom er udkommen och j saamaade dertill och odelß baaren). Alligevell schall Levor Brandßen, sig uden føye, ville jndtrænge och tillægne meere part j bemelte godtz, end hannem med rette kand paafalde, och det formedelst nogle (som han meener) underfundige oprettede kiøbebreff med Thore Reyerßens arffvinger, som intet eyer, eller paa lang tid til forn, nogit aatt udj bemelte godtz och gaarder, men ved dom anno 1625 ehn dell den[nem] fra vunden, och ellers resten till [hull i papiret, mangler 20-25 bokstaver] [Gul]brand Marim [... ibidem [.....]fore [hull i papiret, mangler 20-25 bokstaver] om sider [.....] [laug[manden] [hull i papiret, mangler 15-20 bokstaver] slutted at svoren schrifveren [hull i papiret, mangler 20-25 bokstaver] og foretage, och hviß godtz effter gamle Reyer Bøen med rette falden ehr, de 5 brødre grene jmellum j begge gaarder at schiffte, effter detz landtall och den contract, anno 1641 passeret ehr, saa vel som at kiende (naar citantens faders part effter loughlig adkomst och rolig hafd, udj nedre gaarden Bøen, hafver fuldt och følge bør, fra tageß) hvad Levor Brandsen siden derudi er berettiget etc. hvilchen laugstue afsigt og hidindtill af hiemtingß retten saa fuld kommen som schee burde, schall være fuldt, och effterleffvet, er hand foraarßaget sagen till nermere paakiendelse och endschabs erlangelse, effter de 2de laugtings hiemfindelser, til underretning at lade ind-stefne, med formeening och fast paastand, at naar den svoren schrifver och mend, ret ofvervejer, best betracter hvad lodt och ahnpart hanß fader Torgrim Biørtufft udj nedre Bøen arffvelig, som tillforhandlet tilkommer, da veder-parten bemelte Levor Brandßen, jntet udj samme gaard kand niude, men hviß ringe hannem paafalde kand at blifve i øfre gaarden Bøen, hvor hand det qvarter godtz fra Guttorm Svalde hafver indfriet, efter hanß aff 10 martij anno 80, och som tidtbemelte Levor Brandßen med sin viderlig hed hafver wæret aarsage till denne lang varige trætte, der ved forvoldet citanten och hans fader stor bekostning, och penge spilde, paa staar hand och bemelte veder part alt saadant fra første till sidste bør erstatte, det leylighed hand (s 2) videre for retten, schriffelig som muntlig vil tilkiende giffve. Thi vill ieg hermed paa høytbemelte Kongl. Maytz. min allernaadigste arfveherriß vegne, hafver dig formelte Levor Brandtzen befalet at du møder herom j rette paa førstholdende stefnestue j Tindtz giæld effter steffningenß loughlig forkyndelse for den forord-nede svoren skrifver och it uwilligt laugrett som well holder sig laugmandenß hiemfindelse effterrettelig, och saa ledis udinden denne sag, parterne till loughlig adschillelse kiender och dømmes, som de acter at forßvare, thagende med dig, alt hviß du kunde hafve sagen vedkommende, och lad dette ingenlunde, under dit faldtmaall effter lowen, actum Scheen den 8 septembris anno 1683.

(segl)

Paa velbaarne hr. secretair Stocflets vegne j hans fuldmæctiges aßen [.....] Erichsøn

28 august 1684 Mårem på Tinn

Peder Gaustad i Vestfjorddalen på Tinn kunngjør at han har solgt ½ q i Asland (søndre) i Atrå på Tinn til Olav Agustiniussen for 10 rd. Beseglet av Peder selv, sorenskriver Jon Sommer og Knut Mårem og Nils Lisland. Påskrift om tinglesing på Skoje i Sauland, dit allmuen på Tinn var innkalt i forbindelse med ting 10.06. 1685. NRA Telemark, Localia, pakke 27, legg "Asland, Maarem i Tinn 28. aug. 1684" Fire segl, nr 2 PIS, nr 3 KOS.

Jfr. 06.07. 1632, 06.03. 1664 og 27.07. 1672

(No 6 sexten skilling) Kiendis ieg Peder Gouttestad boende i Vestfiorden paa Tind, och her med vitterlig gjør, att ieg hafver soldt, skiødt och afhændet, saa och her med fuldkommen selger, skiøder oc afhænder eet halff qvarter godtz i gaarden Asland udj Attraasogn paa Tind till Ole Augustinßen samme stedt oc hanß arffuinger, da ieg derfor af hannem ehr med thj rixdhlr førnøyet, hvorfor samme ½ qr. godtz hannem oc arffuinger effter dagß till ævig odel oc ejen-dom schall følge oc beholde och ieg der till være hanß viße hiemmelßmand. Thil stadfestelße hafver ieg mit zignete her vnder vndertrycht oc venlig om-bedet skriffuer Joen Sommer tillige med Knud Marim och Nielß Lilleland at underschiffue och forsegle. Actum Marim d. 28. aug. 1684

J. Sommer	Peder Gouttestad	Knud Marum	Niels Lilleland
(L.S.)	(L.S.)	(L.S.)	(L.S.)

Nedenfor med annen håndskrift:

Læst och andkyndiget paa Schoien i Soffveland hvor almuen af Tinds giæld till holdende beregningß ting mødte d. 10 junii Ao gr. test. Jon Sommer.

20. desember 1684 Kjøbenhavn slott

Kong Kristian V kunngjør at Hallvard Torgrimsson på Bøen på Tinn har søkt om nåde for begått leiermål: Han hadde først ligget med ei jente, blitt bøtlagt og har gjort opp for det, og så gjort det samme tre år senere med ei annen jente, som han var tremenning med. Begge var skjedd mens han var ugift, og slektskapet med den siste jenta hadde han ikke vært klar over. Han må stå til skrifte for saken, og gi noe til nærmeste hospital, og så skal han gifte seg med den første jenta, slik han også har tilbydd seg.

NRA-KA, innlånt 13.12 1943 fra nordre Bakka, Tinn, ved prost A.E. Hedem, Tinn. Original på stemplet papir. Tiue Rixdaler. Folioark. Undertegnet og beseg-let av kongen, kontrasignert av M. Moth.

Wii Christian dend femte af Guds naade konge til Danmarck oc Norge, de venders oc gothers; hertug udi Slesvig, Holsten, Stormarn oc Dytmerschen, grefve udj Oldenborg oc Dalmenhorst, gjøre alle vitterligt at efftersom Hall-varð Torgrimsen boendes i Bøen i Tindt sogn udi øfre Tellemarcken i vort rige Norge, for os allerunderdanigst hafver ladet andrage, hvorleedis hand som 22 aar dersammesteds har veret skatte bunde (dog ugifft) sig for fiire aar siden med een mands daatter der i sognet, i leyermaal hafver forseet, oc derfor sine bøder ud gifven, oc dernest for nyelig siden med een anden qvindis person, som hannem, dog u-afviidende, j tredie leed skal være beslegtiget, iligemaade leyermaal begaaet, da hafve vj effter forneffnte. Hallvard Torgrimsens hermom allerunderdanigste gjorde ansøgning oc begiering af kongelig naade forskrefne sidste af hannem begangne leiermaals forseelse, allernaadigst tilgifvet oc effterladt, saa at hand desuagtet i forneffnte Tindt sogn fremdeelis maa for-blifve, oc sin oddelsgaard der beboe, dog at hand derfor først kirckens disciplin udstaar, saa oc noget effter sin leilighed oc superintendentens billig sigelse til neste hospital udgifver, samt oc effter egen erbydelse ofvenbemelte af hannem besofvede qvindes person, som hannem icke i slegtskab paarører til ægte tager, saa frembt hand denne voris benaading agter at minde. Forbyd-endes alle oc een hver her imod efftersom forskrefvet staar at hindre, eller i nogen maader forfang at gjøre, under vor hyldest oc naade gifvet paa vort slot Kiøbenhafn dend 20 december anno 1684. under vort zignet Christian R - M. Moth:

Hallvard Torgrimsen opreisning for leyermaal i slegtskab

29. september 1688 Nore i Numedal

Torkjel Pedersson på Sunde i Nore i Numedal kunngjør at han med kona Torbjørg Larsdotters samtykke har solgt gården Bakkejord (Bakka) i Gausetgrenda i Atrå på Tinn, av skyld 2 tønner med bygsel, til Jon Pedersson. Det er odelen til kona til Jon, Åsne Gjermundsdotter, og Jon har betalt 236 rd for gården og 20 rd for de rett-

ighetene kona til Torkjel har. Beseglet av Torkjel selv, lensmannen i Nore, (Torbjørn) Prestegarden og Halvor Juve, foruten av sorenskriveren Jon Sommer. På baksida skriveøvelser (?) av senere dato.

RA, localia, pakke 27, legg merket "Bakkejord - Nore 29. sept. 1688"" Øvre høyre og nedre høyre hjørne av arket mangler. Sorenskriver Jon Sommers segl under, sammen med de tre lagrettemennene. Jfr 14.10. 1678, 16.10. 1678, 24.10. 1678, 30.05. 1705, etter 30.05. 1705, 26.-27.09. 1707, 22.02. 1716 og 10.06. 1719.

(No 5 en halff Rixdaler) Kiendis jeg Torchild Pederßen boen[dis paa Sunde vdj] Nommedall, och hermed witterlig gjør [at ieg med] feld beraad hu och willie, sambt med m[in kiere hustrue [Torbiørg] Larßdatters ja och samtøche, hafver soldt, [skiødet och afhændet] och hermed selger, skiøder och aldeeliß afhæn[der fra mig] och mine arfwinger till Jon Pederßen en gaard [Bac]hejord liggende paa Tind i Attraa kirchesogn i Gaud[eset] grenden, schyldig aarlig Thou tønnder med fuld bøxel oc[h] hærlighed, hvilche forneffnte min hustrue med hendiß barn arfveligen tilfalden, och som disße 2de tønnder er Jon Pedersens qvindes Aasne Giermundßdatters sande odel, saa hafver hand for-schrefne godz willet gierne indfrelse, och bechiender jeg at hafve udaf hannem derfore effter giordte foreening och egen adnøye bekommet baade for godtzed i sig sielff penge thou hundrede, trediffve och sex rixdaler, samtt aabøder till min qvinde derforuden tiuge rixdaler, er tillsammen 256 rixdaler hvorfor om-rørte Jon Pederßen, hans hustrue, børn och arfvinger schall erneffnte gaard 2de tr i Bach[eior]d med bøxel, her effter følge, nyde, bruge och beholde til et ævindelig odel och eiendom, med ald dens tilliggende hærlighed, være sig med hvad nafn det er eller næfnes kand, entten ager, eng, schou och march, fischevand eller fægang, vejde och vejdestæder, sætter och sættersbeede, hugst och hafn, inden och uden giærdiß, fra fields till fiære, der af arilds tid fuldt hafver och med rette følge bør, hvortill jeg tilforplichter mig, at schall for børn och arfvinger, fødde med u-fødde, wære och forblifve forneffnte Jon Pedersen, hans hustrue och alle hanß arfvingers for deris och en hvers aaganger, faste hiemmelßmand samt schadesløßholder i alle ept[er....] maader, hvilchet med mit undertröchte z[ignette be]frefstes, och wenlig tilbeder de dannem[ænd Torbiørn] Præstegaard, lensmanden i Nomme[dal, och Hal]vor Juffve, der war ofververendis och [saa voris] (s 2) [handerband] och foreening, till witterlighed och deß krafftige, [til s]tad-festning med mig at beseigle, Actum Nore [i No]mmedahl den 29de september Anno 1688.

Af mig affattet och til vitterlighed underschriffver J. Sommer

Tingliust paa Sem i Hitterdahl, hvor almuen fra Tind effter berammelse mødte den 10de juny Anno 1689, test. Jon Sommer

På tvers med annen hånd:

Dom. Jeg Pontio Pilato en dommer til Jerusalem under det stor mægtigste krigs hær Tibriadis hvis regemente Gud naadeligen

23. mars 1689 Jørisdal i Hovin, Tinn

Lagrettemennene Olav Gudleiksson, Gudleik Gudleiksson og Kjetil Hallvardsson kunngjør at de etter ønske fra Olav Lynnevik og i hans nærvær hørte på det som Åsne Øverbakke hadde å si om avdøde Asle Olavsson fra Hovin: I avdøde hr. Hans Gynts tid som prest på Tinn hadde Asle bedt om å få motta nattverd og bli meddelt syndenes forlatelse, men det var blitt utsatt da han var beskyldt for leiermål. Straks etter var Asle blitt syk og døde, men han ville kunne motbevise beskyld-ningene om han hadde fått leve. Asle hadde solgt såvel sitt eget som søsteren Sigrid Olavsdotters gods, og gikk så godt som naken på det siste, det kunne Åsne avlegge ed på. Likeledes bekreftet lagrettemennene at Olav Breiset i Hovin hadde gått god for det Åsne sa, men han kunne pga. alderdom ikke komme til ting selv.

NRA, localia, pakke 27, legg merket "Jørisdal 23. marts 1689". Tre bumerker under.

N. 10 En half rix ort. Effter Ole Lønneviighs indstendige begiering, da er dette woress sandferdige tilstand, at wij haffuer i hans egen nerwærelße, hørdt det Aasne Øffverbache, effter tilspørgelße, bechiendt, det udj sal. hr. Hans Gyntes tiid, medens han leffvede, och var præst her paa Tind, kand hun, som nu en høybedaget qvinde, rett heel wel erindre, at afgangne sal. Asle Olßen, barnfødt udj Hoffvindbøgden sammestedz, war engang wensommelig begier-ende af ermeldte sognepræst, at hand motte komme frem til Guds bord, och sacramented till sine synders

forladelse worde meddelet, da formeente for-nefnte præst hannem det, efftersom omrørte Asle Olsen war beschyldt for at schulle hafve besoffvet et qvindfolch her i sognet, som war et løst och ledigt, fra andre steder i bøyden indkommen, och det for hannem iche saaledis wilde fuldkommen bestaae eller schyld, som u-schyldig, paa sig tage, menß aldelis nechtet, hvor paa och sacramented wilde gierne annamme, och strax dereffter bleff samme Asle siugliggende, och hendøde, mens hafde hand lefved nogen stund, wilde hand drefvet det fast fra sig igien, hende till beschiemmelße och sig sielff till befrielße, derforuden hafde denne Asle bortsoldt baade sit eget, och ald sin søsters Sigrí Olufsdatters godtz, saa gich saagott som gandsche nøgen paa det sidste, hwilchet hun sagde være udj alt saa sant, som hun for Guds allerhelligste blide anßicht achtet at andßvare, och friwillig, naar och hvor begiertes, med eed wille stadfeste. J ligemaade bechiender wij underteg-nede, at det war Ole Bresett i Hofvedtbøydens fulde ord och tale, som for hen ommelt, och gierne med eed will bekreffte, mens som iche for bøy alderdom och svaghed schyld kan nogen stedz komme, till at gifve sligt sielf beschref-ven, war wij af hannem, (s 2) saawelßom Aasne Øffverbache begierende, dette under woris bomerche at bevidne, om, Gud lod hende, nogen af dem ved døden skulde flux afgaae, det da for effterkommere kunde wijdes, och endelig hafves till effter retlighed. Hwilchet wij, hvor och naar ombedes, gierne eedtlig will være gestendig. Actum Jørisdahl d. 23de marty Anno 1689.

Ole (bm.) Gunlichßens Gunlich (bm.) Gunlichßens Kitel (bm.) Halfvrss.

9. j[...] 1688-17031) Tinn

Lidvard Brandsson, Knut Guttormsson Bøen og Hallvard M. son Bøen, alle boende i Vestfjorddalen på Tinn, kunngjør at (Gunn)ulv Torsteinsson Tveito fra samme sted hadde bedt dem om et vidnesbyrd om eiendom og bruk av Myklegrostølen med tilhørende fiske. Mennene vidner om et felles fiske med (nabogården) Bøen, men eiendomsretten hører Tveito til.

RA, localia, pakke 26, legg merket "Tveiten, ca 1700, Hjartdal gn 55 el 106?" Høyre tredjedel av arket mangler. Sørenskriver Jon Sommers segl under.

(No 19 tolf sk) Vi effterskreffne Ledvor Brandtsen, [Knud]

Bøen, saavelsom Halfvor M[

Vestfiorden paa Tind boende, kien[dis oc]

vitterlig gjør, at saasom den [dannemand Gun]

nulf Tostensen Tvedten sammestedz

rende, at vi ville sige voriß san[

kaldes Møchlegroe paa Vidden li[gende ...]

hanß indstendig begiering, och mest for [

om iche fuldt sin paaboende gaard Tv[edten]

saa viist vi kan mindes, da er [det os]

vitterlig, at iche andett hørt, minder [end at]

samme Møchlegroe med tilliggende

(samt Tvedtmanden brugt i stannel(?) ar[

sig til fische med Bøemændene, och er [

2 Langßiøen vaarer samfische med h[

faldelig udfald) samt vidre af h[

der omkring støelen, fuldt denne g[aard Tvedten]

samt siden mand efter mand paa Tve[den]

af alders tid under bemelte gaard Tvedt[en]

u-paaachtet af en hvers paatale [

saa dette været altid roligt och s[

gaard Tvedten beliggende, det vi ha[

lighed her med under vores truchte zi[gnetter ...]

som meddeler, samt gierne, haver [

være, med end, at vj anderledis, e[

staaer, hørt sige, mens schielln[

saalediß afhørt, waare fult [

u-elschet, vil stadfeste, hvilch[

ferdige tilstand, och venligen begier[
Jon Sommer vilde efter forfattel[se ...]
os underschrifer och beseigler. A[ctum]
begnings ting i Sæffueland d. 9de J[

Levor (ls) Brandtz. Knud (b.m.) Gutormson Ha[luord]

Bøen Bøen

Till vitterlighed a[
3de mænders til [
andschreivit, efft[
ført, besten[

(ls) (Jon Sommers segl)

1) Sommer var sorenskriver i nevnte tidsrom.

7. februar 1691 Helleberg nedre,
Gransherad

Jon Sommer, sorenskriver i østre Telemark, og Tord Høymyr og Torgrim Bolke-sjø, lagrettemenn i Lisleherad og Gransherad, kunngjør at de har skiftet etter av-døde Gudleik Helgesson på Helleberg nedre mellom enka Ambjørg Tovsdatter og deres datter Åste Gudleiksdatter, så vel som med de fem barna fra et tidligere ekte-skap med Åste Anundsdatter, nemlig Helge, Rolleiv og Anund Gudleikssønner og Søve og Aslaug Gudleiksdøtre. For de siste møtte farbroren Gudleik Folsland som verge. De fem barna fra første kull fikk først morsarven sin, og så ble løsøre regnet opp og taksert for tilsammen 132 rd 3 ort 12 sk. Fastegodset var 7 m med bygsel over 2 ½ t i Helleberg nedre, innløst for ialt 120 rd, og så hadde boet til-gode 75 rd 1 mk 12 s fra (Gimsøy) kloster. Det hadde ikke vært mulig å få pengene utbetalt pga. dårlige tider, og arvingene var enige om at skifteomkostningene måtte dekkes fra dette tilgodehavende, med ialt 14 rd. Sveinung Kopsland hadde lånt avdøde 2 rd, som han fikk i form av 1 t korn, men som skal utbetales i penger. Til deling kom da 192 rd 1 mk, med 96 rd 12 sk på enka, 21 rd 1 mk 10 s på hver bror og 10 rd 2 mk 17 s på hver datter.

Enka hadde arvet 30 rd før hun giftet seg med Gudleik. Det var lånt ut til Gudleik og Øystein Folsland, med sikkerhet i 1 ½ q i Folsland. Heller ikke dette var det mulig å få ut pga. de dårlige tidene. Hun erklærte seg fornøyd med sitt arvelodd, og ønsket fastegodset fordelt mellom barna, slik også hennes avdøde mann hadde ønsket, så sant hun fikk part i Helleberg i forhold til det som var medgått av hennes midler til innløsning. Det ble da 2 m i Helleberg på henne, verdsatt til 45 rd, i tillegg til parten i Folsland. Eldste boren Helge skulle løse henne ut fra Helleberg over fire år med 11 rd 1 mk 8 s pr år, eller svare rente av det om han ikke greide å betale, og da være eier av 3 m i gården, hennes 2 m og hans ene som han hadde fått i farsarv. Forøvrig ble det 1 m på hver bror og ½ m på hver søster, og 1 set. til overs, som Helge skulle løse ut med 2 rd på hver bror og 1 rd på hver søster. Enka skulle sitte med gården inneværende år, og så flytte til første faredag. Arvingene sa seg dermed fornøyd med skiftet, det samme gjorde Gudleik Folsland og Eilef Helleberg, barnas nærmeste slektning. Enka skulle være verge for datteren sin, Eilef skulle være verge for den yngste av sønnene.

NRA-KA, lensmann Qvammes diplomsamling. 07.02.1691. Quamme har også notert seg noe om familiens videre gang. Jfr. 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10 1634, 17.10. 1634, 20.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 06.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 09.10. 1678 og 15.07. 1703.

Jon Sommer sornskriffver i østre Tellemarchen, Tord Høymyr och Torgrim Baalchesiøe, laugrettismænder udi Lilleher-ridt och Grannisherridt gjør vitter-lig, at anno 1691 d. 7. februarj vare paa nedre Helleberg udi bemelte Grannes-herridt, at schifte och dele efter afgangne Gunleig Helgesen imellem sin effterladte qvinde Ambjør Tofsdatter och med hannom sammenaufløde pige-barn Aaste Gunleichsdatter, saa vel som fem andre børn tilforn med sin afdøde hustru Aaste Anundsdatter aufløet, hvis naufne Helje, Rollef och Anund Gunleichssønner, Søfve och Aslau Gunleichsdøttre, ald hvis løse och faste godtz effter hannem fandtis var ofverværende paa børnenis

vegne, farbroderen Gunleich Folseland och, som de første 5 børn var tilfalden arf af løsøre efter moderen till sex rixd. blef de først tagen forudaf beden, och derfor udlagt til de 3de drengebørn och pigen Aslau, en nye karmandsadel for 2 rd 2 mk. samt et nyt tiel for 5 mk. och et do. 6mk., hvorudaf den ene løser dend anden ud, effter som søsteren Søffve tilforn efter min bekiendelse, erholt 3 mk. udi sin part. Er følgende forefunden och taxereit:

2 nye tiel á 5 mk.	2-2-	2 messingstager á 16 sk.	- 1- 8
1 do.	1- -	1 lidet tinfad	- 1-
1 do.	1- -	1 jernpande	- - 16
2 slidt do. á 3 mk.	1-2-	18 trætallerchener	- - 16
2 do. á 2 mk.	1- -	10 smaa malede skenche- skaaler á 6 sk.	-2-12
2 schinfelder á 1 rd.	2- -	1 liden ditto	- - 6
2 gl. ditto	1- -	11 smaa træfade á 4 sk	-1-20
2 gl. ditto á 1 mk.	-2-	1 trøs	- - 8
2 nye striebleye á 2 mk.	1- -	1 blandeolch med laag	- - 8
1 gl. do.	-3-	1 øltønde	- 3 -
2 gl. do.	-2-	1 do.	-2-
1 nye lerritsbleye	-3-	1 do.	-1-
2 strie duger	1- -	2 holcher	- -20
2 gl. lerritsbleier	-3-	Kar paa 1 td.	-1-
1 liden gl. dug af lerrit	-1-	1 gl. kar á 1 td.	-1-
3 gl. haandklæder	-1-	8 vasbøtter	-1-8
4 nye do.	-2-	1 melchebøtte	- -8
4 smaa do.	-1-	15 melchetrau	-2-12
1 gl. kobberkiedel vog 20	2-2-	1 drøfte traug	-8-
1 liden do.	-2-	2 vangarer och 1 fad	-1-
2 nye do. á 2 bdp.	6- -	1 fad do. mindre	- -6
1 gryde	-3-	1 nye tude kande	- -12
1 do. mindre	-2-	1 half kande och 1 pot kande	-16
1 grødespand och 1 smør bønne	-1-	1 harf med jerntænder	1- -
2 kierner	- -12	1 plogjern och ristel	-1-
1 stor, ny slegge	-2-	1 do. med ristel	-1-
2 gl. do.	-1-	1 tache	-2-
1 half anchor	- -6	2 tømmersager	-2-
2 kar	-3-	1 nye koe klafve	-1-
1 do.	-2-	2 do. med bielder	1- -
1 do.	-1-12	1 heste blecheklave med bielder	-1-
1 spand med laag	-12	1 klafve do.	-1-
7 kiør á 4 rd.	20- -	1 slet hestekl. m/bielder	- -12
2 tiungsnødt	5- -	1 do. med bielde	- -6
2 vettrunger	3- -	1 nye grime	-1-
8 voxne sofver	4- -	1 do.	-1-
10 mindre do.	2-2-	2 bidsel med taumer	- -16
6 voxne giedder	3- -	2 nye aalreeb	-1-8
2 mindre vittrungs	-2-	1 gl. do.	- - 8
1 rødblechet hest	8- -	3 arbeidssæler	3- -
1 nordlandsk bysse	4- -	1 stor barched hud	1- -
2 nafver	-1-	1 mindre do.	-2-
1 mindre do.	- - 6	1 barcot do.	-2-
3 nye øxer	1- -	1 gl. karmandssadel	-2-
3 do.	-3-	7 langliaaer	-2-8

1 gl. do.	— —8	7 smaaliaaer	—1-4
1 gl. smietang	— —16	1 half stang jern	—1—
1 hammer	— —16	Herforuden udaf det afterch-	
1 do	— —12	ede korn till 12 td. á 2 rd.	24— —
1 slegge	1— —	1 smiested och belg	1— —

Beløber tilsammen løsøret 132 rd-3-12

Fastegodtz: Helleberg nedre i Grannisherridt siuff mæler med bøxel ofver halftredie tønde, indfriet til sammen for et hundrede tiuge Rixdaler. Herfor-uden beviste med erholdende regenschabsbog af Jørgen Holst, at hafve til gode halffierdesindtziuge och fem rixdaler 1 mk. 12 skl. mens sagde enchen tillige med farbroderen, at dend salige mands voxne sønner hafde brugt med faderen noget lidet til closterit, hvilchet var indberegnet udi samme faderens kraf der, efterdi iche kundet i denne besverlige tid, ved ofte giorte andfordringer, det sielfver bekommit, meente nu, at burde sig der udaf godtgiøres, saavel som schiftets bekostning, in allis till 14 rd. som var samtlige arfvingers villie, och stifmoderen samtychte, naar da disse 14 rdl. saa fra det er til bedste paa closterit fratagen, bliver igien trediesindtziuge en rdl. 1 mk. 12 skl. Derimod at kræfve i boden befandtes Svenung Kopsland thou rixdaler, som arfvingene tilstod, at hand laante dend sal. mand dem ifior udi contant, och derfor gierne saa, at fich sin betalning igien, udlægges da hannem til sin vedbørlig ubderlaug derfore at annamme udaf boden en tønde korn for 2 rdl. som svaris med penge.

Er saa igien til ofvers udi alt af boens løsøre tillige med closter restancen 192 rdl. 1 mark hvoraf kommer paa enchens hælning 96 rd. 12 skl och paa en broderlaad 21 rdl.-1-10 og 2/3 samt paa en søster 10-2-17 og 1/3. Noch hafde enchen tilstaaende penge trediffve rixdaler hoes Gunleich och Øystein Folse-land, der var hende arfvelig tilfalden, førend hun kom udi den salige mands Gunleich Hellebergs verge och at iche er i boden, medens manden lefvede, indkommen, har besværlige tider været aarsag til, och derfor var forsichret i godzet halfandet qvarter i Folseland paa sin part, indtill udløst bleff, sagde ellers at ville nochsom være tilfreds och fornøyet med samme sin tilfaldende arfvepart, och det øfrige faste godtz at delis børnene i mellem, siden hendis sal. mand talte derom, føren i herren hendøde, naar hun ichun i godtzet Helleberg udjæfnis for hvis er indfrelst fore, och i øfrige at nyde sin halfvepart udi hvis løsøre och restance kand paafalde eller bliver uddelt, uden nogen broderlaads frihed foruden, fich hun see sig om, hvor med tiden och leilighed kunde erholde nogen raad. Beløber da hvis paa hendis part kand falde i Helleberg 2 mæler til penge andslagen, efter som er indkiøbt, ved breffs bevissning, foruden de 1 2/3 qvarter i Folseland end udi denne gaard Helleberg 2 mæler altsammen til penge, baade at hun det i Folseland nyder til 30 rd., och svares aff den ældste broder Helje, for udgaae fra gaarden och sin tilkom-mende rett derudi med fyrgetiuge och fem rixdlr., och det paa 4 aard tid her-efter, hver aar 11 rd.-1-8 och om betalingen iche skulde richtigens indfalde, da at svare rente derudaf. Ellers blev aftalt, at stifmoderen enchen maatte blifve her paa gaarden Helleberg i dette aar til brugs och besiddelse, och hun siden frivillig, uden nogen anche, at udgaae och qvitere gaarden til første faradag derefter. Beholder saa ældste broder i gaarden Helleberg til eiendom, formedelst svarer disse forskreffne 45 rdr. paa enchens och egne vegne tre mæler med bøxel och aasæde ofver ald gaarden, de andre hans søschende, en broder en mæle och hver af søstrene en half mæle schyld derudi, da han iche end god for at kand udjefne dem i noget, undtagen dend een sætting som er til ofvers, hvoraf ældste broder svarer hver af sine brødre for deres part i samme sætting thou rdr. och en hver af søstrene en rdr. och siden beholder den selfver til eyendom angeløst, hvormed baade enchen och hendis stifbørn vare kiærligen forlichte, ved derpaa handebands gifvelse och iligemaade farbroderen Gunleich Folseland til børnene saavelsom Elef Helleberg deres neste frende, och lofvit, at saa holdis maatt som forskrefvit staar i alle maader. Ellers verger modern self for sit mindste pigebarn och Elef Helleberg for dend yngste dreng, efter begge deris vilje, som de ude i sin tid achter ansvarlig. Witterlig under vores zigneter. Actum ut supra. Jon Sommer

Lensmann Qvammes anmerkning nedenunder:

Anbiør Tofsdatter Folsland, enke etter Gunleich Helliesen Helleberg er gift i 1698 2.g. med Herbrand Ketilson Dyrebue i Nummedal. Han kvitterer for at Høege Helleberg har løyst han ut av Helleberg i eit skriv 12.11. 1698, tingl. 05.06. 1699, fol. 24. J. Sommer, Tormoc Tofsen Folsland og Torkild Romme er vitner. Helie vart buande paa Helleberg og gift med Gro Helgesdatter. Dei hadde desse born: a) Gudleik, b) Hallvard, c) Helje, d) Sonnoug gift med Jon Nisi, e) Aaste gift med Lars Olsen Vik, f) Margit g.m. Johannes Helleberg og g) Aslaug g.m. Harald Folseraas. Skifte etter Helje sommaren 1750. Enka og borni levde, berre Aaste var død. (same aaret). Rollef var 1750 paa Nisi og Anund paa Daarud, Søvei var gift med Nils Folseraas og Aslaug med Hallvard

Hafsteen.

20. september 1691

Jørisdal i Hovin

Åvald Alvsson på Nappegard i Hovin kunngjør at svogeren Hallvard Bøen (i Hovin) har betalt ham ut fra sin påboende gård Bøen, og at han derfor på kona Gunhild Andersdotters vegne avstår fra videre arv etter moren hennes og forøvrig avstår alle krav de måtte ha i boet. Beseglet av Åvald selv og medbeseglet av sorenskriver Jon Sommer og lagrettemennene Olav H. Jørisdal og Jon Torildsson Midgarden.

RA, localia, pakke 26, legg "Nape, Hovin 20. sept. 1691". Fire røde lakksegl: AAS, IS, OHS og JON TONKIEL.

Kiendis ieg undertegnede Aavald Allfßen boende paa Napegaard i Hoffuen-bøgd, och her med witterlig gjør, at saa som tilforn et giordt kiøb miellem min kiere suoger Halfvor Bøen om samme besiddende gaard er oprettede, saa er der med, foruden hvis betaling sceed om formelte godtz, indsluttet, at ieg iche noged paa min qvindes Gunnild Andersdatters vegne paa arf effter moderen, være sig løst eller fast, effter dags schall hafve at pretendere, hvor till och min her med havt reverserer, at iche nogen tid schall det aagange, mens følge erneftne Halfvor Bøen, hustru, børn och arfvinger, u-ryggeligt, och der med ald voris dont och handling till denne dag klar, saa ingen paa enten side af os hafver nogit at krefve, minder at kiære, och hand her med af mig schall være betachet, saavelsom for sammen hafvende handling och forening qviterit samt krafvesløß worde holden. Til stadfestelse under mit brugende zignete, och venlig ombedet skrifveren Jon Sommer tillige med Ole Jørisdahl samt Jon Midgaarden till vitterlighed at under schrifve eller besegle. Actum Jørisdahl d. 20. septembris Anno 1691, till vitterlighed

Aavald (ls) Olsß Jon Sommer (ls) (ls) (ls)

20. juli 1693

Skoje i Hjartdal

Peter Jonsson Hovde i Hovin klager til amtmann (Henrik) Adeler over at hans søskenbarn og nærmeste nabo Ulv Sønstegard har tatt i bruk ei seter faren hans, Jon Hovde, hadde ryddet opp i sameiemarka, uten tillatelse fra Peter og til stor skade for ham. Kjetil Busnes og Torkjen Haukedalen kan bekrefte forholdet. Adeler påbyr ved påtegning dagen etter Ulv å fravike setera; lensmannen i Hjartdal, Jon Skoje, skal ta med seg to mann og forkynne avgjørelsen for Ulv på lovlig måte.

NRA (k) Ingebjørg Svalestuen 1922. Nils Svalestuen 1936. Hovin i Tele-mark. Original på stemplet papir: N. 20. Fire og Tive Skilling. Et folio-ark. Nederst på s 1 Peders bumerke, på s. 2 underskrevet av Adeler.

Velædle och welbyrdig hr. ambtmand.

Saasom mit sødschindebarn Ulfver Sønstegaard, der er min neste grande hafver, deßverre, udi forgangne, saavelsom indeværende aar meged dristeligen under taaet sig imod min ringeste gifvne lof eller minde at fratage min en stødel, der ligger lige paa min faldende sætterßvey, som alt hamele och Kitel Bußnæss samt Torchild Houchedahlen i naboelauguet kand bevidne, och min salige fader Jon Hofde hafde med sin sved och arbeide opryddet dend af vilde schou ock marck, samt bygget sæll derpaa at berge høe udi, och ved yderste flid giort dend saa god, at kand rigelig faais 12 maal eng der paa, det hand bruger till ßine nytte och min store schade, och omschiøndt det er sameyende, hvor ved vil smyche sin uloulig øfvede gierning, ligesom hafve ret der till, da troiß iche, hand maa tage noged fra mig eller andre uden dom, menß merre, visßelig inds[teffnt] for slig ubetenchsom brugte formestelße vedbørlig, det ieg haaber at naar ved retten, om kunde dend hastig pleye med hannem, som bliffver fast umuelig for tinginiß beobachtinn, udaf en hver, och derfor aarsagiß ydmyg, at begiere udaf ederß welbyrdighed, det hannem motte ved ederß andbefahl tilholdes at vige fra stødelen straxen, uden nogen videre nøttig giørelße, och om hafver nogen ret eller adgang der til, eller bør der udi søge det vedbørlig, eller och epter billighedß udfordring, oprydd sig sielfver en stødel, efter lodß taalelighed, och siden giøre sig dend saa nøttig som best veed och kand, samt lade mig, ved forhaabning, beholde mit urørt som ubeschaarit, saadan ederß welbyrdighedß høybevißende assistance med retten, och hannem maa alvorligen forbydes at iche tage sig til rette imod loven, menß fare schichelig afsted, Gud dend allerhøy-ste igien med belønning schal erindre. Schøyen tingstue d. 20. julii 93 velædle och velbyrdig hr. ambtmands ydmygeste tiener

Peter Jonß Hofde

(s.2.) Skulle dend herj ommelte støel af Peter Jonsen Hofdes fader af wild skov oc mark være optagen, oc Ulfuer Sønstegaard ingen videre rettighed dertil have, med samme platz udj sameie skov schal være liggende, saa er hans forøvede adfærd til dens bemegtigelse uden bemelte Peter Jonsens villie oc samtøche, gansche lovstridig, hvorføre det ej heller j slig henseende bør være samme Peter Jonßen Hofde til nogen hinder oc præjudice til platzens loulig nøttiggjørelse, og anbefales derfor, effter forberørte beschaffenhed, Ulfuer Sønstegaard, sig iche videre med den at befatte, mens derud-jnden fra ald self raadighed oc egen tagen rett under lovens bydende straf sig at entholde, oc huis hand sig der paa nogen loulig tiltalle schulle formeenne at have, da det ved loulig adfærd at søge, oc haver tilforordnede bondelensmand j Hierdals præstegiæld Joen Schøyen, med tvende til sig tagne lo[...]-ste dannemænd, dette offtbemelte Vlfuer Sønstegaard, til vedbørlig effterretlighed, vidnesfast at forstandige. Schøyen beregning ting, dend 21. julj anno 1693. H. Adeler

27. september 1693 Traaen ting

Tingsvitne fra tinget på Traaen 27 september 1693, hvor Kjetil Kjørkjorden på egne og Olav Narvesson Gladheims vegne får almuens attest på at Dagfiske har i all tid vært i deres eie uten påtale. Noen bønder i Uvdal hadde ulovlig fisket i vannet i omkring 15 år. Bekreftet av sorenskriver i Numedal og Sandsvær Severin Berg, og lagrettemennene Helge Li, Sigurd Hov, Olav Stabekk, Gregar Langerud, Knut Haugen nordre, Nils Bjørge, Hallvard Bjørge og Helge Hvåle. Seks segl på bretten. Jfr. 15.09. 1694.

Kongel. Maysts: constitueret Sorenskriver udi Nommedal og Sandsuers ambt, Sewerin Berg, sambt Hølge Lie, Sywer Hof, Olle Stabeck, Gregar Langerud, Knud No: Hougen, Niels Biørge, Hallvard Biørge, og Hølge Hualde, gjør witterligt at aar 1693 d. 27. september dae almindelig høste, skatte og sage ting blef holdet paa Traaen stefnestue i Røllaug udi Nomme-dal, da fremstod for retten Kjetil Kirckegorden som paa egen og Olle Narwes: Glaims veigne, begierte alfmuens attest, angaaende et fiskewand kaldes Dagfiske som nogle bønder i Opdahl, dem uden nogen ret nu ungefehr een 15 aars tid haver tiltaget, da vahr alfmuens tillige med woress suar, at samme fiskevand, har fuldt disse mente mend og deris forældre i ald deris tid uden nogen ancke eller paatale, des til bekrefftelse have vi set voris signeter her neden under, ex loco ut supra.

Nederst i venste hjørne står: Bergli

Påskrift på baksida av brevet:

Veret i Retten paa Opdahls Stefnestue d. 15. 7trAo: 94: Test N Ienen KB (dvs Nils Jensson Kongsberg) Ole Gielleruds brefue, No = 1:

15. september 1694 Haranger ting, Uvdal

Nils Jensson Kongsberg, sorenskriver i Numedal og Sandsvær, og Tore Brøstrud, Egil Grøtjorden, Helge Raudland, Torleif Åstveit, Svein Nørstebø, Gudleik Grøtterud, Svein Korsgården og Daniel Eiterklepp kunngjort at de i nærvær av fogden Kristian Knutsson og lensmann Peter Hardang dømte i en sak om ulovlig fiske i Dagfiske mellom Olav Gjellerud i Flesberg og Sigurd Lunda og Hallvard Haugen fra Uvdal. Olav la fram følgende dokumenter: 1: Tingsvitne dat 27 september 1693 (s.d.). 2: Kjøpekontrakt fra 1602 hvor Søren Hanssønn selger en lut i Dagfiske og en lut i Dagfiskeos til Steingrim Halvordssønn. Kjøpe-summen var 2 daler og 2 alen enbret lerret. Søren hadde tidligere kjøpt lutene av Olav Torggrimssønn. 3: Kjøpekontrakt fra 1599 hvor Torgeir og Nils Tollaks-sønner selger en full mannslut i Skrykken med båt og båtstø, og en anpart i Dag-fiske til Gunnulf og Halvord Olavssønner. Kjøpesummen var 2 ? rdr i sølv, en koppergryte til 1? rdr og 2 alen rødt engelsk. De saksøkte påberopte seg at vannet lå i almenning. Retten tildømmer Olav fisket i Dagfiskevannet. Beseglet av lagrettemedlemmene med signettene sine. Påskrift om at dommen var lest for Sigutd Lunde og Halvor Haugen hjemme hos dem 06.08. 1695 i nærvær av Anders Ljøtegard, Peter Fønsteli og Jon Lilleåsen.

Niels Jenssen Kongsberig, vice sorenskrifuer i Nummedahl og Sandsuer, sambt Tore Brøstrud, Igiel Grøtiorden, Helge Rølland, Torleiv Aastuedt, Svend Nørstebø, Gulleck Grøterud, Suend Karsgaarden og Daniel Ederklep. gjør witterligt at aar 1695 d. 15 7br. da almindelig høste sage og skatteting blef holden paa Haranger stefnestue udi Kong. Mayt. foged sr. Chresten Knud-søns sambt bøyde lensmanden, velfornumbstige Peter Harang-ers ofuerverele;

Huor da erstediget sig for retten Ole Jellerud af Flesberg prestegield i benefnte Nommedahl, som ved hiemstefne hafde indstefnt Syfuer Lunde og Halfuor Haugen (som personlig møtte tilstede, og ved gick loughlig at vere warelet) angaaende it fiske-vand kaldes Dag fiske.

Huor om bemelte citant først fremlagde it erholden tingsvidne at Traaen tingstue d. 27. septem. 1693 som er af effterfølgende indhold:

”Kongel. Maysts: constituered sorenskriver udi Nommedal og Sandsuers ambt, Sewerin Berg, sambt Hølge Lie, Sywer Hof, Olle Stabeck, Gregar Langerud, Knud no. Hougen, Niels Biørge, Hallvard Biørge, og Hølge Hualde, gjør witterligt at aar 1693 d.27. september dae almindelig høste, skatte og sage ting blef holdet paa Traaen stefnestue i Røllaug udi Nommedal, da fremstod for retten Kjetil Kirckegorden som paa egen og Olle Narwesen Glaims veigne begierte alfmuens attest, angaaende et fiskewand kaldes Dagfiske som nogle bønder i Opdahl, dem uden nogen ret nu ungefehr een 15 aars tid haver tiltaget, da vahr alfmuens tillige med woress suar, at samme fiskevand har fuldt disse mente mend og deris forældre i ald deris tid uden nogen ancke eller paatale, des til bekrefftelse have vi set voris signeter her neden under, ex loco ut supra Severin Berg” (Her merker etter 9 segl) Nock producerede hand it andet gammelt bref, som ilige maade taler om dagfiske, saaledes mellende:

”Kiendes jeg Søfren Hansøn og gjør for alle med dette mit obne bref witterligt at hafuer soldt Steengrim Halfuorsøn een lut udi Dag fiske som ligger under Skrucken i Widen og halfparten i oet til samme Dag fiske, huilket Dag fiske [o]g oes jeg tilforn hafuer kjøbt af Olle Torgrimsøn, fra mig mine arfuinge og effterkommere, og at under fornefnte Steengrim Halfuorsøn hans arfuinger og effter komme til evindelige eye dom frelst og hiemelt for hueri manom, kiendes jeg og derfor hafue oppebaaret mindste pendinge og meste, som er to enkende søldaller og 2 allne eenbret lerit gode som een mark, og der med lignet og betalt som i vort kjøb kom som mig vel at nøies at saa udi sandhed er og v-røgelig holdes skal, trøcker jeg mit indseigle hernen for og kierligen tilbedendes Aer Larsøn tingskrifuer og Biørn Taraldsøn laugretmand til vidnesbyrd at beseigle med mig som hos vare hørde og saa vort skiold ord og hander band, skrefuet paa Mou i Røllaug sogn i Nommedahl St: Lauridtz daug anno 1602.” (Her: merker etter 3 segl)

Ydermere fremlagde hand endnu til sagens oplysning nock it andet bref dateret 1599, som saaledes lyder:

”Wi effterskne Halfuor Arnesøn, Anders Torckelsøn og Hallvard Tiøstølsøn, laugrettes mend i Røllaug prestegield i Nommedahl, kiendes og gjøre for alle witterligt, med dette vort obne bref at vi om Kyndelsmishelgen anno 1599 vare paa Backe ligendis i Opdals sogn i forneffnde Nommedahl, hørde og saae skielord og handeband, eere at Torgier og Niels Tollechsønner kiendes at hafue solt Gunnulf og Halfuor Ollufsønner en ful mandtz lut udi it fiell vadten Skrucken med baad og baadestødt, og een anpart udi dag fiske med alle sine luter og lunder og rete tilliggelser som tillige og liget hafuer, af arildtz tid frelelig og hiemholdt for hueri mandum, intet undertaget udi nogen maade, kiendes og forneffnde Torgier og Niels i samme hande band der for op hafue baarit første pendinge og alle som er 2 ? rdr. udi sølfuer, een kaaber gryde som vog til 1 ? rdr.; og 2 allen rød engelsks gode for ij rdr. og der \med/ alt lutnet og betalt, effterdi som i kob dere kom, ti settede forer vaten fra dennem deris børn og arfuinger og at under forneffnte Gunnulf og Halfuor deris børn arfuinger og effter komme til evindelige eyendom, til witnes byrd med vore indseiling under trøckende, actum ut supra,” (Her merker etter 3 segl)

Wederparterne møtte, hafde intet herimod at fremlegge aller bevier at vandet hører dennem til, mens formeente at dette om tuistende wand, var liggende i alminding, og derfor formeente fisket burde vere dennem u-formeent, Citanten Olle Gelderud gjorde den paastand at Syfuer Lunde og Halfuor Haugen skulle bevise at Dagfiske kiønnet laa i alminding, hvis icke kunde giøres, de da særdeles maatte vere straffeldig formedelst deres fiske og bemegt-igelse i samme vand effter at forbud og lysning for dennem paa samme fiske-vand var giort, at de sig icke for inden sagens udgang med fisket skulle befatte, og altsaa var dom og omkostning begierendes

Afsagt:

Effterdi indstefnte Syfuer Lunde og Halfuor Hougen icke kand bevisig nogen laad eller deel i dette omtuistende Dag fiske kiønd, - mindre at det i almindingen er beliggende, huorimod Olle Gelderud med døgtige brefue beviser sig Dag fiske kiønd at vere tilhørende, thi bør samme fiske kiønd at blifue Olle Gelderud alleene som een frelst eiendom, eiende og raadig, og Syfuer Lunde med Halfuor Hougen at gifue hannem i omkostning 6

rixsdr. som de saaledes hafuer et udrede 15ten dager effter denne doms loughlige forkyndelse under nam og worderings lidelse, belangende at de hafuer brugt fisket siden forbud skeede derom kand dennem icke nogen straf paalegges, saasom de hafuer haft den tancke at Dag fiskekiønd var i almindingen beliggende, mens saa fremt de affterdags uden minde under staar sig noget fiske i samme kiønd da at vere tiltalt som for andet tyfueri, at saaledes er passeret bekreffter vi med vores undertrøgte signeter, actum anno die et loco vt supra

N: Jensen Kongsb.

Påskrift: Anno 1695 d. 6 august er denne domb loughlig læst for Sifuer Lunde og Hallvard Hougen, ved deris bopæl, og eigen paahør wed thrende loughfaste widne nemblig Andres Liøtegaard, Peter Fonstelj og Joen Lille Aaen. Actum vt suprae,

Påskrift på baksiden av brevet: Kong. Majts. bøigde lensmann udi Opdahls tinglaug Peter Haranger med behørrige laug rettismænder hermed anbefahles, jndbemelte dom til execution loughmessig at befordre, og wed worderings adferd han Kong. Majts. wordering sigt at j agt tage, og mig tilhende stille, Traaen tingstue dend 21 september anno 1696. Ch. Wendelbo

Fremlagt i retten paa Docken stevne stue ved sommertingets holdelse dend 6 julj 1722. Testor I. L. Glatwed

30. mars 1697 Flatland i Hjartdal

Skiftebrev etter Gunhild Olavsdotter, gift med Kjetil Torgeirsson Flatland Enkemannen Kjetil skal løse ut medarvingene sine: Barna til Erling Olavsson, Torbjørn Olavsson, Torbjørg, Torgunn, Dagne og Marit Olsdøtre, og Vetle Torjusson Åbø for deres respektive andeler i 8 set. i Flatland med penger, og så beholde godset upålt. Skrevet av sorenskriver Jon Sommer, og beseglet av ham, lagrettemenn og endel av arvingene.

Inntatt i dom av 06.-07.05. 1707, s.d.

13. juni 1699 Sauar (Heddal?)

Kvittering for landskyld og skatt

Nappegaard med Lindne(?) schylder 3 qtr Bruges af Gunnild.

Debet	Credit		
Lejlendingskat	1 Rdr 48 s	Nape(?)gard d. 20 Arbejdspenger	8 ½ s Septbr. betalt 2 Rdr
Leding	10 s 18 s		
Præsteskat	18 s	Test	
Bgr. besidder		Hercule	
Kost	12 s	Wejer mpp	
Soldatter Kiole	12 s		
Wejr pr	4 s		
Degnepr.	1 s		
	2 Rdr 17 ½ s		

Sofver d. 13 Junj Ao 1699

Saaledes Rigtig beregignet test.

Paa welb. Hr. Justitz Raad oc Amtmand Adeles Vegne

Som fuldmegtig

Hercule Weyer mpp

S. Andersen

15. juli 1703 Ulefoss

Henrik von Sesterfleth, oberst over det Vesterlenske nasjonale regiment til fots i Norge, bekrefter at Helge

Gudleiksson Helleberg har gjort tjeneste som musketer i kompaniet i 13 år og har tedd seg bra. Han dimitteres nå pga. alder og helse.

Innlånt til NRA-KA fra lensmann Quamme, Gransherad 22.05.35. Original på papir, folioblad. Et rødt lakksegl nederst. Jfr. 05.10. 1611, 15.03. 1614, 15.07. 1614, 11.03. 1616, 24.09. 1616, 04.04. 1620, 12.08. 1631, 12.12. 1631, 10.07. 1632, 28.08. 1634, 16.10. 1634, 17.10. 1634, 20.11. 1634, 12.01. 1635, 13.10. 1635, 22.10. 1636, 06.03. 1637, 28.01. 1638, 15.09. 1643, 09.10. 1678 og 07.02. 1691.

Nerverende Helge Gunlichsen Helleberg haver tient ued mit allernaadjgst anbetrod regiment, og det under hr. obristets compagnie for musqueter udj 13 aar, erlig, fligtig og vel og er nu denne allernaadjgst anbefalet complitering, formedelst alder og suaghed bleven demiterit, huor fore hannem denne hans afskeed med dehlis dattum Ullefos den 15 julj anno 1703.

Hinrich von Sesterfleth

Hans kongl. majts. til Danmark og Norge, min bestalter oberst over det westerlensche nationale regiment til foeds i Norge.

30. mai 1705 Teigen i Nore, Numedal

Simon Gjermundsson på Teigen i Nore stevner sin halvbror Knut Sunde, sin opp-nevnte verge Ole Ramsrud, arvingene etter sin stefar Torkild Nore, og Jon Bakkejord for å svare for at de har handlet bort hans mors odelsgods Bakkejord på Tinn i Telemark. Simon stevner dem til førstekommande sommerting på Sandnes i Nore og forlanger der framlagt skiftebrevet etter moren, Torbjørg Larsdotter, en forklaring på hvordan forlikene og handelene kunne skje, og erstatning fra de innstevnede for tap av godset.

NRA Localia, pakke 27, legg merket "Tinn herred, Bakkejord", papir. Lange partier er overstrøket. Jfr 14.10. 1678, 16.10. 1678, 24.10. 1678, 29.09. 1688, etter 30.05. 1705, 26.-27.09. 1707, 22.02. 1716 og 10.06. 1719.

No 19 Tolv skilling 1705 No 10412

Om end skjønt ieg undertegnede Simon Jermundsen, atskillige ganger og i mindelig maade hafuer søgt den rett og rigtighed som mig kunde tilsage j den gaard Backejorde i Tellemarken som var min moders odeltz godz, baade hos min halfbroder Knud Sunde, saa vel som hos min tilskrevende formynder Ole Rambru, er og blifuer mig dog jndtet andet suaret, end med v-effterrettelig og formastlige ophold, til min i saa maade laulige og billige søgning.

V-anseet ieg skulde formeene at min rett til samme gaard icke kan eller bør blifue bortte ved den forlig som min halfbroder Knud Sunde indgaaed hafuer med min sl. stiffader Torkel Nohre som allenne i ringeste maader ichun bemecker om løsøret, mens som ieg fornemmer af det passerede arfue schiffte-bref effter min sl. fader, jtem af bemelte forligelße og contract som min halfbroder Knud Sunde hafuer giort in anno 1696 d. 10. juli paa Sandnes steffnestue, finder ieg att Ole Rambru først er til skrefuen att were vdj minne v-myndige aar tilsatte formynder og i det andet min halfbroder Knud Sunde som nu saa kaldet til mit beste, hafuer sluttet en forening og forlig baade med min sl. stiffader Torkel Norre, som med min formynder Ole Ramsru.

Deß henseende ieg ved denne min warsel sedel nødiß att indstefne imdbemelte formynder Ole Rambru, som min halfbroder Knud Sunde bege til nest kom-mende sommerting som holdes paa Sandnes steffnestue i Nohre annex, der att beviße og forklarre mig huad min rett baade j løst og faßt effter min sl. moder Torbiør Larsdaatter kunde verre, som ieg herved paastaar og esker at bør bevißes mig ved et rigtig og forklarlig arffueschifftebref effter min sl. moder, jtem og at suare mig til min sl. moderß odelß ejende ga[ard me]rbe-sagte Backejord i Tellemarcken vdj Tins prestegield beligende, som min sl. stiffader Torkel Norre j minne v-myndige aar skal hafue forskrißlet og bord-handlett til min større skade, som ieg alt formeener er skeed jmod laugen, som v-lauligt j minne v-myndige aar ofuer seet og fortiet, baade af min for-mynder Olle Rambru og min halfbroder Knud Sunde, som ieg formeener de som tilsatte verge og fødte verge bør tilkiendes at suare mig j-til besagne 2de td. godz i Backejorden enten med-| (alt hvad ieg hos Torkel Nores arfvinger kand komme tilkort (s 2) med (1) giengaat godz eller j-saa megen penge som min stiffader derforre oppebaarett hafuer-| (Backejorden self (1), j-synes de saa igien paa sin side at hafue nogen tiltalle til min sl. stiffader Torkel Norre avfundet, formeener ieg de sielffue bør søge det, hvorom alt nu paa begge sidde vil afventte rettenß billige og laulige kiendelse, og ellers tillige at vente denne foraarsagede processes bekostning at indstaae mig, en huer ærre kongens loug og jngen sig med

vdeblifueelse lade finde. Actum Teigen d. 30 may 1705-|

Simon Gjermundsen

(til samme tid och sted stefnis Torkel Nores arvinger \eller deris formynder/ at suare mig reter med |-maals penge-| jeffngot godz eller saa mange Torkel Nore for Backejorden hafver oppebaaret, eller och at skaffe mig min moders ejende part udj Backejorden tilbage, til samme tid och sted stefnes Jon boende paa Backejorden och videre at suare til sagen hvis i nødis magter, da baade udi sagen och dessen omkostninger skall blifve dømt och kient, en huer dere

Semund Germund søn

det vere sig(1)

1) Fra (rettet med annen hånd.

Etter 30. mai 1705

Numedal?

Simon Gjermundsson har stevnet sin halvbror og fødte verge Knut Sunde, og den oppnevnte vergen Olav Ramsrud, for å ha solgt Bakkejord (Bakka) i Atrå på Tinn til Torkjel Nore, trass i at Bakka på skifte var tilloddet alle Gjermund Knutssons to kull barn. Ettersom Knut Sunde har påtatt seg formynderskapet, og lovet å holde Torkjel Nore og Olav Ramsrud skadesløse i saken, dømmes han til å erstatte halv-broren Simon Gjermundssons tap i sakens forbindelse. Torkjel Nores arvinger, som hadde kjøpt til seg Simon Gjermundssons morsarv, frikjennes. Olav Ramsrud har likeledes fått kvittering for sitt formynderskap av Knut Sunde.

NRA Localia, pakke 27, legg merket "Tinn herred, Bakkejord", omslag "Numedal ca 1730 (1705-1730), papir. Defekt, siste ark i en lengre dom, nedre høyre fjerde-part av arket mangler. Spor etter fire signetter nederst. Jfr 14.10. 1678, 16.10. 1678, 24.10. 1678, 29.09. 1688, 30.05. 1705, 26.-27.09. 1707, 22.02. 1716 og 10.06. 1719.

(...) at Knud Sunde som een broder og fød verge, paa sig taget og forligt sig med Torkel Nohre, og for det 3die gaarden Backejord tildehlt samptlig sl. Gjermund Knutsens 2de kul børn. Af disse omstendigheder afsifes for rett at effterdj Knud Sunde hafuer paataget sig dette formynderskab, som og ved den sluttede contract med sl. Torkel Nohre, lofued hannem saa vel som Olle Ramsrud at holde dem kravesløß, saa bør han og som en fød verge, og den der sig dette formynderskab hafuer paataget, at gjøre sin half broder Simmen Gjermundßen rett og erstatning for hans laad i Backejord effter forberørte skiffte brevvetz formeld, huorved sl. Torkel Nohres arvinger som med Knud Sundes faste forlig beviser at hafve gjort den forligelse summa 180 rd for Simmen Gjermundßens mødrene arf, fyldest og betalt, frikiendes. Olle Ramsrud som jligemaade af Knud Sunde er qviterit for huis hand af Simmon Gjermundßen s midler var betroed, og ellers [.....]stes att jnd[.....] Knud Sunde og sl. Torkel Nohre [.....] dette formynderskab at vere a[.....] at denne dom saaledist i Rette[.....] begierende Knud Sunde og Simmen[.....] faa opsatt til videre meenne[.....] Det til bekræftning vn[.....] vndertrøgte signetter Actum A[.....]

(uleselig singnatur: Henssten.....??)

6. og 7. mai 1707 Flatland i Hjartdal

Sak mellom Jon Erlingsson Hovdejord og Torstein Selstad på den ene sida, og Gjermund Risvold og Harald Uvås på den andre, om rett til jordegods i Flatland søndre i Hjartdal. Det legges fram en rekke brev:

1) Vitneopptak av 03.03. 1659 (s.d.) om at Jens Mæland og Erling Olavsson hadde bragt hjem til sin (sviger?)far Jon Ramberg 70 rd for 5 m i Flatland.

2) Dom om rett til gods i Flatland, av 15.01. 1586 (s.d.), og at enhver skal vike til sitt eget gods igjen.

3) Dom om åsetet på Flatland av 24.03.(?) 1590, der Jon Sveinsson ble tildømt det som største parteier, mens Erling Mælands arvinger skulle være de nærmeste til å ta over om Jon ikke ville bruke retten sin.

4) Avtale mellom to slektsgreiner på Flatland fra år 1600 (s.d.) om parter i gården.

Dernest avhøres vidner: Vetle Åbø, en mann på 80 år, vidnet at gamle Erling Flatland var odelsmann til

Flatland, men han visste ikke for hvor stor part. Erling var far til Olav Særslund, som var bestefar til Jon Erlingsson Hovdejord. Motpartene Gjermund og Harald protesterte på vidneføringen, idet Velte var farbror til Jon Erlingsson og dermed for nærskyldt til å vidne. Jon frafalt farbroren som vidne og framførte i stedet Harald Gjuv, en mann på 76 år. Harald vidnet at han hadde vært med Jon Erlingsson til gamle Jørgen Gjuv da han lå for døden, og Jørgen hadde vidnet det samme som Vetle Åbø. Olav Sveinsson Gjuv, som var 62 år gammel, vidnet så at far hans, Svein Gjuv, hadde sagt at Torgeir Flatland kom fra Heddejord ned til Særslund, og hadde spurt Erling Særslund om han kunne få leie halve Flatland, ettersom Erling eide 5 m i gården, og han så seg ikke istand til å bruke mer enn halvparten. Erling og Torgeir dro så sammen til Heddal, der Erling fridde og fikk ja fra den seinere kona si, Ragnhild, som da bodde i Lisleherad. Torgeir sa da at Erling ikke behøvde å være med til byen, han skulle ordne alt for dem begge. Torgeir dro så til Skien og leide hele Flatland av Johan Tomasson Trinepol for seg selv og kona. Erling og Jon Mæland førte sak to ganger mot Torgeir, uten resultat. Så reiste de til Skien og kjøpte gården av Johan Trinepol med en halvpart på hver, men siden Torgeir hadde sine papirer i orden, måtte de selge ham halvparten, og endatil gi ham 30 rd for leiekontrakten og 20 rd for hevden på gården. Derfor hadde Svein Gjuv sagt til sønnen sin at barna til Erling kunne ikke få retten sin i Flatland for Torgeir var død, skjønt de hadde odel til den. Vidnet sa ellers at avdøde Torkjell Gjuv hadde sagt at den parten av Flatland som Erling og Jon Mæland satt med, var det nå barna til søstrene til Erling som hadde. Erling var forøvrig far til Jon Erlingsson, som førte saken.

Det ble så lagt fram flere brev:

5) Makeskiftebrev av 03.09. 1653 (s.d.) mellom Johan Trinepol og Torgeir Kjetilsson på Flatland, der Torgeir får 1 ½ t i Flatland.

6) Pantebrev av 24.02. 1662 (s.d.) fra Torgeir Kjetilsson på Flatland til Jon Ingolvstrud i Heddal for 40 rd, med pant i 5 q i Flatland. Påskrift om at pantet er innløst av Kjetil Torgeirsson, og at godset var bydd fram til nærmeste odelsmann tre ganger.

7) Skiftebrev etter Gunhild Olavsdatter, kona til Kjetil Flatland, av 30.03 1697 (s.d.), der Kjetil ble pålagt å løse ut en mengde medarvinger innen en viss frist.

Saken ble så utsatt til neste dag. Jon og Torstein forlangte protokollert at den tønna i Flatland som kom på skifte etter Kjetil Flatland ble taksert til 120 rd, mens den var blitt vurdert til 100 rd på skiftet etter kona Gunhild. Jon sa videre at han og medarvingene ikke hadde fått mer enn 16 rd 2 mk 16 s for hvert mæle på skiftet.

Retten meglet så mellom partene, og en kom fram til enighet. Jon Erlingsson og Torstein Selstad på konas vegne fikk løse inn 4 m av Gjermund Risvold for 66 rd 2 mk 16 s med bygsel i Flatland, som hadde falt på deres ættelinjer på skiftet etter Gunhild Olavsdatter. Til gjengjeld erkjente de at Flatland nå var blitt odelsgods i ætta til kona til Gjermund, Torbjørg Johansdatter, og de lovet aldri å ta opp sak mot ham igjen. Gjermund skulle få leie de 4 m mot vanlig landskyld så lenge Jon og Torstein hadde andre gårder å bruke, og han og arvingene skulle ha første rett til å kjøpe det om Jon og Torstein fant å ville selge.

Innlånt til NRA-KA fra NRA 25.05 28. Innlånt til NRA ved Tov Reisjaa, Telemark. Original på stemplet papir: No. 20. Fire og Tive Skilling. 1707. Hefte på 12 folioblad. Ukomplett, antagelig mangler første side.

[...] Dereffter i rettegav citanterne et tingsviidne, af saadan indhold:

”Tobias Mortenssøn sorenskrifver i øster Tellemarchen, Jon Wiig, Knud Helleberg, Helge Helleberg, Torgrim Næs, Harald Folse og Kjetil Landtzerch, laugrettismænd i Hierdals præstegjeld, gjøre alle witterligt, at anno Christi 1659 d. 3die martj paa Schøyen almindelige tingstue her sammesteds, ofverværende Kongl. Majts. ridefoget over Tellemarchen vel-forstandig mand Vincentz Pederssøn, lensmanden Giermund Schøye og fleere, fremkom Ragnil Elling Mælands qvinde af Hierdal for retten, og var skriffelig tingsviidne bignerende af disse tvende dannemend, nemlig Torleiv Landtzerch og Aavold Grofver i Lilleherridt, som offentlig bekiende at sallig Jens Mæland og Elling Olsson bar hiem til deris fader afgang-ne Jon Ramberg 70 rdr. for 5 mæler godtz i Fladeland. Till viidnisbiurd at saaledis deris bekiendelse verit haver, træche vii forneffnte mænd vore zigneter her under, actum ut supra. Tobias Mortenssøn.” (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (s.2.) Noch i rette producerede citanterne en gammel 6 mands forretning, af saadan indhold. ”Wii effterskrefne Toef Frø-land, Ole Monsøn, Tore Sudgaard, Lauritz Tveten, Elef Rjøn, og Niels Sedter, eedsorne Laugrettismænd i Tellemarchen, kiendis udi dette vort aabne brev at vii vare paa Fladeland i Hierdal den 12 januarÿ anno 86, tilbedne af Elling Fladeland og Jon Rafnberg og Olaf Joxe at skulle grandske og forfare om en gaard Fladeland som bort var solt efftersom 2de kjøbebrev formelder, fremlagde Elling 6 mends beskeeden, som giort var imellem Elling forneffnde og Jons værfader ved navn Aavald Midsund huilchen iche var fuldkommen, men var brøt af Elling og

Jon, fordi var dett vor tilskot, at effterdi at samme arfuegodtz Fladeland haver staaet hos samme folch umageløs fra sær Kjetil og fem fegger effter hannem, som var Nichuls Kittelsøn, Aslach Nichulßøn, Helge Aslachsøn, Torvild Helge-ßøn, Astri Torrildsdaatter, bortsette denne Astris mand ved navn Aslach Veteßøn samme godtz Fladeland, derfor kunde vii andet forefinde, saafremt lougen holder med os, at hver skulde viige till sit arvegodtz igien, indtill saa lenge, at der kand nogen sinde odels mand fremkomme og beviiße det med sande prov sit odel at vere, at saa i sandhed er trøche vii voris indseigle her under, actum Fladeland aar og dag ut supra.” (L.S.) (L.S.)(L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.)

(s.3.) Wiidere i rettegav citanterne en 12 mands dom, der saa-ledis er meldende: ”Wii effterskrefne Gunder Skaaredal, Tof Frøland, Lauritz Tvedten, Niels Kaali, Svenche Bøe, Aslach Voltvedt, Olaf Lauglein, Kjetil Neßi, Anund Hellem, Igil Torleivßøn, Anund Brøten og Olaf Tvedten laugrettis-mend og nefnemend i Tellemarcken, kiendis vdi dette vort aabne brev at vii vare paa Fladeland Maria meße aften anno 90 tilbeden af Jon Svendßøn at eene halve en af anden halve Sivor Fladeland og Elling Fladelands arvinger, effter-som, [Jon1] dennem havde forstefnt, som bevißes med stefninger, om aasæte paa Fladeland, huiilchen den skulde beßidde. Fremlagde Jon en sex mands dom, liudendis at Joen skulde give Elling ti gamle daler for hver marcheboel i Fladeland, og dermed viige af jorden, huiilche Jon havde betalet som brev og zeigl, derom formelder. Da effterdi at Jon havde fuldkommet den sexmands-dom og er meste mand i jorden, og iche finder heller eller herrer, at jorden hafde været byt tilforen, var det vor fulde dom, at Jon skulde raade for aasædet frem for de andre, og dersom han iche vill sidde selv derpaa, da skulle Ellings (s.4.) arfvinger være nest till at sidde derpaa for aaboed og landskyl, og holde gaarden skadesløs i alle maader, at saa i sandhed er, trøche vii vore indzegle her under, som skrevet er i Hierdall, aar og dag ut supra.” (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (bum.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (bum.) End i rettelagde citaterne et gammelt pergementz brev, hvor-udi en stoer deel er udgaaed, som iche kand læßis, dog saaledis en deel deraf meldende: ”Wii effternfnte Kjetil, N[eri oc Niels] Biørnsønner i Hierdals præstegield, kiendis og giøre vitter-light for alle med dette [vort obene] bref, at vii fuldkommeligen bevilger og samtycher den contract og forligelßemaal, som voris sallige fader Biørn Kittilsøn gjorde med Jon Svendßøn, boendis paa Rafnberg i Hitterdal, om deris byttelaug udj saa maade, at effterdi forneffnte voris sallige fader havde kiøbt 4 marcheboel i Riisvold liggendis i forneffnte Hierdal (s.5.) og samme 4 marcheboel var kommen fra forneffnte Jons hustrues Gundberrigs Ovaldsdaatters ættegreen, og var dog begge deris odel, effterdj at de vare af hver sin broder kommen, og Gundbierrig var af eldste broderen, og effter dj forneffnte voris sallige fader aatte 2 marcheboel i Fladeland, og saa i for-neffnte Hierdal liggendis, og [forneffnte] Gundberrig eyer og ßaa 2 andre marcheboel derudj, og samme 4 marcheboel er allis voris odel saavel Guud-berrigs som vort, derfor vare de derom saaledis forligte, at forneffnte voris sallige fader bevilgede Jon med forneffnte hans hustru Guudbierrig at de skulle have niude og beholde de 2 marcheboel i Fladeland, som forneffnte voris sallige fader aatte derudj imod de 2 marche-boel i Riisvold ßom kiøbt var fra Guudberrigs ættegreen og de andre 2 marcheboel i forneffnte Riisvold, som ogsaa var kiøbt fra Gundberrigs ættegreen, denem bevilgede ogsaa forneffnte voris sallige fader forneffnte Jon og hans hustru Gundberrig till kiøbs 11 rdr. Saa eyer da forneffnte Jon med forneffnte sin hustrue Gundberrig Ovalds-daatter, effter Helge Aslachßøn som hun er kommen af 4 marcheboel i Flade-land og (s.6.) 2 marcheboel i Riisvold, og vii forneffnte brødre eyer derimod 6 marcheboel i Riisvold, effter Kittill Aßlachß: som vi er kommen udaf, effter-dj at forneffnte Helje og Kittill vare sambaarne brødre, og Helje var eldst, og dermed er [vii] venligen og vel forligte om voris byttelaug udi de maader, saa at dersom nogen fremkommer som vill giøre os nogen umage paa nogen af forneffnte godtz, da skulle vi [alle] og hver for sig være forpligtede det med hin anden at forsvare saavit som [...] giøre med loug og ret. Till vidnesbyrd og ydermeere stadfestelße herom at [dette] fast og umryggeligen holdis skal, ligesom forskrevet staaer, haver ieg forneffnte Kjetil først [ladet] mit merhce her under skrefvet, og hernest vii forneffnte Neri og Niels Biørnsønner [ladet] vore beseiglinger her under henge, og kierligen tilbeden Oluf Hansßøn, lens-mand i Hierdal [oc] Kjetil Toreßøn ibd. laugrettismand, herhos at lade (s.7.) henge deris beseiglinger her [vnder] vort aabne brev [som] gifvet og giort var paa Rafnberrig dend [...] aar efter [Christie] fødsel 1600. K.(bum.)B. (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.)

Dereffter fremstillede citanterne sine indstefnte odelsviidner iblant huiilche Wetle Aabøe, en mand paa 80 aar sagde saaledis: At hand intet andet haver hørt eller vist, end io gamle Elling Fladeland, var odelsmand her till Flade-land, men hvor meged hand var odelsmand til, sagde hand sig ey at viide, sagde ellers at denne gamle Elling Fladeland, var fader til Oluf Soresland, som var cintantens Jon Ellingß bestefader. Contraparterne Giermund Riisvold og Harald Ufaas imod dette foreudførte af Wetle Aabøe, formeente at hand iche bør till eed (s.8.) tagis siden hand er citantens Jon Hovdejords Farbroder, men som er velligt vidne effter loven at andsees.

Dertill Jon Hovdeiord svarede, at hand inted skjøtter om at Wetle Aabøe, saasom till hannem er beslechedt skall eedfæste sine for indførte ord, heldst effterdi derforuden haver 3de viidner, paa det hans contraparter iche skall tenche hand vill benytte sig af villige vidnesbiurd. Harald Juv en mand 76 aar gammel provede saaledis, at hand var tillige med Joen Ellingßen neder hos gammel Jørgen Juv som da laae paa sit yderste, hvor dahørte at Jon Ellingßen tilspurte hannem om hand viste noged hvem der var rette odelsmand till Fladeland, dertill Jørgen Juv svarede: Saa sant hielpe mig Gud nu jeg ligger paa mit yderste, som ieg iche andet veed end jo gamle Elling Fladeland var odelsmand till Faldeland, og denne Elling sagde viidned var Jon Ellingßens bestefaders fader, hvorpaa aflagde sin eed.

(s 9) Ole Svendßøn Juv en mand paa 62 aar provede saaledis: At hans salig fader Svend Juv sagde at Torgei Fladeland kom fra Heddeiord ned till Særsland, og bad Elling Særesland at hand maatte stæde den halve part i Fladeland, og fich lov dertill af Elling, at hand maatte stæde den halve part i Fladeland, effter-som Elling tilforen eyede de 5 mæler i Fladeland, og hand tøjte sig iche at være goed for at bruge meer end dend halve part i Fladeland. Saa fulte Elling Targei udeffter till de kom Hitterdal, som Elling kom till Hitterdal saa friede hand till sin qvinde Ragnild, som hand fich, der dend tiid var i Lilleherred, og sagde da Targei till Elling, det giøres iche behov da følger med till Byen, ieg skall gjøre det saa fult som vii var der baade, Saa drog Targei till byen og stædde alt Fladeland af Jon Trine-pol, og kom saa hiem med bøxel zeddelen paa alt Fladeland som hand havde stæd for sig selv og sin qvinde alleene, siden holt Elling og Jon Mæland tvende trætter med Targei herom Fladeland, og vant inted, mens hans bøxel zeddel stoed ved macht, siden rejste Elling og Jon Mæland ud till byen og kjøbte alt Fladeland af Jon Tommießen, og som de kom hiem, fich de lige meget af Fladeland (s.10.) Og Som de iche ander-leedis kunde komme till rette med Targei, maatte de selge hannem dend eine halve part her i Fladeland, som er 2 tr.r. for hand vilde oplade den anden halve part till brugs for dennem, og maatte de gifve hannem 30 rdr for hans stadsmaal for den halve part i Fladeland, og 20 rdr. for hævden paa samme part, derfor uden sagde viidned at hans fader Svend Juv sagde at Fladeland var iche paagangende, førend det leed om Targei, da Ellings børn kunde vinde det igien, saasom de ere rette odelsmænd dertill, det samme sagde hand sig at have hørt af sallige Torchild Juve, sagde ellers at dend part i Flade-land som Ellings søstirs børn (s 11) der foruden berettede, at denne Elling hand haver vendet om, var Jon Ellingßøns fader, hvorpaa aflagde sin eed.

Derimod producerede contraparterne Giermund Riisvold og Harald Ufoes et mageskifftebrev, der saa liuder: ”Kiendis jeg mig Johan Trinepoll, borgeer-mester udi Scheen, gjør hermed for alle vitterligt at ieg med min kiere hustrue Karen Gierdtzdaatters ja, villie og samtÿche, hafver giort og jndganget et venlig og u-ryggeligt mageskiffte og byttelaug med Torgier Kittilßøn boendes paa Fladeland i Hierdal udi Tellemarchen, og det i saa maade, at ieg hannem haver tilbÿt, og nu udi dette mit aabne brev, (s 12) aldellis mage-skiffter og tilbÿtter halvanden tønne jordegodtz med bøxel og aldanden herlig-hed, udi en gaard nemblig Fladeland som fornefnte Torgier sielf paa boer, at skall hafve, niude, bruge og beholde til everdelige eyendom, med lutter og lunder, fugle og fiske, skouf og march vaat og tørt, inden og uden gaards, med ald sin udrast og rette tilliggelße, og nu tilliggende rettighed, som tilligger og af arilds tiid tilligget hafver, alderlig intet undertagendis, fri og frelßeligen af følge, for hver mands paatale fødde og u-fødde og forneffnte Torgier Kittilßøn og hans arfuinger forskrevne halfanden tønne aarlige land-skyld med des bøxel og rettighed i forskrevne Fladeland, at gjøre sig saa nøttig som de best kand. Derimot haver ieg fornefnte Torgier Kittilßøn gifvet og fornøyet, bemelte Johan Triepoll borgermester, hans kiere (s 13) og alle voris effterkommere og arfvinger fødde og u-fødde, at holde hende og hendis arfvinger fødde og u-fødde, her udi uden skade og skadesløs i alle optenchende maader, des til vidnesbiurd at saa i sandhed er, og u-ryggeligen holdis skal som forskrevet staaer, haver ieg ladet tegne mit zedvanlige boe-merche her neden fore, og venligen tilbedet Tobias Mortenßøn sorenskrifver i østre Tellemarchen, Johannes Aabøe, Neri og Anund Houfland, laugrettis-mænd i fornefnte Hierdal, med mig til vitterlighed at beßeigle. Actum Hierdals almindeligl ting d. 3 september 1653. Øystein (bum.) Tolleffßen Tobias Mortenßen (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.)

Fandthes paaskreven: Tingliust paa Nordbøe i Hierdal dj. 24 sept. 1690. Test Jon Sommer.” End var paateignet: ”Været i rettelagt paa Søndre Fladeland arfvetompten dj. 30 martÿ 97. Test. Jon Sommer.”

Noch irettelagde contraparterne et pandtebrev, der saaledis er liudende: ”Kiendis jeg mig Torgier Kittelßøn paa Fladeland i Hierdal, og gjør for alle vitterligt, at ieg udaf ret og ßand vitterlig giæld skyldig er Jon Jngculsruud boende i Hitterdal 40 enchende rdr. som hand mig effter flittig begiering laant og medforstracht haver, for hvilche penge 40 rdr. ieg hannem her med dette mit aabne brev til en vis forsichring haver udi pandtsatt 5 kvarter skyldegodtz udi bemelte Fladeland, ieg selv paaboer, at følge og beholde det aarlige land-schÿld aarligen, som er 5 kvarter korn i rette tiid effter lougen, landtzleÿe b. 1 capittel, indtil hand bekommer alle sine forskrevne

udlaante penge igien udi slig gangbar mynt, med saa goed en villie som hand mig det laant haver, og beplichter jeg mig mine børn og arfvinger, at holde hannem og alle hans sande (s 15) arfvinger, herudj skadesløs udi alle optenkelige maader, dette til sandheds bekrefftelse, haver ieg trøgt mit zignete her neden fore, og venligen tilbudet voris landskrifver Tobias Mortenzøn Harald Nordbøe lensmand, Biørguf Svalestue og Torchel Juve laugrettismend, med mig till vitterlighed at beßeigle. Actum Nordbøe ting dend 24de febr. anno 1662. Til vitterlighed Tobias Mortenssøn Hichman. (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.) (L.S.)

Var paaskrefven: "Dette pandtebrev haver Kjetil Torgierssøn indfrelst, og dertill udlagt 10 rdr. udi skattevergspege, til Jon Jngulsruud som hand med seddeler beraaber sig at vill beviis-liggjøre, for samme penge, beholder og beßidder Kjetil dete godtz udi Fladeland, saaledis udi alle Torgier Fladelands børns paahør (s 16) en forrettet udi 6 mands paahør paa Fladeland, dend 6 martÿ 1671. Vidtnr Christian Christophersøn Roch." End fandtes paateignet: "Oplust og loughboden till neste frender at løße paa Hougeberg stefnestue at Hierdals præstegield d. 27. sept. 1664. Christian Christopherssøn Roch," "Loughbøden paa tinget Hougeberg d. 19. febr. 1667. Christian Christopher-søn Roch," "Loughbødel paa Hougeberg ting d. 10 junÿ 1669. Christian Roch." End var paaskreven: "Været i rettelagt paa arfvetompten Fladeland i Hierdahl dj. 30. martÿ 1697. Test. Jon Sommer."

End producerede contraparterne Giermund Riisvold og Harald Ufaas skifftebrevet efter sallige Kittils qvinde Gunnuld Ols-daatter begynt d. 30 martÿ 1697, og sluttet d. 31 martÿ samme aar, hvorudi findes indført, at enchemanden Kjetil Torgiersøn er tilfunden, at udløße hans medarfvinger Elling Olßøns børn og Torbiørn Olßøn, saavelsom Torbiør, Torgunn, Dagne og Margit Olsdøttres børn, saa og Vetle Torgiußøn Aabøe, en hver for sin tilfaldende arfvepart udi 8te. sett. her i Fladeland, med penge effter wurder-inger, og det inden aarsdagen, og saa siden beholde det angerløß, eller og ved-kommende arfvinger, hvilched (s 16) skifftebrev under sorenskrifverens Jon Sommers haand og zignete, saavelsom laugrettismændernis zigneter, saa og en deel af arfvingernis boemerchen, og zignete er udstad.

Som silde paa afftenen er retten ophæved till i morgen tiilig, da part og vederpart her igien paa Fladeland haver at møde, med hvis viidere kand have at indvende, skall en hver hvis ret vederfaris.

Anno 1707 dend 7. maÿ blev retten effter opsettelse fra igaar aften betient paa Fladeland wed 5te forhen igaaer (s 19) indførte laugrettismend, hvor da citant-erne Jon Ellingsøn og Tosten Sellestad saavelsom contraparterne Giermund Riisvold og Harald Ufaas møtte for retten. Og begierede da Jon Ellingsøn og Tosten Sellestad at faae indført det tøndem af Fladeland paa seeneste skiffte effter Kjetil Fladeland blev wurdered for 120 rdr. som dog ichun paa skiffet effter afgangne Gunhild Olsdaatter blev wurdered for 100 rdr. Og sagde Jon Ellingsøn at hand tillige med sine medarfvinger iche haver faaed meere for deris denn tiid tilfaldne arvepant her i Fladeland med 16 rdr. 2 mk 16 ß for hver mæle, og det effter samme shifftebref. Herpaa blev parterne ved rettens imellemhandling saaledis med hin anden vensommelig for eenede og forligte: At Jon Ellingsøn Hovdeiord samt Tosten Sellestad paa sin qvindes veigne lovede og tillsagde Giermund Riisvold, formedelst hand godvillig (alligewell over hævds aaringer Fladeland godtzed haver liggd under hans qvindes Torbiør Johansdaatters (s 21) etleg, og formedelst godtzædtz for lang tiid siden laugbiudelse og loughlige brefvers tingliußning, bleven till deris odel) vilde imodtage de 66 rdr. 2 mk 16 skill. for de 4 meler med bøxel her i Fladeland, som paa skiffet effter sallige Gunnild Olsdaatter paafald Jon Hovdeiord og Tosten Sellestads qvinde, saavelßom deris medarfvinger, at de derfore hverchen selv, meer, eller nogen af deris andre medarfvinger eller børn skulde paa-føre Giermund Riisvold eller arfvinger, nogen ydermeere process, baade sig selv og hannem till pengeßpilde, for retten af Fladelandgodtzed, som hand eyer og besidder, efftersom de nu af hans i retten indgifne breve og documenter haver fornummed, at det er bleven hans qvindes etleg ßom oven-melt till odell. Derforuden lovede Jon Hovdeiord og Tosten Sellestad at (s 23) Giermund Riisvold, hans børn og arfvinger skall for leÿe og landskÿld beholde de 4 mæler i Fladeland, som hand dennem nu godvillig haver affstaaed, saa lenge de selv haver anden gaard at bruge, og iche trenger om det selv, og om saa skulde hende sig, at enten de eller deris arfvinger, nogensinde skulle blive sindet till at selge og afhænde for-skrefne 4 mæler her i Fladeland, da først at tilbiude Giermund (s 24) Riisvold eller arfvinger, samme igien, hvorom de for retten bleve haand ragte og forligte, at saaledis som for-skrefved staaer i alle maader u-brødelig af dem og arfvinger holdis og effterlevis schall, saaledis passeret bevidnes med haand ogg hostrøckte zig (s 25) [netter]

26. og 27. september 1707Bakka (Bakkejord)

på

Tinn

Hans Morland, sorenskriver i Østfjellene i Øvre Telemark, kunngjør at han etter ønske fra Jon Bakka og Gunnulv Lofthus hadde foretatt en deling av de to gårdenes sameieskog. Som lagrettemenn fungerte Jon

Måremsrud, Hellig Mårem, Knut Håkaland, Gjermund Laluten, Nils Rongsjorden og Hans Karlsrud. Først ble det skriftlige ønsket om deling, datert 26.09. opplest NRS Localia, pakke 27, legg merket "Tinn herred, Bakkejord". Jfr 14.10. 1678, 16.10. 1678, 24.10. 1678, 29.09. 1688, 30.05. 1705, etter 30.05. 1705, 22.02. 1716 og 10.06. 1719.

No 20 fire og tyve skilling 1708 No 3716

Hans Morland sorenschrifer ofuer Østfieldene i øfre Tellemarcken gjør witterligt, at anno 1707 d. 26de september blef retten, effter Jon Backas og Gunuv Loffthuses skriftlige begier, anlangende en skougтуистighed imellem deris paaboende gaarder, betient og sat paa Bacha i Gousæt bøyden af 6 effter-schrefne laugrettismend, som parterne self hafde udnefnt, nemlig Joen Marumsrud, Hellick Marum, Knud Haackeland, Giermund Lougluten, Niels Reungsjorde og Hans Kalsrud. Hvor da først for retten blef oplæst den skrift-lige begier som Gunuv Loffthuus og Jon Backa hafde gjort til mig og for om førte lougrettiismend, huis indhold er ord til andet saaledis som følger:

Wnderforseiglede Joen Pederßen Backa og Gunuv Knudsen Loffthuus, ere her med wenligens af woressorenschrifer Hans Morland, saawel som effterfølg-ende 6 edsorne laugrettiismend nemlig Jon Marumßrud, Hellick Marum, Knud Hackeland, Giermund Lougluten, Niels Reungsjorde og Hans Kalsrud begier-endes, det i eder vilde foretage imellem os foreschrefne at lutne og byte den en eigne som wij for vores paaboende gaarder Backa og Loffthuus hid indtil haver haft sameiende som eder nu schal blive foreviist, og det saaledis at en huer af os effter sin paaboende gaards landtal og storhed effterdags formedelst rigtige deelsteene, som wij ere begierende, nu imellum os maatte opsettis, kand wide sig sin paaboende part til brugelighed u-behindret af huer andre i alle maader at uinde, til huilchen ende, vj her ved, uden nogen foregaaende stefnsmaal saa som begge der om saaledis forenede woldgiver denne sag under eders, voris sorenschrivers og forindførte laugrettismends skiønnende, saa som wj uden widere paatale vil lade os nøye med huad i gode mænd her udinden denne marcke tuistighed mellom os handler og gjør. Befalende eder her ved samtlige Gud i vold. Backa i Goutesæt bøyden d. 26 septemner Anno 1707

Jon Backas zignete

Gunuv Loffthuuses zignette

Huor paa mand effter begge parternis nemlig Jon Backas og Gunuv Lofft-huuses begier forføyede sig hen i skougen for at efftersee og forfare dens størrelse og godhed, og blef saa gangen til den eeneign effter parternes fore-visning (s 2) begynt O.T.S. fra Loffthuus og effter Tverberg vejen paa nordre siden af Langemyr og forfulgte mand saa vejen liige streckning indtil Tuerberg eigen modstøder, og saa vit sagde parterne at eeneignen for deris paaboende gaarder Backa og Loffthus samt Ruj og Lißlerud strecker sig paa den nordre kant. Fra samme vej mand formedelst paafaldende mørcke oc uvejr begav sig hiem til Loffthuus gaarden, at der for beroer med denne deelegangs videre foretagelse til i morgen tilig.

Den 27de september blef retten atter igien effter opsetelsen fra i gaar betient paa Loffthuus med de samme 6 forhen i gaar indførte laurettiismend, anlang-ende den marcke tvistighed imellum Bacha gaard og Loffthuus samt Ruj og Lißlerud. Huor paa mand begaf sig effter begge parternes forevißning hen til Ruuds hougen, som ligger ofuer for Ruj og der blef begge parterne saaledis om denne eneign som de hidindtil været sameiende om foreende og forligte:

At Loffthuus og Lislerud eiendeeler her effter fra Tuerberg wejen indtil Tuerberg eignene møder schal strecke sig paa den østre side til den hoveddeele som i dag effter begge parternes villie og samtyche blef nedsat i Ruus-hougen samt med sin øverste kant peger lige udj S.T.O. og N.T.W. samt der fra effter steenens vißning at følge paa ermelte østre side lige streckning S.T.O. til Slaateflothougen, huor ligeledis effter parternis begier blef nedsat en fladsteen med en spis kant, der viiser i ligemaade S.T.O. huor fra paa nochmelte østre side schal følge samme gang effter steenens wißning S.T.O. til en stor steen-urd udj huis nordre ende under 2de store schrekkelige stener laa, imellum huilche ermelte streckning S.T.O. falt lige hen til en bergufs, paa huilchen atter effter parternis begier blef nedsat en fiirkantet steen der ligeledis wißer S.T.O. og saa fremdelis paa titnelte østre side hen over en anden stor steenurd at følge lige gang S.T.O. hen under lien til den store flade helle som der effter parternis begier blef nedsat og schal vere en wendedeel der for den og peege i vester og vel sønderlig, paa huis søndre kant Loffthuus og Lißlerud eien-deeler indtil Marumsrud eiendeeler imodstøder, strecker sig udi wester og vel sønderlig til den endestav som blef og saa effter parternis villie nedsat ofven for wejen udj den høie houg strax sønden for Dals stuelen og i ligemaade viser udj wester og wel saa sønderlig lige ned i elfven. Jnden for omrørte

streckning paa den westre side, schal Backagaards og Rujs eiendeler her effter vere, og det lige til den wendedeel som blef nedsat hen under lien, og som melt wiser udi wester og wel saa sønderlig lige til den endedeel som staar udj den høie houg strax sønder for Dalsstulen. Og tilsagde parterne huer andre at disse nedsatte og mómmelte deele.steener schal vere som melt rigtig deele-schiffte imellum forindførte gaarder, (s 3), samt huerchen af dem eller arvinger paa enten af siderne blifue ofuergaaed eller paakiered, saa vit deris forindførte eeneygn betræffer, men sameignen norden for Tuerberg wejen haver de til fællis med de andre tilgredsene, nu som tilforn. Og hvis u-formodentlig skulle hende sig at noget af den eeneyge som begge parterne haver udwiist, lige til Tuerberg wejen skulle blive Gunuv Loffthuus eller effterkommere formedelst lov og dom af de andre sameiere fravunden, da lovede og tilsagde Jon Backa for sig og effterkommere at vilde jefne og wederlægge Loffthuus-manden af sin nu paalodende eeneyge saa vit billigt og ræt kand were, huor imod Gunuv Loffthuus for sig og effterkommere tilsagde backamanden at hand maa hugge inden hans paalodnede eiendeeler saa megen gaard weed hand kand indheigne Rujs eiendeeler med norden for den nedsatte deelesteen i hoygen. Huor om parterne for retten bleve haandragte og forligte.

Saaledes for retten passeret, bevidnes med haand og hoßtrøgte zignetter.

Actum ut supra

H. Morland (l.s.) Niels (N.E.S.) Reungsjord

Hans (H.S.) Karlsrud

Giermund (G.N.S.) Louglutten

21. februar 1711 Vastveit i Hovin

2. oktober 1711 Skibdalen i Hovin

Søren Kristensson kvitterer på Jørgen Tveits vegne for leiermålsbøter mottatt av Olav Reidarsson og Bergit Torsteinsdotter på tilsammen 18 rd.

Innlånt til NRA-KA fra lensmann Qvamme, Gransherad 22.05 1935. Original på kvartblad.

Ole Rejerßen Schibdaen hafver betalt paa sine og Bergit Tostensdaatters lejermaals bøeder for begangne lejermaal effter effter ervervet domb 15 rdr. 1711 d. 20de. febr. hvorfor saa vit qvitteris. Vastvedt tingstue dj. 21 febr. 1711 siger en rdr. Paa seigneur Jørgen Tvedtz veigne: Søfren Christens:

1711 d. 2den 8br. er mig betalt af sr. Erich Grønvold paa Ole Rejerßen og Bergit Tostensdaatters lejermaalsbøder 5 rd efter forhvervet dom 1711 d. 20de. febr. hvorefter sat vit indtil videre qvitteris udj Scheen d. 2den 8br. 1711 – siger fem rixdr. Paa seigneur Jørgen Tvedtz veigne: Søfren Christensen.

(s 2) 1711 d. 2den 8br. er mig betalt resten af Ole Rejerßens og Bergit Tostensdaatters lejermaalsbøder, efter ergangne domb 1711 d. 20de febr. med 11 rdr, siger ellev rdr. gjør tilßammen effter forhvervet domb 18 rdr. for hvilke atten rixdaler, hermed fuldkommen qvitteris. Schibdalen ut supra. Paa seigneur Jørgen Tvedtz veigne: Søfren Christensen.

22. februar 1716 Håkanes på Tinn

Fogd Høyer bemyndiger Steinar Olsson Håkanes med to lagrettemenn å forkynne for Lars Hallvardsson Rui at han er idømt 6 ort i saksomkostninger til Jon Bakka (Bakkejord) på Tinn. Påskrift om at dommen er forkynt i påhør av Hallvard Jonsson og Gudleik Herbjørnsson.

NRA Localia, pakker 27, legg merket ”Tinn herred, Bakkejord”, omslag merket Haakenes i Tinn 22. febr. 1716. Papir, spor av to signetter i rød lakk. Jfr 14.10. 1678, 16.10. 1678, 24.10. 1678, 29.09. 1688, 30.05. 1705, etter 30.05. 1705, 26.-27.09. 1707, og 10.06. 1719.

Denne manden udj Tinds præstegield velagte Stennar Olsen Houchenæs haver paa min veigne, med 2de laugrettismend at gjøre sagsøgeren Jon Bachejord effter denne doms siigende, for dend i dømte omkostning hos Lars Halvorsen Ruuj louglig som forsvarlig udlæg udi hans boe og midler, hvor da anflis hans kongl. maits sigt effter loven som erer sex rixort. Haackenæs dens 22. febr. Ao 1716

Marcus(?) Højer

Under med annen hånd:

D. 9 martij er denne dom loughligen læst og forkyndt for Lars Halvorsøn Ruuj i hans ægen paahør til vitterlighed Halvor Joensøn og Gunlich Herbiørnsen.

10. juni 1719 Håkanes tingstue, Tinn

Jon Pedersson på Bakke el. Bakkejord i Atrå på Tinn kunngjør at han har solgt fra seg, kona Åse Gjermundsdotter og barna deres, gården Bakka av 2 t landskyld med bygsel til Simon Gjermundsson Stuvetrå, hans kone Birgit Bjørnsdotter og deres barn. Det er Simons odelsgods, for far hans, Gjermund Sunde i Numedal hadde makeskiftet det til seg Gunnulv Torsteinsson Tveito i Vestfjorddalen på Tinn, mot 4 ½ kyr lag gods i Fekjan søndre i Rollag i Numedal og 180 rd i mellomlag, ved kontrakt av 14.10. 1678. Jon hadde noen år etter løst det fra ekna etter Gjermund, Torbjørg Larsdotter, slik et brev av 29.09. 1688 forklarer. Simon hadde før vært gift med datter til Jon, Sigrud Jonsdotter, og hadde to barn med henne, og Jon ville nå at Simon skulle ha gården, for ingen av de andre barna hans ville ha den. Simon hadde betalt 405 rd 2 ort for den. Jon besegler med signetten sin, og ber Hellig Jonsson Mårem og Knut Hallvardsson Håkaland om å medbesegle. Påskrift om at det er lest på tinget på Uverud i Hovin 16.07. 1721 og innført i panteboka.

NRA Localia, pakke 27, legg merket "Tinn herred, Bakkejord", i omslag merket "Håkanæs ting i Tinn 10, juni 1719." Merker etter to signetter i rød voks, og et bumerke på s 2. Jfr 14.10. 1678, 16.10. 1678, 24.10. 1678, 29.09. 1688, 30.05. 1705, etter 30.05. 1705, 26.-27.09. 1707, og 22.02. 1716.

No 3 halvanden rigsdaler 1719 No 452

Jeg Jon Pedersøn Bachejord udj Attraae hovedsogn og Tinds præstegield boendes, kiendes hermed samt for alle witterlig gjør at have solt og afhændt som jeg og herved udi krafftigste maader, fra mig og min hustrue Aaße Gier-mindsdaatter, woress børn og arvinger, til den dannemand Simon Giermundsen Stuetraad her sammesteds, hans hustrue Bergit Bjørnsdaatter, deris børn og arvinger, aldeles selger, skiøder og afhænder min eiende gaard Bachejord eller Bache der schylder aarlig 2 td. med bøxell, og er hans rette og sande odel effterdj hans sl. fader Giermund Sunde i Nummedal sig dette af Gunnulv Tostensen Tveten j Westfiorddalen paa Tind wed mageschiffte jmod 4 ½ kiør laug gots i S. Fichen i Rollaug sogn udj Nummedal, samt 180 rd aamage eller jefnings penge tilforhandlede d. 14 october 1678, hvorved de saaledes effter lovens sigende givet huer anden odel for odel som breved derom op-retted og till Simon Giermundsen er overleveret, nermere udviiser og forklarer.

Og, j huor wel ieg samme gots nogle aar dereffter jndløste fra sl. Giermund Sundes qvinde Torbiør Larsdaatter, hvilchet brevid dat. (29 september 1)1688 nermere forkarer, og ieg det siden j mange aar besiddet, haver jeg dog, paa det gotset iche udj fremmede hænder schulle her komme, till bemeldte Simon Giermundsen, der forhen hafft min daatter Sigr Jonsdaatter till ægte, og med hende aufled (s 2) 2de børn, helst og som ingen af mine andre børn sig dette gots effter tilbud wildet tilkiøbe, tilmed er sand og effter forovenrørte u-svechede mageschifftebrevs formeld, den rette og allerstercheste odelsmand til dette gots, hans hustrue, barn og arvinger, solt, skiødet og overdraget samme 2 td. med bøxel udi Bachejord, for hvilche hand mig effter sluttede accord og forening haver gived og betalt reede penge 405 rd 2 ort, jeg siger fiire hund-rede og fem rixdaler tou ordt hvormed udj alle maader findes meged wel adnøjed, samt tacher for god og richtig betaling. Derfor maa og schall Simon Giermundsen og hans arvinger hereffter frelselig tiltræde, følge, niude, bruge og beholde ersagde 2 td med bøxell j Bachejord med alle sine till og underliggende herligheder af huad nafn nefnes kand, som af arilds tid tilliggit haver og med rette tilligge bør, hvorved jeg for mig og mine arvinger schal vere og blive hans trygge og fulde, samt faste tilstand og skadesløs holder j alle optenchelige tilfelde. Dette til bekrefftelse under mit sedvanlige brugende zignette, samt till des ydermeere bekrefftelse wenlig ombedet de 2de dannemænd Hellig Jonsen Marum og Knud halvorsen Houcheland dette med mig til witterlighed at beseigle.

Actum Haachenæs beregningsting d. 10de juny 1719

Joen Pederßen Till witterlighed

(l.s.) effter begier

Bachejords zignette Hellig Marumbs Knud Houchelands

(l.s.) (bumerke)

(s 3) Lydelig læßt og tinglyßt paa Uverud j Haavind annex for Tinds Præstegjelds almue da almindelig sommer og beregningsting samme steds blef holden d. 16de junj 1721 udj ting protocollen fol. 132 extraherett og udj pandtebogen fol. 113 ord lydende jndførtt.

Test. S. Groller

(s 4) Simon Giermundsen nyder herefter odelschat fri udj Bachejord, som sand eyer og besidder 2 td. 1721, 1723, 1724, 1725, 1726, 1727, 1728, 1729, 1730, 1731, 1732, 1733, 1734, 1735, 1736, 1737, 1738, 1739, 1740, 1741, 1742, 1743, 1744, 1745, 1746, 1747, 1748, 1749, 1750

1) Fra (tilskrevet med annen hånd

12. mars 1759 Volden i Sandsvær

Olav Hansson kunngjør at han med samtykke av kona si har solgt sin gård Brønstad nordre i Hedenstad anneks i Sandsvær til Timan Torkjellsson Rogstad, med unntak av plassen Heglerud med rett til ved, gjerdefang og hustømmer, og beite til så mange husdyr som kan vinterføs på plassen, mot en dags arbeidsplikt og 1800 rd. Beseglet av kjøper, selger og Peter Jakobsson Brønstad og Henrik Jonsson Rogstad.

Bekreftet utdrag av skjøte- og panteprotokoll for Numedal og Sandsvær fra 1782, fra Holla øvre gårdsarkiv, Heddal, pr 1998 i eie til Steinar Holla, Kongsberg.

No 4 C7 Fire og Tyve Skilling 1782. Udtoeg af Nummedals og Sandsverds Skjøde- og Protocoll.

Anno 1759 dend 14de Martii blev det almindelige Vaar-Sage- og Skatte-Ting for Sandsverd Præstegjæld holdet udi Woldens Ting-stue, hvorda følgende Documente blev Tinglyst:

No 7 F5tus Fem Rigsdaler 1759. Jeg underskrevne Ole Hanssøn af Sandsverd Præstegjæld, gjør herved for alle Vitterligt, at have Solgt, Skjødt og Afhændet, ligesom jeg herved med min Huustrues Willie og viidende Sælger, Skiøder og Afhænder, min Fæderne Odels jord og Gaard Brønstad Nordre, som Aarlig med Bøxel og Hærlighed skylder 32 llb. udi Hedenstad Annex, til og ad under en Velagte Ung Karl Timand Torchildsøn Rogstad for dens Summa 1800 rdr, skriver Atten hundrede Rigsdaler, med de Vilkaar, at jeg haver betinget mig og fritaget under dette Kjøb usolgt een Plads og et stække Jord til Pladsen Hellegerue kaldet, til min egen Eyendom og Raadighed imod een Dags Arbeyde til hoved Gaardens Eyer.

Og som ovenmelte Kjøbe Summa er udj Contant Tiltællt med 1800 rd, saa er det at jeg i kraft af dette Skjøde fraskriver mig ald ydermeere Eyendoms Deel eller Rætt at Eye eller at have udi den af mig nu bortsolgte Gaard som derfor skal følge Velbente Timand Tørchildssøn og hands Arvinger til uryggelig og U-igienkaldelig Odel og Eyendom med hus og herberge, Ager og Eng, Skov og Mark, Lutter og Lunder, Fiske-vand og Fæe-gang, intet af alle de herligheder, som gaarden fulgt haver eller med Rette følge bør, undtager (s 2) Uden den forbemelte Plads og Stække Jord, med hvilken skal følge tillige frie Brændeveed, Gjærdes-Fang og Bygnings-Tømmer, samt hafn for saa mange Creature mand kand føde paa Pladsen om Vinteren, i Gaardens hafn og Skove og om høsten paa Jordet; Og er jeg berættiget i saa maade at beholde forbemte Pladses Stække Jord for mig og mine, eller og sælge det til hvem jeg vild; Giørende sig for det øvrige Gaarden Brønstad saa nyttig og gavnlig, som hand eller de best veed, vild og kand, da jeg skal være og blive hands og deres saa trygge og faste hiemmelmand imod Alles til- og Paa-tale efter Loven. Hvilket alt jeg herved bekræfter under mit Navn med 3 Bogstaver og saatrøkte Zignete. Og til ydermeere Stadfæstelse efter Loven har vii formaaet de 2de Dannemænd Peter Brønstad og Hendrich Rogstad med os til Witterlighed at underskrive og Paasegle.

Kongsberg d. 12te Martii 1759

Ole O:H:S: Hanssøn Peter P:J:S Jacobsøn Hendrich H:J:S: Jonsson
og Zig(L.S.)nette (L.S.) (L.S.)

Saaledes at være overensstemmende med Skjøde- og Pante-Bogen Testr.S.T.Bye

27. mars 1762 Bakkejord (Bakka) i

Austbygda på Tinn

Knut

Herved tilstaar ieg underskrevne Knudt Sørensen Aarmsiorden at have be-kommet \af Giermund Backeiorden/
det som jeg paa min qvinde Anne Biørns-daters weigne fordrede arv effter sin søster Margit Biørnsdatter, som
med kapital og rente beløber sig til 6 rd 16 sk, hvilken forandskrevne sex rixdaler og 16 - sexten skilling mig
redelig er bleven betalt, hvorefter qvitterer

Backejord d. 27de marti 1762

Til vitterlighed ombødne Haken Østenßen Grønskie og Ole Nilssøn Baglien

4 mars 1793 Kongsberg

Torgeir Narvesson fra Lier kvitterer for mottak av kona Bergit Tovsdotters mors-arv.

NRA, localia, pakke 27, omslag Tinn herred, Bakkejord, legg merket "Kongsberg 4. mars 1793".

Jeg under tægnede Torger Narvesen tilstaar (sic!) af Lier præstegjæld tilstaar og herved vitterlig gjør at jeg paa
min hustrues vægne Bergit Tovsdatter moderne arvelod effter skifte brevets udvisende, udlagt af Søndre

Giermundsen Bakkejord af Tinds præstegjæld,

først af John Gunlichsen Loffthuus 1 rd 3 mk 21 s

ligeledes fra Giermund Andersen Haageland 1 rd 3 1/3 s

ligeledes har Lars Ingebretsen udlagt 1 rd 2 mk 8 s tilsammen

4 rd 2 mk 8 1/3 s

Ovenstaaende penge er mig rigtig leveret. Kongsberg den 4de martij 1793

Torger

Narvesen

Til vitterlighed med paaholden pen Kittil Olsen Moen

Opp ned nederst på arket står:

Jeg under tegnede tilstaar at have bekommet ved Søndre Giermundssen 6 og ved Lars Aslesæht 3 rd 16, som er
min min (sic!) mødrene arve lods fulde sum 9 rd, hvilket qvitteres ved min haand Bacheiorden J

På baksida står:

effter faderen(?):

5 " 5 =	5	-	5	2 " 15 =	2	-
15						

effter Asloug	6	1	6		2	1
2	Til sammen		16 rd	4	Her paa bekommet	
	10	-	Til gode		6	- 4